Vol. II
Book - 5

23rd August, 1985
Friday,
1 Bhadra, 1907 S. E.

The Andhra Pradesh
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

		Pages
Oral Answers To Questions	....	451
Short Notice Question and Answer	....	477
Business of the House	...	484
Statement by the Minister for Finance and Power	...	485
re: Strike by the A.P. State Electricity Board Employees	...	485
Matter Under Rule 329	....	489
re: Denial of License for growing Tobacco to the ryots having only one acre of land	...	489
Business of the House	...	492
Papers Laid On The Table	....	493

[Contd. on 3 rd Cover]

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF A. P.
AT BHAVANI MUDRANALAYAM, KANDUKUR-523 105.
Phone : 8651
1987.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri G. Narayana Rao

Deputy Speaker : Sri A. V. Suryanarayana Raju

Panel of Chairmen :
1. Smt. Y. Sita Devi
2. Sri M. Rajaiah
3. Sri H. B. Narse Goud
4. Sri K. Yerraji Naidu
5. Sri D. Sripada Rao
6. Sri C. Narsi Reddy

Secretary : Sri E. Sadasiva Reddy

Deputy Secretaries :
1. Sri A. V. G. Krishna Murthy
2. Sri C. Venkatesan

Assistant Secretaries :
1. Sri P. Bashaiah
2. Sri N. Pattabhirama Rao
3. Sri P. Satyanarayana Sastry
4. Sri P.V.K.L.N.V. Raghava Sarma
5. Sri V. V. Subrahmanyam
6. Sri K. R. Gopal
7. Sri T. Muralidhara Rao
8. Sri V. V. Bhaskara Rao
9. Sri S. Suryanarayana Murthy

Chief Reporter : ... Smt. M. V. S. Jayalakshmi

C O N T E N S – (Contd.)

Motion

re : Leave of Absence to Sri B. Ratna Sabhapathy, M.L.A. 493

Annual Financial Statement (Budget) for 1985-86 (General Discussion) ... 494

Non-Official Resolutions ... 507

re : Legislation for providing allowance etc. to the unemployed youth hailing from the economically Weaker Sections ... 507

re : Supply of inputs at subsidised rates and arrangement of Credit Facilities to Handloom Weavers ... 519

Annual Financial Statement (Budget) For 1985-86 (General Discussion) ... 530

—: o :-

CONTENS — (Contd.)

Motion

re : Leave of Absence to Sri B. Ratna Sabhapathy, M.L.A. 493

Annual Financial Statement (Budget) for 1985-86 (General Discussion) ... 494

Non-Official Resolutions ... 507

re : Legislation for providing allowance etc. to the unemployed youth hailing from the economically Weaker Sections ... 507

re : Supply of inputs at subsidised rates and arrangement of Credit Facilities to Handloom Weavers ... 519

Annual Financial Statement (Budget) For 1985-86 (General Discussion) ... 530

-: o :—

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Ninth Day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday The 23rd August, 1985

The House met at Half-past Eight of the clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Search of House Without Warrant

81—

*347-Q-Sri G. Narasaiah (yellamdu): Will the Minister for House be pleased to state :

a) Whether the police have conducted a search of the house of Sri G. Narasaiah, M. L. A. at Tekulagudem village, Illendu Taluk at 9-00 p.m. on 8-4-1985 ;

b) if so, whether search warrant has been issued for the same ;

c) Whether it is also a fact that police have behaved indecently towards the member when he asked to show the search warrant ;

d) the action proposed to be taken against the officials that conducted the search without warrant ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు (హోమ్‌శాఖామంత్రి) :-

ఎ) అవునండి.

---

* An asterisk before the name indicates Confirmation by the member

5—1

బి) పోలీసులు ఇంటి సోదా ప్రొసీడింగులను జారీ చేశారు.

సి) లేదండీ.

డి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ జి. నర్సయ్య :- అధ్యక్షా, 8-4-1985న రాత్రి 9 గంటల ప్రాంతంలో ఈ దాడి చేసినప్పుడు నేను ఇంటిలోనే వున్నాను. నేను ఎస్.ఐని కారణం అడిగితే ఇల్లెందు ఎస్.ఐ. శ్రీ బండారిగారు నాకు ఏమీ చెప్పవలసిన అవసరం లేదని నన్ను నెట్టివేసి కాని స్టేబుల్స్‌ను తీసుకుపోయి ఇల్లంతా సోదా చేశారు. సెర్చి వారెంటు ఉందా అని అడిగితే మంత్రిగారు అర్థమయ్యేటట్లు ఏమీ చెప్పలేదు. ఇట్లా పోలీసులు మా నియోజకవర్గంలో నా యింటి మీదనే ఇట్లా చేశారు అంటే ఇక మామూలు ప్రజల మీద ఎట్లా ప్రవర్తిస్తున్నారో తెలుస్తున్నది. ఈ పోలీసుల ప్రవర్తన గురించి మేము ఎన్నోసార్లు ముఖ్యమంత్రి గారికి జిల్లా కలెక్టరుగారికి మెమోరాండములు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ అధికారుల మీద ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. మా నియోజకవర్గములో పోలీసుల బారినుండి ప్రజలకు రక్షణ కావాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- 8-4-1985న పోలీసులు సోదా చేసిన మాట వాస్తవమే. 26-3-1985న గార్ల బైరాం కేసులో కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యకర్తను హత్య చేసిన నలుగురు నిందితులు నర్సయ్యగారి ఇంటిలో ఉన్నారని సోదా చేయడం వాళ్ళు అక్కడి నుంచి పరారవడం వాస్తవమే. కాని ఆ సందర్భంలో శాసన సభ్యుడిని ఏమాత్రం అగౌరవపరచడం జరగలేదు.

శ్రీ జి. నర్సయ్య :- మా ఇంటి మీద దాడి చేయడానికిగాని అరెస్టు చేయడానికి గాని మీ అనుమతి పొంది ఉండాలి, అట్లా అనుమతి పొందారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఎవరినీ అరెస్టు చేయలేదు. మీ దగ్గర నుంచి అనుమతి పొందలేదు.

Arrears by Challapalli Sugars

82—

* 362-Q- Sarvasri ,(Devarakonda), C. Vittal Reedy, (Nar: sapury, M. B. Chowhan, Ch. Vidyasagar Rao (Metpalli), and A. Narendra (Himayatnagar) :- Will the Minister for Sugar and Wakf's be pleased to state :

a) whether it is a fact that the Challapalli Sugar Factory has to pay arrears of rupees 80 lakhs to the ryots who supplied sugar can, rupees 60 lakhs to the workers and

rupee 90 lakhs towards P. F. and gratuities a total of more than 2 crores ot rupees ;

b) if so, the action taken for the payment of the said amount from the industry ;

c) whether the Government will take steps to take oves the industry immediately and pay the arrears ; and

d) if not, is there any proposal before the Government to auction the Challapalli Sugar Industry to clear off the arrears ?

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ (చక్కెర పక్ష్వ శాఖమంత్రి) :-

ఎ) అవునండీ. చల్లపల్లి చక్కెర ఫ్యాక్టరీ రైతులకు, పనివారలకు ఈ క్రింది మొత్తాలను చెల్లించాలి.

1]	రైతులకు చెల్లించవలసిన చెరకుధర బకాయిలు	రూ. 112.09	లక్షలు
2]	పనివారలకు చెల్లించవలసిన జీతాలు	రూ. 53 37	"
3]	గ్రాట్యుటీ, ప్రావిడెంటు ఫండుల నిమిత్తం	రూ. 9.00	"
		రూ. 174.46	"

బి) రెవిన్యూ రికవరీ చట్టం క్రింద చల్లపల్లి షుగర్సులో లభ్యమైన మొత్తం చక్కెర నిల్వలన్నింటిని జప్తు చేయడం జరిగింది. ఫ్యాక్టరీ ఈ చక్కెర నిల్వలను హామీగా చూపించి మద్రాసులోని పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంకు నుండి పెద్ద మొత్తాలను అడ్వాన్సుగా తీసుకుంది. దరిమిలా వారు రెవిన్యూ రికవరీ చట్టం క్రింద చక్కెరను జప్తు చేయడంపై హైకోర్టులో రిట్ పిటీషన్ దాఖలు చేశారు. హైకోర్టు ఇచ్చిన తాత్కాలిక ఉత్తర్వుల ప్రకారం జప్తు చేసిన చక్కెరను అమ్మగా వచ్చిన మొత్తాన్ని రిట్ దరఖాస్తు పరిష్కరించే వరకు జిల్లా కలెక్టరు పేరున పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేశారు.

సి, డి) ఈ ఫ్యాక్టరీని పునరుద్ధరించి, పని చేయించే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి :- ఈ పరిశ్రమ ఎన్ని సంవత్సరాల నుంచి మూత పడ్డది. ఈ పరిశ్రమను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంటుందని ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా ప్రజల ముందు చెప్పిన మాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :- ఈ ఫ్యాక్టరీ 1983 నవంబరులో మూత పడింది. ప్రజల ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పింది పరిశీలిస్తామని.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :- దానిని పనిచేసేటట్లుగా చేస్తామని చెప్పారు.పత్రికలలో కూడా వచ్చింది, దానిని స్వాధీనం చేసుకుంటామని చెప్పినమాట వాస్తవం కాదా ?

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :- ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలిస్తామని చెప్పారు. త్వరలో పరిశీలిస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఫ్యాక్టరీ తీసుకోవడము అనే మాట చెప్పడం జరగ లేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా చల్లపల్లి పోయి ప్రజలముందు వాగ్దానం చేసిన మాట వాస్తవమా అంటే సమాధానం రాలేదు. ఇండస్ట్రీని నడుపుతామని హామీ ఇచ్చారా. ఇంతవరకు జరగలేదు. ఫ్యాక్టరీని ఎప్పటిలోగా నడుపుతారు ? కార్మికులకు రు, 60 లక్షలు, రైతులకు రు. 20 లక్షలు బకాయిలు రావలసి ఉన్నవి. అవి ఏమీ చెప్పకుండా పరిశీలిస్తామని అంటే ఎట్లాగ. సరి అయిన సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :- బకాయీలు ఉన్న మాట వాస్తవమే. ఇది ఇంకా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది:

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :- కోర్టు తీర్పు అయిన తరువాత చక్కెరను అమ్మి కలెక్టరు దగ్గర డిపాజిట్ చేసినాము అన్నారు, అది ఎంత ? ఇది చాలా సంవత్సరాల నుంచి ఇవ్వవలసి ఉంది కాబట్టి దాని మీద వడ్డీ చెల్లించే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా ?

శ్రీ ఎన్. ఫరూక్ :- 37,672 బస్తాల చక్కెర నిలువ ఉంది. రు. 57 లక్షల 24 వేలు వచ్చింది. అది పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంకులో కలెక్టరు చేత డిపాజిట్ చేయబడింది.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :- అధ్యక్షా, ప్రశ్నలో ఉన్న విషయాలను దాదాపు అంగీకరిస్తూనే మంత్రిగారు సమాదాన మిచ్చారు. రైతాంగానికి కోటి పైబిలుకు డబ్బు చెల్లించాలి. అలాగే కార్మికులకు కూడా డబ్బు చెల్లించాలి. ఇది చాలా ఆందోళన కరంగా ఉంది. వాళ్ళకు డబ్బు చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉంది. అంతకంటే ముఖ్యమైంది అక్కడ వ్యవసాయం నడపడానికి, పారిశ్రామిక కార్మికులకు పని దొరకడానికి వెంటనే ఫ్యాక్టరీని నడిపించాలి. అనేకసార్లు ధర్నాలు, పోరాటాలు జరిగిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు తప్పకుండా దానిని నడిపే ప్రయత్నం చేస్తాం, అవసరమైతే స్వాధీనం చేసుకొంటాం అన్నారు. పరిశీలన జరుగుతోంది అన్నారు. ఎలాంటి పరిశీలన జరుగు

తోంది, పరిశీలన ఎంతవరకు వచ్చింది. ఇంకేమి చర్య తీసుకోబోతున్నారు వివరాలు చెపుతారా ?

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker : Let the Minister answer question.

శ్రీ ఎన్. ఫారూఖ్ :- ప్రభుత్వం తీసుకోవాలనే ఉద్దేశంతోనే వుంది.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెపితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి కూడా తీవ్రమైన ఆందోళన గానే ఉంది. ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవారు షుగర్ ఫ్యాక్టరీల టేకోవర్ కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక బిల్లు ఏర్పాటు చేశారు. ఈ పరిశ్రమను పునరుద్ధరించడం కోసమే అక్కడి అక్కడి నుంచి బిల్లు కాపీని తెప్పించి పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ఈ ఫ్యాక్టరీ విషయంలో వెంటనే ప్రభుత్వపరంగా ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- రైతులకు, కార్మికులకు చెల్లించవలసిన బకాయిలు చెల్లించే ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- రైతులకు, కార్మికులకు, ఇతరత్రా చెల్లించ వలసిన బకాయిలు అన్నీ కలుపుకొని సుమారు ఏడు కోట్ల పై చిలుకు ఉంది. ప్రత్యేకంగా ఒక వ్యక్తిని ఈ ఫ్యాక్టరీని తీసుకొమ్మంటే ఇండివిడ్యువల్ ఎంటర్‌ప్రునర్స్ ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహిస్తుంది. అందువల్ల షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ టేకోవర్ బిల్లును పరిశీలించి ఏ విధంగా చేయాలో చర్చించడానికి మంత్రిమండలి ముందుకు తీసుకురావడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :- అసలు బాకీ ఎంతో తెలియడం లేదు. రెండు కోట్లా ? ఏడు కోట్లా ?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :- ఈ ఫ్యాక్టరీ 1983 నుంచి మూతపడి ఉంది. ఏ ఫ్యాక్టరీలో అయినా ప్రొడక్షన్ ఆగిపోతే అది ఒక ఇండివిడ్యువల్‌కు కాదు, మొత్తం రాష్ట్రానికి, దేశానికి నష్టం అన్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. ఇంతకుముందు బొబ్బిలి, సీతానగరంలోని షుగర్ ఫ్యాక్టరీలను నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ వారు తీసుకొని నడుపుతున్నారు. అదే విధంగా ఈ ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వం టేకోవర్ చేస్తే మంచిదే, లేక పోతే నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీవారు తీసుకొంటారా ? అన్నింటికంటే ముఖ్యమైన విషయం

ఏమిటంటే గత మూడు సంవత్సరాలుగా రైతులకు చెల్లించవలసిన బాకాయి చెల్లించక పోగా అక్కడ పనిచేసిన కార్మికులకు కూడా డబ్బు చెల్లించకపోతే వారి పరిస్థితి ఏమిటి ? అందువల్ల ప్రభుత్వం దీనిని చాలా లెందీగా పరిశీలనలో ఉంచకుండా అసెంబ్లీ సమావేశాలు ముగిసేలోగా ఏదైనా చర్య తీసుకొని సమాధానం చెపుతుందా అని అడుగు తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- మామూలుగా ఐ.డి.ఎల్. ఫ్యాక్టరీ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాసి వారి అనుమతి తీసుకోవలసి ఉంటుంది. అలా అయితే ఆలస్యం అవుతుందన్న ఉద్దేశంతో యు.పి. షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ టేకోవర్ బిల్లు మాదిరి ఇక్కడ చేయడానికి అవకాశం కలుగుతుందేమో పరిశీలించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతులకు చెల్లించవలసిన బకాయిలు కోటీ రూపాయల పైచిలుకు, వర్కర్స్‌కు చెల్లించవలసింది రు. 50 లక్షల పైచిలుకు ఉంది. ఈ బకాయిల సమస్యను సాధ్యమైనంత త్వరలో పరిష్కరించాలనే భావంతో ప్రభుత్వం కృషిచేస్తోంది.

[అంతరాయము]

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- సమాధానం సరిగా లేదు. అతి త్వరలో పరిష్కరిస్తామంటే సంవత్సరం పడుతుందా, ఆరు నెలలా, రెండు నెలలా, నెలలోపలనా ? మాకు ఏమీ తెలియడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- క్వశ్చన్ అడిగినవారే మొదట సప్లిమెంటరీస్ అడగాలి. అసలు దీని పరిష్కారం కావాలా లేక డిస్కషన్ కావాలా ?

గౌరవ సభ్యులు :- పరిష్కారం కావాలి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : రెండు సంవత్సరాలనుంచి కార్మికులకు బకాయీలు చెల్లించడం లేదు. త్వరలో పరిష్కారం చేస్తాము అంటే అసలు ఎప్పటిలోగా డబ్బు చెల్లిస్తారు? ఎందుకంటే ఇది వారి జీవన సమస్య. ముందు కార్మికులకూ, రైతులకూ చెల్లించవలసిన బకాయీలు చెల్లించండి. మిగతా బకాయీల సంగతి తరువాత చూసుకోవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత ఇంకేమి అనుమానాలు ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : అతి త్వరలో పరిష్కరిస్తామన్నారు. అతి త్వరలో అంటే వారికి ఎప్పటిలోగా డబ్బు చెల్లిస్తారో స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పమనండి. నెల అవుతుందా, 3 నెలలు అవుతుందా? వారికి కావలసింది డబ్బు.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు : ఈ ఫ్యాక్టరీని టేకోవర్ చేయడానికి యు.పి. లోని షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ టేకోవర్ ఆక్టును పరిశీలిస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు పేర్కొన్నారు. అంటే ఈ ఫ్యాక్టరీని టేకోవర్‌చేసి సమస్యను పరిష్కరిద్దామన్న అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి స్పష్టంగా ఏర్పనట్టు కనపడుతోంది, కాబట్టి యు.పి.నుంచి ఆ చట్టం ప్రతిని తెప్పించుకొని పరిశీలించడానికి ఎక్కువగా కాలం పట్టదు. దీనిగురించి ఇద మిద్ధమయిన అభిప్రాయం చెపుతారా? ఇక రైతులకు, కార్మికులకు చెల్లించవలసిన బకాయీలు ఎంతకాలం లోపల చెల్లిస్తారో చెపురారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : ఈ సమస్య ప్రాధాన్యతను ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఈనాడు ఇక్కడ సభ్యులు మాట్లాడుతున్నారు కాని ఆ జిల్లాకు చెందిన మా శాసన సభ్యులు ఎంతో శ్రద్ధతో చెపుతున్నారు. నన్ను హెచ్చరిస్తూనే ఉన్నారు. కాబట్టి దీని విషయంలో ఈ క్రషింగ్ సీజన్ లోపలే నిర్ణయం తీసుకోవాలనే నిర్ధారణతో ప్రభుత్వం ఉందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి : అక్కడి రైతులు తమకు చెల్లించాల్సిన బకాయీలు వెంటనే చెల్లించకున్నా సరే కాని ముందు ఫ్యాక్టరీని తీసుకొని నడపండి. అని ప్రభుత్వంతో చెప్పారు. వారి బకాయీలు తరువాత ఇచ్చినా సరే అని వారు ఒప్పుకొన్నారు. దీనిని వెంటనే టేకోవర్ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు వారు వాగ్దానంచేసి కూడా మూడు నెలలు అయింది.

అలాంటప్పుడు ఈ మూడు నెలలనుంచి యు. పి. నుంచి చట్టం ప్రతిని ప్రభుత్వాధికారులు ఎందుకు తెప్పించడం లేదు? వారు ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు? ఈ సీజన్ లోనే చర్య తీసుకొంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు సంతోషకరమైన విషయం చెప్పారు. మేం అడిగేది ఏ టైము లోపల యు. పి. నుంచి ఆక్టు ప్రతిని తెప్పిస్తారు? ఎప్పుడు ఫ్యాక్టరీ తీసుకొంటారు? ఎందుకంటే ఈ ఫ్యాక్టరీకి రిపేర్స్ మొదలైనవి అవసరమువుంది అందుకు 6 నెలలవరకు పట్టవచ్చు. ఈ ఫ్యాక్టరీని ఈ క్రషింగ్ సీజన్‌లోపలే నడిపించడం జరుగుతుందని ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా వాగ్దానం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : సమాధానంకూడా వారి ప్రశ్నలోనే ఉంది. క్రషింగ్ సీజన్‌లోపలే దీని విషయం పరిశీలిస్తామని మనవి చేశాను.

Bed strength in Maternity Hospitals

83....

* 972-Q.-Sri M. Gopala Krishna (Kakinada) :- Will the Minister for Medical and Health be pleased to State :

(a) the bed strength in the Maternity Centres and in Maternity wards and Hospitals in the State ;

(b) whether the bed strength is commensurate with the female population; and

(c) if not, whether the the Government consider to increase the medical facilities and bed strength ?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు (వైద్య, ఆరోగ్యశాఖామంత్రి :-

(ఎ) రాష్ట్రం మొత్తంలో వున్న ప్రసూతి పడకల సంఖ్య 3,153.

(బి) లేదండి. పడకల సంఖ్యను పెంచాల్సి వుంది.

(సి) 7వ ప్రణాళిక కాలంలో పడకల సంఖ్యను నియంత్రణ చేసేస పెంచడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :- స్త్రీలు గ్రామాలలో బ్లడ్ లేక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి గ్రామాలలోనే బ్లడ్ బ్యాంకులకొరకు కొంత వసతిని పెట్టడానికి ఆలోచన చేస్తారా ?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :- ఇపుడు గుంటూరు జనరల్ హాస్పిటల్‌కు 200 బెడ్‌లు అదనంగా యివ్వడానికి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది అది పూర్తి అయితే పరిస్థితి చక్కబడుతుంది. ఎవరినీ బ్లడ్ లేదని హాస్పిటల్‌లో చేర్చుకోవడానికి నిరాకరించడం జరగలేదు. ఏదైనా స్పష్టంగా సభ్యులు కంప్లయింట్ చేస్తే పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- హాస్పిటల్స్‌లో అవసరమైన వస్తువులు ఉండటంలేదు. వాటిని వెంటనే సప్లయి చేయించడానికి మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకుంటారా?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :- రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆసుపత్రులలో మందులు దొరకని పరిస్థితి ఉన్న మాట వాస్తవమే, నేను విజిట్స్‌కు వెళ్ళినపుడు చూశాను. అందువల్లనే యీ సంవత్సరం అదనంగా 60 లక్షల రూపాయలు మందుల సప్లయికి కేటాయించాము. 5, 6 మాసాలలో ఆసుపత్రులలో పాడైపోయిన వస్తువులను రిప్లేస్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి రాజారమణి (విశాఖపట్టణం-2) :- విశాఖపట్నంలో స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకంగా ప్రసూతి ఆసుపత్రి ఒకదానిని ఏర్పాటు చేస్తారా? విశాఖపట్నంలో స్త్రీలు ప్రసూతి ఆసుపత్రులు లేక బాధలు పడుతున్నారు.

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :- విశాఖపట్నంలో 200 బెడ్స్‌తో ఒక ఆసుపత్రి ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచన ఉంది. ఆ విషయం నేను యిదివరకే ప్రకటన చేశాను.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :- హాస్పిటల్‌లో 20 బెడ్‌లుకూడా లేవు. కాబట్టి ఆ ఆసుపత్రిలో బెడ్‌ల సంఖ్యను పెంచుతారా?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :- నెల్లూరు ఆసుపత్రి బెడ్స్ సంఖ్య పెంచడం జరిగింది.

శ్రీమతి పి.మణెమ్మ (పెనుగొండ) :- మునిసిపాలిటీలలో స్త్రీ పరిస్థితి చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ప్రసూతి సదుపాయాలలో ఎక్కువ బెడ్స్‌లో మునిసిపాలిటీల ఆసుపత్రులు తెరవడానికి ప్రయత్నం చేయకపోతే ఎట్లాగు? మునిసిపాలిటీలలోని ఆసుపత్రులలో బెడ్‌లు లేనందువల్ల ప్రసవించిన వెంటనే స్త్రీలను యింటికి వెళ్లిపొమ్మంటున్నారు. కాబట్టి మంత్రిగారు మునిసిపాలిటీలలో పడకలు పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— మునిసిపాలిటీలకు సంబంధించిన ఆసుపత్రులలో ఎక్కువ పడకలు వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మునిసిపాలిటీలలో పడకలు వేయలేము

(న వ్వు లు)

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- పట్టణాలలో ఉన్న 7 ఆసుపత్రులలో పడకల సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉందని ఆ సంఖ్యను వీలైనంతవరకూ పెంచగలమని మంత్రిగారు హామీ యిచ్చారు. ఆ పని పూర్తి అయిందా? కనీసం ఆసుపత్రులలో ఉండవలసిన లేడీడాక్టర్లు లేరు. అందువల్ల ఆడవారు ఆయాల దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడవలసి వస్తున్నది. అందువల్ల లేడీడాక్టర్లను పెంచడానికి ఏమైనా పథకం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందా? ఉంటే ఎపుడు దానిని అమలుపరుస్తారు?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— సుమారుగా 300 లేడీ డాక్టర్సు కొరత రాష్ట్రంలోని ఆసుపత్రులలో ఉంది. సర్వీసు కమిషను నుంచి తీసుకొని వారిని రిక్రూట్‌మెంటు చేస్తాము. ఈ నెల మూడవ తేదీన పరీక్ష జరిగింది. ఈ నెలాఖరుకు వారిని సెలక్షను చేస్తారు.

శ్రీ డి. వెంకటరావు :— ప్రతి ఆసుపత్రిలోనూ ఆసుపత్రులలో అంబులెన్సులకు పెట్రోలు పేషంట్సు పోసుకోవలసి వస్తున్నది. పెట్రోలు, డీజల్ ఆయిల్ ఖర్చులు పేషంట్సు భరించలేకపోతున్నారు. అంబులెన్సులోని ఇంజన్సును డీజల్ ఆయిల్ ఇంజనులుగా మార్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :- ఇదివరకు ఆసుపత్రికి అంబులెన్సుకు 200 రూపాయలు పెట్రోలుకు కేటాయించాము. ఇపుడు దానిని 10,000 రూపాయలు పెంచడం జరిగింది.

శ్రీ వి. రామనారాయణరెడ్డి (రాపూరు) :- నెల్లూరులో దాదాపు 6 సంవత్సరాల క్రితము ఆసుపత్రి శాంక్షన్ అయింది. దానికొరకు మునిసిపాలిటీనుంచి ప్లానులుకూడా పంపడం జరిగింది. అక్కడ ఎందుకు ఇంతవరకూ ఆసుపత్రి కట్టలేదు?

డా॥ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :- ఇంతకుముందు నెల్లూరు హాస్పటల్‌కు 200 బెడ్‌లు పెంచాము. ఆసుపత్రులలోని బ్లడ్ బ్యాంకులో బ్లడ్ ఉండడంలేదు, డోనర్సు బ్లడ్ ఇవ్వడానికి ముందుకురావడంలేదు. అందువల్ల బ్లడ్‌కొరకు సెపరేట్ ఎలొకేషన్ చేయడం జరిగింది. ఎక్సరే ప్లాంటుకొరకు రిప్లేస్ చేయడానికి పనులు జరుగుతున్నాయి. 5, 6 మాసాలలో ఆ పనులు పూర్తి అవుతాయి.

Appointment of Munsiff Magistrates

84—

* 855-Q-Sri Md. Mukarramuddin (Charminar) :- Will the Minister for Law & Courts be pleased to state :

a) whether it is a fact that that A P. Public Service Commission conducted examinations for recruitment to the posts of Munsiff Magistrates in 1984 and published the results in January 1985;

b) whether appointments were made to the said posts so far ; and

c) if not, the reasons therefor ?

శ్రీ జి. రాజేషం గౌడ్ (న్యాయ, న్యాయస్థానాల శాఖామంత్రి) :-

ఎ) అవునండీ.

బి) లేదండీ. ప్రస్తుతం ఉన్న ఖాళీలలో పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషను ఎంపిక చేసిన జిల్లా మునసబులను నియమిస్తూ ఉత్తర్వులను జరిగింది.

సి) బి.కి సమాధానం దృష్ట్యా సి. ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ మహమ్మద్ ముక్రముద్దీన్ :- సెలక్షన్ జరిగింది. కాని యింకా అపాయింటుమెంట్సు జరగలేదు.

శ్రీ జి. రాజేషం గౌడ్ :- ప్రస్తుతం ఉన్న ఖాళీలలో పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్ ఎంపిక చేసిన జిల్లా మునసబులను నియమిస్తూ ఉత్తర్వులను జారీచేయడం జరిగింది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- మంత్రిగారు యిస్తారని చెప్పారుగాని కాని అపాయింటుమెంట్సు జరిగాయా లేదా?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడ్ :- ఉత్తర్వులను జారీచేయడం జరిగింది.

Sri R. Chenga Reddy : Why should there be a separate question ? This point pertains to the same subject and question.

Mr. Speaker : Please read the question (a). The answer to the question is quite clear and if you want any further information, you put a separate question.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి (నగరి) :- ఇప్పుడు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం అంతా ప్రజలకు దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళాలని మండలాలు ఏర్పాటు చేశారు అదే విధంగా న్యాయ స్థానాలు కూడా ప్రజలకు దగ్గరగా తీసుకురావడానికి ప్రతి మండలంలో మున్సిఫ్ కోర్టు ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడ్ :- సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేయండి.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- తాలూకాల్లో మున్సిఫ్ కోర్టు వుండాలని, సెకండు క్లాసు మెజిస్ట్రేటు కోర్టు అబాలిష్ చేస్తూ పెట్టారు. ఆ విధంగా మండలాలలో ఏర్పాటు చేస్తారా? కొత్త న్యాయస్థానాలకు సంబంధం వుంది అందుకని అడిగాను సెపరేట్ క్వశ్చన్ అంటే ఎట్లా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ ;- యూ ఆస్క్ సెపరేట్ క్వశ్చన్.

శ్రీ కె. వి సుబ్బారెడ్డి :- స్టేటులో ఇపుడు మునిసిఫ్ మెజిస్ట్రేటు కోర్టులు ఎన్ని వున్నాయి ? సర్వీసు కమీషన్ ఎంతమందిని ఎపాయింటు చేసింది ? సర్వీసు కమీషన్ యిచ్చిన ప్రకారం ఎంతమందిని మీరు ఎపాయింటు చేశారు ? తాలూకా వైజ్‌గానైనా కనీసం మున్సిఫ్ మెజిస్ట్రేటు కోర్టులు ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచన వుందా ? కనీసం గతంలో వుండే తాలూకా లెవల్‌లో అయినా చేయాలని వుందా ? యీ రోజు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్స్ చాలా ఖాళీలు వున్నాయి, వాటికి అయినా జస్టిస్ జరగడం లేదు.

Mr. Speaker : You follow the question.

The question reads like this : "Whether it is a fact that A. P. Public Servic Commission conducted examinations for recruitment to the posts of Munisiff Magistrates in 1984 and published the results in January; 1985 ?"

The Minister has answered the question. However, let the minister answer your question.

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడ్ :- వాస్తవానికి 121 పోస్టులు ఖాళీలు వుంచే, ప్రభుత్వం పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషనుకు రిక్రూటుమెంటు కొరకు రాసింది. తొందరగా చేయాలనిచెప్పి జనవరి 1985లో వారి రిజల్ట్సు ఎనౌన్సు చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత కాండిడేట్సు ఎంటిసిడెంట్సు తెప్పించడం వల్ల - జూలై వరకు ఎంటిసిడెంట్సు రావడం జరిగింది. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ వారు 101 సెలక్టు చేసి మిగతా వాటికి సరియైన అభ్యర్థులు రాలేదని తెలపడం జరిగింది. అయితే జి. ఓ. యం. యస్. నెం. 435లో 101 కాండిడేట్సుకు 21-8-1985న ఆర్డర్సు చేయడం జరిగింది. హైకోర్టులో వారి లిస్టు పంపి తద్వారా ట్రైనింగు చేయడం జరుగుతుంది. త్వరలో నియామకం వుత్తర్వులు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ పోస్టులు 125 ఖాళీలు వున్నాయి. వాటిని కూడా త్వరలో పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్ ద్వారా రిక్రూటు చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Losses in Azam Jahi Mills

85—

*204· Q-Sarvasri N. Raghava Reddy (Nakraekal), A. Laxminarayana (Miryalaguda) R. Srinivasa Reddy(Ramayampet) and N. Indrasena Reddy (Malak pet) Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether the Government are aware of the loss of crores of rupees every year in Azamjahi Textile Mills located near Warangal.

(b) whether the Government are also aware of the half-hearted measures taken by the N. T. C. to make the unit financially sound and viable ; and

(c) if so, will the Government take steps to make the unit profitable in view of the necessity of sustained production and employment to thousands of people ?

చిన్న తరహా, పరిశ్రమలు. జౌళి శాఖలమంత్రి (శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి) ;

(ఎ) ఆ మిల్లు నష్టంతో నడుస్తున్నది. అది భారీ నష్టాలను ఎదుర్కొంటున్న ఖాయిలా పడిన మిల్లు.

(బి) ఆ మిల్లు నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషను ఆధ్వర్యంలో వుంది. వారి ప్రకారం. పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి అర్థమనస్కతతో చర్యలు తీసుకుంటున్నారనడం వాస్తవం కాదు.

(సి) ఆ మిల్లు నడుస్తూ ఉండేందుకు గట్టిగా కృషిచేస్తున్నట్లు నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషను వారు తెలియజేశారు.

అధ్యక్షా, ఈ మిల్లు నష్టాలతో నడుస్తున్నది. నష్టాలను ఎదుర్కొంటున్న ఖాయిలా పడిన మిల్లు. ఈ మిల్లు నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషన్ ఆధ్వర్యంలో వుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : ఇప్పుడు, ఇది నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ మిల్లు అంటారు ఏమిటి? అసలు 2 సంవత్సరాలనుంచి 3,600 మంది కార్మికులు ఓపెన్ చేశారు. దాన్ని తీసుకున్న అప్పు మేరకు లాభాలు గడించి మూసివేశారు. ఇలా యజమానులుచేస్తే, ప్రభుత్వంచూస్తూ కూర్చుందా? ఏమయినా చేస్తుందా? మీరు చెప్పిన వాగ్దానంలో తప్పకుండా తెరుస్తామన్నారు. మరొక యాజమాన్యానికి ఇస్తాం అన్నారు. ఎన్నోసార్లు వాగ్దానం చేశారు. ఇప్పటికిప్పుడు నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పోరేషన్ అని మంత్రిగారు అనడం ఎంత వరకు సమంజసం. వెంటనే తెరిపించి, 3,600 మందికి ఏమైనా మేలు చేస్తారా ? అసలు మీరు ఏమి ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు? వాటి ఫలితాలు ఏమిటి? ఆ నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషన్ వారు ఏమంటున్నారు? రిజర్వు బ్యాంకు అప్పు ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం చెపుతుందా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : 1-1-84 లో గడిస్తున్న లాభాలు వాస్తవమే. వీరికి పని కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో ఆ నష్టాలను భర్తీ చేయడానికి 880 లక్షల రూ. లతో దాన్ని రీమాడలింగు ఎక్టివిటీ టేకప్ చేశారు. అది పూర్తి అయిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం పాతపడిన యంత్ర సామగ్రిని అదనంగా రు. 880 లక్షల ఖర్చు కాగల అంచనా వేయబడింది ఈ మిల్లుకూడా దేశంలో ఇతర మూతపడిన మిల్లులతోపాటు జాతీయకరణ క్రింది రివైజ్ చేయడానికి కార్పొరేషన్‌వారు ఎక్టివిటీ టేకప్ చేశారు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : ఇప్పుడు, ఈ నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషన్ వారు దీన్ని సరిగా చూడడంలేదు. దీన్ని డెవలప్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయలేదు అని చెపితే ఎట్లా? ఏమీలేదు. బాగానే చేస్తున్నారు అన్నారు. ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంది ? అది సరియైన సమాధానం కాదు. మేము స్పష్టంగా అడుగుతున్నాము. రెవైవ్ చేయడానికి 885 లక్షల రూపాయలు దీనికి ఎడిషనల్‌గా ఇవ్వాలని ఇంతకుముందు రెకమెండ్ చేశారు. ఈ 880 లక్షల రూపాయలలో ఎంత ప్రభుత్వం ఇస్తున్నది? ఎన్ని రోజుల్లో ఇస్తున్నది? ఇపుడు, మూతపడిన ఔట్ డేటెడ్ అయిన ఈ పరికరాలను వాటిని ఎపుడు చేంజ్ చేస్తుంది? ఇది ఫుల్‌ఫ్లెజ్‌గా నడిపించి, దీంట్లో లాభాలు తీసుకు రావడానికి ప్రభుత్వము ఇంకా క్రొత్త చర్యలు ఏమి తీసుకుంది ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇది నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ వారికి సంబంధించిన విషయం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జోక్యం లేదు. కాబట్టి కార్మికుల శ్రేయస్సు దృష్ట్యా సంప్రదింపులు జరిపిన సందర్భంలో వాటిని రీమాడల్ ఎక్టివిటీ వారు టేకప్ చేయవలసింది...

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, డబ్బులు గురించి అడిగాను, చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎ. లక్ష్మినారాయణ :- టెక్స్టైల్ మిల్లు గతంలో చాలా లాభాలు గడించిన సంగతి మీకు తెలుసు. అది లాభాలు గడించినపుడు 4,500 మంది పనిచేస్తున్నారు. 2 వేల మంది కార్మికులు తాత్కాలికంగా (లేబరు) పని చేస్తున్నారు. యిపుడు కార్మికులను 700 మందిని తొలగించిన తరువాత కూడా కార్మికుల ఉత్పత్తి సక్రమంగా చేస్తున్న తరువాత కూడా యీ మిల్లుకు నష్టాలు రావడానికి కారణం ఏమిటి ? యీ యాజమాన్యం వల్ల వస్తుందా ? ఈ లోపం ఎక్కడ నుంచి వస్తుందనే దానికి సమాధానం యిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్షా, నష్టం రావడానికి ముందు వీటికి వాటికి సంబంధం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :- నేషనల్ టెక్స్టైల్ వారు స్వాధీనపరచుకున్న తరువాత ఆ మిల్లు లాభనష్టాలతో, ఉద్యోగులతో మాకు సంబంధం లేదు అనేది అవాస్తవం. రెండు - సత్యదూరం. రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సంబంధం వుంటుంది. దాని మేనేజ్ మెంటుతో సంబంధం లేకపోతే- మన రాష్ట్రంలోని కార్మికులకు పని కల్పిస్తున్నారు. లాభాలు ఎంత వస్తున్నాయనే వివరాలను తెలుసుకునే మాట లేబరు డిపార్టుమెంటు, ఇండస్ట్రియల్ డిపార్టుమెంటుకు వదిలేసి, వెంటనే మన కార్మికులకు ప్రయోజనం, పారిశ్రామిక ప్రయోజనాలను వెంటవెంటనే తెలుసుకునే బాధ్యత, అవకాశం, అస్కారం, అధికారం కూడా రాష్ట్రానికి వుంది. మీరు ఏమి చేశారు ? ఆ సంవత్సరం యీ సంవత్సరం ఎన్ని లాభాలు వచ్చాయి ?

గత సంవత్సరం, అంతకు ముందు సంవత్సర, ఈ సంవత్సరం కూగా ఎన్నో లాభాలు వచ్చాయి. ఎంత మంది నిరుద్యోగులుగా వున్నారు ? ఎంత మంది కార్మికులకు ఉద్యోగాలు యిచ్చారు ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఉద్యోగాలు యిచ్చే విషయం, లాభ నష్టాలు చర్చించే అవకాశం మాకు లేవు. సభ్యులు కోరిన ప్రకారం అవసరం అనుకుంటే సమాచారం నేను తరువాత సబ్ మీట్ చేస్తాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఈ మిల్లులో ప్రభుత్వం యొక్క వాటా ఎంత ? ప్రభుత్వానికే ఎక్కువ వాటా వున్నట్లు తెలిసింది. అది వాస్తవమా, కాదా ? వాస్తవం అయినచో ప్రభుత్వం ఏ మేరకు పట్టించు కుంటున్నది ? ప్రభుత్వ పరంగా కార్పొరేషన్ వాటా ఎంత ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :- ప్రభుత్వం వాటా ఏమీ లేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదు.

శ్రీ యస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- రూ. 880 లక్షలతో దీనిని రివైజ్ చేయాలని యింతకు ముందు రికమెండ్ చేశారు. రూ. 880 లక్షలలోను యిప్పించడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంది ? ఎంతవరకు యిచ్చారు ? అది రివైజ్ చేయకుండా మాట్లాడి లాభం లేదు.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :- రూ. 880 లక్షలను రివైజ్ చేయడానికి, మోడర నైజేషన్ యాక్టివిటీని టేకప్ చేయడానికి మేధావులు వేసిన అంచనా ప్రకారం వారే చేపడతారు.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :- మేనేజ్‌మెంట్ ఎక్కడి నుంచో క్రిందో తెచ్చిపెడితే, ఉద యనకు ఇంటరెస్టు లేక ఈ పరిశ్రమ మూలపడితే, మన రాష్ట్రంలో పని చేస్తున్న వేలాది కార్మికులు నిరుద్యోగులు అయితే, మాకు సంబంధం లేదని ప్రభుత్వం చెప్పడం ఎంత వరకు సమంజసం ? రాజ్యాంగ ప్రకారం సంబంధం లేదా ? లేక రాష్ట్రంలో వున్నందుకు సంబంధం లేదా? మేనేజ్‌మెంట్‌లోపంవల్ల, ఉత్పత్తి లోపం, నష్టాలు రావడం జరుగుతోంది. దీనివల్ల పరిశ్రమ దివాలాతీసి మూతపడే అవకాశం వుంది. ఒకసారి దివాలాతీసే పరిస్థితి వస్తే నేషనల్ టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషన్ తీసుకుంది. మళ్ళా మూతపడే పరిస్థితి వస్తుంటే మాకు సంబంధం లేదు అంటే ఎలా ? ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకొని, మేనేజ్‌మెంట్‌తో చర్చించి, ఇబ్బందులను పరిశీలించాలి. రేపు ప్రొద్దున పరిశ్రమ మూలపడి కార్మికులను తీసి వేయకుండా గ్యారంటీ యివ్వగలరా?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్షా, కార్మికుల శ్రేయస్సు దృష్ట్యా పూర్తి యాజమాన్యాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్నా, రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్య పెరగకూడదనే ఉద్దేశ్యంతో కేంద్రంతో చర్చించి, వెంటనే రివైజ్ చేయాలనే అభి ప్రాయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యక్తం చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి రూ. 880 లక్షలు అవసరం అనీ, రివైజ్ చేస్తే అందరికి పనిని కల్పించే విషయం సాధ్యపడుతుందనీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అభిప్రాయంలో వున్నట్లు తెలుస్తోంది. దీని విష యం కార్మికుల తరఫున పరస్యూ చేసి రివైజ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :- యంత్రాల ఆధునికీరణ లోపించిన కారణంగా ఉత్పత్తి పడిపోతుంది. అది తీసివేయడానికి, మూసివేయడానికి దారితీసే పరిస్థితి ఏర్పడు తుంది. కనుక మేనేజ్‌మెంట్‌తో చర్చించండి అని అడుగుతున్నాము. వారు మాకు బాధ్యత లేదు అంటున్నారు. అదీ సమస్య.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఆధునికీకరణ చేయవలసిన అవసరం వుంది. యాజమాన్యం లోపం తదితర కారణాలవల్ల నష్టాలు రావడం వల్ల పరిశ్రమ మూత పడింది. రివైజ్ చేయడం ద్వారా లాభసాటి సంస్థగా రూపొందించాలి అను

కున్నాము. దానికి డబ్బు, రిలైసల్ రెండూ అవసరం. అదే విషయం సభ్యులకు చెబుతున్నాను.

Occupation of A. P. Infrastructure Corporation Land at Nadikudi

86—

* 634-Q—Sarvasri G. Mallesh (Asifabad), Md. Rajab Ali (Sujatanagar), V. Narayana Rao (Siripur), M. B. Chowhan (Devarakonda) and G. Yadagiri Reddy (Ramayampet)—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that some unauthorised persons have occupied a portion of A. P. Industrial Infrastructure Corporation site at Nadikudi (village) Piduguralla Samithi Guntur District ;

(b) whether the said unauthorised encroachers are causing obstacles for laying of roads and construction of Industrial Estate Buildings; rnd

(c) if so, the action taken taken by the Government to evcit those encroachers and to give protection to the A.P.I.I.C. Officials ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి (రెవిన్యూశాఖ మంత్రి) :-

(ఎ) అవునండీ.

(బి) అవునండి.

అక్రమ ఆక్రమణదార్లను ఖాళీ చేయించవలసిందని గుంటూరు కలెక్టరు. నరసరావుపేటలోని రెవిన్యూ డివిజనలు అధికారికి, పిడుగురాళ్ళలోని తాసిల్దారుకు ఆదేశాలు జారీచేశారు. వాటిపై ఆక్రమణదార్లు ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకోగా ప్రభుత్వం షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలవారిని మాత్రమే ఖాళీ చేయించకుండా స్టే ఉత్తరువు ఇచ్చింది. కలెక్టరునుండి నివేదిక అందింది. అది పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ జి. మల్లేష్ :- సి. కి సంబంధించి కొందరు అనధికార వ్యక్తులు స్థలం ఆక్రమించడంవల్ల ప్రభుత్వపరంగా అభివృద్ధి పరచవలసిన పనులకు ఆటంకం జరుగుతోంది. ఆ స్థలాన్ని ఎప్పటిలోపల ఖాళీ చేయిస్తారు?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :- 1984 అక్టోబర్‌లో అప్పుడు వున్న రెవిన్యూ మంత్రిగారు హరిజనులు, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ వారు ఖాళీ చేయనక్కరలేదని స్టే ఉత్త

ర్వలు యివ్వగా, కలెక్టర్‌గారు అది అందరికీ అన్వయిస్తుందనే వుద్దేశ్యంతో ఆక్రమణ దారులను తొలగించలేదు. ఇప్పుడు కలెక్టర్‌గారి నివేదిక అందింది. స్టే వేకేట్ చేసి, ఆక్ర మణదారులను వెంటనే తొలగించే ఏర్పాట్లు చేస్తాము. వారిలో ఎలిజిబిలిటీ వున్నవారికి దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా ఎక్కడయినా స్థలం యివ్వడానికి అవకాశం వుంటే అదికూడా ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి. వెంటనే 115 మంది ఎన్‌క్రోచర్స్‌ను వెకేట్ చేయించి ఇండస్ట్రియల్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కార్పొరేషన్‌వారు కొరప పనిని కొనసాగించడానికి ఏర్పాటు జరుగుతుందని మనవి.

శ్రీ వి. నారాయణరావు :- పిడుగురాళ్ళలో ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్ స్థలాన్ని ఆక్రమించినట్లు చెప్పారు. అందులో కొంతమందిని తొలగించేమన్నారు. హరిజనులకు, గిరిజనులకు మాత్రం పర్మిషన్ యిచ్చామన్నారు. అందులో హరిజనులు, గిరిజనులు ఎంతమంది వున్నారు? వారికి ప్రక్కన వున్న వేరే స్థలాలను ఆక్వయిర్ చేసి ప్రభుత్వం వెంటనే యివ్వవచ్చునుకదా. ఇలాంటి ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ స్థలాలను అటువంటి వారు ఆక్రమిస్తే వాళ్ళకు ఎంతమందికి పర్మిషన్ యిచ్చారు? అందులో హరిజనులు, గిరి జనులు ఎందరు?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :- అధ్యక్షా, మొత్తం ఎన్‌క్రోచర్స్ 115 మంది. అందులో నలుగురు మాత్రమే హరిజనులు, షెడ్యూల్డు ట్రైబ్స్ అసలు లేరు. స్టే వేకేట్ చేయడం జరుగుతుంది. ఫార్మర్ రెవిన్యూ మంత్రిగారు స్టే యిచ్చారు. ఈ 115 మంది ఎన్‌క్రోచర్సును ఎవిక్టు చేయించి, ఎలిజిబిలిటీ వున్న ఎన్‌క్రోచర్స్‌కు ప్రత్యామ్నాయంగా స్థలం యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇందులో జాప్యం జరగదని మనవి.

శ్రీ జి. మల్లేష్ :- ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పి అసెంబ్లీలో అస్యూరెన్స్ ఇచ్చిన తరువాత జరుగుతున్నటువంటిది మనకు తెలుసు. ప్రయత్నం కాకుండా ఖచ్చితముగా ఫలానా టైములో చేస్తామని అస్యూరెన్స్ ఇస్తారా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :- నేను ప్రయత్నం చేస్తాం అనడం - ఎన్‌క్రో చర్స్‌లో ఎలిజిబిలిటీ ఉన్న వారికి ప్రత్యామ్నాయముగా ఇవ్వడంకోసం ప్రయత్నం చేస్తా మని చెప్పాను. ఎవిక్షన్‌కి ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పలేదు. వెంటనే ఎవిక్టు చేయించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యుడు :- నడికుడి సమితి గ్రామపంచాయితీ ఏరియాలో 115 మంది గిరిజనులు అందులో 4 మంది మాత్రమే హరిజనులు ఉన్నారు. ఇండస్ట్రీస్‌వారికి రోడ్డు అవసరమని చెప్పి రోడ్డు ప్రక్కన విడిచిపెట్టి కలక్టరుగారు పరిశీలించి పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. మంత్రిగారు ఎవిక్టు చేయించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామన్నారు. సమితి ప్రెసిడెంట్ ఇళ్లు కట్టుకోడానికికూడా పర్మిషన్ ఇస్తున్నారు. వారందరూ గిరిజనులు

కాబట్టి 30, 40 అడుగులు విడిచిపెట్టి ఇళ్ళ స్థలాలకోసం ఇస్తే లోగడ స్టే యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- ఏ పరిస్థితులలోకూడా 115 మంది ఎంక్రోచర్స్‌ని ఎవిక్టు చేయించడం జరుగుతుంది. ఇక జాప్యం జరగదు. ఆదేశాలు జారీచేయడం జరుగుతుంది. స్టే వెకేట్ చేస్తాము. ఇందులో సందేహపడవలసిన అవసరంలేదు. రోడ్డు వేస్తూ ఉంటే ఎంక్రోచర్స్ అబ్‌స్ట్రక్టు చేసిన విషయం యధార్థం. ఇక జాప్యంలేకుండా ఎవిక్టు చేయించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- హరిజనులు, గిరిజనులు అనే పేరుతో వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్స్ ఉన్నటువంటి లాండ్‌లార్డ్స్, పారిశ్రామికవేత్తలు కొంత స్థలాన్ని ఆక్రమించినట్లుగా ప్రభుత్వానికి తెలుసునా?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- నేను మనవిచేశాను. హరిజనులు ఉండేది నలుగురే. ఎంక్రోచర్స్ 115 మందిలో ఎస్‌టీలు అసలులేరు. కలక్టరుగారేమో ప్రభుత్వ ఉత్తరువును పొరపాటుగా అర్థం చేసుకొన్నాడు. అందువల్ల ఎవరిని ఎవిక్టు చేయించలేదు. ఫార్మర్ మినిస్టరుగారు హరిజనులకు, గిరిజనులకు స్టే ఇస్తే ఆయన అందరిని ఎవిక్టు చేయించకుండా పెట్టి పెట్టాడు. ఇప్పుడు ఆ స్టే వెకేట్ చేస్తున్నాము వెంటనే చర్యలు తీసుకొని ఎంక్రోచర్స్‌ని ఎవిక్టు చేయించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- గవర్నమెంటు కేటగారికల్‌గా స్టే ఇచ్చినా ఎవరినీ వెకేట్ చేయించకుండా అంత అమాయకంగా ఉన్న ఆ కలక్టరు ఎవరు, ఎందుకు అందరికి స్టే ఇచ్చాడు. ఇది ఆయన పరంగా జరిగిన లాప్స్ కాదా?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- ఆయన స్టే ఇవ్వలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హరిజనులకు, గిరిజనులకు స్టే ఇచ్చింది. ఆయన మొత్తం ఇంప్లిమెంట్ చేయకుండా పెట్టుకున్నాడు. ఇది పొరపాటు జరిగి ఉండవచ్చు, నేను కాదనడంలేదు. వెంటనే ఎవిక్టు చేయిస్తాము.

Electricity Bills

87—

* 393 - Q - Sri K. Venkateswara Rao (Kollapur) : Will the Minister for Finance and power be pleased to state :

(a) Will the Government propose to reintroduce the old spot billing system of electricity instead of the present cumbersome slab system; which is causing inconvenience to consumers and revenue loss to electricity board and

(b) if not, the reasons therefor ?

ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ (శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్) :

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ప్రస్తుత పద్ధతి వినియోగదార్లను, రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి మండలికి ఎంతో ప్రయోజనకరంగా ఉంది.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి : ఈ స్లాబ్ సిస్టం వినియోగదారునికి కొంత బాగా ఉపయోగ పడుతున్నా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు 2 శాతం వడ్డీ చొప్పున 18 శాతం పీనల్ ఇంటరెస్టు వసూలు చేస్తున్నారు. నేను ప్రశ్నకు డీవియేట్ చేసి అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేయండి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి : ఈ ప్రశ్న చాలా స్పష్టముగా ఉంది. స్లాబ్ సిస్టమ్‌కి వ్యతిరేకంగా ఉంది. అభివృద్ధికరంగా కాకుండా వేరేగా ఉంది.

(No answer)

Water supply to Gaddiannaram Panchayat Samithi

88—

*1-J-Q-Sri N. Indrasena Reddy (Malakpet) :- Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) the reasons for the inordinate delay in the implementation of the G. O. Ms. No. 605 PR (RWS-III) dated 27-11-82 requiring to provide water supply to 125 houses in Gaddi Annaram Panchayat limits under the Chaitanyapuri comprehensive water supply scheme executed even by 1980.

(b) the basis for providing 10 more new connections in the Kottapet Panchayat area of Chaitanyapuri entailing in much disproportion, quite against the ratio of connections to be maintained in the two Panchayat areas according to the said G. O. ; and

(c) the action taken by the Government in this regard?

పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు) :

(ఎ) 27-11-82 తేదీగల పంచాయితీరాజ్ (గ్రా.నీ.స. 111) శాఖ ఎం.ఎస్, నెం. 605 జి. ఓ. లో జారీ అయిన ఉత్తర్వులలో గడ్డి అన్నారం గ్రామ పంచాయితీక్రోని చైతన్యపురి ప్రాంతంలో 125 కుళాయి కనెక్షను ఇచ్చేం

దుకు వీలు కల్పించలేదు. కొత్తపేట గ్రామ పంచాయితీలోని చైతన్యపురి ప్రాంతంలో 250 గడ్డి అన్నారం గ్రామ పంచాయితీలోని చైతన్యపురి ప్రాంతంలో 125 కుళాయి కనెక్షన్లు ఇవ్వవచ్చునని గ్రామీణ నీటి సరఫరా చీఫ్ ఇంజనీరు ఇచ్చిన నివేదిక ఆధారంగా ఆయా ప్రాంతాలలో రక్షిత నీటి సరఫరా పథకం నిర్వహణ నిమిత్తం పై జి. ఓ. లో 2 : 1 దామాషాను నిర్ణయించడం జరిగింది.

(బి) నీటి కొరత మూలంగా, కొత్తపేట గ్రామ పంచాయితీ పరిధుల్లోని మారుతీనగర్‌లో 5, చైతన్యపురిలో 5, గడ్డి అన్నారం గ్రామ పంచాయతీ పరిధుల్లోని చైతన్యపురిలో 10 చొప్పున మొత్తం 20 కుళాయి కనెక్షనులను హైదరాబాదులోని గ్రామీణ నీటి సరఫరా చీఫ్ ఇంజనీరు మంజూరు చేశారు. ఈ కొత్త కనెక్షనులలో గడ్డి అన్నారం గ్రామ పంచాయితీకి సగం వాటా అంటే జి. ఓ, లో నిర్ణయించిన 2 : 1 దామాషా కంటే ఎక్కువ వాటా వచ్చింది.

(సి) రెండు గ్రామ పంచాయితీ పరిధుల్లోవున్న చైతన్యపురి ప్రాంతంలో మంచి నీటి సౌకర్యాలను మెరుగుపరచాలనే దృష్టితో, 19-4-85, 29-4-85 తేదీలు జరిగిన రంగారెడ్డి జిల్లా పరిషత్తు 4 వ, 5 వ స్థాయి సంఘాల సమావేశాల్లో రూ. 5.00 లక్షల అంచనా వ్యయంతో అభివృద్ధి పథకాన్ని మంజూరు చేశారు. మంజూరు ప్రకారం, రెండు గ్రామ పంచాయితీలు తమ తమ ఆదాయ దామాషా ప్రకారం రూ. 2.50 లక్షలు విరాళంగా ఇవ్వాలి. ఈ విరాళాన్ని చెల్లించవలసిందిగా గ్రామ పంచాయితీలకు కూడ తెలియజేశారు. గ్రామ పంచాయితీలనుండి సమాధానం రావలసి ఉంది.

పై పథకాన్ని అమలుచేసిన తరువాత రెండు గ్రామ పంచాయితీలలో ఇంకా ఎక్కువ కనెక్షన్లు ఇవ్వవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : జి.వో. ఇచ్చారు. జి. వో.లో 2:1 రేషియో ప్రకారం డబ్బుఖర్చుపెట్టాలి, 2:1 రేషియో ప్రకారంగా 250 నల్లాలు కొత్తపేట గ్రామపంచాయితీకి వచ్చినట్లయితే 125 నల్లాలు గడ్డిఅన్నారం గ్రామ పంచాయితీకిరావాలి. కాని దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేయకుండా కొత్తగా ఇచ్చేటటువంటి కనెక్షన్స్‌లో సగము ఇచ్చాము 10 అటు ఇచ్చాము 10 ఇటు ఇచ్చాము కాబట్టి ఎక్కువగా ఇచ్చామని చెప్పడం ఇది వాస్తవానికి విరుద్ధం. ఈ జి. వో.ను ఏజిటీజ్‌గా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారా లేదా? ఈ జి.వోకి వ్యతిరేకంగా ఆఫీసర్స్ ఎవరయితే చేశారో వారి మీద చర్య తీసుకుంటారా? కనీసము వెంటనే దీనిని ఇంప్లిమెంట్ చేయడానికి ఏ రకమయిన చర్యలు తీసుకున్నారు?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు : చైతన్యపురి కాలనీకి రు. 4.2 లక్షల వ్యయంతో 1980 లో స్కీమ్ ప్రారంభం చేయబడింది. జి వో. ఇష్యూ కాకముందు ఇచ్చిన కనెక్షన్స్ కొత్తపేట గ్రామ పంచాయితీకో 250 గడ్డి అన్నారంలో 23 మాత్రం. 1980 లో కనెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. రెండు గ్రామ పంచాయితీలకు ఈ స్కీమ్ ఉంది. అది మెయిన్‌టినెన్స్ సక్రమముగా కాకపోవడంవల్ల ప్రభుత్వ పరంగా చేపట్టాలనే ఉద్దేశముతో ఇది జరిగింది. 2 :1 రేషియో ప్రకారం మెయిన్‌టినెన్స్ ఛార్జెస్ కట్టాలి ప్రభుత్వము మెయిన్‌టెయిన్ చేయాలని ఈ జి.వో.లో క్లియర్‌గా ఇవ్వడం జరిగింది. సి. ఇ. (ఆర్. డబ్ల్యు. ఎస్.) కొత్తపేటకు 250 గడ్డి అన్నారముకు 125 వరకు కనెక్షన్స్ ఇవ్వవచ్చని సజెస్టు చేశారు. కాని జి. వో. ఇష్యూ చేశాక ఇవ్వకపోవడానికి కారణం ఆ టాంక్ కెపాసిటీ లేకపోవడం, జి. వో. ఇష్యూ కాకముందు కొత్తపేటలో 250 గడ్డి అన్నారంలో 23 ఇవ్వడం జరిగింది. తదుపరి టాంక్ కెపాసిటీ లేకపోవడంవల్ల జి.వో ఇష్యూ చేశాక కొత్తగా కనెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరగలేదు. 20 బోర్‌వెల్స్ వేశారు. గడ్డి అన్నారములో కరవు పరిస్థితులు వచ్చి మంచినీటికి ఎద్దడి ఉందని చెప్పి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిన తరువాత 20 బోర్‌వెల్స్ వేయాలని ఆర్. డబ్ల్యు. ఎస్. నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. అందువల్ల గడ్డి అన్నారంలోవున్న పరిస్థితి దృష్టిలో ఉంచుకొని 2 : 1 కాకుండా 10 గడ్డి అన్నారం గ్రామ పంచాయితీకి 5 మారుతీనగర్ 10 కొత్తపేట పంచాయితీకి వేయడము జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : నేను అడిగేది ఒకటి వారు చెప్పేది ఒకటి. గడ్డి అన్నారంలో ఒక మినీ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్ క్రింద 23 ఇళ్ళకి సప్లయి ఉంది. కొత్త పేట గ్రామ పంచాయితీకి నీరు లేకపోతే మీకు ఇస్తామని చెప్పి ఇందులోంచి తీసు కున్నారు. నీరు తీసుకున్న తరువాత కొత్తపేట గ్రామ పంచాయితీ వారు 23 కనెక్షన్స్ కూడా నీరు ఇవ్వలేదు. అప్పుడు గవర్నమెంట్‌ని అప్రోచ్ అయితే వారు ఏమి చేశారు అంటే 2 : 1 ప్రకారం నీరు ఇవ్వాలన్నారు. అప్పుడు ఉన్నటువంటి వాటినికూడా సాటిస్‌ఫై చేస్తూ ఎన్ని నల్లాలు ఇచ్చారు ఫర్‌దర్‌గా? దీని ప్రకారంగా 2 : 1 రేషియోలో ఇచ్చారని చెప్పారు.

అప్పటికి అయిపోయింది. వచ్చే వాటిలో 2 : 1 రేషియో అని మంత్రిగారంటు 9-30 a.m.
న్నారు. దానికి అర్థములేదు. కొత్తపేటలో 2, గడ్డి అన్నారములో 1 నల్లా యివ్వాలని జి.ఓ.లో వుంది. దానిని యాజ్ ఇట్ ఈజ్ అమలుచేస్తారా? ఈ మధ్యలో ఇల్లీగల్‌గా 20 నల్లాలు ఇచ్చిన వారిపైన ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? గవర్నమెంటును అప్రోచ్ అయితే 2 : 1 రేషియోలో ఇవ్వాలని ఆర్డరు ఇచ్చారు. దానిని అమలు చేయలేదు. అమలు చేస్తారా లేదా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు : 2 : 1 రేషియోలో పంచాయితీలకు మెయింటెనెన్స్ ఛార్జెస్ ఇవ్వడానికి జి. ఓ. ఇచ్చారు. కనెక్షన్స్ విషయం వచ్చినపుడు కొత్తపేటకు 250,

గడ్డి అన్నారంకు 125 ఇవ్వవచ్చునని సూచన చేయడం జరిగింది. కనెక్షన్స్ ఇవ్వడానికి ట్యాంకు కెపాసిటీ లేనందువల్ల ఇవ్వలేదు. ఈ జి.ఓ. ఇస్యూ చేయడానికి ముందు కనెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. గడ్డి అన్నారంలోని మంచినీటి ఎద్దడిని దృష్టిలో పెట్టుకొని రంగారెడ్డి జిల్లా పరిషత్తు రెవ్యూ మీటింగు 29-4-1985 నాడు 5 లక్షల ఆగ్మెంటేషన్‌కు కొత్త స్కీమును శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. పంచాయితీల ఆదాయపు నిష్పత్తి ప్రకారం కంట్రిబ్యూషన్ కట్టాలని గ్రామ పంచాయితీలను అడగడం జరిగింది. కాబట్టి జి.ఓ.ని వయలేట్ చేయడం జరుగలేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : 2 : 1 రేషియో ప్రకారం ఇవ్వవచ్చుననేది కాదు. ఇవ్వాలి. 375 నల్లాలవరకు యివ్వవచ్చు. అంటే దానిలో 250 కొత్తపేటలోను, 125 గడ్డి అన్నారంలోను ఇవ్వవచ్చునన్నారు. అవి 2 : 1 రేషియోలో ఇవ్వాలని వుంది. ఆ రేషియోలోనే ఖర్చు పెట్టుకోవాలని స్పష్టముగా చెప్పారు. స్కీమును టేక్ అప్ చేసి నల్లాలు ఇవ్వడంలేదు. లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఇప్పు కట్టుతున్నారు. ప్రక్కనవున్న పంచాయితీకి యిచ్చి మరొక పంచాయితీకి ఇవ్వకపోవడం ఎంతవరకు న్యాయము ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు : ఈ జి.ఓ. ఇస్యూ కాకముందే 1980 లో ఈ ట్యాంక్‌ని కన్‌స్ట్రక్ట్ చేయడం జరిగింది. కొత్తపేటలో 250 ఇవ్వడం జరిగింది. గడ్డి అన్నారంలో 23 కనెక్షన్స్ మాత్రమే ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ జి.ఓ. ఇస్యూ అయిన తరువాత మెయింటనెన్స్‌ని దృష్టిలో పెట్టుకొని 2 : 1 రేషియోలో పంచాయితీలు పెట్టాలని జరిగింది. కొత్తపేటలో 250, గడ్డి అన్నారంలో 125 ఇవ్వవచ్చునని సూచించారు. ట్యాంక్‌కి కెపాసిటీ లేకపోవడంవల్ల యివ్వలేదు, మెయింటెనెన్స్‌కి 2 : 1 రేషియోలో పంచాయితీలు డబ్బు కట్టడం లేదు,

ఇండివిడ్యుయల్ కనెక్షన్స్‌నుంచి డబ్బు వసూలు చేసే స్కీమును ప్రభుత్వం మెయింటెయిన్ చేస్తున్నది. గడ్డి అన్నారం పంచాయితీలో 10 వేల జనాభా వుండేది. ఇప్పుడు 25 వేలు అయింది. నీటి సమస్యను యిక్కడ తీర్చడానికి పబ్లిక్ హెల్త్ వారి ద్వారా కనెక్షన్స్ యివ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. రెండున్నర లక్షలు పబ్లిక్ హెల్త్ వారికి యిచ్చి ప్రక్క కాలనీలలో వున్న నీటి సమస్యను తీర్చడానికి నిర్ణయించడం జరిగింది. ఆగ్మెంటేషన్ స్కీము క్రింద 29-4-1985 న రంగారెడ్డి జిల్లాపరిషత్తు స్థాయీ సంఘ సమావేశములో రు. 5 లక్షలు శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. గడ్డి అన్నారంకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యివ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. పంచాయితీల కంట్రిబ్యూషన్ లేకపోవుట వల్ల ఆ స్కీమును తీసుకొనలేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- కొత్తపేటకు 250 కనెక్షన్స్ యిచ్చారు గడ్డి అన్నారముకు 23 కనెక్షన్స్ యిచ్చారు. అది 2 : 1 రేషియో ఎట్లా అవుతుంది? 2 : 1 రేషియోలో ఖర్చు పెట్టాలని ఆర్డరు వుంది. 23 మినీవాటర్ సప్లయి స్కీము క్రింద ఎందుకు తీసుకున్నారు? తీసుకొని ఎందుకు యివ్వలేదు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- గౌరవ సభ్యులు మంత్రిగారితో కూర్చొని స్వయముగా డిస్కస్ చేయండి. వారు శాటిస్‌ఫై కాకపోతే ఇక్కడ మరల తీసుకువద్దురుగాని.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- మొత్తము వివరాలతో సిద్ధముగా వున్నాను. గౌరవ సభ్యులు నాతో వచ్చి చర్చించవచ్చు, ఎప్పుడు వచ్చినా అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:- ఇప్పుడే వెళ్ళి చర్చిస్తాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :- మంజీరా వాటర్ పోతున్న లైనులో 16 గ్రామాలకు మంచి నీరు యిస్తామని 1981 లో ఒక ఆర్డరు యిచ్చారు. ఆ 16 గ్రామాలలో మీర్‌పేట వుంది. వాటికి సరఫరా చేశారా ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :- వేరే ప్రశ్న అయినప్పటికి సింగూరు ప్రాజెక్టు వచ్చిన తరువాత దోవలో వున్న పంచాయితీలకు నీరు యివ్వాలని, ఇంటర్నల్ కనెక్షన్స్‌కి కంట్రిబ్యూషన్ పంచాయితీ పెట్టుకోవాలని ఒప్పందం జరిగింది. దానిపైన జి. ఓ. వున్నజ్ఞాపకం. వివరాలు కావలసివస్తే గౌరవసభ్యులకు అందచేస్తాను.

Single Window Seivice Scheme

89—

* 89 Q : sarvasri K. Nageswara Rao (Kothagudem), N. Amarnath Reddy (Vaual padu), Jaya Ram Babu (Guntur-II) Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

a) whether it is a fact that the State Government is awaiting clearance from the Central Government for the "Single Window Service Scheme" as part of reorganisation and revitalisation of co-operative movement; and

b) if so, the details thereof ?

వై. రామకృష్ణుడు (సహకారశాఖామంత్రి) :-

ఎ) అవునండి.

బి) రైతులకు స్వల్పకాలిక ఋణాలు, దీర్ఘకాలిక ఋణాలు ఒకే సంస్థ ద్వారా ద్వారా లభించే సదుపాయం కల్పించవలసిందని కోరుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రానికి ఒక ప్రతిపాదనను సమర్పించింది. దీనివల్ల రైతులు తమకు కావలసిన ఇతర అవసరాలతోపాటు పరపతి సౌకర్యాలు కూడా ఒకే స్థలంలో పొందేందుకు వీలు కలుగుతుంది. ఈ విషయం గూర్చి ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రధానికి ఒక లేఖ వ్రాశారు. ప్రతిపాదించిన ఏకీకృత పరపతి విధానానికి సంబంధించి వ్యవస్థాపరమైన ఆర్థిక పరమైన, న్యాయపరమైన

అధ్యయనం చేయడానికిగాను భారత ప్రభుత్వం, ఒక ఉపసంఘాన్ని ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు తెలిసింది. ఆ సంఘంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం, రిజర్వు బ్యాంకు, వ్యవసాయ గ్రామీణాభివృద్ధి జాతీయ బ్యాంకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు ఉంటారు.

Agricultural Prices Commission

90—

* 146-Q-Sarvasri V. Rambhupal Chowdary (Karnool) R. Chenga Reddy :- Will the Minister for Agriculture and Animal Husbandary be pleased to state :

a) whether there is any proposal with the Government to establish Agricultural Prices' Commission at State level : and

b) if so, the details thereof ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు (వ్యవసాయ మంత్రి తరపున హోం శాఖ మంత్రి): -

ఏ) లేదండి.

బి) ఈ ప్రశ్నరు రావులేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- సప్లిమెంటరీస్‌కి అవకాశం యివ్వకపోతే ఎట్లా సర్. ఒక్కరికి అయినా అవకాశం యివ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- సప్లిమెంటరీస్ వేయరు, మంత్రులు సమాధానాలు చదివితే చాలు అనేది అనుకొన్నాం.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- ఒక్క సబ్మిషన్ సర్. తెలుగుదేశం పార్టీ మానిఫెస్టోలో, ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసాల్లో చెప్పబడింది. వ్యవసాయ పంటల గిట్టుబాటు ధరల కమీషన్ ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. కాని ఇప్పుడు లేదు, రావు లేదు అంటే ఎట్లా ?

మిస్టర్‌స్పీకర్:-క్వశ్చన్‌అవర్‌అయిన తరువాత Let the Minister read the answer. That I am following. Otherwise, I will say that all the answers will be placed on the Table of the House.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :- రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున ఒక కమీషన్ ఏర్పాటు చేస్తామని ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఇదివరకు శాసనసభలో చెప్పిన దానికి భిన్నంగా ఇప్పుడు చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- ప్రశ్న అడిగినవారికి అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇదివరకు ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది.

No supplementaries to be asked. Only the Minister will answer the question. Otherwise, if you do not agree, I will ask the Minister to place the answers on the Table of the House.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట):- ప్రశ్నలసమయంలోనే మీరు ఎలా చేయడం లేదు.

Mr. Speaker : You should not say so.

ఏదైనా మీరు నిర్ణయం తీసుకోండి. I will accept.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- మనం ఈ ప్రశ్నం సమయంలో రాష్ట్రంలో అనేక సమస్యలపై చర్చించుకుంటాము. వ్యక్తిగతమైన, ప్రధానమైన, సామాజికమైన, గంభీరమైన విషయాలు వచ్చిపోస్తూ వుంటాయి. దురదృష్టవశాత్తు ఈ ప్రశ్న ఆఖరులో వచ్చింది. ఇటువంటి ప్రధానమైన ప్రశ్నలకు కనీసం ఇద్దరు ముగ్గురికి అయినా అవకాశం ఇవ్వకపోతే న్యాయం జరగదు. తమరికి వున్న డిస్క్రిషన్ పవర్ వుపయోగించి అవకాశం ఇవ్వండని కోరుతున్నాము తప్ప రూల్సును మార్చవలసిందని చెప్పడం లేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- తమరికి డిస్క్రిషన్ పవర్ వుంది. అయినా ప్రశ్న యొక్క ప్రాధాన్యతబట్టి ప్రశ్న అడిగినవారికయినా అవకాశం ఇవ్వండి.

Mr. Speaker : I am not hesitating to allow him. Let them come to an understanding.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- ప్రశ్నయొక్క ప్రాధాన్యత బట్టి తమరు అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుంది. తమకు సర్వాధికారాలు ఉన్నాయి.

శ్రీ సి. నరసిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, తమకు విస్తృతాధికారాలు వున్నాయి. దురదృష్టవశాత్తు చాలా ముఖ్యమయిన ఈ ప్రశ్న ఆఖరుకు వచ్చింది. ఇది రాష్ట్రం యావత్తు రైతాంగానికి సంబంధించిన సమస్య. ఇటువంటి ముఖ్యమైన ప్రశ్నకుతమ అధికారాలు ఉపయోగించి అవకాశం ఇవ్వాలని వినయ పూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- ప్రశ్న అడిగిన వారెవరికయినా అవకాశం యివ్వండి.

Mr. Speaker : This is not going to be the procedent. Otherwise, exactly after one hour, I am closing the question hour.

శ్రీ వి. రాంభూపాలచౌదరి :- ఇదివరలో రాష్ట్ర స్థాయిలో ఒకకమీషన్‌ను వేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేసిన విషయం వాస్తవమా ? రైతులకు సంబంధించిన ఇంత ప్రధానమైన విషయంలో ప్రభుత్వ స్టాండ్ ఏమిటి ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- వ్యవసాయ ధరల నిర్ణయ సంఘం అనేది కేంద్ర స్థాయిలోనే మన దేశంలో వుంటున్నది. కేంద్ర స్థాయిలో ఇద్దరు అధికారులు, ఒక అనధి కారి మొత్తం ముగ్గురు సభ్యులుంటారు. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎగ్రికల్చర్, ఇతర అధికారులు కలిసి రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం కోసం అయ్యే ఖర్చు లను ఆధారం చేసుకొని ఈ విధమైన ధరలు వుండాలని నిర్ణయించవలసిందిగా అక్కడి ఎగ్రికల్చర్ ప్రైస్ కమీషన్‌కు పంపించడం జరుగుతున్నది. దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించడం, ఆమోదించకపోవడం జరుగుతూ వుంటుంది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర మంత్రి బుటాసింగ్‌గారిని 2-4-1985న స్వయంగా కలిసి రాష్ట్రం నుండి ఒక వ్యవసాయదారుని ఆ కేంద్ర ధరల నిర్ణాయక సంఘంలో వేయవలసిందిగా కోరటమే గాక ముగ్గురి పేర్లను ఇక్కడున్నుంచి పంపడం కూడా జరిగింది. తిరిగి 13-5-1985న ఒక వుత్తరం వ్రాయడం కూడా జరిగింది.

వ్యవసాయ ధరల నిర్ణాయక సంఘాన్ని భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ నియమించలేదు. అయితే మనం నిర్ణయించిన ధరలు ఇతర రాష్ట్రాల కన్నా ఎక్కువ వుంటే చిక్కులు వస్తాయి. ఇతర రాష్ట్రాలవారు ఇక్కడ ప్రోక్యూర్ చేసుకొనే పరిస్థితి వుంటుంది. అయితే రాష్ట్రాల సమస్యలను తీర్చడానికి కేంద్రధరల నిర్ణాయక సంఘంలో రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ప్రతినిధులను వేస్తే రాష్ట్రానికి న్యాయం జరుగుతుందనే అభి ప్రాయం కలిగి బుటాసింగ్‌గారికి వ్రాయడం, కోరడం జరిగింది.

అందువల్ల ప్రత్యేకించి మన రాష్ట్రానికి ధరల నిర్ణయ కమీషన్‌ను ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ప్రస్తుతానికి లేదు.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- ఇంత ప్రధానమైన విషయం చర్చించడానికి రెండు గంటల చర్చకు అనుమతి ఇవ్వండి.

Mr. Speaker : Please give notice, I will consider it.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :- కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేయడంలేదని రాష్ట్ర స్థాయిలోనే ధరల నిర్ణయక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొంటామని ముఖ్యమంత్రి గారు సభ వెలుపల చేసిన ప్రకటన వాస్తవమా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- రాష్ట్రం నుండి రైతు ప్రతినిధిని కేంద్రం నియ మించవలసిందని ముఖ్యమంత్రి కోరారు.

శ్రీ ఆర్. చంగారెడ్డి :- ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నోసార్లు ప్రకటనలు చేశారు. రాష్ట్రస్థాయిలో ఏర్పాటు చేస్తామని, ఇప్పుడు రాష్ట్రం తరపున కొంతమంది సభ్యులను చేర్చుకోవలసిందని కోరారు కనుక ఆ ఆలోచనకు స్వస్తి చెప్పారా ? దీనికి ముఖ్య ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు (ముఖ్యమంత్రి) :- ఈనాడు మన విధానం అందరికీ తెలిసినదే. రైతులు పండించే పంటలకు, ఉత్పత్తులకు ధరలు నిర్ణయించే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేదు. వరి, చెరకు, ప్రత్తి మొదలైన వాటన్నింటికి కేంద్ర ప్రభుత్వము నిర్ణయిస్తున్నది. ఆ అగ్రికల్చరల్ ప్రయిసెస్ కమీషనులో మనకు ప్రాతినిధ్యము లేదు. అందుకే నేను సెంట్రల్ మినిస్టరుగారితో మాట్లాడాను. ఆ కమీషనులో మీ రాష్ట్రానికి కూడా ప్రాతినిధ్యం ఇస్తాము. పేర్లు పంపించమని అన్నారు, పేర్లు పంపించాము. ఈనాడు పంటలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏవిధంగా ఇస్తున్నది మీకందరికీ తెలుసు. రైతులు పండించే పంటకు రేటు ఏ విధంగా ఉంటుందో ముందే రైతులు తెలుసు కోవాలని ప్రభుత్వం ముందుగా ప్రకటించింది. కోఆపరేటివ్స్ ద్వారా క్వింటాలు ధాన్యానికి 10 రూపాయలు ఎక్కువ ఇచ్చి కొనడం జరుగుతున్నది. చెరకు పంటకు ఈ సంవత్సరము 80 రూపాయలుగా పరిగణించడం జరిగింది. పుగాకుకు రు. 2 కోట్ల మూలధనంలో గ్రోయర్సు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ఏర్పాటు చేసుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. ప్రత్తిని అన్ని సంస్థలు కొనుగోలు చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి పరిధిలో చేయవలసినదంతా చేస్తున్నది. ప్రభుత్వం చేసిన వాగ్దానాన్ని మరచిపోవడం జరుగదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :- ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క ప్రయిస్ ఫిక్సేషను కమిటీకి సభ్యుల పేర్లను పంపిస్తామని చెప్పి పంపించామని అన్నారు. ఇది క్రొత్త పద్ధతి ఏమీ కాదు. ఇంతకుముందు షుగర్‌కేన్ ప్రయిస్ ఫిక్సేషను కమిటీలో శ్రీ ఎమ్. నారాయణరెడ్డిగారు సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఇది మొదటి నుంచి నడుస్తున్నది. మన రాష్ట్రానికి ప్రాతినిధ్యం ఎక్కువ దొరికితే మంచిదే. ఆ విధంగా రాష్ట్ర లెవల్‌లో కూడా చేస్తే బాగుంటుంది.

(జవాబు లేదు)

మిస్టరు స్పీకరు :- క్వశ్చన్ నెం. 90-ఎ. ఈ ప్రశ్నను మంత్రిగారు కోరికపై పోస్టుపోన్ చేయడం జరిగింది.

2. SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Manufacture of Duplicate Pesticides

S. N. Q. No. 1345-x : Sarvasri Umareddy Venkateswarlu (Bapatla), D. Veeraiah Choudary (Ponnur), J. R. Pushpa Raju (Tadi Konda), M. P. Rathaiah (Prattipadu), and S. V. China-Appala Naidu (Bobbili) : Will the Minister for Agriculture and Animal Husbandary be pleased to state :

a) Whether it is a fact that some firms engaged in the manufacture or duplicate pesticides were cought recently in Guntur and Tenali towns;

b) if so, the particulars there of;

c) the action taken against them;

d) whether any stringent measures are being taken by the Government to prevent the manufacture of duplicate pesticides ?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :- (వ్యవసాయ, పశుసంవర్ధనశాఖ మంత్రి తరపున హోం శాఖమంత్రి) :-

ఎ) అవునండీ.

బి) ఆ వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా వున్నాయి :-

గుంటూరు :- 26-7-1985 తేదీన పోలీసులు అనుమానం వచ్చి నకిలీ వ్యాపారము చేస్తున్నట్లు ఆరోపణలు వచ్చిన ముగ్గురు వ్యక్తులను ప్రశ్నించి కస్టడీలోకి తీసుకొన్నారు. గుంటూరు పోలీసు స్టేషనుకు చెందిన లాలాపేటలోని క్రైం బ్రాంచి వారు అనధికారిక క్రిమిసంహారక మందుల నిల్వలను, ప్యాకింగు వస్తువులను కూడా పట్టుకొని గుంటూరులోని 2 వ అదనపు మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో జుడిషియల్ కస్టడీలో వుంచారు. ఈ కేసును పోలీసులు దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

తెనాలి :- (1) 8-8-1985 తేది వ్యవసాయ శాఖ సిబ్బంది తెనాలి మారిస్ పేటలోని బలిజపల్లివారి వీధిలో గల 14-4-126 (7) గోదాము ఆవరణపై దాడి జరిపారు. అక్కడ బర్మా శివాజి అనే పేరుగల వ్యక్తి మంచికాల సుబ్బారావు సహాయంతో క్రిమిసంహారక మందులను అనధికారకంగా నిల్వ చేస్తూ ఉండినాడు. 40 వేల రూపాయల విలువగల క్రిమిసంహారక మందులను పట్టుకోవడం జరిగింది.

(2) 9-8-1985 తేదీన వ్యవసాయశాఖ సిబ్బంది ఎం. రఘోత్తమరాయశాస్త్రి గుడికి చెందిన, సత్రంలోని ఆవరణను తనిఖీచేసి క్రిమి సంహారక మందులను పట్టుకొన్నారు. పట్టుకొన్న క్రిమిసంహారక మందుల యజమానినని ఎవ్వరూ ముందుకు రాలేదు. నిల్వ మందులను పట్టుకొనే సమయంలో క్లెయిము దారులెవరు గాని అక్కడలేరు.

సి) 8-8-1985 న తెనాలిలో పట్టుకొన్న నిల్వలను తెనాలిలోని అదనపు మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేటు వారి జుడిషియలు కస్టడీలో వుంచారు. పట్టుకున్న నిల్వలనుండి పదకొండు క్రిమిసంహారకాల నమూనాలను తీసుకొని, వాటిని విశ్లేషణ కోసం పంపించారు. డీలరుకు చెందిన మందుల, నమూనాలను పట్టుకున్న నకిలి మందుల నమూనాలను కోర్టు కస్టడీలో వుంచారు.

9-8-1985 న పట్టుకున్న నిల్వలను కూడా తెనాలిలోని అదనపు మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేటు వారి జుడిషియల్ కస్టడీలో వుంచారు. ఈ నిల్వలనుండి ఎనిమిది నమూనాలను తీసుకొని విశ్లేషణకోసం పంపించారు. ఈ నిల్వలను క్లెయిముదారు ఎవరూ రాలేదు కాబట్టి డీలరుకు చెందిన మందుల నమూనాలను, పట్టుకున్న నకిలీ మందుల నమూనాలను కోర్టులో డిపాజిటు చేశారు. విశ్లేషణ నివేదికలు అందిన తరువాత క్రిమిసంహారకాల చట్టం క్రింద తదుపరి చర్య తీసుకోవటం జరుగుతుంది.

డి) అవునండీ. నకిలీ క్రిమి సంహారకాల తయారీని నిరోధించటానికిగాను ముమ్మరంగా తనిఖీలు చేయటం ద్వారా శాఖ కట్టుదిట్టమైన చర్యలను తీసుకొంటున్నది. అంతేగాక, ప్రమాదకరమైన ఈ క్రిమిసంహారకాలను కొనుగోలు చేయడంలో జాగ్రత్తగా వుండవలసిందని ఆకాశవాణి ప్రసారాల ద్వారాను, వార్తా పత్రికలలో ప్రకటించడం ద్వారాను, కరపత్రాలను పంపిణీ చేయటం ద్వారాను శాఖ రైతులను హెచ్చరిస్తున్నది. క్రిమిసంహారకాల అక్రమ వ్యాపారాన్ని అరికట్టడానికి శాఖ తీసుకుంటున్న చర్యలలో భాగమే తెనాలిలో దాడులు జరిపి నిల్వలు పట్టుకోవడం.

డాక్టర్ ఉన్నా రెడ్డి వెంకటేశ్వర్లు :- మంత్రిగారు ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించి కొన్ని వివరాలు ఇచ్చారు. దీనిలో ముఖ్యంగా గమనించవలసింది ఏమిటంటే — గుంటూరుజిల్లాలో నకిలీ క్రిమిసంహారక మందుల వ్యాపారం చాలా విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. దీనివల్ల రైతులు బాగా నష్టపోతున్నారు. ఆ విషయం అందరికీ తెలుసు. 26-7-1985వ తేదీన పోలీసువారు కొన్ని సంస్థలమీద దాడిచేసి పట్టుకొని కేసులు పెట్టడం జరిగిందని గమనించాలి. డిపార్టుమెంటులో క్వాలిటీ కంట్రోలు ఇన్స్పెక్టర్లు ఉన్న తరుణంలో వారు పట్టుకోకుండా పోలీసులు పట్టుకున్నారంటే ఎంత సమర్థవంతంగా క్వాలిటీ ఇన్స్పెక్టర్లు పనిచేస్తున్నారో గమనించవలసి ఉంది. గుంటూరు జిల్లాలో వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించిన సిబ్బంది ఎక్కువ సమర్థవంతంగా పని చేయలేకపోతున్నారు అని రైతాంగంలో ఉంది. అందుచేత ఎసెన్షియల్ కమొడిటీస్‌కు సంబంధించి విజిలెన్సు వారికి ఏవిధంగా పవర్సు ఇచ్చారో పట్టుకొనడానికి అవిధంగానే నకిలీ క్రిమిసంహారక మందులను పట్టుకొనడానికి విజిలెన్సువారికి పవర్సు ఇస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా చేస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- మొత్తం దేశంలోనే కాకుండా ఏసియాలోనే చూస్తే గుంటూరులో పెస్టిసైడ్సు అమ్మడంలో అగ్రస్థానంలో ఉంది. ఇటువంటి కల్తీ మందులు కనుక్కొనుటకు ప్రభుత్వం అక్కడికి స్పెషల్ స్క్వాడ్సును పంపించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంలో 7,500 శాంపుల్స్ పట్టుకొని లాబొరేటరీస్‌కు పంపించారు. 141 శాంపుల్సులో కల్తీమందులు అని నిర్ధారణ చేయడం జరిగింది. ఎసెన్షియల్ కమొడిటీస్‌ను పట్టు

కొనుటకు విజిలెన్సువారికి ఏవిధంగా పవర్సు ఇచ్చారో అవిధంగా దీనినికూడా వారికి అప్ప గించమని గౌరవసభ్యులు అంటున్నారు. ఇది ఆ యాక్టుక్రింద రాదు. సెంట్రల్ యాక్టు క్రింద ఉంది. అందుచేత అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో ఉన్న స్క్వాడ్సు ద్వారా ఇటు వంటివి జరుగకుండా కటుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటాము.

డాక్టరు ఉన్నారెడ్డి వెంకటేశ్వర్లు :- 7,500 శాంపుల్సు పట్టుకొని లాబొరేటరీస్కు పంపిస్తే 141 శాంపుల్సులో అడల్ట్రేషను ఉందని నిర్ధారణ చేయడం జరిగిందని మంత్రి గారు అంటున్నారు.

10-00 a.m. ఈ క్వాలిటీ కంట్రోల్ ఇన్‌స్పెక్టర్ పూర్తిగా పట్టుకుంటున్నారని, దీనిని వారు సమర్థవంతంగా తనిఖీచేసి పూర్తిగా పట్టుకొని ఆ కల్తీని పోగొట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తు న్నారనేది యీ రైతులలో నమ్మకం చాలా తగ్గిపోయింది. ఇది ఎసెన్షియల్ కమోడి టీస్ యాక్టుక్రింద లేకపోయినా యీ పెస్టిసైడ్స్ కల్తీ విషయంకూడా విజిలెన్స్‌వారికి అప్పగిస్తే దాడులు జరిపి యీ కల్తీని పూర్తిగా అరికట్టడానికి ఉపయోగిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ డి. వీరయ్యచౌదరి :- గుంటూరు జిల్లాతోనే కాకుండా ప్రత్తి, మిర్చి, బ్లాక్ గ్రామ్స్ పండించే వివిధ ప్రాంతాలలో యీ క్రిమిసంహారక మందులు యెక్కువగా దొరకడంలేదు. అట్లాగే వారు విరివిగా యెరువులు వాడవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ క్రిమిసంహారక మందులలో, యీ యెరువులలో కల్తీ రెగ్యులర్‌గా జరుగుతున్నదనేది మనందరికి తెలిసిన విషయమే. అయితే యీనాడు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో క్వాలిటీ కంట్రోల్‌కు సంబంధించిన సిబ్బంది చాలా తక్కువగా ఉండడంవల్ల వారుకూడా న్యాయం చేయలేకపోతున్నారనేది గమనించాలి. ఈనాడు కుటీర పరిశ్రమలుగా కొన్ని చిన్న చిన్న ఇండస్ట్రీస్ పెట్టి యీ కల్తీ చేస్తున్నారనేదికూడా తెలిసినదే. దీనికి ప్రత్యేక మైన స్క్వాడ్‌ను యేర్పాటుచేసి యెందుచేతనంటే పంటకాలం వచ్చింది. ప్రత్తికి కాని మిర్చికికాని యీనాడు యెక్కువగా యీ క్రిమిసంహారక మందులు, యీ యెరువుల వాడేటటువంటి తరుణంలో కల్తీ జరగకుండా అధికంగా స్క్వాడ్‌ను యేర్పాటుచేసి డ్రైవ్ యిచ్చి, దాడులు జరిపి యెక్కడయితే యీ కల్తీచేసే క్యాంప్స్ ఉన్నాయో వాటిని వెలికితీసే ప్రయత్నం, ప్రభుత్వం చేస్తుందా? మంత్రిగారు రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేస్తామని చెప్పినారు. రైతుకు యేది నాణ్యమైనది, యేది నాణ్యత కాదనేది తెలుసు కోవడం కష్టం. దీనిని మనము రేడియోద్వారా, పత్రికలద్వారా ఆ రైతుకు ఐడెంటిఫై చేయడం కష్టం. కనుక ప్రభుత్వ పరంగా, డిపార్టుమెంటు పరంగా ఐడెంటిఫై చేస్తే బాగుంటుంది. కాబట్టి దానికి యే చర్యను తీసుకుంటున్నారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : వాస్తవంగా ఈ కల్తీ పెద్ద స్థాయిలో జరగదు. జరిగే మోసం అంతా ఉదాహరణకు ఈ కల్తీ మందులలో డెసిస్ అనేది రూ. 400 లు ఉంటుంది. సైఫర్ అనేది రూ. 990 లలో ఉంటుంది. అయితే పనిచేసేది కొంత తేడాతో చేస్తుంది. ఈ డెసిస్ తీసికొని సైఫర్‌లో కలిపి అమ్ముతున్నారు. అట్లాగే 20, 20 అనే ఎరువు ఉంటుంది, 28, 28 అనే డయామోనియం ఫాస్ఫేట్ అనే ఎరువు వుంటుంది. అది 40 కిలోలు, ఇది 50 కిలోలు ఉంటుంది కాని అది అంతా సమానంగానే కనపడుతుంది. కాని అది బేగ్‌లోకి తీసికొనిపోతే 10 కిలోలు తేడా ఉంటుంది. ఈ రకంగా అక్రమ సంపాదనకోసం కల్తీ చేయడము తప్ప మరొకటికాదు. దీనిని తనిఖీ చేయడానికి స్పెషల్ స్క్వాడ్స్ ఉన్నాయి ఇవి ఎప్పటికప్పుడు పట్టుకోవడం జరుగుతున్నది. వీరయ్య చౌదరి గారి ఆవేదన అర్థం అయింది. వారు చెప్పినట్లు ఈ ఉన్నటువంటి స్పెషల్ స్క్వాడ్స్‌ను పెంచే దానికి యోచన చేస్తాము.

శ్రీ యు. వెంకటేశ్వర్లు : మంత్రివర్యులు తెనాలిలో కల్తీ మందులు డిపార్టుమెంటు పట్టుకుందని చెబుతున్నారు. అది శుద్ధ అబద్ధం. ఆ షాప్‌లో కల్తీ మందులు కలుపుతూ ఉండగా ...

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రికల్) : అబద్ధం అనే మాట వాడకూడదు. అది అన్‌పార్లమెంటరీ అవుతుంది.

శ్రీ యు. వెంకటేశ్వర్లు : దానికి సారీ అని చెబుతున్నాను. ఉదయం 5-30 గంటలకు తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు నన్ను లేపి ఫలానా షాప్‌వారు ఈ రకంగా కల్తీ మందులు కలుపుతున్నారని చెప్పినప్పుడు డిపార్టుమెంటుకు కబురు పెట్టినాము, అప్పుడు డిపార్టుమెంటు వచ్చి పట్టుకున్నది. మంత్రిగారు డిపార్టుమెంటే పట్టుకున్నదని చెబుతున్నారు. డిపార్టుమెంటుకు తెలియదు. కనుక సరియైన పద్ధతిలో డిపార్టుమెంటు పనిచేయడం లేదు. నిన్న ఒక విషయంలో గుంటూరు జిల్లాలో ఈ ప్రత్తి విత్తనాలు కార్పొరేషన్‌లో పెట్టి కల్తీ విత్తనాలు రైతులకు విపరీతంగా అమ్మి మోసంచేస్తూ ఉంటే దానిమీద సరియైన చెకింగ్‌లేదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : గౌరవ సభ్యులు చెప్పేది సరాసరి డిపార్టుమెంటు పట్టుకోలేదని తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలు పట్టుకున్న తర్వాత డిపార్టుమెంటు వారు వచ్చినారని అన్నారు. ఏదయినా మొత్తంమీద డిపార్టుమెంటువారు పట్టుకున్నారు కదా.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలు పట్టుకున్న తర్వాత డిపార్టుమెంటును ఆ విధంగా సమర్థించడం న్యాయం కాదు,

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు : కనీసం రాఘవరెడ్డిగారు తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలు బాగా ఉత్సాహంగా పనిచేస్తున్నారని ఒప్పుకున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : డిపార్టుమెంటు వారికి ఈ విధంగా సర్టిఫికేట్ ఇవ్వడం సరియైనది కాదు. డిపార్టుమెంటువారు వారితో కొల్యూజ్ అయి మాట్లాడకుండా వూరుకుంటున్నారు. రైతులనుంచి వినపడుతున్నది. వారిమీద చర్యలు తీసుకోకుండా వారిని సమర్థించడము చాలా బాధాకరంగా ఉంది.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : కల్తీ మందులతో అక్రమ వ్యాపారం చేసేటటువంటి వారిమీద కఠినమయిన చర్యలు తీసుకుందామని, మా దృష్టికివస్తే ఆ ఆఫీసర్స్‌మీదకూడా తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము. గుంటూరులో కొంతమంది తప్పుచేస్తే వారిని సస్పెండ్ చేసిన పరిస్థితికూడా ఉంది. రైతులకు అమ్మే క్రిమిసంహారిణి మందులు కాని, ఎరువులలో ఏమైనా అన్యాయం చేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తే ఎవరినీ ఉపేక్షించి ఊరుకోము

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజ్ : అక్కడ క్వాలిటీ కంట్రోలర్స్ ఉన్నారు. వారు దానిని పట్టుకోవడములేదు. విఫలం అయినారు. కనుక డిపార్టుమెంటువారు ఆ క్వాలిటీ కంట్రోలర్‌మీద ఏదయినా చర్య తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? తర్వాత ఒక లైసెన్స్ లేకుండా మేన్యుఫ్యాక్చర్ చేస్తూ ఉంటే, ఇది మాకు సంబంధంలేదని అక్కడ అధికారులు చెబుతున్నారు. దానిలో నిజం ఉందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : దానికి బాధ్యులయిన అధికారులమీద చర్య తీసుకుంటాము. వాస్తవంగా మాకు దొరికినటువంటి ఎరువులు, అవి మావి అని చెప్పినారు ఎవరూ లేరు. లైసెన్స్ లేకుండా అమ్ముతున్నట్లు కనుక్కోవడం జరిగింది. క్లెయిమ్ చేయడానికి ఎవరూ ముందుకు రాలేదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి ; గుంటూరు జిల్లాలో ఇవి బ్లాక్ మార్కెట్, కల్తీ చేయడం ఇవన్నీ వ్యవసాయశాఖ అధికారులు కుమ్మక్కు అయి చేయిస్తున్నారనేది జిల్లా ప్లానింగు బోర్డు, జిల్లా పరిషత్తు చర్చల్లో ధృవీకరించబడింది. అందుకు ఆ అధికారులు ఏమి జవాబు ఇవ్వలేకపోయినారు. కనుక డిపార్టుమెంటు దీనిమీద సీరియస్‌గా విచారణ జరిపి తగిన చర్య తీసుకోవాలి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : అట్లాగే.

శ్రీ ఎం. పెదరత్తయ్య (ప్రత్తిపాడు) : అధ్యక్షా, ఈ క్వాలిటీ కంట్రోలర్స్ కు ఈ పెస్టిసైడ్స్ షాప్స్‌కు వెళ్ళి ఎన్ని శాంపిల్స్ తీసుకొని వస్తారు? అవి ఎక్కడకు పంపుతారు? గుంటూరు జిల్లాలో ఎన్ని తీసికొని వచ్చినారు? వాటిలో ఫాల్స్ రిపోర్ట్సు ఎన్ని వచ్చినాయి ? అదే విధంగా ప్రతి జిల్లా క్వాలిటీ కంట్రోలర్‌కు ఇచ్చిన పవర్ ప్రతి జిల్లా అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారికి ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా? అది మిగతా జిల్లాల్లో అమలులో వుంటే గుంటూరు జిల్లాలో లేదు. కారణం ఏమిటి?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, 1984-85 లో 7,500 శాంపిల్స్ తీసుకున్నామని చెప్పినాము. మన రాష్ట్రంలో రాజేంద్రనగర్‌లోను, తాడేపల్లిగూడెంలోను, అనంతపురంలోను, గుంటూరులోను ఈ లేబరేటరీస్ ఉన్నాయి. వాటికే పంపించడం జరిగింది. వాటిలో 141 నమూనాలు అవి కల్తీ అని తేలిందని చెబుతున్నారు.

శ్రీ మహ్మద్ జాని (గుంటూరు-1) : గుంటూరు జిల్లానుంచి ఈ కల్తీ క్రిమి సంహారక మందులు ఈ కల్తీ ఎరువులు తయారు చేస్తున్నారనేది అక్కడ రైతాంగము నుంచి ఫిర్యాదులు వచ్చినాయి. వ్యవసాయ శాఖసకూడా రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. విజిలెన్స్ శాఖద్వారా దీనిని తనిఖీ చేయించాలని అడిగితే ఇది ఎసెన్షియల్ కమొడిటీ కాదంటున్నారు. 100 కి 80 మంది రైతులుండే రాష్ట్రంలో వారు పంటలు పండించడానికి కావలసిన ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందులు నిత్యావసరాలను మించి అవసరమని ఆ పరిధిలో తీసుకొని వీటిని తనిఖీ చేయడానికి విజిలెన్స్ శాఖను అప్పగిస్తారా? లేదా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఇంతకుముందు గుంటూరు జిల్లా శాసన సభ్యులు అంతా తీవ్రమైన ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. వ్యవసాయ శాఖలో ఉన్నత అధికారి చేత దీనిపై దర్యాప్తు చేయిస్తాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :- దీనివల్ల కొన్ని కోట్ల రూపాయల పంట నష్టపడుతున్నది. సేంపిల్స్ తీస్తారు - మళ్ళీ రాత్రికి రాత్రి వాటిని మార్చివేస్తారు. లేబరేటరీలో డబ్బు లంచం ఇచ్చి బాగానే ఉన్నాయని చెప్పిస్తారు. క్వాలిటీ కంట్రోలు ఇన్‌స్పెక్టర్ ఏమి చేస్తున్నారో తెలియదు. ఎక్కడైతే పోలీసులు చర్య తీసుకొన్నారో ఆ ప్రాంతాల లోని అధికారులను సస్పెండ్ చేస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- అందరి ఆవేదన అర్థం అయింది. వ్యవసాయ శాఖకు సంబంధించిన ఒక ఉన్నత అధికారి చేత దర్యాప్తు చేయిస్తాను. దీనికి బాధ్యులైన వారిపైన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు : తెనాలిలో పట్టుకున్న బర్మా శివాజీ పేరు చెప్పారు, గతంలో కూడా ఆయన ఇలా చేస్తున్న వ్యక్తి. హెచ్చు మొత్తాలలో నకిలీ మందులు, లేబుల్సు, డబ్బాలు ఆయన షాపులో దొరికాయి. ఆయనను ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదు? ఎప్పుడో తొమ్మిదవ తేదీన దొరికాయి - దాని ఓనరు ఎవరో తెలియలేదు అంటున్నారు. షాపు ముందు ఉన్న వాటిని పట్టుకుంటే ఓనరు ఎవరో ఎవరు చెపుతారు? నాగేశ్వర రావు ఇంకో ఇద్దరి షాపులు సీలు వేశారు. రైతులు కొన్ని వేల ఎకరాలలో లక్షల, కోట్ల విలువగల పంట నష్టపోతున్నారు. దీనిలో వ్యాపారుల లాబీ ఉంటుంది.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- బర్మా శివాజీ, మంచికల సుబ్బారావు దొంగ వ్యాపారం చేస్తున్నారు. శివాజీ దొరకలేదు. సుబ్బారావును అరెస్టు చేశారు. దొరక్కుండా పోయిన ఆయన కోసం వెతుకుతున్నారు. స్వత్రం గుడిలో ఉన్న ఆవరణలో దొరికింది, ఇంతవరకు క్లెయిమ్‌దారు ఇది నాది అని రాలేదు. అది కూడా దర్యాప్తు చేయిస్తాము.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :- నిన్న మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి తెలుగుగంగ మీద ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అధికారం లేదని అన్నారు.

Mr. Speaker; I will not permit you to say all those things. It is not on the Agenda. I am not allowing anything extra.

It is alright. I will come to that.

How am I going to deal with it ?

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :- ఇది ఉన్న తగాదా ఇంకా పెంచుకోడానికి ఉపయోగ పడుతుంది ...

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరు ఎడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ ఇస్తే పరిశీలించవచ్చు -

I am not allowing your Adjournment Motion. I am disallowing that Motion.

(Some of the Opposition Members are on their feet, demanding an opportunity for speaking)

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :- ఇది చాలా సీరియస్ ఇస్యూ.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ప్రతిదీ సీరియస్ ఇస్యూనే ...

What is this Mr Narasimha Reddy ?

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :- డిజలో చేయకుండా సోమవారం అవకాశం ఇవ్వండి.

Mr. Speaker .- At this juncture I am not allowing any body to discuss on that. You can come to my Chambers and I will discuss. It will be decided.

డా. వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- ఎంప్లాయిస్ రిటైర్‌మెంట్ విషయంలో సుప్రీం కోర్టు తీర్పు మీద ముఖ్యమంత్రి ఒక స్టేట్‌మెంటు ఇస్తామన్నారు - ఇంతకు ముందు జడ్జిమెంటు రాలేదు అన్నారు ...

Mr. Speaker : I think the Chief Minister will certainly make a Statement on that, the moment he received the official copy of the Judgement. He will do it.

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy : Sir, it is your duty to se that something is committed in the House only:

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి :- ముఖ్యమంత్రి చెప్పారు రెండు రోజుల తరువాత చెపుతాము అని.

Mr. Speaker : I will get it examined. Please sit down.
మీరు అనుకోగానే స్టేట్‌మెంటు ఇవ్వడం జరగదు.

I am looking in to the matter.

(Interruptions)

Mr. Speaker : I am looking into the matter and I will do the needfull.

Question No. 90-A, has already been postponed. I think I have already stated, which has already been circulated.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :- క్వశ్చన్ నెం. 90-ఎ పోస్టుపోన్ చేశారు - అది ఎప్పుడు వస్తుంది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మరునటి రోజు వస్తుంది.

I have already told you. Now the Minister for Power and Finance will make a Statement on the Strike of A. P. State Electricity Board Employees Union. Because there are number of questions received in this connection. I am asking the Minister for Finance to make a Statement, as the Strike has already been called off.

STATEMENT BY THE MINISTER FOR FINANCE AND POWER

re : Strike by A.P. State Electricity Board Employees.

Minister for Power & Finance (Sri P. Mahendranath) : Sir, The A. P. State Electricity Board Employees Union Registered No. 1104 and the A.P. State Electricity Board Employees Union, Registered No. 327, made certain demands for immediate consideration by the Board.

Several rounds of discussions have been held with the Unions on 19th, 20th, 21st and on 22nd of August 1985, taking

into account the representations made jointly by the Unions and the agreements entered into earlier by the Management and other relative aspects. It is here by agreed as under by the agreement entered into between the A. P. Electricity Board and the workers Unions on 31st December 1982.

The Board agreed to absorb 3,650 casual labour against regular posts as and when they arise, subject to their suitability as per Rules. The total number of days during which the Casual Labour has been engaged will be taken for determining his engagement. It after the absorption of the above 3,650 casual labourers in regular vacancies, any future vacancies of regular posts arise in the Board, the cases of other casual labourers who had worked earlier under the Board and whose record of service was maintained by the Field Officers at that time will be considered subject to suitability as per rules. It was represented now by the Unions that in the case of the remaining casual labourers other than the 3,650 the Board should follow the following criteria of minimum period of total service : "for a casual labour who can have 100 days; for 8th class passed - 90 days; For 10th class passed-80 days; I.T.I. Electrical passed-60 days. In case of graduates and those possessing equivalent or higher qualifications amongs the Ex. casual labour, it was agreed that they may be absorbed against the vacancies as and when they arise, regardless of the total number of days they worked as casual labourers,"

In order to complete the process of absorption of the remaining casual labourers and N.M.Rs including lady N.M.Rs. out of the 3,650 numbers covered by the agreement of December 1982, posts of Watchmen or Gardners or sweepers-cum-sanitary orderlies etc., will be created immediatly if necessary. In line with the Government orders providing employment for one dependent of the diseased while in service, action will be taken by the Board to absorb, dependents, spouse or such employee immediately, if necessary by creating suitable posts, in appropriate categories consistent with the qualifications and experience required.

In order to enable both the Recognised Unions to carry on their legitimate trade union activities. the office bearers, shall be permitted to avail themselves a special casual leave of 30 days per annum. A Committe has been formed to work out the work-load, norms for expenditure for tne Expenditure hour

of Divisional Officers, Stores, P.S.C. Centres and Workshops; and for Headquarter Officers etc., The Committee will be instructed to finalise the Report within two months. Immediate action will be taken to fix the work load, norms for the above areas of work on receipt of the Committee's Report. Fitment Committees for Power Station will work out the work load norms of Power Stations. Instructions will be issued to fill up the existing vacancies in all cadres by promotions, recruitment, etc., Direct recruitment of Accountants, as already planned, will be implemented. But such direct recruitment will not be resorted to during 1986-87 and 1988. Enhancement of Medical and Cyclone allowancess will be considered separately. Such of those persons who are recuited by the State Government prior to the formation of the Electricity Board and whose services were transferred to the Board will have the same promotional opportunities as their counter-parts in the Government are having, irrespective of the fact that they do not possess the minimum qualifications required under the Boards Service regulations.

In respect of the specific categories of Store Assistants, Telephone Operators, Line-men, Drivers, Tool-keepers, S.B.Os and A.S.B.Os., it was agreed that not more than two additional annual increments will be given, as these categories have been declared as the then categories which were not allowed any financial benefit to the incumbents when they were moved from one category to another category.

It was agreed to revise the working load norms of L.D.Cs (Billing) and E.R.Os., Revenue Cashiers to Rural areas under Slab system. The slab system will be from Rs. 1500 and 1325, on the basis of workload calculation made. The posts required as per the revised norms will be created in all the E.R.Os, based on the services available as on 31st March 1984.

The Unions agreed to co-operate fully with the Management for the introduction of computorisation system of Billing, accounting, forms keeping etc. The orders issued by the Board regarding redeployment of the surplus workers to the Lower Sileru Hydro Electric projects and other projects, refixation of

their pay including grant of personal pay to cover losses of emoluments and fixation of pay on consolidating basis for some, will be deferred for a period of one month pending review by the Board of the modalities of refixation of pay. The review will be done by the Board within a period of one month. Orders to pay ex gratia amount of Rs. 1,000 for 1984-85 and orders to pay an interim relief at the rate of Rs. 30/- per month will be issued immediately.

Mr. Speaker : Now that the strike is called off and there is a settlement between the Employees and the State Electricity Board, I do not think any further discussion is required. All those notices which have already been received, were rejected.

శ్రీ యస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు చేసే ముందు ఆ పేపర్సు మాకు సప్లయి చేసి ఉండే మేము ఫాలో అవ్వడానికి వీలు అయ్యేది.

Mr. Speaker : For, I will ask the Hon'ble Minister to circulate those papers. If any doubt arises, you can ask.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి :- ఈ ఎగ్రిమెంటు వలన ప్రభుత్వానికి ఎంత భారము - అవుతుంది ? కేజువల్ లేబర్ ఎంతమంది వున్నారు ? పర్మనెంట్ లేబరు ఎంత మంది ఉన్నారు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ఆ బోర్డు వుద్యోగ బృందాలతో చర్చించి ఒప్పందము కుదుర్చుకోవడము జరిగింది. దీని వలన ప్రభుత్వానికి 8.8 కోట్ల రూపాయలు ఆదనపు భారము పడుతుంది.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి :- ఆ ఒప్పందము డిటెయిల్స్ గురించి మంత్రిగారు చెప్పలేదు. వేగ్‌గా చెప్పారు. ఎమౌంట్ ఎంత అవుతుందో చెప్పారు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- యన్. యం. ఆర్. ఎంత మంది ఉన్నారు ? ఎంత మంది కేజువల్ లేబరు వున్నారు ? ఎంతమందిని పర్మనెంట్‌గా తీసుకుంటున్నారు ?

మిస్టర్ స్పీకరు :- ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వుద్యోగుల సంఘాల ప్రతినిధులకు గవర్నమెంటు మధ్యన ఒక ఒప్పందము కుదిరింది. దాని ప్రకారము స్ట్రయిక్ కాల్ ఆఫ్ చేసినారు. గౌరవ సభ్యులు అడిగిన సమాచారము గురించి వేరే ప్రశ్న వేయండి. దీనిమీద డిస్కషన్ లేదండి. డిస్కషన్‌కు ఇది సమయం కాదు.

MATTERS UNDER RULE 329

re :- Denial of Licence for growing tobacco to the ryots having only one acre of land.

శ్రీ పి. వి. కృష్ణారావు :- అధ్యక్షా, ఈనాడు రైతులకు పొగాకు సమస్య చాలా పెద్దదైనది. రైతులు పొగాకు వేసుకొనేందుకు ఒక పొగాకు బోర్డును వేశారు. ఈ సంవత్సరము వారు పొగాకు వేసుకోడానికి రిజక్టు చేస్తున్నారు. ఒక యకరము ఉన్న రైతు పొగాకు వేసుకోకూడదని రెస్ట్రిక్షను పెట్టారు. యకరము వున్న రైతులు చాలా మంది వున్నారు. వారు ఏమి చేయాలో అర్థము కాకుండా వుంది. ప్రభుత్వము వారు బోర్డు విషయములో ఏమి యాక్షను తీసుకొంటారు. మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (మదనపల్లి) :- అధ్య ఈనాడు రైతాంగానికి యైన న్యాయం జరుగలేదు. వారికి న్యాయం కలుగజేయాలని ఇక్కడ రెండు రోజుల క్రిందట జరిగిన ప్రత్తిరైతుల విషయంలోకూడా సభ్యులందరూ చెప్పారు. ఎవరికైతే పొగాకు బ్యారెన్సు వున్నాయో, వారే పొగాకు పంటను వేయాలని పొగాకుబోర్డు పెట్టిన నిబంధన ఇదివరకెన్నడూ లేదు. ఎకరా పొగాకు పండించే రైతుకూడా బ్యారెన్ కలిగి వుంటే తప్ప, పొగాకు పండించుకోడానికి పర్మిషన్ రాదు. గత రెండు మాసాలలో మా నియోజకవర్గములో పర్యటన వచ్చినపుడు చాలామంది రైతులు గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలనుండి నెల్లూరుకు వచ్చి అక్కడున్న మెట్ట ప్రాంతాలలో పొగాకు పండించడానికి వారి వారి కుటుంబాలను తరలించుకొని వచ్చి అక్కడ పండిస్తున్నారు. ఒక ఎకరా ఉన్న రైతు బ్యారెన్ పెట్టుకోవాలంటే 60-70 వేలు కావాలి. బ్యారెన్ లేకపోతే టొబాకో బోర్డుకు పొగాకును అమ్మడానికి వీలులేదు. కనుక రాష్ట్ర ప్రభుత్వము టొబాకో బోర్డును సంప్రతించి రెస్ట్రిక్షన్స్ లేకుండా చేసి ఎవరయితే పొగాకు పండించడంలో ఆపేక్ష చూపుతున్నారో వారందరిదగ్గరనుండి బోర్డు టొబాకోను కొనుగోలు చేసేటట్లు అవకాశము కల్పించాలి. ఇక్కడ ప్రభుత్వము గమనించవలసింది ఏమిటంటే 5 ఎకరాలు ఒక రైతుకు వుంటే ప్రక్కనే రెండు ఎకరాలు కలిగివున్న రైతు ఈ 5 ఎకరాలనుకూడా కాపుదారి చేసే బాధ్యత తీసుకొని, తన ఎకరాలో పండించిన పొగాకును పెద్ద రైతుయొక్క బ్యారెన్‌లో కాల్చుకోడానికి అవకాశముండేది; ఇంతకుముందు. ఇపుడు ఆ అవకాశము టొబాకో బోర్డు తీసివేసింది. ఈ రెస్ట్రిక్షన్ తీసివేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, లైసెన్సింగ్ కార్యవిధానము పూర్తిగా 1975 టొబాకో బోర్డు చట్ట నిబంధనల ప్రకారం జరుగుతుంది. టొబాకో ఉత్పత్తిదారులకు గిట్టుబాటు ధర లభించేటట్లు చూడాలని, వర్జీనియా పొగాకు ఉత్పత్తిని, మార్కెటింగ్‌ను, ఎగుమతిని క్రమబద్ధీకరణ చేసే బాధ్యతను టొబాకో బోర్డు వహిస్తున్నది.

టొబాకో బోర్డు గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా బ్యారన్ లేకుండానే ఒక ఎకరా లేదా అంతకు తక్కువ విస్తీర్ణము కలిగివున్న చిన్న రైతులకు పొగాకు ఉత్పత్తిదారులుగా రిజిష్టరు చేసుకోడానికి అనుమతి యిచ్చింది. అయితే ప్రస్తుత సీజన్‌లో 1985-86 లో టొబాకో బోర్డు 95 మిలియన్ కేజీలు వర్జీనియా టొబాకో ఉత్పత్తి లక్ష్యం సాధించాలని నిర్ణయం తీసుకొంది. అందువల్ల బోర్డు 90 వేల హెక్టారుల విస్తీర్ణములో వర్జీనియా పొగాకు ఉత్పత్తికోసము క్రమబద్ధీకరణ చేసింది. 31-7-1985 న ఆఖరి నెలలో 38 వేల రైతులకు రిజిస్ట్రేషన్ మంజూరు చేసినట్లు బోర్డు తెలియచేసింది. గత సంవత్సరములో బోర్డు నియమాకళిని అతిక్రమించిన రైతులకు రిజిస్ట్రేషన్ ధృవీకరణ సర్టిఫికేటును మంజూరు చేయకూడదని బోర్డు నిర్ణయించింది. 1985-86 లో పొగాకు రైతులకు రిజిస్ట్రేషన్ ధృవీకరణ పత్రాలను జారీ చేయటానికి బోర్డు నిర్ణయించిన ప్రమాణాలు ఈవిధ గా వున్నాయి :-

1. పొగాకు పండించే రైతు స్వయంగాగాని, కౌలుకుగాని బ్యారన్ కలిగి వుండాలి.

2. ఒక ఎకరాకు తక్కువ విస్తీర్ణం కలిగి వుంటే రిజిస్ట్రేషన్ చేయటానికి వీలులేదు.

3. అయితే బ్యారన్‌ను కౌలుకు తీసుకొన్నచో, అందుకు సంబంధించిన సర్టిఫికేట్‌ను చిన్న రైతు సమర్పించినచో, దానిని బోర్డు అనుమతిస్తుంది.

టొబాకో బోర్డు, ఈ టొబాకో ఎక్కువ ఉత్పత్తి అయిన తరువాత ఎక్కువ అమ్ముడు పోకుండా గ్లట్ వస్తుందన్న సమయంలో పొగాకును క్రమబద్ధీకరణ చేయడమే కాకుండా, 1-2 ఎకరాలు వేసిన రైతులు బారన్‌లు అందని. దానికోసము వారు బార్నెన్లు అద్దెకు తీసుకొన్నామని సర్టిఫికేటు ఇస్తే అటువంటి రైతులను రిజిష్టరు చేసుకోడానికి పర్మిషన్ ఇస్తారు.

శ్రీ పి.వి.కృష్ణారావు (కోవూరు):- ఇంతకుముందు చిన్నకారురైతులు ధారీగా వ్యవసాయం చేస్తున్నారో, వారి చేనును కాపలాకాస్తూ, వారు పండించుకొనే టొబాకోను వారి పేరుతోనే క్యూరింగ్ చేసేవారు. ఇపుడు బారన్ వుండాలని బోర్డు రెస్ట్రిక్షన్ చేసింది. గత 35 సంవత్సరాలుగా బ్యారెన్ వుండాలనే నిబంధన లేదు. దీనిని లిఫ్టు ప్రవేశపెట్టేటట్లు బోర్డును సంప్రతించవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- 8 ఎకరాలు దాటివుండే పెద్ద రైతు విషయంలో ఎట్లాగూ రిజిస్ట్రేషన్ జరుగుతుంది. 8 ఎకరాల లోపు వేసే రైతుయొక్క పరిస్థితి ఏమి

టనేది ప్రశ్న. 8 ఎకరాల లోపల పొగాకు వేసివుంటే అతనికికూడా తాను ఒక బారన్ అద్దెకు తీసుకొన్నానని సర్టిఫికేటు ఇస్తే ఆయన పేరుకూడా రిజిష్టరు చేసుకొంటారు.

శ్రీ పి. వి. కృష్ణారావు :- ఒక పేదరైతు పెద్దరైతు మధ్యలో వుండి పొగాకు పండించుకొంటున్నారు. పెద్దరైతు చేనుకు కాపలా కాసిన పేదరైతు తాను పండించిన పొగాకును పెద్దరైతు బ్యారన్‌లో క్యూరింగ్ చేసుకొంటారు. కానీ ఈ రూల్సు పెట్టినందు వల్ల పేదరైతు బ్యారెన్స్ పెట్టుకొనే స్థితిలో లేడు. ప్రభుత్వము ఈ నిబంధనను సడలిస్తుందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- టొబాకో విషయంలో 8 ఎకరాల నుండి 10 ఎకరాల దాకా వేస్తే ఒక బ్యారన్ ఆడించుకోవచ్చు. ఐదారుగురు రైతులు కలిసి మేమొక బ్యారన్ అద్దెకు తీసుకున్నామని సర్టిఫికేట్ ఇస్తే వారిని రిజిష్టరు చేసుకొంటాము.

శ్రీ ఆర్. నారాయణ రెడ్డి :- నలుగురయిదుగురు రైతులు కలిసి బ్యారన్ తీసుకొని సర్టిఫికేట్ ఇస్తే అంగీకరిస్తామని అన్నారు. రైతులలో కలయిక వుంటే ఈ స్థితి రాదు. పెద్ద రైతుల బ్యారన్స్‌లో పెద్ద రైతులు క్యూరింగ్ చేసుకొనే అవకాశము కల్పించాలి అందువల్ల, అద్దెకు తీసుకొనే ప్రశ్న ఇక్కడ రాకూడదు.

శ్రీ జి. ఎ. అచ్యుతకుమార్ (కొండపి) :- బ్యారన్స్‌కు నలుగురు పార్టనర్స్ వుంటే, ఒక క్యూరింగ్ పార్టనర్‌కే లైసెన్సు ఇస్తున్నారు. కనుక లైసెన్సు యిచ్చిన పార్టనర్‌కు చెక్కు యిచ్చినపుడు, అతను బ్యాంకులో డబ్బులు యివ్వవలసి వుంటే, ఆ బ్యాంకు వారు ఆ డబ్బులను పట్టుకొని మిగతా డబ్బులు ఇస్తున్నారు. మిగతా పార్టనర్స్‌కు డబ్బులు రావడం లేదు. కనుక మిగతా ముగ్గురు పార్టనర్స్‌కు కూడా లైసెన్సు యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- నాకు పొగాకు విషయం క్షుణ్ణంగా తెలుసు. పొగాకు బోర్డు రాకముందు, ఎకరా పండించే రైతుకు బ్యారన్ వుండాలనే నిబంధన వుండేది కాదు. అతను యింకోరైతు బ్యారన్‌లో కాల్చుకొనేవాడు, అపుడు అదే రైతు పేరుతో అమ్ముకొనే వారు. ఆ రోజుల్లో టి.పి. - 8 ఫారంలు వుండేవి. ఇపుడు బోర్డు వచ్చిన తరువాత ఫారం-7 వచ్చింది. కాబట్టి ఈ టి. పి. 8 లేనటువంటి సందర్భంలో వున్నటువంటి రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకొని పొగాకు అమ్ముకోవాలని కృష్ణారావుగారు, రామనారాయణరెడ్డిగారి ఆలోచన. రైతు రిజిష్టరు చేయాలంటే ఆయనకు ఒక స్వంత బ్యారన్ వుండాలి లేదా అద్దెకు తీసుకొని వుండాలి లేదా నలుగురైదుగురు కలిసి అయినా తీసుకొని వుండాలి. వారి ఉద్దేశము ఏమిటంటే రిజిష్టరు వద్దు, బ్యారన్ వద్దు. పేద రైతు పెద్ద

రైతుతో కలిసి క్యూరింగ్ చేసుకొనే అవకాశము కల్పించాలని కోరుతున్నారు. అది చట్ట రీత్యా నేరం అవుతుంది. సహజంగా 1-2 ఎకరాలు వేసిన రైతులు రిజిష్టరు చేయరు, టొబాకో బోర్డుకు లెక్కలు చూపరు. పొగాకు రైతు ఎవరి పేరుతో అమ్మరాదో ఆ పేరు లోనే ఓచరు వస్తుంది. బ్యాంకులో అతను అప్పు వుంటే దానిని పట్టుకొన్న తరువాతనే మిగతా డబ్బు ఇస్తారు. అందువల్ల అతను ఎక్కువ పంటను అయినా వేసుకోవాలి. అది తప్పదు.

BUSINESS OF THE HOUSE

10-30 a.m. Mr, Speaker ; I have already allowed you. No further supplementaries. Hardly fifty minutes are left for budget discussion, which is more important. when I say this, I don't mean that these questions are not important. We have got to discuss the budget intensively, in-depth. So, I am postponing the remaining matters under Rule 329 and to call attention notices to Monday. Let us now discuss the Budget.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- అధ్యక్షా, సోమవారంకి పోస్టుపోన్ చేస్తానన్నారు బాగానే వుంది. కాని ఈ క్వశ్చన్ నేను కూడా ఇచ్చాను. ఎందువల్లనో నా పేరు రాలేదు. ఆ పేర్లతో నా పేరు కూడా చేర్చి నేను ఇచ్చింది కూడా కలిపి చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr, Speaker : That I will do.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- మిగతావి ఆపి మీరు జనరల్ డిస్కషన్ తీసుకుంటాననడం చాలా సంతోషం. అయినప్పటికి ఇంకా చాలా మంది బడ్జెట్ మీద మాట్లాడ వలసిన వారు ఉన్నారు. కాబట్టి దయచేసి ఈ రోజు సాయంకాలం 4 నుంచి 7 గంటల వరకు మీటింగు పెట్టి జనరల్ డిస్కషన్‌కి మెంబర్సుకి ఎక్కువ అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు.

Mr. Speaker : I am allowing today from 4.00 P. M. to 7.00 P. M.

In the given time we have to discuss the budget. I connot postpone the budget discssuion because it is statutory. I want more Members to participate. That is why we are sitting in the evening from 4.00 P. M. to 7.00 P. M

PAPERS LAID ON THE TABLE

1) re : Annual Report of the Hyderabad Allwyn Ltd.

Sri N. T. Rama Rao (Chief Minister) :- Sir, I beg to lay on the Table :

'A copy of the Annual Report of the Hyderabad Allwyn Limited for the year 1983-84 together with the Audit Report and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India, in compliance with Section 619 A (3) of the Companies Act, 1956.'

2) re : Annual Report of the A. P. State Trading corporation.

Sri S. Ramachandra Reddy (Minister for Small Scale Industries :- Sir, I beg to lay on the Table :

'A copy of the 10th Annual Report of the Andhra Pradesh State Trading Corporation Limited for the year 1979-80 together with the Audit Report and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India, in compliance with Section 619 A(2) of the Companies Act, 1956.'

Mr. Speaker : Papers laid.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- నిన్న డిప్యూటీ స్పీకరుగారు ఛైరులో వున్నప్పుడు లేటుగా పెట్టిన పేపర్ల విషయంలో డిస్కషన్ ఎలా చేస్తాను అన్నారు. నోటీసు ఇవ్వమన్నారు. మేము నోటీసు కూడా ఇచ్చాము.

Mr. Speaker : I will look into it.

MOTION

re : Leave of Absence to Sri B. Ratnasabhapathy, MLA

Sri K. V. Narayana Rao : Sir, I beg to move :

"That under Rule 165 of the Rules of Procedure and Couduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly leave of absence be granted to Sri B. Ratnasabhapathy, MLA, for this session, as he is ill"

Mr. Speaker : Motion moved. Now the question is :

That under Rule 165 of the Rules of Procedure and Conduct of Businecess in the Andhra Pradesh Legisla-

tive Assembly leave of absence be granted to Sri B. Ratnasabhapathy, MLA for this session, as he is ill'

(Pause)

The Motion was adopted and the leave of absence was granted, to Sri B. Ratnasabhapathy, MLA

An Hon. Members : During the course of discussion yesterday, even though the Speaker has given a ruling to expunge a portion, the Andhra Bhoomi has published it.

Mr. Speaker : You give a separate notice and we will consider it We are not going to discuss it now.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1985-86 (General discussion)

శ్రీ పకీరప్ప (కల్యాణదుర్గ్) :- అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు రఃతూరి సభకు ప్రతిపాదించినటువంటి బడ్జెట్‌లో కూడా గొప్పతనము ఏమీ కనబడడం లేదు. ముఖ్యంగా ఎప్పటి నుంచో కరువుకు గురి అవుతున్నటువంటి రాయలసీమ ప్రాంతాన్ని గురించి ఈ బడ్జెట్‌లో అదనంగా నిధులు కేటాయింపులు ఏమీ చేయలేదు. ఈ కరువు ప్రాంతాన్ని ఎల్లకాలం చాలా నిర్లక్ష్యం చేయడమే జరుగుతూ ఉంది. అనంతపురం జిల్లా చాలా వెనుకబడినటు వంటి ప్రాంతమే కాదు వర్షము చాల తక్కువ వచ్చే ప్రాంతము ఆ ప్రాంతానికి, ముఖ్యంగా జిల్లాకి అవసరమైనటువంటి నీటి వనరులు లేకపోయిన సందర్భంలో ఆ కరువు నివారణ కోసము ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకుని పనులు కొనసాగించితే గాని కొద్దో గొప్పో కరువు పరిష్కారానికి తోడ్పడదు. కాని అటువంటి చర్యలు ఈ బడ్జెట్‌లో ఏమీ ప్రతిపాదనలు లేవు. అంతేకాకుండా ఈ కరువు అంటే మామూలుగా ప్రభుత్వం దృష్టిలో చాలా నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. ఎందుకంటే ఇంత కరువు వచ్చినా పశువులకు మేత లేకపోయినా ప్రజలకు త్రాగే నీరు లేకపోయినా ఏ మాత్రం శ్రద్ధ తీసుకోలేదని నేను తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. కారణం ఏమిటంటే ఇప్పటికి కరువు నివారణ కాలేదు. ఇప్పటికి కూడా పశువులు గడ్డిలేక చాల ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నాయి. ఈ విషయములో బహుశాః ప్రభుత్వము వారు ఈ కరువుకి సంబంధించి- ప్రభుత్వం చర్యల వల్ల ఈ కరువు రాలేదు, ఇది ప్రకృతి వైపరీత్యం వల్ల సంభవించింది, కాబట్టి దీనిని ప్రకృతే పరిష్కారం చేయాలి అనే భావనలో ఉన్నారేమో నాకు తెలియదు గాని మొత్తం రాయలసీమ, అనంతపూరు జిల్లాలో గడ్డిలేక పశువులు చచ్చిపోతున్నా గడ్డి సప్లయి చేయమంటే అధికారులు శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు. కరువు పరిష్కారం పూర్తి కాలేదు. ఈ బడ్జెట్‌లో

అయినా ప్రభుత్వం వారు ఈ కరువు పరిష్కారాలకు తగిన ప్రతిపాదనలు ఏమీ చేయ లేదని నేను మనవి చేస్తున్నా.

(శ్రీమతి వై. సీతాదేవి ఇన్ ది చైర్)

అంతే కాకుండా శాశ్వత కరువు నివారణ కోసం గత ప్రభుత్వం కాని, ఈ ప్రభుత్వం కాని ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకున్నట్లు కన్పించడం లేదు. గత సంవత్సరము ముఖ్యమంత్రిగారు అఖిలపక్ష సమావేశములో ఒక వాగ్దానం చేశారు. అనంతపురం జిల్లాలో 25 వేల బావులు త్రవ్వటానికి అనుమతించాము అని ప్రకటించారు. వాటిలో కరువు నివారణ జరుగుతుందని ఆశించాము. కాని ఇంతవరకూ వాటిని ప్రారంభించలేదు. ఈ బడ్జెటులో కూడా వాటికి ఏమీ కేటాయించినట్లు కన్పించడం లేదు. దానిని బట్టి ఈ ప్రభుత్వము కూడా కరువు పట్ల నిర్లక్ష్య వైఖరితో వున్నట్లు కనపడుతున్నది. ఇది ఇట్లాగే కొనసాగితే అక్కడి ప్రజలు ఇంకా ఎక్కువగా కష్టనష్టాలకు గురి కావలసి వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. మంచి నీటికి ఇటు రాష్ట్రప్రభుత్వం అటు కేంద్రం ప్రభుత్వము కూడ హెచ్చు ప్రాధాన్యత ఇస్తుందని ప్రకటనలు చేస్తున్నారు కాని ఆచరణలో మాత్రం అందుకు పూనుకొనడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అనంతపురంజిల్లాలో నా నియోజకవర్గం చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. ఆ ప్రాంతంలో ఏ మంచినీటి స్కీమును చేపట్టకపోవడం, చేపట్టిన ఒకటి రెండు స్కీముల నత్త నడక నడవడం జరుగుతున్నది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం శాశ్వత కరువు నివారణ కోసం బడ్జెటులో డబ్బు కేటాయిస్తారని ఆశించాము కాని అది కూడా నెరవేరలేదు. మా రాయలసీమలో రాజోలిబండ, శ్రీశైలం కుడి కాలువ స్కీములను పట్టించుకోవడం లేదు. అలాగే ధర్మవరం కాలువ గాని, యాకిడి కాలువ గాని పూర్తి చేయడానికి చొరవ తీసుకోవడం లేదు. రాయలసీమలో శాశ్వత కరువు నివారణకోసం కనీసం పది పర్సెంట్ అదనంగా కేటాయించి ఖర్చు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. రాయలసీమలో పరిశ్రమలు స్థాపించడం కూడా అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను.

అనంతపురం జిల్లాలో ఊట చెరువులు నిర్మిస్తే, అడవులను పెంచితే అక్కడి ప్రజానీకానికి సహాయపడినట్లు అవుతుంది. అవి జరగకపోతే కొంతకాలములో ఆ ప్రాంతం ఎడారిగా మారిపోయే ప్రమాదం వుంది కనుక అక్కడ సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి అనంతపురం జిల్లాకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. వారి నియోజకవర్గంలో ఇంతవరకూ విత్తనం పడలేదు. వర్షాలు తక్కువగా వుండి బావులలో నీరు రాలేదు. వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని అక్కడ నీటి సదుపాయం కలుగచేయాలి. అక్కడ కనుక సత్వర చర్యలు తీసుకోకపోతే దీనిని ఆసరాగా తీసుకుని శాంతిని భంగ పరచేవిధంగా ప్రజలు ప్రాంతీయ దురభిమానం చెలరేగి ఉద్యమాలు తలెత్తే ప్రమాదం

వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దీనిని గమనించి అటువంటి అరాచక శక్తులు తలెత్తకుండా అక్కడి సమస్యలను పరిష్కరించి శాశ్వత కరువు నివారణ పథకాలు వెంటనే చేపట్టాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడు (పరవాడ) : అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రి శ్రీ మహేంద్రనాథ్ గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేయదలచుకున్నాను. ఈ బడ్జెటులో బలహీనవర్గాల వారికి సామాన్య ప్రజానీకానికి ఎంతో ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు, కాని కార్యక్రమాల అమలులో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం సక్రమంగా పనిచేయడానికి, అభివృద్ధిని సాధించడానికి గట్టి చర్యలు తీసుకోవలసి వుంది. ఈ రోజు ప్రజలలో ఒక అపోహ వుంది. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వమునుంచి కార్యక్రమాలను తలపెట్టింది కాని అధికారులు సహాయపడటం లేదనే అభిప్రాయం ప్రజలలో కలుగుతున్నది. దానిని తొలగించడానికి కార్యక్రమాలు సక్రమముగా అమలు జరిగే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. స్టీలు ప్లాంటుకు సంబంధించి అక్కడి నిర్వాసితులకు ఈ బడ్జెటులో కేటాయింపు ఏమీ కన్పించడంలేదు. అక్కడ భూములు కోల్పోయిన అనేకమందికి నష్టపరిహారం చెల్లించలేదు. చాలామందికి ఉద్యోగాలు కూడా యివ్వలేదు. కేవలము లంచాలు యిచ్చినవారికి మాత్రం ఉద్యోగాలు దొరికాయి. భూములు కోల్పోయిన వారికి ఉపాధి కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. గృహ నిర్మాణ పథకానికి సంబంధించి 6 వేల రూపాయల స్కీమును ప్రవేశపెట్టారు. 6 వేల రూపాయలలో ఇల్లు రావడం లేదు. ఇంకో రెండువేల రూపాయలు అదనంగా మంజూరుచేసి 8 వేల రూపాయల స్కీముగా గృహ నిర్మాణ పథకానికి మేలు చేసినట్లు అవుతుంది కనుక దానిని 8 వేల రూపాయలకు పెంచాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

11-00 a.m. శ్రీ మహమ్మద్ జానీ : అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ఈ సభకు సమర్పించిన బడ్జెట్‌ను విశదంగా పరిశీలించిన తరువాత అట్టడుగు వర్గంనుంచి, కార్మిక వర్గంనుంచి వచ్చిన, మైనారిటీ ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రతినిధిగా ఆలోచిస్తే బడ్జెటు రైతాంగానికీ, రైతు కూలీలకూ, మైనారిటీస్‌కు వ్యతిరేకమైనదిగా కనిపిస్తోంది. మనరాష్ట్రంలో 80 శాతం మంది వ్యవసాయంపైనే ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు రైతాంగంచేసే ఉత్పత్తులకు మనం ఇచ్చే గేరంటీ గురించి దీనిలో పొందుపరచకపోవడం విచారకరమైన విషయం. అలాగే రైతు కూలీల గురించి దీనిలో ఒక్కమాటకూడా చెప్పకపోవడం దురదృష్టకరం. ప్రభుత్వం అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపడుతోంది. చాలా సంతోషించవలసిందే. సంక్షేమ కార్యక్రమాలను విస్తృతపరచవలసిందే. అయితే రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకంగానీ, వితంతువులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు పింఛన్ సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయడంగానీ-ఇలాంటి సంక్షేమ పథకాలద్వారా పేదవాళ్ళు ఎల్లప్పుడూ బిచ్చగాళ్ళులా బ్రతికేటట్లు చేయడం మాత్రం సరికాదు.

రాష్ట్రంలో పేదరికాన్ని రూపుమాపడానికి ఈ బడ్జెటుద్వారా ఏం చర్యలు తీసుకొన్నామన్నది ఇక్కడ ప్రశ్న. 2 రూపాలకు కిలో బియ్యం పథకం క్రింద రాష్ట్రంలోని పేద ప్రజలలో ఎంత శాతం మందికి బియ్యం అందిస్తున్నామన్నది ఇక్కడి ప్రశ్న. మనదేశంలో బియ్యం ఉత్పత్తి చేస్తున్న రాష్ట్రాలలో అగ్రగామిగావున్న ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఈనాడు మూడున్నరనుంచి 4 రూపాయలవరకు వెచ్చించి కిలో బియ్యం కొనుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. రైస్ గురించి మన పాలసీ ఏమిటో మీకు తెలుసు. ఒక లారీ బియ్యం ప్రభుత్వం ప్రొక్యూర్‌చేస్తే ఇతర వ్యాపారస్థులుగానీ, మిల్లర్స్‌గానీ రెండు లారీల బియ్యాన్ని ఇష్టం వచ్చినట్లుగా అమ్ముకొనడానికి ఎప్పుడైతే మనం అవకాశం ఇచ్చామో ఆ రోజే బియ్యంపై కంట్రోలు మన చేతిలో లేకుండా పోయింది.

మన రాష్ట్రంలో సాలీనా దాదాపు 140 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని ఉత్పత్తి చేస్తున్నాం. అయితే ఒక్క ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో ఉత్పత్తి అయ్యే బియ్యమే రాష్ట్రంలోని 6 కోట్లమంది ప్రజానీకానికి సంవత్సరంపాటు సరిపోతుంది. ఈ రాష్ట్రాన్ని మన దేశానికే అన్నపూర్ణగా చెప్పుకొంటున్నాం. దేశ అవసరాలను తీర్చేందుకు బియ్యాన్ని ఉత్పత్తి చేస్తున్న మన రాష్ట్రంలోనే ప్రజలు మూడున్నర, నాలుగు రూపాయలు పెట్టి కిలో బియ్యం కొనవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది. అందువల్ల బియ్యానికి సంబంధించిన పాలసీని మార్చవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి, ఆర్థిక మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇది మార్చకపోతే ఆహారం విషయంలో మన ప్రజానీకానికి చాలా అన్యాయం చేసినవారము అవుతామని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సభలో రెండు, మూడు రోజులుగా రైతాంగానికి సంబంధించిన అనేక సమస్యల గురించి మనం చర్చించుకొన్నాం.

ఈ రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి ఇన్‌పుట్స్ సరిగా ఇచ్చినట్లయితే, వారికి కావలసిన సదుపాయాలు కల్పించినట్లయితే ఈ దేశంలోని ఏ రాష్ట్రంలోనూ పండించనంత పంట మన రాష్ట్రంలోని రైతాంగం పండిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతులకు నష్టయిచేసే ఎరువులుగానీ, క్రిమి సంహారక మందులుగానీ ఏవిధంగా ఉన్నాయో ఆలోచించండి. కల్తీ సరుకులు అమ్మే దొంగ వ్యాపారులపై వ్యవసాయ శాఖ అధికారులుగానీ, విజిలెన్స్ అధికారులు గానీ, పోలీసువారుగానీ సరైన చర్యలు తీసుకోకుండా ఏ రకంగా రైతాంగానికి న్యాయం చేకూరుస్తారో ఆలోచించండి. దొంగ పెస్టిసైడ్స్ బజారులో దొరికితే, వాటి గురించి పోలీసులకుకూడా తెలిస్తే అవి తయారుచేసినవారిమీద, దొంగ వ్యాపారులమీద చర్యలు తీసుకోకుండా వారితో లాలూచీపడే పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నంతకాలం రైతాంగానికి ఏ రకంగా న్యాయం చేస్తామనుకొంటున్నారు? ఈ పరిస్థితులు మారాలి. అంతేకాదు, ఈనాడు రైతులు చేసే ఉత్పత్తులకు న్యాయమైన, కనీసమైన ధర ఇచ్చే పరి

స్థితిలో మనం ఉన్నామా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితి ఇలాగే కొనసాగినంతకాలం కేవలం మనం ఎన్ని ఉపన్యాసాలు చెప్పినా, ఏది చేసినా రైతాంగాన్ని మోసం చేస్తున్న వారమే అవుతాం.

అట్లాగే వ్యవసాయ కూలీలకోసం, సామాన్య ప్రజానీకం సంక్షేమంకోసం కార్యక్రమాలు చేపట్టి వారిని అభివృద్ధి చేస్తామంటున్నారు. ఇలాంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాల ద్వారా జరిగేది ఏమీలేదు. దారిద్ర్యాన్ని తొలగించడానికి ఏం చెయ్యాలన్నది ప్రధానం. కాని అలాంటి చర్యలగురించి ఈ బడ్జెట్‌లో ఏమీలేదు. కనుకనే ఇది రైతుకూలీలకూ, కార్మికులకూ వ్యతిరేకమైన బడ్జెట్ అని చెప్పవలసి వచ్చింది. తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వంలోకి వచ్చిన మొదటి సంవత్సరంలో అప్పటి ఆర్థిక మంత్రిగారు ఇచ్చిన బడ్జెట్ ప్రసంగాన్ని ఒక్కసారి పరిశీలించినట్లయితే ఈ రాష్ట్రంలో 4 లక్షల ఎకరాల మాగాణి భూమినీ, 80 లక్షల ఎకరాల మెట్ట భూమినీ స్వాధీనం చేసుకొన్నాం. అట్లాగే మరో 30, 40 లక్షల ఎకరాల భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందని ఆనాడు చెప్పడం జరిగింది. అయితే అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకూ ఏమాత్రం మిగులు భూమిని స్వాధీనం చేసుకొన్నామో మీకు తెలుసు. భూ సంస్కరణల చట్టాన్ని పూర్తిగా అమలు చేయకుండా ఈ రాష్ట్రంలో దారిద్ర్యాన్ని తొలగించడం చాలా కష్టమని మనవి చేస్తున్నాను.

అలా చేయలేకపోతే రైతుకూలీలు, భూమిలేని పేదలకు వేరే గత్యంతరంలేదు, వారు ఉద్యమాలవైపు పోతారని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ మార్గంలోనే ఈవేళ రాష్ట్రంలో భూక్రాంతి ఉద్యమాలు కూడా ఉద్భవించాయి. భూస్వాములు బెనామీ పేర్లతో భూములను తమ స్వాధీనంలోనే ఉంచుకొని పేదలకు చేస్తున్న అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలు చేపట్టవలసి వస్తుందని ఇందాక రాజేశ్వరరావుగారు అన్నారు. బెనామీ పేర్లతో భూస్వాముల స్వాధీనంలో ఉన్న భూములను పేద ప్రజానీకానికి పంపిణీ చేయకపోతే భూక్రాంత ఉద్యమాలు వస్తాయి. ఆ ఉద్యమాలను అణచడానికి సామాన్య ప్రజలమీద, రైతులమీదపోలీసులు దాడిచేయడం మానకపోతే ఈ రాష్ట్రంలో చాలా తీవ్రమైనపరిస్థితులు రాబోతున్నాయి. నూజివీడులో మిగులు భూములు ఉన్నాయని, బంజరు భూములు ఉన్నాయని భూమిలేని పేదలు వాటిని ఆక్రమించుకొనడానికి పోతే అక్కడ ఉన్న భూస్వామికి వత్తాసు పలికి, ఆయనకు ఏజెంట్లుగా పనిచేసి వందలాది మంది రైతుకూలీలను అరెస్టు చేయడం ఒకసారి గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అక్కడ ఇంకా బంజరు భూములు ఉన్నాయి. ఈ విషయంలో ఒక సూచన చేయదలచుకున్నాను. మిగులు భూములను స్వాధీనపరచుకోండి. పేద రైతు కూలీలకు పంచండి. అడవులు 30 శాతం యీ రాష్ట్రంలో వుండాలని ప్రభుత్వం ఒక నియమాన్ని పెట్టింది. అడవులు అంటే ఏదో పిచ్చి చెట్లు కాకుండా 30 శాతం భూముల్లో సరియైన

చెట్లు మామిడి, జామ, నిమ్మ చెట్లు నాటే వారికి ఆ భూములను స్వాధీనం చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అలా చేసి చెట్లు పట్టాలు వారికి యిచ్చినట్లయితే అక్కడ పట్టాలు తీసుకున్నవారు 4, 5 సంవత్సరాలలో దాని సరియైన పోషణ చేస్తే అడవులు 80 శాతం వుండాలని అనుకుంటున్నామో వానివల్ల నిజమైన ఫలసహాయం వచ్చి ప్రజానీకానికి ఉపయోగపడే విధంగా వుంటుంది. అట్లా కాకుండా ఉండే అడవుల్లో ప్రభుత్వ పోలీసులు దారుణంగా నూజివీడు ప్రాంతంలో దాడి చేయడం ఖండించవలసి వుంటుంది. ఈ విధంగా భూస్వామ్య అనుకూల వైఖరిని మానుకోవలసి వుంటుంది. ఆ విధంగా చేయక పోతే, ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు రైతు కూలీల యొక్క సంక్షేమం కోసం పేదల సంక్షేమం కోసం ఖర్చు చేసింది అంతా వేస్టు అవుతుంది. పేద ప్రజానీకం కేవలం సంక్షేమ కార్యక్రమాలపై ఆధారపడి వుండడానికి పనికి వస్తుంది, పేదరికాన్ని తొలగించడానికి మనం తీసుకుంటున్న కనీస చర్యలు కూడా ఆసక్తికరంగా లేవు. యిక ఫైనాన్స్ విషయానికి వస్తే, ఎన్ని కోట్ల రూపాయల బడ్జెటును యీ సభకు ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు ప్రెజెంట్ చేశారు. దురదృష్టకరమైన విషయం అధ్యక్షా, ఒక్క మాట ఎక్కడైనా మెన్షన్ చేశారో చూడండి. కోటి, కోటి పై చిలుకు వున్న యీ మైనారిటీస్ గురించి, వారి మాతృభాష వారి యొక్క సంస్కృతి గురించి కాని యిక్కడ ఒక్క మాట కూడా చెప్పడం లేదు. శోచనీయంగా వుంది. మైనారిటీస్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ అని చెప్పారు చాలా సంతోషం. మైనారిటీస్ అభివృద్ధి కోసం చాలా సంతోషం. 50 లక్షల రూపాయలు మేము దానికి ఇచ్చామని చెప్పారుకాని, ఈ బడ్జెట్‌లో కాదు,ముఖ్యమంత్రిగారు గత అసెంబ్లీని బట్టి చెపుతున్నారు. యిక్కడ అయితే ఏమీ లేదు. పూర్తిగా మొండిచేయి చూపించబడింది. ఆ రు. 50 లక్షల ద్వారా వందల, వేల మందిలో ఒకరైనా ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఏదైనా సహాయం చేయబడిందా యని అడుగుతున్నాను. అలాంటి చర్యలు ఏమీ తీసుకోకపోతే, కోటి పై చిలుకు వున్న మైనారిటీస్ వారి యొక్క మాతృ అయిన ఉర్దూను పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేయడం జరిగింది. తెలుగు విజ్ఞానపీఠం మనం స్థాపించుకున్నాం చాలా సంతోషం. తెలుగు భాష అంటే కూడా నాకు యిష్టం. రు. 4 కోట్లకు పైగా ఎలాట్ చేశాము. తెలుగు భాషను విస్తృత పరచండి, తెలుగు విజ్ఞానపీఠం, తెలుగు యూనివర్సిటీ పెట్టండి చాలా సంతోషం. అయితే కోటి పై చిలుకు మాట్లాడే భాష, ఉర్దూ భాషను అర్థం చేసుకునే ఎంతో మంది నూటికి 80 శాతం మాట్లాడే భాష గురించి నాలుగు పైసలు ఎలాటుమెంటు చేసే పరిస్థితి యీ బడ్జెటులో ఎక్కడ కనిపించదు. అది చాలా శోచనీయం. ఒక్క తెలుగు భాష, తెలుగు ఎకాడమీ కాదు. ఏ యూనివర్సిటీ అయినా, కాలేజీ అయినా చూడండి ఎక్కడయినా దీనికి మేము యింపార్టెన్స్ చూపుతున్నామని ఎక్కడా చెప్పలేదు. నైతికంగా యీ సభ ముందు మనము మాట్లాడవలసి వుంటుంది.

ఎప్పుడు అయితే తెలుగు భాష అభివృద్ధి చేస్తున్నారో మేము మాత్రం దానికి సపోర్టు చేస్తున్నాం. ఒక మైనారిటీగా ఉండి నా మాతృ భాష ఉర్దూ అయినా కూడా తెలుగు భాష ఈ రాష్ట్ర భాషగా వుండాలని నేను కూడా కోరుకుంటున్నాను. అలాంటప్పుడు ఉర్దూను కూడా రెండవ అధికార భాషగా ఎందుకు పెట్టరని అడుగుతున్నాను. ఇది చేసి తీరాల్సిందే. యిది చేయకపోతే, మొత్తం మైనారిటీలు ఉద్యమం తీసుకురావలసిన పరిస్థితి వుంది. ఈ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఎదుర్కొనవలసిన అవసరం వస్తుంది. ఇకనైనా ఈ బడ్జెటులో నిధులు పొందు పర్చాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ మైనారిటీల యొక్క అభివృద్ధి కోసం ప్రభుత్వం మైనారిటీ కమీషన్‌ను పెట్టడం జరిగింది. సంతోషించాము, ఆనందించాము. ఈ కమీషన్ పెట్టింది ప్రభుత్వం తద్వారా మైనారిటీ ప్రజలకు కావలసిన ఆర్థిక సాంఘిక విద్యా పరంగా అభివృద్ధి చేయడానికి కమీషన్ రిపోర్టులు ఇస్తున్నా, రెకమండేషన్స్ చేసినా దాన్ని ప్రభుత్వం అమోదిస్తుందని ఈ ప్రభుత్వంద్వారా ఏ కొద్ది మంది అయినా లాభం పొందుతారని ఆశించారు. దురదృష్టవశాత్తు మైనారిటీ కమీషన్ రిపోర్టు యిచ్చింది. (ఎం. ఆర్. అన్సారీగారు) నా చేతిలో వుంది. మైనారిటీ రిపోర్టు కాదు అధ్యక్షా, వారి కమీషన్ అదరలో వుంది, ఎంత నిర్లక్ష్యానికి గురికాబడింది అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది కేవలం ఒక కమిటీ వారేయాలి, వీరి ముఖాల్లో ఆనే దృక్పధంతో చేయడం తప్ప మైనారిటీలకు నిజంగా న్యాయం చేయాలి అభివృద్ధి చేయాలనేది యిక్కడ ఎక్కడా లేదు. మైనారిటీ కమీషన్‌కు స్టాట్యుటరీ పవర్ లేదు. గతంలో ఈ మైనారిటీ కమీషనువారు రిపోర్టు యివ్వడం జరిగింది. విద్యాపరంగా, సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా సమస్యలను డిటేల్‌గా ప్రభుత్వానికి సూచన చెప్పింది. దురదృష్టవశాత్తూ దాన్ని నేటి వరకూ పట్టించుకోలేదు. ఈ పరిస్థితులు మారాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా నేను అడిగేది మైనారిటీ కమీషనుకు స్టాట్యుటరీ పవర్ ఇవ్వాలి. ఇతర కమీషన్లకు ఏ విధంగా చట్టపరమైన బాధ్యతలు ఇస్తున్నారో అదే విధంగా ఈ మైనారిటీ కమీషన్‌ను ఫీడ్ చేయవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. మైనారిటీ కమీషన్ యిచ్చే రిపోర్టును హౌస్ ముందు, సభలో పెట్టవలసిన అవసరం వుంది, మంచిచెడులను చర్చించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, జస్టు ఎలా మీ ...

శ్రీ కె. ఆదెన్న (పంతనూతలపాడు) :- గౌరవనీయులైన ఆర్థికశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన 1985-86 సంవత్సరం యొక్క బడ్జెటును నేను పూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను, నాలుగు విషయాలు మాట్లాడదలచుకున్నాను. కులమత విచక్షణ లేకుండా పేద ప్రజల అందరి సంక్షేమానికి అంత కేటాయింపులు చేయబడిన 1985-86 ఆర్థిక బడ్జెటు నిజంగా పేద ప్రజల బడ్జెటు అని నేను అభినందిస్తున్నాను. సాంఘి సంక్షేమ కార్యక్రమాల

కొరకు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం 1982-83లో రు. 142 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించగా అదే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 1985-86 సంవత్సరంలో సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాల కోసం రు. 570 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం అది చాలా గొప్ప విషయమని తెలియచేస్తున్నాను.

హరిజనగిరిజన బడుగు బలహీన వర్గాల ప్రజల సంక్షేమం కోసం వారు తినడానికి చౌకగా కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం పథకం, వుండడానికి యిల్లు, కట్టుకోవడానికి జనతా చీరలు, వితంతువుల పెన్షన్, వ్యవసాయ కార్మికులకు పెన్షన్, గర్భిణీ స్త్రీలకు ప్రసూతి భృతి ఎన్నో కార్యక్రమాలు తగిన కేటాయింపులు యీ బడ్జెటులో పొందుపరచడం పేద ప్రజల సంక్షేమమే ప్రభుత్వ ధ్యేయమని వెల్లడవుతున్నది. అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు డెవలప్‌మెంటుకు దోహదకారి అని అంటున్నమాట, సరిగా పేదజనోద్ధరణ అభివృద్ధికి సూచన, నిజంగా సోషలిస్టు బడ్జెటు అని తెలియచేస్తున్నాను. షెడ్యూల్డు కులాలు, జాతులు, వెనుకబడిన వర్గాల వారికి యితోధికంగా సౌకర్యాలు కలుగచేసి బీద కుటుంబాలకు చెందిన బాలలకు పాఠ్యగ్రంధాలు, ఉచిత దుస్తులు పంపిణి మొదలైన ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టినది యీ బడ్జెటు అని తెలియచేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలోని పార జల సంపదను వినియోగించుకొనుటకు, దానిని అభివృద్ధి చేయడానికి నదీ జలాలను ప్రధానంగా వినియోగించుకోవడానికి కృషిచేస్తూ 1985-86 సంవత్సరములో సేద్యపు నీటి రంగానికి ఎక్కువ మొత్తాన్ని కేటాయించడం చాలా గర్వించదగిన విషయం.

వ్యవసాయానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యతను యిస్తూ, ప్రజలకు కావలసిన సౌకర్యాలను కలుగజేయడానికి ఇలాంటి కేటాయింపులు చేయడం చాలా హర్షించదగిన విషయం.అలాగే సేద్యపు నీటి విషయం తీసుకుందాము. ప్రకాశం జిల్లాలలో గుండ్లకమ్మ, మూసీనదులపై ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి ప్రత్యేక ఇన్‌వెస్టిగేషన్ డివిజన్ ఏర్పాటు చేసినందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం సేద్యానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నందుకు నేను గర్విస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి మరియు ప్రజల కనీసవరాలను తీర్చడానికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించినందుకు ఆర్థిక మంత్రిగారికి నా అభినందనలు. షెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమానికి మునుపెన్నడూ లేనంతగా డబ్బు కేటాయించినందుకు నా అభినందనలు. కొందరు గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి ఏమి కేటాయించలేదని విమర్శించారు.

స్మాల్‌స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ నెలకొల్పి డెవలప్‌చేస్తే, దీప మొదలగు కార్యక్రమాల ద్వారా పారిశ్రామిక అభివృద్ధి త్వరితంగా జరగడానికి. అంతేకాదు సాంకేతిక విద్యకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చి నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము కృషి చేస్తున్నది. ఉద్యోగుల సంక్షేమం కోసం వేతనాలలోని అవకతవకలను తొలగించడానికి

వేతన సంఘాన్ని నియమించడం ముదావహం. పంచాయితీరాజ్ సంస్థలలో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు ఎన్నో రాయితీలు కల్పించింది ఈ ప్రభుత్వం. తెలుగు విజ్ఞాన పారితోషిక పథకంద్వారా విద్యార్థులకు నగదు బహుమతులను ఇవ్వడంద్వారా విద్యార్థుల ప్రతిభను ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించిందని తెలియజేస్తున్నామ. అలాగే సాంఘిక బాధ్యతలుగల రాష్ట్రాలను ఆదుకొనుటకు గాడ్గిల్ పథకాన్ని అనుసరించి మార్కెట్ ఋణాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వాటా కనీసం 5 శాతం పెంచాలనీ, కన్సైన్‌మెంటు ప్రవేశపెట్టాలనీ, వేస్ అండ్ మీన్స్ పెంచాలనీ కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని నేను గట్టిగా కోరుతున్నాను. మా ప్రభుత్వము ప్రవేశ పెట్టినటువంటి సంక్షేమ పథకాలు (1 కిలో బియ్యం రూ. 2 పథకం మొదలైనవి) కేంద్ర ప్రభుత్వం స్వీకరించి మిగిలిన రాష్ట్రాలలోకూడా ప్రవేశ పెట్టాలని కోరుతున్నాను మన ఆర్థిక మంత్రి ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను హర్షిస్తున్నాను.

కొందరు పెద్దలు చెప్పినట్లు ప్రణాళికా పెట్టుబడి రూ. 1,040 కోట్లనుండి రూ. 810 కోట్లకు తగ్గించడం సరికాదు. మా నాయకులుగానీ, ప్రభుత్వముగానీ, మేము గానీ ఆ తగ్గింపును ఒప్పుకోము. తరువాత వైద్య రంగం విషయం. నా సలహా ఏమంటే జంటనగరాలలో మొబైల్ డిస్పెన్సరీలు ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ : నేను మిమ్మల్ని మరో 5 నిముషాలు సమయం కేటాయించవలసిందిగా రిక్వెస్టు చేశాను.

చైర్మన్ : చివరిలో టైమ్ యిస్తాను.

శ్రీ జి. ఎర్రనాయుడు (చోడవరం) :- అధ్యక్షా, 1985-86 సంవత్సరానికి మన ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌మీద రెండు, మూడు రోజులుగా చాలా మంది సభ్యులు చాలా విమర్శలు చేస్తూ ప్రసంగించారు. ఈ బడ్జెట్‌ను ఒకసారి గమనించినట్లతే ఇది వారు చేసిన ప్రకటనలకు భిన్నంగా వున్నట్లు కనబడుతుంది.

1982-83 సంవత్సరంలో రూ. 564 కోట్ల బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టినారు. కాని ఈనాడు రెట్టింపు ధనంతో అంటే రూ. 1044 కోట్లతో ప్రణాళికను సిద్ధము చేశాము. అందువల్ల అభివృద్ధికూడా రెట్టింపు సాధించబడాలి, అందుకు అధికంగా వనరులను సేకరించడానికి అందరం కృషి చేయాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బొరవతో కేంద్రమునుండి రావలసిన వనరులను సక్రమంగా రాబట్టుకోవలసి వుంది. కేంద్రంనుండి సక్రమంగా వనరులు రానందున చాలావరకు మనం రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయలేక పోతున్నాము. మనం ఈ సంవత్సరం లోటు బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టినాము. గత సంవత్సరము మనకు రావలసిన కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం రాలేదు. అందువల్ల లోటు బడ్జెట్‌ను ప్రవేశ పెట్ట

వలసి వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఓవర్ డ్రాఫ్టును రద్దు చేసిన విషయం గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. దానివల్ల ప్రభుత్వం సక్రమంగా పరిపాలన చేయడానికి ఆటంకాలు ఏర్పడ్డాయి. మనకు రావలసిన నిధులు సక్రమంగా రానప్పుడు, ఖర్చులు ఎక్కువ అవుతున్నప్పుడు ఆ బ్యాలెన్సును అడ్జస్టు చేసుకోవడానికి కష్టం అవుతుంది కనుక ఓవర్ డ్రాఫ్టు కనీసం కొంతవరకు అయినా ప్రవేశపెట్టాలని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరవలసిందిగా ఆర్థిక మంత్రిగారికి మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

బలహీనవర్గాల వారికి ఏ విధంగా నిధులను కేటాయించామో, అదే విధంగా ఈ సంవత్సరపు బడ్జెట్‌లో వ్యవసాయ రంగానికికూడా నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులు గత 20, 30 సంవత్సరాలుగా పూర్తి కాకుండా వున్నందున రైతాంగం చాలా ఇబ్బందులను అనుభవిస్తున్నారు. ఈనాడు మనం మీడియం ఇరిగేషన్‌కు ఇచ్చే నిధులను అన్ని జిల్లాలకు సక్రమంగా సర్దితే, గత 30 సంవత్సరాలుగా పూర్తి కాకుండా ఏ విధంగా ప్రాజెక్టులు వున్నాయో, అదే పరిస్థితి ఈనాడుకూడా ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి అయ్యే ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని సత్వరము చేపట్టి పూర్తిచేసి ఆ ప్రాంతం రైతాంగానికి నీటి సరఫరాను కల్పించి సహాయం చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా మైనర్ ఇరిగేషన్‌ను తీసుకుంటే గత ప్రభుత్వము 35 సంవత్సరాలుగా కేటాయించిన దానికంటే ఈ ప్రభుత్వము ఎక్కువగా మైనర్ ఇరిగేషన్ అభివృద్ధికి కృషి చేస్తోందని తెలుస్తుంది. చిన్న నీటివనరుల కోసం ఈ ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం రు. 35 కోట్లు కేటాయించింది. మైనర్ ఇరిగేషన్ విషయంలో చాలా వరకు నిధుల దుర్వినియోగం జరుగులోందనే విషయం సభ్యులకు తెలుసు. ఆ నిధులు దుర్వినియోగం కాకుండా పనులు సక్రమంగా జరిగి తద్వారా ప్రతి జిల్లాలోని రైతాంగానికి ఉపయోగపడే విధంగా నిధులు సద్వినియోగము అయ్యేలా చూడవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెటులో చాలా మంది సభ్యులు బలహీన వర్గాలకు ఏమి ప్రకటించలేదని తెలియజేశారు. గత 35 సంవత్సరాల కాలంలో హరిజన, గిరిజన, రైతు కూలీలకు ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టినటువంటి సౌకర్యాలను ఎవరైనా ప్రవేశపెట్టారా అని అడుగుతున్నాను. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి కాకుండా రాష్ట్రం అభివృద్ధిని సాధించదు. దేశంలో వున్న ప్రతి ఒక్కరూ చేయూత యిస్తేనే ప్రభుత్వము సక్రమంగా నడుస్తుంది. ఈనాడు చాలా మంది తినడానికి తిండి, కట్టడానికి బట్టలేక అవస్థపడుతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో సాంఘిక సంక్షేమం గురించి ప్రభుత్వము ఎక్కువగా నిధులను ఖర్చుచేయబట్టే చాలా మంది దారిద్ర్యరేఖకు ఎగువకు రాగలిగారు. అందులో సందేహం లేదు.

అవినీతి నిర్మూలన విషయం పరిశీలిస్తే ఇంతవరకు ఏ ప్రభుత్వము అయినా అవినీతి నిరోధక వ్యవస్థను పటిష్టం చేసిందా అని అడుగుతున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము ఈ విషయములో స్పెషల్ విజిలెన్స్ సెల్‌లను ఏర్పాటు చేసింది. లోకాయుక్త ఉప లోకాయుక్తలను నియమించడము ద్వారా, [illegible] పటిష్టము చేసి తద్వారా అవినీతిని నిర్మూలించడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము కంకణం కట్టుకున్నది. ఈ విషయం మనందరికి తెలుసు.

ఉద్యోగస్థుల విషయము తీసుకుంటే ఉద్యోగస్థులకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము ఏమీ చేయడం లేదని విమర్శలు వస్తున్నాయి. అది ఏమీ లేదు. ఈనాడు ఉద్యోగస్థులకు పే రివిజన్ కమిషన్ ప్రవేశపెట్టింది ప్రభుత్వం. అంతేకాదు ఉద్యోగులకు కోట్లాది రూపాయల రాయితీలు యిస్తూ, వారి సంక్షేమము గురించి ప్రభుత్వము కృషి చేస్తున్నదని చెప్పడంలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు.

ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వము గ్రామాలలో ప్రవేశపెట్టిన విముక్తి ప్రోగామ్స్‌ను ఇది వరలో ఏ ప్రభుత్వము అయినా ప్రవేశపెట్టిందా అని అడుగుతున్నాను. గ్రామాలలో సరియగు మరుగు లేక చాలా మంది, ముఖ్యంగా స్త్రీలు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. గత సంవత్సరము రూ. 2 కోట్లు, ఈ సంవత్సరం రూ. 6 కోట్లు ఈ ప్రభుత్వము కేటాయించి ప్రతి గ్రామంలో ఈ విముక్తి పథకాన్ని చేపట్టిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలను తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము చేస్తున్నది. మనకు కావలసిన వనరులను సమీకరించుకొని రాష్ట్రాన్ని ఎక్కువగా అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా తోడ్పడాలని మనవి. ముఖ్యముగా కేంద్ర ప్రభుత్వము మనకు రావలసిన నిధులను సక్రమంగా యివ్వకుండా అభివృద్ధి కుంటుపడేటట్లు చేస్తున్నది. వనరులను సక్రమంగా యిచ్చి రాష్ట్రము సస్యశ్యామలం కావడానికి కేంద్రము సహకరించాలని నా మనవి. ఈ అవకాశము యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలను తెలుపుకుంటూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

11-30 a.m. Sri Md. Mukarramuddin (Charminar) :- Madam Chairman The budget presented now, does not help anybody. What has the Government done? It has levied fresh taxes thourgh ordinances. The Policy of the Government, is issuing ordinances just before the Session, is improper.

Rs. 2 per K. G. of rice :- That must publicised seheme .... Rs. 2 per K. G. of rice — is a good scheme. We all welcome it. But the scheme has some defects. On this scheme, Rs. 160 crores have been spent every year. Where does this amount go? We do not know. It does not go to the farmers but it goes in the hands of midile men, Under this scheme, the

Government purchases rice at the rate of Rs. 265/- per Qnt. while the same machinery purchases the rice at Rs.255/-per Qnt. for the F. C. I. without any basis for the difference of Rs. 10/- After purchasing rice at Rs. 265/- per Qnt. the Government subsidises about Rs. 85/- for supply of rice at Rs. 2-00 per kilo. If the Government can itself purchase the paddy from the farmer would have got the benefit. I have brought this matter before the Government in March, but the Government did not apply its mind so far.

Irrigation Projects :- We all know that Singoor is an important project. The work on the project is going on for a long time. An amount of Rs. 10 crores has been allotted this year but this amount is insufficient. It will take more time to complete this project; So, I request to allot more amount to this project. If the project is completed, the water supply position to the Hyderabad City will be increased.

Osmania General Hospital :- In this hospital, kidney transplantation was successfully done. But there are various specialities which should be made available in this hospital. Orthopaedic speciality should be made available in this hospital also because patients from the neighbouring states also come to this hospital. That is way, this hospital should be developed with all the specialities and also the hygenic conditions should be improved here.

Hyderabad Muncipal Corporation :- No elections were held to this Corporation since 1964. It is functioning just like a Government Department. When I enquired the Special Officer about the income and expenditure of the Corporation, he said that the Corporation gets Rs. 29 crores out of taxes and the expenditure towards the salaries of the staff is Rs. 22 crores and the remaining Rs. 7 crores is left for the developmental activities of the Corporation. I request the Minister for Finance to note this point. Though the High Court gave orders that elections should be held for the Hyderabad Municipal Corporation, no elections were held for this Corporation.

Quli Qutub Shah Urban Development Authority :- The Minister for Finance does not know what this authority is. He probably thinks that it is mainly intended for the Muslims. This authority was constituted as a public society in my Constituency, the one out of 13 Constituencies of Twin cities. The aims and objects of this authority are to develop this area. For

a long time; no amount was allotted to this authority. Very recently, it was constituted as a public society. The bye-laws provide for the appointment of a Managing Committe compris-ing of officials and three non-officials (Legislators). The Legislators are yet to be nominated. When I brought this matter to the notice of the Chief Minister, he wrote to me that this matter was pending with the Secretary.

On enquiry it is told that the matter is not pending with the Secretary but with the Chief Minister. The Chief Minister has not nominated the Legislators on the Managing Committee. But the Managing Committee proceeded with the works without consulting and without the voice of the Legislators concerned.

The concerned Legislators have to be nominated on the Managing Committee. The Chief Minister promised that this authority would be given Rs. 30 crores but so far only Rs. 4 crores was given; it is insufficient to do any work.

It is often said that there are 6 crores of Telugu people in our State. Out of the 6 crore Telugu people, 1 crore people are muslims who are very backward. For the upliftment of the muslims, a Minority Commission was constituted without any power to hold any enquiry and the funds allotted to this commi-ssion are very inadequate. The Commission has submitted 4reports and they have not been placed on the Table of this House. The Government has not implemented any recommendation of the Commission. I request the Chief Minister to place the reco-mmendations of the Commission on the Table of the House, and also implement them.

On 9th September, 1984, several atrocities were committed. The State Government has appointed a Commission headed by one Mr. K. Krishna Rao to condut an enquiry and to submit a report to the Government. The Commission has submitted its report. The Chief Minister had discussed certain points with the Opposition Leaders. The report of the Commission is not yet placed on the Table of this House. The recommendations should be implemented as quickly as possible.

Since there are 1 crore of muslims and since the mother-tongue of some Hindus is also urdu, I request the Government to do something for the development of Urdu as a second language. Urdu medium schools in various places are not functioning properly. There are no urdu teachers. There are

no buildings for the urdu medium schools in the old city. There are 7 urdu medium schools located in dilapidated buildings. Urdu teachers, are posted in telugu teachers vacancies and vice - versa. In Warangal District in urdu medium schools, the parents association was asked to contribute some amount. The Government should curb such activities. They have no capacity to contribute some amount. They have no capacity to contribute any amont. I have suggested previously that there should be a separate Directrate of Public Instruction for Urdu Medium Schools. I request the Chief Minister to consider this aspect and take action.

In the budget speech it is said that Rs. 2.88 crores would be received by way of share of the State Government under State duty. The State duty has been abolished by the Centre. The recovery of State duty is uneconomical and therefore it will not come to the State.

With these few suggestions, I take leave of you. Madam Chairman.

NON - OFFICIAL RESOLUTIONS

re : Legislation for Providing Allowanccs etc· to the unemployed youth hailing from the Economically Weaker sections

శ్రీ ఎ. చిత్తరంజన్ (ఆచంట) :- అధ్యక్షా, నేను ఈ క్రింది అనధికార తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

"ఆర్థికంగా బలహీనమైన వర్గాలనుండి వచ్చిన నిరుద్యోగ యువకులకు భృత్యమును ఏర్పాటు చేయుటకు, దరఖాస్తు రుసుమును, పరీక్షల రుసుమును మినహాయించుటకు, ఇంటర్వ్యూలకు, పరీక్షకు హాజరగునప్పుడు హాల్ టికెట్ను, కాల్ లెటర్ను చూపి ఆర్. టి. సి. బస్సులవారు ఉచితంగా ప్రయాణించటానికి అనుమతించుటకు అవసరమైన చట్టాన్ని తీసుకురావలసినదిగా ప్రభుత్వానికి ఈ సభ సిఫార్సు చేస్తున్నది."

చైర్మన్ :- తీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది,

ఇప్పుడు తీర్మానముపై సభ్యులు చిత్తరంజన్గారు ప్రసంగిస్తారు.

శ్రీ ఎ. చిత్తరంజన్ :- అధ్యక్షా, ఆర్థికంగా బలహీనంగావున్న వర్గాలవారిలో నిరుద్యోగులుగా వున్నవారికి నిరుద్యోగభృతి, వారు ఏ ఉద్యోగానికైనా ఎప్లయి చేసుకుంటే ఆ దరఖాస్తు రుసుము మినహాయింపు, ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళినపుడు వారికి వచ్చిన కాల్

లెటర్ చూపించినప్పుడు వారు ఆర్. టి. సి. బస్సులలో ఉచిత ప్రయాణ ఏర్పాటు చేయ వలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. చదువుకొని ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజి ఆఫీసులో రిజిష్టరు చేసుకున్న వారి సంఖ్య ఇప్పటికి 22 లక్షలకు పెరిగింది. వీరుగాక గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయ కార్మికులలో, చేతివృత్తుల వారిలో నిరుద్యోగులు చాలామంది వున్నారు. గ్రామాలలో ఎకరం, అర ఎకరం వున్నవారు తమ ఆస్థిని అమ్ము కుని చదువుకున్నవారు వున్నారు అటు ఆస్థి పోగొట్టుకోని, ఇటు ఉద్యోగాలు లేక బస్ స్టాండుల్లో, రైల్వే ప్లాట్ ఫారాలమీద కూలీలుగా బ్రతుకుతున్నవారు వున్నారు. రిక్షాలు తొక్కుకుంటున్నవారు వున్నారు.

గ్రామాలలో చేతివృత్తులవారు, వ్యవసాయ కార్మికులు పనులు లేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నవారు వున్నారు. వీరిని ఆదుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నది. ఈనాడు చాలా పరిశ్రమలు మూతపడటంవల్లకూడా వాటిల్లో పనిచేసే కార్మికులు పనులు లేక నానా అవస్థలు పడుతున్నారు. వారికి వృత్తి కల్పించటానికి మూతపడిన పరిశ్రమ లను వెంటనే తెరిపించటానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. అవసరంగా పరిశ్రమలు నెల కొల్పి నిరుద్యోగ సమస్యను కొంతవరకూ పరిష్కరించాలని కూడా కోరుతున్నాను. చదువుకొని నిరుద్యోగులుగా వున్న యువకులు ఏదైనా ఉద్యోగానికి దరఖాస్తులు పెట్టుకున్న ప్పుడు వారికి దరఖాస్తు రుసుమును, పరీక్షలకు హాజరైనప్పుడు ఆ రుసుమును మినహా యించాలి. వ్రాతపరీక్షలకుగాని, ఇంటర్వ్యూలకుగాని వెళ్ళేటప్పుడు వారు తమకు వచ్చిన కాల్ లెటర్స్ చూపినప్పుడు వారిని ఆర్. టి. సి. బస్సులలో ఉచితంగా ప్రయాణించే టట్లు అనుమతించాలని కోరుతూ ఈవిధంగా ప్రభుత్వం ఒక చట్టం తీసుకురావాలని కోరుతూ ఈ విధంగా ప్రభుత్వం ఒక చట్టం తీసుకురావాలని కోరుతూ సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలోని ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ చేంజ్ ఆఫీసులో రిజిష్టరు చేసుకుని అయిదారు సంవత్సరాలు దాటినా ఇంతవరకూ ఉద్యోగాలు రానివారు లక్షల సంఖ్యతో వున్నారు. ఎక్కడైనా ఒక పోస్టు ఖాళీవుంటే దానికి వందలు, వేలమంది ఇంటర్వ్యూకు రావడం, మళ్ళీ అందరూ తిరిగి వెళ్ళటం జరుగు తున్నది. అందువల్ల యువకులలో నిరుత్సాహం పెరుగుతున్నది. హరిజనులు, గిరిజనులు తదితర బలహీన వర్గాల యువకులు ఉద్యోగాలు లేక నానా అవస్థలూ పడుతున్నారు. అటువంటి నిరుద్యోగులకు భృతి ఇవ్వండి. వారు ఏదైనా ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళినప్పుడు వారికి బస్సు చార్జీలుగాని, రైలు చార్జీలు కాని ఇవ్వండి. అప్లికేషన్ ఫీజ్ కట్టటానికికూడా ఇబ్బంది పడేవారు చాలామంది వున్నారు. వారికి ఎగ్జంప్షన్ ఇవ్వండి. హాల్ టికెట్

చూపించినప్పుడు బస్సులలో ఉచితంగా ప్రయాణం చేసే అవకాశం కల్పించండి. అప్లికేషన్ ఫీజును రద్దుచేయండి. కనీసం ఈ సౌకర్యాలనైనా వారికి కలుగచేయండి. ఏటా బార్ అవుతున్నవారు చాలామంది వున్నారు. ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన గ్రామోదయ స్కీముక్రింద ఇప్పటివరకూ ఎంతమందికి సహాయపడ్డారని నేను అడుగుతున్నాను. ఎంతమందికి స్వయం ఉపాధి పథకాలకు సహాయపడ్డారని అడుగుతున్నాను. ఐ. టి. ఐ. పాస్ అయినవారికి కొంతకాలం ఎప్రెంటిస్‌లుగా తీసుకుని తరువాత ఇండ్లకు పంపించేస్తున్నారు.

ఎప్రెంటిస్ చేసిన తరువాత కూడ అతనికి వుద్యోగం దొరకడం లేదు. అందువల్ల చాలా మంది నిరాశ నిస్పృహలకు లోనౌతున్నారు, వీటన్నిటిని ప్రభుత్వ పరిగణనలోకి తీసుకురావాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పనులు దొరకక భార్యాపిల్లలతో పట్టణాలకు వచ్చి రోడ్ల ప్రక్కన కాపురం వుంటున్నవారు అనేకమంది వున్నారు. వ్యవసాయ కూలీలకు పనులు లేక పట్టణాలకు వచ్చి నానా అవస్థలు పడుతున్న వారు వున్నారు. హైదరాబాదు వంటి పట్టణాలలో వారికి రిక్షా కూడా దొరకడం లేదు. దొరికిన వారికి ట్రాఫిక్ రూల్స్ తెలియక ఏదో చిన్న పొరపాటు చేసినా పోలీసులు పట్టుకుని బాధ పెడుతున్నారు. రోడ్ల ప్రక్కన నివశిస్తూ బస్సులలో చాలా బాధ పడుతున్నారు. అటువంటి వారి కోసం చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసి పని కల్పించడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

నిరుద్యోగులలో అసంతృప్తి పెరిగితే అరాచక పరిస్థితులు ఏర్పడటానికి అవకాశం వుంటుంది. ఇంజినీరింగ్ పాసైన నిరుద్యోగులు వున్నారు. వారికి పనులు కంట్రాక్టు ఇవ్వండి. వయోజనులకు వయోజన విద్య నేర్పించి పనులు చూపండి. నిరుద్యోగులకు వుద్యోగం దొరికే వరకూ నిరుద్యోగ భృతి ఇవ్వాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను,

శ్రీ ఎమ్. మల్లేష్ (మైదారం) :- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం పార్టీ ఎన్నికలలో గెలిచి అధికారంలోకి వచ్చిందంటే దానికి కారకులు యువకులు, మహిళలు అని మనందరకూ తెలుసు. కాని కాంగ్రెసుపార్టీ అధికారంలో వున్నప్పటి కంటే ఇప్పుడు నిరుద్యోగుల సంఖ్య ఇంకా పెరుగుతూనే వున్నది. ప్రతి సంవత్సరము నిరుద్యోగులు 25, 30 వేల వరకు పెరుగుతున్నారు. చదువుకున్నవారిలో నిరుద్యోగులుగా వున్న వారిలో ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు కూడా వున్నారు. ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌చేంజ్ ఆఫీసుల్లో రిజిష్టరు చేసుకోకుండా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వున్న నిరుద్యోగులు కూడా వున్నారు. అటువంటివారు రాష్ట్రంలో 80 లక్షల మంది వరకు వుండవచ్చు.

అయితే అత్యంత ప్రధానమైనటువంటి నిరుద్యోగ సమస్యకు పరిష్కార మార్గాలు 12-00noon
చేయడంలో గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు కాని ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కాని విఫలం

అయ్యాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ఈ సమస్యకు సరైన పరిష్కార మార్గం చూపిస్తుందని మేము అనుకోవడం లేదు. దీనికి చట్టబద్ధంగా కొన్ని మార్పులు తీసుకొని రావలసిన అవసరం ఉంది. ఈ నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం కానందువల్ల మన రాష్ట్రంలో, మన దేశంలో అరాచకమైన ఉద్యమాలు పెరుగుతున్నాయి కొంతమంది యువకులు దొంగతనాలు చేస్తున్నారు, కొంతమంది అరాచకాలు సృష్టిస్తున్నారు, కొంతమంది రాడికల్సుగా తయారై తమ కార్యకలాపాలను కొనసాగిస్తున్నారు. నిరుద్యోగులుగా ఉన్నటువంటివారు ఇంకొక మార్గం లేక నేరప్రవృత్తికి అలవాటు పడుతున్నారు. ఇది పరిష్కారం చేయటానికి ఎన్నో మార్గాలు ఉన్నా మన ప్రభుత్వాలు పట్టించుకోకపోవడమనేది చాలా శోచనీయమైన విషయం. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీలలో రిజిస్ట్రేషను చేయించుకున్న నిరుద్యోగులకు నిరుద్యోగ భృతి ఇచ్చే కార్యక్రమం ప్రభుత్వం చేపట్టాలి.

నిరుద్యోగులకు వృత్తి కల్పనా సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. నిరుద్యోగులను నిలువు దోపిడీ చేసే ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. ఉద్యోగాలకు పిలిచి చెలానాలు కట్టి ఇంటర్వ్యూలకు రమ్మంటున్నారు. కొంతమంది అయితే కమర్షియల్ బ్యాంకులలో డిపాజిట్ చేయాలని అంటున్నారు. ఈ పద్ధతిని పూర్తిగా తీసివేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రిక్రూట్‌మెంటు పాలసీ చాలా జటిలంగా ఉంది. ప్రతి కంపెనీలో ఖాళీలు వచ్చినప్పుడు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీల నుంచి క్యాండెట్లను పిలిచి రిక్రూట్ చేయాలనే నిబంధన ఉన్నప్పటికీ కొంతమంది ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీలలో నిమిత్తం లేకుండా రిక్రూటుమెంటు చేస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో సింగరేని కాలరీస్ వుంది. అందులో చాలామందిని రిక్రూటు చేస్తున్నారు. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీలతో నిమిత్తం లేకుండా రిక్రూటు చేసుకొంటున్నారు. ఎంప్లాయిమెంటులో సీనియారిటీ లేకపోయినా ఎంప్లాయిమెంటులో ఈవేళ రిజిస్టరు చేయించుకొన్నా వారిని వెంటనే సెలక్టు చేసుకొంటున్నారు. లేకపోతే పత్రికలలో ఎడ్వర్టైజ్‌మెంటు ఇచ్చి రిక్రూటు చేసుకొంటున్నారు. ఈ విధంగా జరిగితే ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీలలో సీనియారిటీ వున్నవారికి అన్యాయం జరుగుతున్నది. తరువాత కార్మిక సంఘాలతో చేసుకొన్న ఒప్పందాలను కూడా సక్రమంగా అమలు జరపడం లేదు. సింగరేని కాలరీస్‌లో పనిచేసే కార్మికుల పిల్లలకు ఉద్యోగాలు దొరకడంలేదు. మన రాష్ట్రంలో ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించాలంటే ప్రభుత్వం తప్పకుండా పరిశ్రమలను స్థాపించవలసిన అవసరం ఉంది. భారీ పరిశ్రమలు, చిన్నతరహా పరిశ్రమలు, గ్రామీణ పరిశ్రమలు నెలకొల్పకపోతే ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. మనది వ్యవసాయక రాష్ట్రం. నూటికి 80 మంది వ్యవసాయంమీద ఆధారపడినటువంటివారు ఉన్నారు. అందుచేత గ్రామీణ పరిశ్రమలు నెలకొల్పకుండా నిరుద్యోగ సమస్యను నిర్మూలిస్తామని చెప్పడం పట్టి బూటకం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పారిశ్రామికాభివృద్ధి కార్యక్రమాలద్వారా ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను నిర్మూలించే అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఈవేళ మధ్యదళారీలు దోపిడీ

చేస్తున్నారు. రైతులు ఉత్పత్తిచేసే పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు లేకుండా మధ్య దళారీలు రైతులను దోపిడీ చేస్తున్నారు. రైతులు మిర్చి పండిస్తున్నారు. దానికి రు. 650 ల వరకు ధర ఉంది. కాని మధ్యదళారీలు రు. 600 లకు కొని 2 వేలకు అమ్ముతున్నారు. అందు చేత మధ్యదళారీలను తీసివేసి నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకో వచ్చును. మధ్యదళారీలను తొలగించి నిరుద్యోగులైన యువకులను నియమించి ఆ సమస్య పరిష్కారంచేయవచ్చును. తరువాత ఈ రాష్ట్రంలోని ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ఛేంజీలలో పేరు రిజిస్ట్రేషను చేయించుకున్నవారికి రు. 250 ల వరకు నిరుద్యోగ భృతి ఇవ్వాలని కోరు తున్నాను. ఒక నిరుద్యోగికి ఇంటర్వ్యూ కాల్సు వస్తే అతనికి తప్పకుండా బస్ రవాణా సౌకర్యాలు కలుగజేసి నిరుద్యోగులలో ఉన్నటువంటి నిరాశ నిస్పృహలను తొలగించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నిరుద్యోగులు ఈ ప్రభుత్వంమీద పెట్టుకున్న ఆశలు పూర్తి చేయ డానికి ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే మీరు నిరుద్యోగులకు వ్యతిరేకులు అవుతారని, అటువంటి అపోహలకు గురి కావద్దని మనవి చేస్తున్నాను. రాజకీయాలతో నిమిత్తం లేకుండా మొత్తం శాసనసభ్యులంతా చట్టబద్ధమైన తీర్మానంచేసి సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :— అధ్యక్షా, ఈరోజున ప్రవేశ పెట్టిన ఈ తీర్మానం ప్రశంసనీయమైనది. కాని మనకున్నటువంటి ఆర్థిక వనరులనుబట్టి ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం ఎంతవరకు దానిని అమలుచేయగలదని ఒక తీవ్రమైన అనుమానం ఉంది. ఈరోజున మన రాష్ట్రంలో ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ఛేంజీలలో సుమారు 22 లక్షలమంది నిరుద్యోగులు రిజిస్టరు చేసుకొని ఉన్నారు. ఒక్క విశాఖ పట్టణం ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ఛేంజీలో సుమారు 2 1/2 లక్షలమంది నిరుద్యోగులు రిజి స్టరు చేసుకున్నారు. ప్రతి వ్యక్తికి తన మనసులో ఒక అభిప్రాయం నాటుకొనిపోయి ఉన్నది. నెలాఖరుకు వచ్చేటప్పటికి నాకు జీతం రావాలని ప్రతివారిలో ఉండడంవల్ల, ఏదో సంస్థలో ఉద్యోగం కావాలని ప్రయత్నం చేయడంవల్ల స్వయంగా ఉపాధి కల్పన చేసుకుందామనే అభిప్రాయం రోజురోజుకు క్షీణిస్తున్నది. యువకులు చదువు అయిన తరువాత ఈ ప్రభుత్వం తమకు ఏదో ఒక ఉద్యోగం ఇవ్వాలనే ఆశతో వుండడంవల్ల వారు చదువుకున్న తరువాత ఉద్యోగం రాకపోవడంవల్ల వారిలో ఫ్రస్ట్రేషను వచ్చి మెంటల్‌గా మార్పువచ్చి రాడికల్సుగా తయారయ్యే అవకాశం ఉంటున్నది.

అటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా ఎంతో కొంత భృతి ఏర్పాటు చేయడం సమంజసంగా ఉంటుంది. డిజర్వింగ్ పీపుల్ అందరికీ - కుల, మత, వర్గ విభే దాలు ఏలాంటివి లేకుండా- ఇవ్వాలి. ఎంప్లామెంటులనుంచి కాల్స్ రావడమేలేదు. మునిసి పాలిటీలో ఒక ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచర్ పోస్టుకు దరఖాస్తు పెట్టాలంటే రు. 20 ఫీజు కట్టాలి. ఇది ఒక వ్యాపారంగా- ప్రభుత్వ సంస్థలలోకూడా ఒక పద్ధతిగా తయారైంది.

దరఖాస్తు ఫారం ప్రింటింగ్‌కు మహా అయితే రు. 1 ఖర్చు అవుతుంది తప్ప ఎక్కువ కాదు. కనుక అలాంటి ఫీజులన్నీ ఉపసంహరించాలని కోరుతున్నాను. పరీక్షకో, ఇంటర్వ్యూకో వెళ్ళడానికి ప్రయాణానికి ఖర్చులుకూడా లేనివారు ఎందరో వున్నారు. అప్లికేషన్స్ కాల్‌ఫర్ చేసినప్పుడే- ఒక బస్సు పాస్‌కూడా ఇచ్చి, వారు బస్సులలో ఫ్రీగా ప్రయాణం చేసే వీలు కల్పించాలి. టెక్నికల్లీ క్వాలిఫయిడ్ నిరుద్యోగులు ఎందరో వున్నారు. ఇటీవల మంత్రిగారే 5 వేలమంది డాక్టర్లు, 5 వేలమంది ఇంజనీర్లు నిరుద్యోగులు వున్నారనీ చెప్పారు. ఎంతోమంది పాలిటెక్నిక్, ఐ. టి. ఐ. చేసినవారు నిరుద్యోగులు వున్నారు. అటువంటివారికి భృతి కల్పించడం సమంజసంగా వుంటుంది. ప్రభుత్వానికి ఇది ఆర్థికంగా భారమైనా- ఇన్ ప్రిన్సిపల్‌గా అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. హనుమంతు :- (పాలేర్) :- అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానం వేయబడిన, బలహీన వర్గాల నిరుద్యోగ యువజనులకు వసతులు కల్పించేదిగా వుంది. అనేకసార్లు ఇంటర్వ్యూలకు పిలిచినప్పుడు— వారు ఇంట్లో వున్న తట్ట, చెంబు అమ్ముకుని ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళవలసిన పరిస్థితి వుంది. అందువల్ల వారు ఉగ్రవాదంవైపు వెళ్ళిపోతున్నారు. ఈ తీర్మానం ఆమోదించి, ఆ వెనుకబడిన వర్గాలకు న్యాయం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నరేంద్ర :- అధ్యక్షా, ఇది అత్యంత ప్రధానమైన తీర్మానం. దేశంలో ఈనాడు నిరుద్యోగం రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్నది. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వ్యక్తులు పేదరికంవల్ల ఉద్యోగానికి ప్రయత్నం చేయడానికికూడా అవకాశం లేని పరిస్థితి వుంది. ఇంటర్వ్యూకు ఎలాంటి సదుపాయాలు పొందలేనప్పుడు - తమ జీవిత నిర్మాణంకోసం ఎన్ని ఆలోచనలు చేసినా - ఆర్థికంగా వెనుకబడి వున్నందువల్ల- తమ జీవితాలలో వారు నిలదొక్కుకోలేకపోతున్నారు. దీనిని పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. మన ఆంధ్రదేశంలో - ఇన్ని సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు తీసుకుని, పేద ప్రజానీకానికి అవసరమైనటువంటి హంగులు సమకూర్చి, వారి దగ్గరకు ప్రభుత్వాన్ని తీసుకపోయి, వారి అవసరాలు తీర్చాలని, కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసి, వారిని ఆదుకుంటున్న తరుణంలో- తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఈ తీర్మానాన్ని పూర్తిగా సమర్థించాలని కోరుతున్నాను. పేద విద్యార్థులకు, పేద యువకులకు, నిరుద్యోగులుగా వున్న వారి జీవితాలకు ఒక ఆశ చూపించగలిగినవారం అవుతాము, మనప్రక్కన వున్న రాష్ట్రం మహారాష్ట్రలో 1981 లో ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారంటీ స్కీము అని ఒకటి పెట్టారు ఆ స్కీముక్రింద డబ్బులేక, ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళలేక, ఉద్యోగాలు దొరకక అవస్థపడుతున్న వారందరికి ఉపయోగపడేట్లుగా, ఒక చట్టంద్వారా ఈ ఎంప్లాయిమెంటు గ్యారంటీ స్కీము పెట్టడం జరిగింది. ఆ స్కీముద్వారా పేద నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగాలు దొరికే అవకాశం నిర్మాణం అవుతున్నది. పదిహేను, ఇరవైమంది ఒక గ్రూపుగా చేరి, తాసిల్దారు దగ్గరకు వెళ్ళి, మేము నిరుద్యోగులం, మాకు ఉద్యోగ అవకాశం కల్పించాలి అని అడిగితే - ఆ స్కీము క్రింద, ఏవిధమైన ఇంటర్వ్యూ లేకుండా, అప్లికేషనుకూడా లేకుండా ఆ గ్రూపుకు

వెంటనే భృతి కల్పించడం జరుగుతున్నది. నేను మన ప్రభుత్వాన్ని కూడా అలా చేయాలని కోరుతున్నాను.

నేను ఈ సందర్భంలో ఒక నాన్ అఫీషియల్ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబోతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలోకూడా నిరుద్యోగులకు సరైన ఉపాధిమార్గం కలుగజేయడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి- నేను పెట్టబోయే ఈ ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారంటీ బిల్లును అందరూ సమర్థించాలని కోరుతున్నాను. ఆ బిల్లును మీరు పాస్ చేయాలని కోరుతూ ఇప్పుడు చర్చిస్తున్న ఈ తీర్మానాన్ని కూడా సమర్థిస్తున్నాను. ఎంతోమంది యువకులు నిరాశపడి, నిరుద్యోగంతో బాధపడుతూ, కనీసం ఒకపూట అయినా తమవారికి అన్నం పెట్టడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో వున్న నిరుద్యోగులకు ఆశాకిరణంగా వుంటుంది - ఈ తీర్మానం. దీనిని పాస్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. మొన్న జరిగిన ఆగస్టునెల పార్లమెంటు సమావేశంలోని చర్చలలో ఆర్థికశాఖ ఉపమంత్రి జనార్ధన పూజారిగారు చెప్పారు - బ్యాంకింగ్ సర్వీసు కమీషను పరీక్షలలో పేదవారికి ఎగ్జామినేషను ఫీజు లేకుండా ఒక సాంప్రదాయం, ఒక క్రొత్తపద్ధతి అవలంభించడం జరిగిందని, అలాగే యు. పి. ఎస్. సి. పరీక్షలకు కూడా ఫీజు లేకుండా రాయితీ ఇవ్వడం జరిగిందని- రాజ్యసభలో మాట్లాడుతూ పూజారిగారు ఈ అవకాశాన్ని దేశ ప్రజానీకానికి కలుగజేశారు.

అట్లాగే మన రాష్ట్రంలోకూడా ఈ పద్ధతి అవలంభించి, నిరుద్యోగులకు సరైన మార్గం చూపించేందుకు ఈ తీర్మానం తప్పకుండా ఉపకరిస్తుంది కనుక దీనిని పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇందులో వర్గాలు, రాజకీయాలు అనేవి ఏమీ లేవు. ఇది పేదవారిని ఆదుకోడానికి వుపయోగపడేదిగా వుంది - పేద నిరుద్యోగులకు ఒక అవకాశం ఇచ్చేదిగా వుంటుంది - కాబట్టి ఈ తీర్మానం, మార్పులు చేర్పులు లేకుండా ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. ఎస్. ఎల్. నాయకర్ :- అధ్యక్షా, యీ నిరుద్యోగులకు భృతి గురించి తీర్మానం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. వీరికి భృతి కల్పించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. ఈ భృతి ప్రక్క రాష్ట్రాలయిన మద్రాసు రాష్ట్రంలో, వెస్టు బెంగాల్‌లో కూడా కల్పిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో 5 సంవత్సరములుదాటి యెవరయితే ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్ఛేంజ్‌లో ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి, యింటర్మీడియెట్, గ్రాడ్యుయేషన్ పాస్ అయి రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్నారో వారికి మన ఆర్థిక వనరులను చూసి ఈ ఎలవెన్స్ యిస్తే బాగుంటుంది. ఇది తెలుగుదేశం ప్రణాళికలలో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. కనుక ప్రభుత్వం దీనిని తప్పకుండా ఆలోచించి చట్టం తీసుకొని వస్తే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వీరయ్య (వేమూరు) :- అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానం సిద్ధాంతపరంగా వ్యక్తి

రేకించవలసిన పనిలేదు. ఇది యెంతవరకు ఆచరణ సాధ్యమనేది ఆలోచించవలసి ఉంది. ఈ తీర్మానాన్ని రెండుగా విభజించాలి. మొదటి భాగం ఎలవెన్స్ యివ్వడం. రెండవది పరీక్షలకు, ఉద్యోగానికి యింటర్వ్యూకు ఉచితంగా రానివ్వడం, రెండవదానికి యెవరూ అభ్యంతరం చెప్పవలసిన పనిలేదు. మొదటిది ఎంతవరకు సాధ్యమో ఆలోచించాలి. ఈనాడు ఎంప్లాయిమెంటులో 22 లక్షలమంది నిరుద్యోగులు రిజిష్టర్ అయి ఉన్నారు. ఇంకొక 22 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు రిజిష్టరు కాకుండా ఉన్నారు. ఈ 40 లక్షల మందికి నెలకు రు. 50 చొప్పున భృతి యివ్వాలంటే సంవత్సరానికి రు. 250 కోట్లు అవుతుంది. అట్లాగే నెలకు రు. 100లు యివ్వాలంటే రు. 400 కోట్లు అవుతుంది. ఇది మనకున్న ఆర్థిక వనరులను బట్టి యివ్వగలమా అనేది చూడాలి. అభివృద్ధి చెందిన అమెరికా. ఇంగ్లండ్ వంటి దేశాలు ఈ స్కీము అమలులో పెట్టి దీనిని యెందుకు పెట్టినామా అని, యీ ఊబిలో యెందుకు దిగినామా అనుకొని బయటపడలేకపోతున్నారు. పెద్దలు నరేంద్రగారు ఎంప్లాయిమెంటు గ్యారంటీ స్కీము గురించి చెప్పినారు. అదిఉచితం కాదని నా ఉద్దేశ్యం చెబుతున్నాను. మహారాష్ట్రలో ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారంటి స్కీము యేమిటంటే నిరుద్యోగులుగా ఉండి వారికి ఉపాధి కల్పన కావాలంటే యేదో ఒక పని కల్పించి రోజుకు రు. 4, రు. 5లు అని అది కూలి అనండి లేకపోతే వేతనంగా వచ్చేటట్లుగా స్కీము ఉంది. దీనికి అభ్యంతరం లేదు. ఎంప్లాయిమెంటు గ్యారంటి స్కీము మన రాష్ట్రంలో కూడా పెడితే సంతోషించవలసిన విషయమే. దీనికి యేమి చేస్తారంటే మినిమమ్ యింతమంది అని వస్తే యేదో ఒక పని అప్పగిస్తారు. 100 మంది వస్తే రోడ్డు వేయడమో లేకపోతే యింకొక పని అప్పగించడం జరుగుతుంది. నో వర్క్ నోవే అనే సూత్రం మంచిదికాదు. రెండవ భాగానికి అభ్యంతరం లేదు. కాని మొదటి భాగానికి మనము మౌలికంగా అంగీకరించినా ఆచరణ సాధ్యం కాదని, దీనిని వ్యతిరేకించక తప్పదు.

శ్రీ జె. వెంకయ్య (అల్లూరు) : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నో వర్క్, నోవే అంటే మాకు పని చూపించమని అడగడమే కదా, డబ్బులు ఇమ్మని అడగడంలేదు. పనిచూపించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉంది. 22 లక్షల మంది చదువుకొని నిరుద్యోగులై తిండికిలేక బాధపడుతూ నాన్ ప్రొడక్టివ్ వర్కుకు సిద్ధమై పని అడుగుతున్నాము. ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. కాని పనిచేయకుండా కూర్చుంటామని జీతం యిమ్మని ఏ నిరుద్యోగి అడగడంలేదు. ప్రభుత్వం పనిని చూపించకుండా తప్పించుకునే దానికి ఈ రకంగా అనడం బాగాలేదు. ఈ నిరుద్యోగులకు అందరికీ ఉపాధి కల్పన కల్పించలేని పక్షంలో కనీసం గంజిత్రాగేదానికి అయినా భృతిఇమ్మన్నాము. ఇదివారి జీవితవిలాసాలకు కాదు. ఈనాడు మనిషి జీవించడానికి కనీసం రూ. 200 లు కావాలి. మనము అడిగేది ఆ నిరుద్యోగి గంజి త్రాగేదానికి సరిపోతుంది. వారి ప్రాణం అరచేతిలో పెట్టుకొనే దానికి పనికివస్తుంది. కనుక ప్రభుత్వం దీనిని సీరియస్‌గా ఆలోచించాలి. ఈనాడు

సమాజంలో పని పాటలు లేక టౌన్స్‌కు వచ్చి అరాచకాలకు, రకరకాలైన యాంటీసోషల్ ఎలిమెంట్స్ ఉత్పన్నం కావడానికి దారితీసే పరిస్థితులలో ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను పట్టించుకోకపోవడం బాగాలేదని. దీనిని ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా ఆలోచించి పరిష్కారం చేయవలసిన బాధ్యత అని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే ఈనాడు నిరుద్యోగం పెరిగిపోతుంది. దీనిని గురించి ఎన్నికలలో వాగ్దానంచేసి వున్నారు. వాగ్దానాలు చేయడం సులభమే కాని అమలు చేయడం కష్టమైన విషయం. ఇది అమలుచేసే బాధ్యత తెలుగు దేశం ప్రభుత్వంమీద ఉందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

దీనికి ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు అనేది వేరే విషయం. పెట్టుబడులు పెట్టి వీరే ఉద్యోగాలు చూపించగల్గితే మంచిదే, వారు బ్రతికే దానికి ఉద్యోగాలు చూపించే బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా ఆలోచించి వీరికి భృతి కల్పించడం మొదటి విషయం. దీనిలో ఇంకొక విషయం అందరూ చెప్పినట్లు పరీక్షలకు చలానాలు కట్టడం, ఫీజులు కట్టడం అనేది వెంటనే రద్దు చేయాలి. రెండవది ఎ. పి. ఆర్. టి. సి. బస్సులలో ప్రయాణం చేయడానికి పాస్‌లు ఇచ్చే పద్ధతిలో అందరికీ యేకాభిప్రాయం ఉంది. ఆ యేర్పాటు చేయాలి. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం దీనిని సీరియస్‌గా ఆలోచించి కనీసం ప్రభుత్వ పక్షంలోవుండే వారు దీనికి ఒక సమగ్రమైన బిల్లు రూపొందించేదానికి బాధ్యత తీసుకొని తగు కృషిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి (కార్మిక, ఉపాధి కల్పనా శాఖ మంత్రి : అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రంలోనే కాదు యావత్తు సమాజాన్ని ఒక ప్రధానమైన సమస్యగా పట్టిపీడిస్తున్న, యువకులను పట్టి పీడిస్తున్న సమస్య, నిరుద్యోగ సమస్య, ఈ సమస్య పరిష్కారం విషయంలో ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ప్రజాస్వామ్య విలువలను కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రజాస్వామ్య నాయకులపైన ఉంది. అయితే ఇక్కడ కొందరు గౌరవ సభ్యులు ఈనాడు ఈ సమస్యను ఒక రాజకీయంగానే కాకుండా వాస్తవ దృక్పథంతో చూసి ఇది యింత అతి ఘోరమైన పరిస్థితిని సృష్టించడానికి కారణాలు మనము వెతికి తీయవలసిన అవసరం ఉందని అన్నారు. ఈనాడు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఈ నిరుద్యోగం. విషయం వారు చెప్పినట్లు నిరుద్యోగులయిన యువకులకు ఉద్యోగాల ఎంపికకు నిర్వహించే పరీక్షలకు ధరఖాస్తులకు ఫీజుకట్టడం విషయంలో కాని, నిరుద్యోగులకు భృతి విషయంలో కాని మనము ఆలోచిస్తే ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎస్. సి. ఎస్. టి. లకు ఇప్పటికే పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ నిర్వహించే పరీక్షలకు కాని ప్రభుత్వ రంగంలో నిర్వహించే పరీక్షలకు కాని 32 కిలో మీటర్ల బస్సులో ప్రయాణం చేసినదానికి ప్రయాణం ఖర్చులు చెల్లించడంగాని జరుగు తోంది. అదే విధంగా అక్కడ ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో 82 కిలోమీటర్ల పైన దూరం వెళ్ళాలంటే నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగాల ఎంపిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడానికి రైలులో

ప్రయాణం చేసేవారికి ప్రభుత్వ పరంగా ఈనాడు ప్రయాణం ఖర్చులు చెల్లించడం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నరేంద్ర శ్రీ ప్రభాకరరావుగారు నిరుద్యోగ భృతి గురించి చెప్పారు. నిరుద్యోగ భృతి చెల్లించేటప్పుడు ఆర్థికపరమైన విషయాలు చూసుకోవాలి అని సభ్యులు చెప్పారు. గుజరాతు, పశ్చిమ బెంగాలు, కేరళ రాష్ట్రాలలో నిరుద్యోగ భృతి యిస్తున్నారని సభ్యులు అన్నారు. గుజరాతులో వున్న విషయము మేమిటంటే నాకు తెలిసున్నంత వరకు చెబుతున్నాను. ఆ రాష్ట్రములో నిరుద్యోగ భృతి గురించి అప్లికేషన్స్ కాల్ ఫర్ చేసినప్పుడు సంవత్సరానికి మూడున్నర వేల రూపాయలు ఆదాయం అని యస్.సీస్‌కు, యస్.టిస్‌కు ఆయిదువేల రూపాయలు ఆదాయం అని వెనుకబడిన తరగతులవారికి అని పరిమితి విధించినప్పుడు అక్కడ కొన్ని లక్షల అప్లికేషన్స్ వచ్చినవి. ఈ అప్లికేషన్సును తరువాత ఎఫిడవిట్‌తో దాఖలు చేయాలని, లేనిచో ఫలానా విధముగా శిక్షింపబడతారు అనే నిబంధన పెట్టినప్పుడు ఈ అప్లికేషన్స్ లక్షల రూపములో వచ్చినవి వేల రూపములోకి తగ్గిపోయినవి. కాబట్టి ఈ విషయములో ప్రభుత్వ పరంగా ఆలోచన చేసినప్పుడు ఈ విధంగా వారికి యివ్వడం అనేది అన్‌ప్రొడక్టివ్ చేసినట్లు అవుతుందని అట్లా కాకుండా వివిధ రంగాలలోవీరికి శిక్షణ యిచ్చినట్లయితే వీరికి ఉపయోగంగా ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యముతోనేసాంకేతిక పరంగా అన్ని ప్రాంతాలలో శిక్షణ కేంద్రాలు ఏర్పాటుచేసి వీరి కాళ్ళపై వీరు నిలబడే కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. దీని వలన రాష్ట్రములో మంచి మార్పులు వస్తున్నవి. ఇటువంటి మౌలికమైన సమస్యలు వచ్చినప్పుడు చర్చల ద్వారా కేబినెట్ సమావేశములో చర్చలు చేసి చట్టపరంగా మార్పులు తీసుకు రావాలి అని 14 లక్షల మంది నిరుద్యోగులకు అవకాశాలు కల్పించాలని ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తున్నది. కాబట్టి అనధికార తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇది ఏ ఒక్కరి సమస్య కాదని పార్టీ పరంగా సిద్ధాంతాలు వేరు అయినప్పటికి అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఈ సమస్యపై ఏకీభావంతో ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ పరంగ ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి ఈ సమస్యల గురించి పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. దయచేసి సభ్యులు ఈ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోండి.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :- ఈ సమస్య సమాజాన్ని పురుగులాగ దొలుస్తున్నది. దీని మీద ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకోకుండా ఈ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకొమని ప్రభుత్వము కోరడంలోని ఔచిత్యమేమిటి? దరఖాస్తు రుసుము, పరీక్ష రుసుము. కాల్ లెటరును బట్టి ఫ్రీ బస్సు ప్రయాణము ఎలా చేయమని కోరుతున్నాము. అవి కూడా ఒప్పుకోలేదు. ఇది పెద్ద ఖర్చుతో కూడినదికాదు. దానిని ఆమోదించి దానిని అమలు పరిస్తే ఉద్యోగ భృతి సంగతి ఆలోచించవచ్చును. ముందు మీరు దానిని ఒప్పుకోండి. లేదు అంటారు, మీకు మెజారిటీ వుందని ఓట్ డౌను చేస్తాను అంటారా, అట్లాగ చేయండి. వారికిపరీక్ష రుసుము, అప్లికేషను రుసుము లేకుండా చూడండి. యం.ఏ.యం. ఇడి.,బి. ఎ

బి.ఇడి, చదివిన వారు 150 రూపాయిలకు, 200 రూపాయలకు ప్రయివేటు యాజమాన్యం స్కూలులో టీచర్సుగా పని చేస్తున్నారు. మీరు వారికి ఉద్యోగ భృతి వారి సేవలను సమాజానికి ఉపయోగించుకోండి. ప్రయివేటు యాజమాన్యం వారు చేసే అరాచకాన్ని అరికట్టండి. మీరు మా తీర్మానాన్ని ఒప్పుకొంటే మీ ప్రతిష్ట దెబ్బతింటుందని ఆలోచించకండి. యింకా గౌరవము పెరుగుతుంది కాబట్టి ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- అప్లికేషను రుసుము, ఎగ్జామినేషను రుసుము విత్‌డ్రా చేసినందువలన తప్పు లేదు. ఇది ఏమీ బిజినెస్ కాదు. ఇందులో మీకు వచ్చే నష్టమేమీ లేదు. ఎలిమెంటరీ టీచరు కోసము దరఖాస్తుకు 20 రూపాయలు తీసుకుంటున్నారు. ఆర్.టి.సి. ఫ్రీ బస్సు పాసు యివ్వండి. దీని వలన కొన్ని లక్షల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అవుతుంది. చాలా చిన్న విషయం. దీనిని ఒప్పుకోండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఈ తీర్మానాన్ని విత్‌డ్రా చేసుకోమని కోరినారు. ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించినంత మాత్రాన ఇందులో వారి ప్రిస్టేజి ఏమీ పోదు. ఏదో ప్రిస్టేజికి భంగము అనే రీతిలో వారు దీనిని భావించి ఈ తీర్మానాన్ని వాపసు తీసుకోండి అని అనడం సబబు కాదు. ఏదైనా సూచనలు చేసి నప్పుడు చేసినటువంటి కన్‌స్ట్రక్టివ్ రిజల్యూషను గురించి కూడా ఆలోచించాలి. ఈ తీర్మానానికి అభ్యంతరము చెప్పకుండా దీనిని పాసు చేయడంలో ఏమీ తప్పు లేదు. అప్లికేషను రుసుము, పరీక్ష రుసుము 10 రూపాయలు, 20 రూపాయలు ఈ విధంగా వసూలు చేస్తున్నారు. అసలే వారికి ఉద్యోగాలు లేక చేతిలో డబ్బులు లేక వారు నిరుద్యోగులుగా ఉంటూ అప్లికేషను రుసుము, ఎగ్జామినేషను రుసుము చెల్లించమంటే ఎక్కడ నుంచి డబ్బు తెచ్చి చెల్లిస్తారు ? వారికి ఆర్.టి.సి. బస్సులో ఫ్రి ట్రావెల్ కన్‌సెషను యివ్వడంలో ప్రభుత్వానికి ఉన్న అభ్యంతరము ఏమిటి ? కేబినెట్ సమావేశము ఏర్పాటు చేసి సూత్రప్రాయంగా అంగీకరిస్తామని చెప్పి దీనిని వాపసు తీసుకోమని చెప్పడంలో ఔచిత్యం ఏమిటండి ? సభ యావత్తు ఏకగ్రీవంగా ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించండి. ఫాల్స్ ప్రిస్టేజికి పోకండి. తీర్మానాన్ని వాపసు తీసుకోవాలని కోరడంలో న్యాయంలేదు. ఈ తీర్మానాన్ని యునానిమస్‌గా ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- సాధారణంగా ప్రభుత్వానికి మంచి సలహాలు యిచ్చినపుడు, ప్రభుత్వము సంతోషించి, వాటిని అంగీకరించి, సలహాలిచ్చిన వారికి కృతజ్ఞతలు తెలపాల. అపుడే ఏ ప్రభుత్వానికైనా ప్రజాదరణ దొరుకుతుంది. మేము అడిగిన కోరిక కేవలము నిరుద్యోగ భృతి, కనీసం ఇంటర్వ్యూకు వెళ్ళినపుడు ఫ్రీ ట్రాన్స్‌పోర్టు, అప్లికేషన్ ఫీ, ఎగ్జామినేషన్ ఫీ ఎగ్జెంప్షన్ వీటిని మాత్రమే ఎకనామికల్ వీకర్ సెక్షన్ పీపుల్‌కు

యిమ్మని అడిగాము. దీన్ని ఒప్పుకుంటే నష్టమేమీ లేదు. ప్రజాస్వామ్యానికి అనుకూలమైన సలహా ఇది. దీన్ని ఒప్పుకోండి.

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు :- మేము చేసిన తీర్మానములోని కోరికలకు సంబంధించి మంత్రిగారికి భేదాభిప్రాయాలు వున్నట్లు లేదు. అవి స్వల్పమైన కోరికలు, నిరుద్యోగ భృతి, కనీసం ఇంటర్వ్యూకు వెళ్ళినపుడు ఫ్రీ ట్రాన్స్‌పోర్టు, అప్లికేషన్ ఫ్రీ, ఎగ్జామినేషన్ ఫ్రీ, ఎగ్జెంప్షన్ నీటిని చట్ట బద్ధంగా తెమ్మని కోరుతున్నాము. చట్టాన్ని తెస్తామని ప్రభుత్వము అంటున్నపుడు, ఈ తీర్మానాన్ని అంగీకరించడంలో తప్పులేదు. మంచి విషయాలలో ఐక్యముగా పోవలెనని అంటున్నాము కదా? కాంగ్రెసు ప్రభుత్వములో అన్ని తీర్మానాలను ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించడం జరుగుతూ వుండేది. దీనిపైన డివిజన్ పెట్టడం బాగు లేదు. అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— ఆర్థికంగా ప్రభుత్వానికి ఎంత భారము పడుతుందనేది మనము గమనించాలి. రు. 50 లు ఒక్కొక్కరికి యిచ్చినాగాని రు. 120-130 కోట్లు అవుతుంది. రాష్ట్రము యిచ్చే పరిస్థితిలో వుందా అనేది చూడాలి. పేద వారికి తినటానికి రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం వేస్తే జనాకర్షణ పథకమని, వృద్ధాప్య పెన్షన్ ఇస్తే జనాకర్షణ పథకమని, వ్యవసాయ కూలీలకు డబ్బులిస్తే జనాకర్షణ పథకమని అంటున్నారు, నిరుద్యోగము రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నది. రు. 10 వేల కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్న విశాఖపట్టణం స్టీలు ప్లాంటులో కేవలం రు. 5 వేలకు మాత్రమే ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయి. ఇంకనూ ఏ భారీ పరిశ్రమలు వస్తే ఈ నిరుద్యోగ సమస్య తీరుతుందో అటువంటివాటిపై తగిన కన్‌స్ట్రక్టివ్ సలహాలు ఇస్తే నిరుద్యోగ సమస్య శాశ్వతముగా పరిష్కారమవుతుంది. ఈ తీర్మానంపై మా అందరికీ సానుభూతి వుంది ఇది ఆర్థిక పరమైన భారంతో కూడుకొన్నది కాబట్టి దీనిని దృష్టిలో వుంచుకొని వారి తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- గౌరవ సభ్యులు బుచ్చయ్య చౌదరిగారు తప్పుగా అర్థం చేసుకొన్నారు. ఆర్థికంగా వెనుకబడిక నిరుద్యోగ యువకులకు మాత్రమే ఈ ఎగ్జెకప్షన్ వర్తింజేయాలని అడిగాము. కాని అందరికీ ఇవ్వాలని అడుగలేదు, అందువల్ల ఈ తీర్మానాన్ని అంగీకరించడంలో అంత కష్టమేమీ లేదు. ప్రభుత్వము తలచుకుంటే - అసలు మూలిగే నక్క మీద తాటికాయ పడకుండా 25 లక్షల నిరుద్యోగ యువకులను ఎలా సంతృప్తి పరుస్తారో మీరే ఆలోచించండి.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి) :- అంకెలు 10 కోట్లు అనేది 100 కోట్లు అవుతుందనే భయం పెట్టుకోకుండా ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించండి. డివిజన్ పెట్టడం బాగు లేదు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :- గౌరవ సభ్యులు సూచించిన విషయాలను ప్రభుత్వ పరంగా ఆలోచించి, తగిన నిర్ణయం తీసుకొనేదానికి ప్రభుత్వానికి కొంత అవకాశం యివ్వాలని సభ్యులను కోరుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులిచ్చిన సలహాలకు నేను ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, వారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోవలెనని కోరుతు న్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :- మంత్రిగారు అసలు సంగతి దాటవేస్తున్నారు. అది సబబు కాదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- మేమిచ్చిన సూచనలను ఆలోచించడానికి వ్యవధి ఇవ్వాలని అంటున్నారు. ప్రభుత్వానికి మెజారిటీ వుంది, అందుచేత డివిజన్ పెట్టి త్రోసిపుచ్చే ధైర్యము కూడా వుంది. కాని ఆ విధంగా త్రోసిపుచ్చడం అనేది బాగులేదు. చట్టము వస్తున్నదని అన్నప్పుడు, ప్రభుత్వము దీన్ని తప్పకుండా ఆమోదించాలని మనవి చేస్తు న్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :- తీర్మానానికి ప్రభుత్వము వ్యతిరేకముగా వున్నందున విచారించవలసి వుందని తెలియజేస్తున్నాను.

Chairman : Now the question is that :

'This Houes recommends to the Government to introduce necessary legislation for providing allowance to the unemployed youth hailing from the economically weaker sections and to exempt application fee, exanimation fee and permit them to travel free while attending interviews/examinations by showing hall tickets/call letters by the RTC buses.'

Sri Ch. Rajeshwar Rao, Sri N. Raghavareddy and others pressed for division and House divided thus :

Ayes	...	29
Noes	....	92
Neutrals	....	None

The motion was negatived and the Resolution was lost.

re : Supply of inputs at subsidined ratis and arrangement of credit facilities to Handloom Weavers.

Sri J. Venkaiah : Madam, Chairman, I beg to move that :

'This House recommends to the Government to take immediate steps to supply yarn, colour and chemicals

at subsidised rates, arrange regular credit facility of a minimum of Rs. 3,000/- per loom through Financial Institutions by supplying pass book and purchase the cloth from the handloom weavers for direct supply to the economically poor consumers under the subsidised cloth supply scheme.

Chairmen : Motion moved.

శ్రీ జె. వెంకయ్య: గౌరవనీయులయిన సభాపతి, నా తీర్మానంయొక్క సారాంశం నేడు ఆంధ్రదేశంలో చేనేత కార్మికులయొక్క దుస్థితిని గురించి దానిమీద ప్రభుత్వము సమగ్రంగా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరాన్ని గురించి నేను ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఒకప్పుడు భారతదేశానికి ఖ్యాతి తెచ్చి ప్రపంచంలోనే పేరెన్నికగన్నటువంటి చేనేత పరిశ్రమ నేడు భారత దేశంలో దుస్థితిలో వున్నది. ఆంధ్రదేశంలో కూడా దుస్థితిలో వున్నది. ఒకప్పుడు ఇంగ్లీషువారి మిల్లులకు పోటీపడి దివాళా ఎత్తి అనేక బాధలకు కరువుకాటకాలకు ప్రాణాలుకోల్పోయినటువంటిచేనేతకార్మికులు నేడుమనదేశంలోనేవుండే మిల్లు పోటీలకు తట్టుకోలేక అనేకమంది వృత్తులు పోగొట్టుకొని పని పాటలు పోగొట్టుకొని అనేక విధాలుగా ఇబ్బంది పడేటటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడి వుంది. ఈ రోజు చేనేత వృత్తిలో ప్రజలలో అందరికంటే దయనీయమైన పరిస్థితులలో చేనేత కార్మికులు ఉన్నారు. ప్రభుత్వము చేనేత కార్మికులయొక్క కనీస కోర్కెలను అటు కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క టెక్స్టైయిల్ పాలసీలోగాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారికి రక్షణ కల్పించే విషయంలోగాని నేటికి తగినంత చర్యలుతీసుకోలేనటువంటి పరిస్థితిదురదృష్టకరము అనిచెప్పి నేను భావిస్తున్నాను. ఎందువల్లనంటే చేనేత కార్మికులను ఉద్ధరించడానికి చీరలు ధోవతులు ఆ పరిశ్రమకు కేటాయించాలని చెప్పి మొదటినుంచి చేనేత కార్మికులు కోరుతూ వచ్చారు. దీన్ని ఒకవైపు ప్రభుత్వం అంగీకరించినప్పటికి మిల్లులుచేసే అనేక అక్రమాలతో చీరలు ధోవతులు ఆచరణలో వారికి కేటాయింపు లేకుండా పోయింది. రెండవ విషయం మిల్లులకు సప్లయిచేసే తగ్గింపు ధరలకే చేనేత పరిశ్రమకుకూడా నూలు సప్లయి చేయాలని చెప్పి కోరడం జరిగింది.

కాని ఇది ఆచరణలో అమలుకిరాలేదు అనే విషయాన్నికూడా గుర్తించాలి. అలాగే రంగులుగాని ఇతర విధాలరసాయనిక ద్రవ్యాలుగాని చేనేత పరిశ్రమకు ఎక్కువ ధరకు వస్తున్నాయి. కాబట్టి చేనేత కార్మికులు మార్కెట్ పోగొట్టుకున్నారు. దేశవాళీ రకాలు అయినటువంటి చీరలు ధోవతులు వారికి కేటాయింపు సక్రమంగా ఆచరణలో జరగనందువల్ల చేనేత కార్మికులు నేడుకూడా పని పాటలు పోగొట్టుకోవలసినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. జనతా చీరల స్కీము ఒకటి చేనేతకే పూర్తిగా కేటాయించాలనికూడా కోరుతూ వచ్చారు. కాని అదికూడా ఆచరణలో తగినంత సత్ఫలితాలను ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేకుండా వచ్చింది

నేడు చేనేత పరిశ్రమ విదేశాల మార్కెట్ ఎగుమతులమీద మాత్రమే ఆధారపడి వుంది. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం సంపాదించేటటువంటి ఎగుమతి ఆర్డర్లు అయితేనేమి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సంపాదించే ఆర్డర్లు అయితేనేమి ఆప్కో ద్వారాగాని ఇతర హ్యాండ్లూమ్ బోర్డు ద్వారాగాని ఇవన్నీకూడా చేనేత కార్మికులకు తగినంత పని చూపెట్ట లేటటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. అంతేకాదు. ఈరోజు చేనేత కార్మికులను అభివృద్ధి చేయడానికి ఉద్దేశించినటు వంటి పవరు లూమ్ సెక్టారే ఈరోజు చేనేత పరిశ్రమకు అన్ని విధాలుగా నష్టాన్ని తెచ్చి పెడుతుంది అని చెప్పి స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.

ఎందుకంటే చేనేత కార్మికులకు ఉద్దేశించబడినటువంటి పవర్ లూమ్స్ నేడు ప్రయివేటు యజమానుల చేతిలో ఏర్పడి పోయినాయి. పవర్ లూమ్సు ఉత్పత్తి చేసేటటువంటి గుడ్డని చేనేత కార్మికులు ఉత్పత్తి చేసినట్లుగా లేబిల్సువేసి చేనేత గుడ్డ స్థానే విదేశాలకు ఎగుమతి చేయడానికి చేనేత గుడ్డ స్థానే పవర్ లూమ్ గుడ్డని ఎగుమతి చేయడం అనేది జరుగుతున్నది. అందువల్ల నేడు లక్షలాది మంది చేనేత కార్మికులు వలసలుపోవడ మయితే నేమి దారిద్ర్యముతో బాధ పడడం అయితేనేమి జరుగుతున్నది. వృత్తి అడకుండా పోయే టటువంటి పరిస్థితి తిండికి లేక పస్తులతో జీవించేటటువంటి పరిస్థితి. దీనికి ఒక మార్గాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చూసి ఇట్టుదలలో బయట వేయవలసినటువంటి అవసరం ఉంది. మేము ఈ మధ్య చీరలు, ధోవతలు సబ్సిడీ స్కీముని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేపట్టిందని చెప్పి దానికి చాల సంతోషించాము, అయితే దీంట్లో ఒక సవరణ చేయదలచుకున్నాము. చీరలు, ధోవతులు సబ్సిడీలు ఉన్నాయి. ఈ సబ్సిడీ స్కీముని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొనసాగించాలి. ఈ చీరలు, ధోవతులు సబ్సిడీ స్కీముకి జతచేసి చేనేత కార్మికులకు ఆర్డర్లు ఇచ్చి ఆ ఆర్డర్లను ప్రభుత్వమే కొనుగోలుచేసి ఆ రకంగా చేయాలి. సబ్సిడీ రేట్లకు కుటుంబానికి నెలకు 20 కిలోలు వంతున నూలు ఇవ్వడం అయితేనేమి అవసరమయిన రంగులు అని సరఫరా చేయడం అయితేనేమి ఆ చేనేత కుటుంబానికిచేస్తూ కనీసం నెలకు 500 రూపాయలు మజూరి గిట్టేట్టు ఏర్పాటు చేయడం అయితేనేమి ఎంతైనా అవసరం. ఈ బాధ్యతని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గుర్తించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. చీరలకు ధోవతులకు ఇచ్చే సబ్సిడీలు చేనేత కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించే స్కీము క్రిందకి దీనిని మార్పుచేసి ఆ రకంగా ఉపాధి కల్పనకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరు తున్నాను. చేనేత కార్మికులపట్ల ప్రభుత్వము ఒక రకమైన నిర్లక్ష్య భావాన్ని కలిగివుందని మేము చెప్పక తప్పదు. ఎందుకంటే చేనేత పరిశ్రమ అనేది మన రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో ఒక పద్దుగానే లేదు.

దీనికి ప్రత్యేకంగా కేటాయింపు అనేదిలేదు. చిన్న స్మాల్ స్కేలు ఇండస్ట్రీస్ హేండిక్రాఫ్ట్సు అనే పేరుతో వుంది తప్ప హేండ్లూమ్సు అనే దానికి ఒక ప్రత్యేకమైనటు వంటి పద్దుగాని దానికి బడ్జెట్‌లో కేటాయింపుగాని లేకుండా దాదాపు 10, 12 లక్షల

మంది చేనేత కార్మికుల జీవితాలకు సంబంధించిన ఈ సమస్యని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తేలికగా చూస్తున్నది అని దానిమీద ప్రభుత్వానికి శ్రద్ధలేదని మేము ఖచ్చితంగాకూడా చెప్పాల్సి ఉంటుంది. చేనేత కార్మికులకు ఇళ్ళ స్థలాలు కేటాయింపు అయితేనేమి వృద్ధాప్యపు పెన్షనలు అయితేనేమి ఇస్తాము అన్నారు. దానిని పూర్తిగా త్వరగా అమలు జరపాలి. అన్నిటి కంటే ముఖ్యంగా చేనేత రంగంలో ఈ రోజు భూమి సొసైటీలు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. అనేకచోట్ల దొంగ పేర్లలో భూమి సొసైటీలను ఏర్పాటుచేసి ప్రభుత్వం ఇచ్చే స్వల్పమయిన రాయితీలను ఈ భూమి సొసైటీలు ఏర్పరచినటువంటి వారు అనుభవిస్తున్నారు. వీటికన్నిటికి చెక్ చేసేటటువంటి నిజాయితీ కలిగినటువంటి సొసైటీలను ఏర్పాటు చేసి చేనేత కార్మికులకు నెలసరి 500 రూపాయలు కనీస మజూరి గిట్టేటట్లుగా వారికి పని కల్పనచేసి సంవత్సరంలో 300 రోజులు కనీసం పని కల్పించే దానికి ప్రభుత్వము తగు చర్యలు తీసుకోవాలి.

నూలుచీరలు, ధోవతుల సబ్సిడీ పథకానికి ప్రభుత్వం చేయూతనివ్వాలి. చేనేత కార్మికుల జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి పట్టుదలతో ఈ ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలని, ప్రత్యేక కృషి చేయాలని కోరుతూ ఈ తీర్మానాన్ని తమద్వారా ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

1-00 p.m. శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట) :- అధ్యక్షా, చేనేత కార్మికుల విషయంలో ముఖ్యంగా రెక్కాడితేగానీ డొక్కాడని వీరి విషయంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సీతకన్ను వేయడం చాలా విచారకరం అయిన విషయం. అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలోవున్న దాదాపు 6 లక్షల చేనేత మగ్గాలమీద ఏవరేజ్‌న ఒక్కొక్క మగ్గంమీద 5 మంది పనిచేస్తున్నారు, ఒక్కొక్క కుటుంబంలో. ఆవిధంగా దాదాపు 30 లక్షలమంది ప్రజలు ఆ మగ్గాల మీద ఆధారపడి వున్న సంగతి మీకూ తెలుసు. వారు నెలకు 15 నుండి 20 చీరలదాకా నేయగలరు, వారికి నెలకు 200/-, 250/- కంటే ఎక్కువ రావడంలేదు. ఒక్క కుటుంబంలో 5 మంది మగ్గంమీద పనిచేస్తూ వుంటే రూ. 200 కంటే ఎక్కువరాని పరిస్థితి వుంది. ఏవిధంగా ప్రభుత్వం వారిని ముందుకు తీసుకుపోతుందో ఆలోచించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈమధ్య కేంద్రప్రభుత్వంవారు తమ పాలసీ ప్రకారం ఒక మీటర్ చేనేత వస్త్రానికి రూ. 2/- సబ్సిడీని ప్రకటించారు. అది సొసైటీలలో నేసే వారికే కాకుండా వ్యక్తిగతంగా నేసుకునేవాళ్ళకుకూడా ఉపయోగపడుతుందని ప్రకటించడం హర్షణీయం. ఐనప్పటికీ అది సరిగా యింప్లిమెంట్ కావాలంటే దానివల్ల చేనేత కార్మికులకు లాభం కలగాలంటే రంగులు, కెమికల్స్‌మీద ట్యాక్సులను కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగ్గించవలసి వుంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ రంగులు కెమికల్స్ మీద 41.5 శాతం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 31.5 శాతం ఎక్సయిజ్ డ్యూటీ వేస్తోంది. ఈ ఎక్సయిజ్ డ్యూటీలను తగ్గిస్తే తప్ప ప్రభుత్వం యిచ్చే రూ. 2/- సబ్సిడీ పర్ మీటర్ వల్ల ఉపయోగం వుండదు.

మన రాష్ట్ర శ్రామిక మంత్రిగారు కార్మికులను ఉద్దేశించి అనేక రకాల కార్యక్రమాలను తీసుకున్నామన్నారు. మినిమం వేజెస్ యాక్టు పరిధిలోనికి హోటల్ కార్మికులను కూడా తీసుకొని వారికి నెలకు వేతనం రూ. 800/- మినిమంగా నిర్ణయించడం జరిగింది. 30 లక్షలమంది జీవనాధారంగా చేసుకున్న చేనేత కార్మికులకు కనీస వేతన రూ. 800/- యింప్లిమెంట్ చేయకపోతే ఒక్కొక్క కుటుంబంలో ఐదుగురు చొప్పున పనిచేస్తున్న చేనేత కుటుంబం ఏవిధంగా బ్రతుకుతుంది? వారి జీవితాలకు వెలుగు ఎలా వస్తుంది? ఇది ఆలోచించదగిన విషయం.

చేనేత కార్మికులను కూడా మినిమం వేజెస్ పరిధిలోనికి తీసుకొని, వారికి నెలకు కనీస వేతనం రూ 800/-గా నిర్ణయించేందుకు చర్యలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఈనాడు చేనేత కార్మికులకు లాభాలు రావాలంటే వారికి కొన్ని రకాలైన రిజర్వేషన్సు కావాలి. 30 సంవత్సరాల క్రితం కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు 8 గజాల చీర చేనేత కార్మికుడే నేయాలనీ, పవర్‌లూంమీద నేయకూడదనీ రిజర్వేషన్ యిచ్చారు, కాని అది యింప్లిమెంట్ కాలేదు. కానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అయినా చేయవచ్చును కదా. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కార్మిక, కర్షక శ్రేయస్సుకై అనేక విధాలుగా పాటు పడుతున్నది. అదేవిధంగా చేనేత కార్మికులను చిన్నచూపు చూడకుండా స్కూల్ డ్రస్‌ల విషయంలో, ఫ్యాక్టరీ వర్కర్స్ డ్రస్ విషయంలో, జనతా చీరలు, ధోవతులు — వీటన్నిటి విషయంలో చేనేత రంగానికి రిజర్వేషన్ పెట్టి — రైతులకు వడ్లు, బియ్యం మొదలగు వాటికి ఏవిధంగా సబ్సిడీ యిస్తారో అదేవిధంగా — చేనేత కార్మికులకు సబ్సిడీ యిచ్చి వారిని ఆదుకోవాలి. అంతకంటే వారిని ఆదుకునే మార్గం లేదు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :- రైతులకు కాదు, మిల్లర్లకు సబ్సిడీ యివ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :- రైతులకు విత్తనాలు, ఎరువులు మొదలగు వానిమీద సబ్సిడీ యిస్తారు. ఆ విషయం నాకూ తెలుసు. నేను కోరేది చేనేత కార్మికులకు రూ. 10 వేల గ్రూప్ ఇన్సూరెన్సు పథకం పెట్టాలి. ఎంప్లాయీస్‌కు ప్రవేశపెట్టిన విధంగా గ్రూప్ ఇన్సూరెన్సు పథకాన్ని చేనేత కార్మికులకుకూడా ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. థ్రెడ్ బ్యాంక్స్ (నూలు బ్యాంకులు) కేరళ, అస్సాం, బీహార్, యింకా అనేక రాష్ట్రాలలో వున్నాయి. అదే పద్ధతిలో నూలు బ్యాంకుల పద్ధతిని ఈ రాష్ట్రంలోకూడా ప్రవేశపెట్టి, చేనేత కార్మికులకు సబ్సిడీమీద నూలును సప్లయ్‌చేస్తే తప్ప చేనేత కార్మికుని దైన్య పరిస్థితి తొలిగిపోదని మనవి.

మరో విషయం చేనేత కార్మికులకు వారి పిల్లలకు సంబంధించి, వైద్య విద్యా సహాయంగురించి. చేనేత కార్మికులలో చదువుకునే పిల్లలకు అనేక రకాలయిన సదుపా

యాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కల్పించాలి. ఈ సంవత్సరం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేనేత కార్మిక లక్ష హౌసింగ్ స్కీమును ప్రవేశపెడుతున్నది, అని చెప్పారు. బడ్జెట్ కేటాయింపు మటుకు సున్న. చేనేత కార్మికుల నివాస గృహాల విషయం మాత్రమేకాదు, మొత్తంమీద అనేక విధాలుగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేసి చేనేత కార్మికులను ఎక్కువ సంఖ్యలో ఆదుకోవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

చేనేత కార్మికుడు ఏ విధంగా బాండెడ్ లేబర్‌గా పని చేస్తున్నాడన్న దానికి ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. చీరాల సమీపంలోని ఈపురుపాలెం వద్ద దాదాపు 350 కొట్టాలలోని మగ్గాలలో దాదాపు 3,000 మంది చేనేత కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. ఈ 3,000 మంది చేనేత కార్మికులకు కొట్టం యజమాని ఒక్కొక్కరికి రూ. 1000/- అడ్వాన్సు యిచ్చి దానికి బదులుగా మగ్గాలమీద వీరి చేత పని చేయించే పద్ధతి ఈపురుపాలెం, చీరాలలో నడుస్తున్నది. ఒక్కొక్క కార్మికునకు నెలకు లభించే వేతనం రూ. 162.50 మాత్రమే. ఆ డబ్బులో అతను ఏ విధంగా కుటుంబము నడపగలడో మీరే ఆలోచించండి. 3000 మంది చేనేత కార్మికులు ఈపురుపాలెం, చీరాల ప్రాంతాలలో బాండెడ్ లేబర్‌గా బ్రతుకుతున్నారు. నేను స్వయంగా వెళ్ళి చూడడం కూడా జరిగింది. అక్కడ 6 ఇంటు 3 అడుగుల విస్తీర్ణం కలిగిన పందిళ్ళు మాత్రమే వారికి యిచ్చారు. అది రేకులు లేదా ఇటుకలలో చేసిన నిర్మాణం కాదు. కేవలం తడికల నిర్మాణము. ఎంత దైన్యస్థితిలో అతను, కుటుంబ సభ్యులు బ్రతుకుతున్నారో గమనించండి. మనిషి చనిపోతేనే 9 లేదా 10 స్క్వేర్ ఫీట్ స్థలం కావలసి వుంటుంది. అలాంటిది చేనేత కార్మికుని పరిస్థితి ఎంత దయనీయంగా వుంది? ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని చీరాల, ఈపురుపాలెం ప్రాంతాలలో నివశిస్తున్న 352 కుటుంబాల చేనేత పనివారిని బాండెడ్ లేబర్‌గా ప్రభుత్వం వెంటనే గుర్తించాలి. లేబర్ ఆఫీసర్స్‌గానీ, అసిస్టెంట్ లేబర్ కమీషనర్స్ గానీ ఆ ప్రాంతానికి ఎప్పుడయినా వెళ్ళి చూశారా అని అడుగుతున్నాను. మిత్రులు చంద్రమౌళి గారితో చేనేత విషయంలో ఒక మీటింగ్‌లో మాట్లాడడం, వారి ఇండ్లను కూడా చూడడము జరిగింది.

ఆంధ్రరాష్ట్రములోని 30 లక్షల చేనేత కార్మికుల పట్ల కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చూపుతున్న చిన్నచూపు పట్ల ఎంతో విచారపడుతున్నాను. శ్రీ వెంకయ్యగారు పెట్టిన రిజల్యూషన్‌ను అందరూ యునానిమస్‌గా అడాప్టు చేయాలని, చేనేత కార్మికుల యొక్క దుస్థితిని పారద్రోలడానికి సభాముఖంగా ఏకగ్రీవంగా రిజొల్యూషన్‌ను ఆమోదించాలని కోరుతూ, మినిమం వేజెస్ యాక్టు క్రింద లేబరు యాక్టు క్రిందకు చేనేత కార్మికుడిని తీసుకురావాలనీ, రూ. 800/- కనీస వేతనము యిప్పించేందుకు, లేబర్ మినిస్టర్‌గారు, హ్యాండలూమ్ మినిస్టర్‌గారు, ఆలోచనచేసి చేనేతకార్మికులకు న్యాయంచేయాలనీ కోరుతూ, ఈ రిజల్యూషన్‌ను సమర్థిస్తూ, స్పీకర్‌గారికి ధన్యవాదాలను తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఈ రిజల్యూషన్ గురించి కాస్త లోతుగా పరిశీలించమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, ఎందుకంటే 80 లక్షల మంది బ్రతుకుకు సంబంధించిన విషయం ఇది. ఈ పరిశ్రమలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతున్నాయి, కాని ఫలితం కార్మికులదాకా వెళ్ళడములేదు, సొసైటీల పేరు మీద మధ్యలోనే తినేస్తున్నారు, కార్మికులు మాస్టర్ వీవర్స్ దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడవలసి వస్తున్నది, లేకపోతే అసలు మనుగడే లేకుండా కూలీలుగా మారిపోయే పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నారు. వీరి మొర వినే నాధుడు కూడా లేని పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ పరిశ్రమకు ఎక్కువ పెట్టుబడి కూడా అక్కరలేదు. మూడు వేల రూపాయలు ఉంటే ఒక మగ్గం పెట్టుకొని కార్మికుడు స్వతహాగా బ్రతకగలడు. వారి పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉందో ఇందాక ఒక గౌరవ సభ్యుడు చెప్పారు. ఒక యజమాని 600 మగ్గాలు పెట్టి ఒక్కొక్క కార్మికునికి నెలకు 160 రూపాయలు ఇచ్చి పనిచేయించుకుంటున్నా డంటే వాళ్ళ కుటుంబాలు బాండెడ్ లేబర్‌కన్నా అధ్వాన్నమైన స్థితిలో వున్నాయి. అందు వల్ల నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేది మగ్గం వేసేవారిని గుర్తించి వారికి పాస్‌బుక్‌లు ఇవ్వండి.

ఆ పాస్ బుక్‌ల ఆధారంగా ఒక్కొక్క కార్మికుడికి బ్యాంకునుంచి మూడు వేల రూపాయలు అప్పు ఇప్పించండి. అట్లాగే కార్మికులకు నూలు సప్లయి చేయండి. అసలు డి.బి. ఆర్. మిల్లు మూతపడివుంది. అట్లాంటి కొన్ని మిల్లులను మీరు సహకార రంగంలో పెడతారో లేక స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీ ద్వారా నడుపుతారో ఏదోవిధంగా వాటిని నడిపి వాటిలో నూలును సిద్ధం చేయించి ప్రతి కార్మికుడికి నెలకు దొడ్డు నూలు అయితే 80 కిలోలు, సన్న నూలు అయితే 20 కిలోలు చొప్పున సబ్సిడీ రేటుకు అందించండి. ఎందుకంటే మిల్లర్సు వీరికి సరైన నూలు అందించడం లేదు. కార్మికులు మిల్లర్ల దయా దాక్షిణ్యాలమీద నూలు తెచ్చుకోవలసి వస్తోంది, వారికి కూలీ కూడా గిట్టడం లేదు, ఇంటిల్లి పాదులు పనిచేసినా రోజుకు పది రూపాయలు దొరకని పరిస్థితి ఉంది, అందువల్ల సహ కార రంగంలోనో, ఇతరత్రానో నూలు మిల్లులు ఏర్పాటుచేసి నెలకు ఒక మగ్గానికి దొడ్డు నూలు అయితే 80 కిలోలు, సన్న నూలు అయితే 20 కిలోలు ఇప్పించండి. ఇక పట్టె మార్కు-సుతిరేషం వంటివి ఉంటే 10, 15 కిలోల చొప్పున ఇచ్చినా కూడా నేయగలరు. పట్టెమార్కు అంటే అరబ్బు దేశాలకు ఎగుమతి అయ్యే బట్ట. ఇదంతా మధ్య దళారులకు కేటాయిస్తున్నారు, అంతా వారే కాజేస్తున్నారు. ఇది ఎక్కడో మద్రాసు వ్యాపారులకు అమ్మాలి. వారు అవతలకి తీసుకుపోతారు. ఈ విధంగా పట్టెమార్కు నేసేవారిని కూడా ఇష్టం వచ్చినట్లు దోపిడి చేస్తున్నారు. చివరకు ఇక ఈ మగ్గాలమీద అయితే లాభం లేదని ఒక్క పవర్‌లూమ్ పెట్టుకుందామని ప్రయత్నం చేస్తే దానికి లైసెన్సు లేదనీ, ఇంకేదో అని అనేక విధాల ఇబ్బంది పెడుతున్నారు.

పవర్‌లూమ్‌ను కాటేజ్ ఇండస్ట్రీగా కాకుండా స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీగా గుర్తిస్తున్నారు. దానివల్ల టారిఫ్ రేటులోనూ, అన్ని విషయాలలోనూ తేడాలు వస్తున్నాయి. 10, 15 లక్షలు పెట్టి ఒక రైస్ మిల్లు పెట్టుకొంటే ప్రభుత్వం 2 లక్షల రూపాయల సబ్సిడీ ఇస్తోంది, అలాంటప్పుడు ఒక పవర్‌లూమ్ పెట్టుకొన్నవారికి 4, 5 వేల రూపాయలు అప్పు ఇచ్చి, వెయ్యి రూపాయలో, ఐదు వందల రూపాయలో సబ్సిడీ ఇవ్వండి. రెండు పవర్‌లూమ్స్ కంటే ఎక్కువ ఉన్నవారిని అనుమతించకండి. మగ్గంగానీ, పవర్‌లూమ్‌గాని ఉన్నవారికి ఈ రకంగా సహాయం చేయండి. ఇప్పుడు వున్న కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు కేవలం బట్టలను కొని అమ్మే సంస్థలుగా తయారయినాయి. ఈ సంస్థలు ప్రభుత్వం ఇచ్చే రిబేట్‌ను మింగుతున్నాయి. బట్టలు వేరేచోటి నుంచి కొని ఈ బట్టలు ఫలానా రామయ్య నేసి ఇచ్చాడని తప్పుడు లెక్కలు చూపుతున్నారు. కావాలంటే సొసైటీలను పరిశీలించండి. కనీసం 10 శాతం సొసైటీలు కూడా కార్మికులకు పని చూపిస్తున్నాయేమో చూడండి.

ప్రభుత్వం ఎలాగూ ఇప్పుడు డబ్బు ఖర్చుపెడుతోంది. ఇక ఏమాత్రం అదనంగా ఖర్చు లేకుండా 30 లక్షలమంది కార్మికులను సంతృప్తి పరచే అవకాశాలు వున్నాయి. మీరు కాస్త మైండ్ అప్లయిచేస్తే కొంత పని జరగడానికి అవకాశం వుంది. వాళ్ళకు అప్పులు ఇప్పించండి. మీరు ఎలాగూ చీరెలు, ధోవతులు తీసుకొంటున్నారు. వారునేసిన చీరలు, ధోవతలు సొసైటీల ద్వారాఅమ్మించండి. బోగస్ సొసైటీలపై కఠినమైన చర్యలు తీసుకోండి. ఇక హేండ్లూమ్ డైరెక్టరేటు విషయానికి వస్తే డైరెక్టరు తరువాతే కుంభకర్ణుని పేర్కొనవచ్చు. కుంభకర్ణుడిని నిద్రలేపాలంటే చెవులలో సీసం పోసి, ఏనుగులతో త్రొక్కిస్తే తప్ప నిద్రలేవడు, డైరెక్టరేటు పరిస్థితి అలాగే వుంది. ఎందుకంటే ఎన్ని మగ్గాలు వున్నాయి, ఈ సంవత్సరం ఎంత బట్టనేసారు మొదలైన వివరాలు కావాలని పది సార్లు డైరెక్టరేటుకు వెళ్ళినా ఆ వివరాలు ఇవ్వలేదు. ఆఖరుకు మంత్రిగారు అడిగినా ఆ లెక్కలు ఇవ్వలేదు,

నల్లగొండలో అసిస్టెంటుడైరెక్టరుఆఫీసుకుపోతే ఆఫీసులో పట్టపగలే తాగిమహారాజులా దొర్లాడుతున్నాడు అసిస్టెంటుడైరెక్టరు. నేనూ, తోటి శాసనసభ్యుడు లక్ష్మినారాయణగారు ఇద్దరం కలిసివెడితే అసలు ఆయన మాట్లాడే స్థితిలో కూడా లేడు. మమ్మల్ని మేమే నిందించుకొని వెనక్కురావలసి వచ్చింది. సొసైటీల నుంచి డబ్బు తెప్పించుకొని హాయిగా తిని పండుకొన్నారు తప్ప కనీసం సమాచారం చెప్పగలిగే స్థితిలో కూడా డైరెక్టరేటు లేదు. ఇంత దుర్మార్గంగా వ్యవహరిస్తున్నారు ఇది 30 లక్షలమంది కార్మికుల బ్రతుకుకు సంబంధించిన విషయం కాబట్టి మంత్రిగారు ప్రిస్టేజ్‌కు పోకుండా ఈ తీర్మానం గురించి ఆలోచించాలి, మేము ప్రాక్టికల్‌గా వుపయోగపడే సలహాలే ఇచ్చాం. చేనేత పనివారికి సబ్సిడీ ధరలకు నూలు, రంగులు, రసాయనాలను సరఫరా చేయుటకు, వారికి పాస్ పుస్తకాలనిచ్చి మగ్గానికి కనీసం మూడు వేల రూపాయల చొప్పున ఆర్థిక సంస్థల ద్వారా

నియమితమైన పరపతి సౌకర్యాన్ని ఏర్పాటుచేయడానికి, సబ్సిడీ వస్త్రా సరఫరా పథకం క్రింద ఆర్థికంగా పేదలైన వినియోగదారులకు నేరుగా సరఫరా చేయడానికి, చేనేత పని వారల నుంచి వస్త్రాలను కొనుగోలు చేయడానికి తక్షణ చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది. ఇవీ తీర్మానంలో వున్న అంశాలు. తీర్మానాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోండి. చేనేత బట్టలను పెదవాళ్ళే కొంటున్నారు, మిగతావారు కొనడం లేదు. పేదలు వాడే బట్టలు ఇవి.

అలాగే 4, 5 గ్రామాలకు ఒక డైయింగ్ సెంటర్ పెట్టి ప్రింటింగ్ సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయండి, పది మంది కలిపి ఒక ఫ్యాక్టరీ లాంటిది పెడితే 50 మంది నిరుద్యోగులకు వుపాధి దొరుకుతుంది. డైయింగ్ చేయడంవల్ల మంచి ధర రావడానికి అవకాశం వుంది. వాళ్ళలో రంగు అద్దడంలో నిపుణత కలిగిన వారు కూడా ఉన్నారు. మీరు వద్ద 50 మందికి ట్రైనింగు ఇప్పిస్తున్నామని చెప్పారు. 50 మందికి ట్రైనింగ్ ఇప్పిస్తే సమస్య పరిష్కారము కాదు. ప్రతీ కార్మికుడికి సౌకర్యం కల్పిస్తేనే సమస్య పరిష్కారమవుతుంది దయచేసి ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించి తగు చర్యలు తీసికొనడానికి ప్రభుత్వం ఆదేశించాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

చైర్మన్ :- మంత్రిగారూ, సమాధానం చెప్పండి.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- ఇంకా మాట్లాడే వాళ్ళు ఉన్నారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :- నాన్-అఫిషియల్ రెజల్యూషన్ మీద ఎంత చర్చ అనుమతించినా ఫరవాలేదు. ఈ రోజు కాకపోతే వచ్చే శుక్రవారం కొనసాగించవచ్చు. ఒకటిన్నరవరకు ఎంతమందినైనా మాట్లాడనివ్వండి. తరువాత హాఫెన్ అవర్ డిస్కషన్ వుంది.

చైర్మన్ :- సాయంత్రం సెషన్ ఉండడం వల్ల ఇప్పుడు ఒకటిన్నర గంటలకే హౌస్ను ఎడ్జార్న్ చేస్తున్నాం.

The two Half-an-hour discussions will be postponed to next Friday. Whatever is left-over will be postponed to next Friday.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- అధ్యక్షా, శ్రీ జక్కం వెంకయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం మన రాష్ట్రంలోని సుమారు 30 లక్షలమంది చేనేత కార్మికులకు సంబంధించిన సమస్య. ఈ వారి కుటుంబ సంక్షేమాలు కాని వారి జీవితానికి సంబంధినటువంటి - వారు రోజు గడిచేటటువంటి జీవనవృత్తికి కాని, సరియైన ఆధారం లేకుండా యీరోజు వారు నికృష్టమైన జీవితం గడుపుతున్నారంటే దాన్నిగురించి మనం సంకోచించవలసింది ఏమీ

లేదు. మొదటినుంచికూడా ఈ చేనేత కార్మికుల విషయంలో ప్రభుత్వం చిన్నచూపు చూస్తూనే వున్నది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమే కాదు ముందు వున్న మా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమునకు చాలాసార్లు చెప్పడం జరిగింది. కాని యిపుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు దానికి తగిన ఎంకరేజ్‌మెంటు కూడా యిస్తున్నది. అదేవిధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకూడా వారి యొక్క జీవిత సమస్యలను తీసుకొని దోహదం కలుగచేస్తారని చెప్పి యీ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా యీ 30 లక్షల మందిలో మా ప్రాంతంలో కూడా యీ చేనేత కార్మికులు చాలామంది వున్నారు, చాలా వేరు వేరు మందికి అన్ని కన్సెషన్స్ యిచ్చింది. యీ చేనేత కార్మికులకు ఉండడానికి యిల్లుగాని ఇంటి జాగకాని వారు బ్రతకడానికి ఎటువంటి కన్‌సెషన్ గాని యీ ప్రభుత్వం యివ్వకపోగా వారి జీవితాలతో చెలగాటం ఆడుతున్నారని చెప్పక తప్పదు. వారు కర్చీఫ్‌లుకూడా చేస్తున్నారు. దానికి ఫారిన్ కంట్రీస్‌లో మంచి వాల్యూ వుంది. ఇక్కడనుంచి ఎక్స్‌పోర్టు చేసేవారు దాన్ని కొనుక్కొంటున్నారుగాని ఇక్కడ తయారు చేసేవారికి గిట్టుబాటుధరలు దొరకడం లేదు కారణం ఏమిటి? మధ్యవర్తులు కొని వారు ఎక్స్‌పోర్టు లైసెన్సు సంపాదించి లాభాలు సంపాదించుకుంటారు కాని సాధారణంగా తయారు చేసేవారికి...

మేడమ్ స్పీకరుగారు వెంకటగిరి, నారాయణపురం చీరలు కట్టి వుంటారు. ఆ తయారు చేసినటువంటి క్వాలిటీకి మన రాష్ట్రంలో సరియైన గిట్టుబాటు ధరలు లేవు. వారు రోజు అంతాకూడా కష్టపడినా, ఒక ఫ్యామిలీలో 5—10 మంది పని చేస్తారు, కాని గిట్టుబాటు ధర లేదు. 10 రూపాయలుకూడా దొరకడంలేదు. అటువంటివారికి మనం ఏదైనా కన్‌సెషన్ యిస్తే ప్రతివారు అభివృద్ధి చెందడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సొసైటీస్‌కు మేలు చేయలేక చాలా గందరగోళంగా వున్నాయి. సొసైటీ కాకపోయినా నూలు సప్లయి చేయడానికి ప్రత్యేకమైన చర్యలు ఒక విభాగాన్ని పెట్టి వారికి సరియైన ధరలకు సప్లయి చేయవలసి వుంటుంది. వాటికి కావలసిన ఆర్థిక స్తోమత కలుగచేయడానికి ప్రభుత్వం బ్యాంకులద్వారా లేక కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి కొన్ని నిధులు వస్తాయి. వాటినుండికూడా అందించేటట్లు చూస్తే చాలా బాగుంటుంది. ప్రత్యేకంగా యిపుడు పవర్ లూమ్స్‌కూడా వచ్చాయి. వీటి విషయంలో గడిచిన 4, 5 సంవత్సరాలలో కేంద్రప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేసింది అన్నారు. అవి వీరికి యిచ్చారో లేదో తెలియదు. యీ పవర్‌లూమ్స్‌కూడా ఒక పెత్తందారీ చేతిలో పోయాయి. (50-100) వారు తయారు చేసినటువంటిది పట్టణాల్లో అమ్మో లేక ఇంకా ఏదైనా కేంద్రంలో యిస్తున్నారు. కాని చిన్నవారు, చేనేత కార్మికులుగా వున్నవారు తయారుచేసిన గుడ్డను ఎవరూ కొనే పరిస్థితి లేదు.

కొంతమంది పెత్తందారులు మద్రాసులో తయారైన గుడ్డలు తీసుకొని మన సైటీ, మన రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి మార్కులు, ముద్రలు వేసి యీ అమ్మడం

చేస్తున్నది. దానిలో గందరగోళం వుంది. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వంకూడా చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించి సరియైన చేనేత కార్మికులకు అభివృద్ధి చేకూర్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలని చెప్పి, మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రెజల్యూషన్‌లో వారు చక్కగా వివరించారు. యీ కలర్స్, కెమికల్స్, యారన్ సరియైన ధరలకు వచ్చేటట్లు చేయాలని లోన్ సౌకర్యం కలుగజేయాలని యీ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. ఓల్డేజి పెన్షన్ చాలా వరకు యిస్తున్నది కాని, అది అందడంలేదు ప్రభుత్వం వారికి ఓల్డేజి పెన్షన్ అందేటట్లుగా చూడాలి. ఇపుడు చాలా ఫ్యాక్టరీలు ఎక్కువయ్యాయి. మా ప్రాంతంలో నాలుగు, ఐదు టెక్స్‌టైలు ఇండస్ట్రీలు వచ్చాయి. ఇవి వచ్చినందువల్ల వారికి సరియైన రేటు వచ్చే అవకాశం పోతూవుంది. అటువంటివారికి ప్రత్యామ్నాయం ఏర్పాటుచేసి, యీ వసతులు కలుగచేయాలని కోరుతూ యీ అవకాశాన్ని యిచ్చిన మేడమ్ స్పీకరుగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామారెడ్డి (చేర్యాల) :- అధ్యక్షా, యీరోజు చేనేత కార్మికుల సమస్యపై మిత్రుడు జక్కా వెంకయ్యగారు ఒక తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. మన రాష్ట్రంలో లక్షలాది మంది చేనేత కార్మికులు నిత్యజీవితంలో దీనస్థితిలో జీవితాన్ని గడుపుతున్నారు. వారు చేతివృత్తిగా తయారు చేసుకుంటుంటి గుడ్డ యీనాడు మార్కెటులో విలువ లేకుండా పోతోంది. యీ చేనేత కార్మికులు రకరకాల గుడ్డలు తయారు చేస్తారు. ఉదా : మా నల్లగొండ జిల్లాలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన పోచంపల్లి పట్టుచీరలు తయారుచేసి ప్రపంచ ఖ్యాతి గడించారు చేనేత కార్మికులు. కాని మాస్టరు వీవర్స్‌యొక్క దోపిడీకి గురి అవుతున్నారు. వారు తయారు చేసిన పట్టుచీరలు వారే అమ్ముకుని దానిమీద వచ్చే లాభాన్ని గడించే అవకాశం యీనాడు లేకపోయింది. రకరకాల గుడ్డలు తయారు చేసుకుంటుంటి యీ చేనేత కార్మికుల జీవితం - గుడ్డ కట్టుకోవడానికి కూడా వసతి లేదు. వారు నడుపుతున్నటువంటి చేనేత సహకార సంఘాలు పండుగ సందర్భంలో ప్రభుత్వం యిచ్చే రిబేటు డబ్బు సరిగా రాకుండా కోట్లకొలది రూపాయలు యివ్వకుండా ఆలస్యం చేస్తున్నారు.

ఈ చేనేత సంఘాలకు రిబేటు బకాయిలు అందడం లేదు. మార్కెటులో యీ మాస్టర్సు వీవర్స్ యొక్క తాకిడికి పవర్ లూమ్స్ నుండి తయారు చేసే తాకిడికి నిలువ లేక, మార్కెటులో చేనేత కార్మికులు తయారు చేసే గుడ్డకు విలువ పడిపోయి సహకార సంఘాలు దివాళా తీయడం వల్ల, వారికి సరియైన సమయానికి దారం అందించే వసతి లేక కార్మికులు నిరుద్యోగులుగా మారిపోయే పరిస్థితి, వారి వృత్తి వదులు కొనేటటువంటి పరిస్థితి వుంది. సహకార సంఘాలను పునరుద్ధరించడానికి పరికరాలు, లోన్ యిప్పించడము వారి పండుగల సందర్భంలో చేనేత కేంద్రాల ద్వారా విక్రయించిన లాభాల బకాయిలు, రిబేట్ డబ్బులు ప్రభుత్వము చేనేత సహకార సంఘాలకు అందించాలి. అవి

అందించకుండా సరియైన సమయంలో సరసమైన ధరలకు సప్లయి చేయకపోవడంవల్ల యీ చేనేత సంఘాల ద్వారా గుడ్డ తయారు చేసేటటువంటి కార్మికులకు నిత్య జీవితంలో మార్కెట్‌లో ఈ పవర్ లూమ్స్ ద్వారా మాస్టర్ వీవర్స్ తాకిడిని ఎదుర్కొనలేక పోతున్నారు. వారికి వైద్య సౌకర్యాలు లేవు, ప్రయాణ సౌకర్యాలు లేవు. పట్టణాలకు రావలసి వుంటుంది.

ఈనాడు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన మండల కేంద్రాలలో చేనేత కార్మికులకు వైద్య సౌకర్యం, వారు తయారు చేసే రకరకాల గుడ్డకు రంగులు, దారం సప్లయి చేయడానికి గిడ్డంగులు పెట్టి వసతి కల్పించి, వారి పిల్లలు చదువుకోడానికి వసతి కల్పించి, వైద్య సౌకర్యం కల్పించి, వృద్ధులైన కార్మికులకు జీవనాధారం ఏమీలేదు కాబట్టి, వారికి వృద్ధాప్యపు పెన్షన్ యిచ్చి రక్షణ కల్పించాలని, యిటువంటి పవర్ లూమ్స్ తాకిడికి తట్టు కోవడానికి చేనేత పరిశ్రమను, పట్టు పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేసి, చేనేత కార్మికుల జీవన స్థాయిని మెరుగుపరచడానికి కనీసం మానవుడుగా జీవించడానికి మార్కెట్ సౌకర్యాలు కల్పించి వారికి అందుబాటులో దారం వుంచి రంగులు సప్లయి చేసి, చేనేత పరికరాలు కూడా ఈ ప్రభుత్వం అందుబాటులో కల్పించాలని కోరుతూ, అందుకు ఈ తీర్మానాన్ని, లోటి వాసకసభ్యులు ఏకగ్రీవంగా, బలపరిచే లక్షలాది చేనేత కార్మికుల జీవనస్థాయిని మెరుగు పరచే అవకాశం కల్పించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Chairman : The House now stands adjourned to meet again at 4.00 P.M. to-day.

(The House adjourned at 1.30 P. M. till 4.00 P. M. in the evening)

The House reassembud at 4.00 P. M.

(Mr. Speaker in the Chair)

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (Budget) for 1985-86 (General Discussion)

సభా ప్రారంభములో కొందరు గౌరవ సభ్యులు బడ్జెట్ గురించి మాట్లాడుతున్న సందర్భములో సంబంధిత ఆర్థిక మంత్రిగారు లేనందుకు తమ అసంతృప్తిని ప్రకటించారు.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు (సహకారశాఖామంత్రి) :- అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారి తరఫున నేను-పాయింట్సు నోటు చేసుకుంటాను. తరువాత మంత్రిగారికి ఆ విషయాలను సమర్పిస్తాను.

శ్రీ యు. రామచంద్రరాజు (విజయవాడ పడమర) : అధ్యక్షా, సబ్సిడీ పథకాలు మరియు సంక్షేమ పథకాలు సహజంగా వెనుకబడిన వర్గాలలోను, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలలోను కొంత వెసులుబాటును కలిగిస్తాయి అనడంలో సందేహం లేదు. కాని అదే సమయములో సామాజిక పరిస్థితిని మార్చడానికి ఈ సంక్షేమ పథకాలు, సబ్సిడీ పథకాలు ఎంతవరకు వినియోగపడతాయి, ఈ సామాజిక పరిస్థితులను మార్చడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమయినా వున్నాయా ? అనే విషయం కూడా పరిశీలించవలసి వుంది.

మనది ప్రధానంగా వ్యవసాయిక రాష్ట్రం. జనాభాలో నూటికి ఎనభైమంది గ్రామాలలో నివశిస్తున్నారు. వారికి సక్రమ భూ పంపకం జరగకుండా కేవలం సబ్సిడీలు లేదా సహాయక సంక్షేమ పదకాలలో మాత్రం మార్పులు తీసుకురావడం ద్వారా వారి పరిస్థితులను మార్చలేమని నేను భావిస్తున్నాను. అలాగే సామాజిక మార్పులు తీసుక రావడం కోసం ఈ బడ్జెటులో ఎక్కడా ప్రాథమిక చర్యలు కూడా కనబడడం లేదని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

మన రాష్ట్రంలో ఆరు కోట్లపైబడిన జనాభా, 94 మునిసిపాలిటీలు, మూడు మునిసిపల్ కార్పొరేషనులు వున్నాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని జనాభాలో నాల్గవవంతు అంటే సుమారు ఒక కోటి యాభై లక్షలకుపైబడిన జనాభా పట్టణాలలోను, మునిసిపాలిటీలలోను నివశిస్తున్నది. ముఖ్యంగా నేటి ఆర్థిక పరిస్థితులలో, గ్రామాలలో పొట్టగడవని ప్రజానీకం జీవన భృతిని వెదుక్కుంటూ పట్టణాలకు తరలి వస్తున్నారు. ఇలా తరలి వస్తున్న ప్రజలు పట్టణాలలో ఎక్కడ స్థలం దొరికితే అక్కడ - అది పబ్లిక్ పార్కు కావచ్చు, రోడ్డు ప్రక్కన కావచ్చు-ఎన్క్రోచ్ చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా పట్టణ జనాభా విపరీతంగా పెరిగిపోతున్న పరిస్థితులలో వారి గురించి ఆలోచించడం ఎంతైనా అవసరం.

మునిసిపాలిటీలకు వస్తున్న ఆదాయం చాలా పరిమితం. ఆ పరిమిత ఆదాయంతో ఎన్క్రోచర్స్ను తొలిగించడం కోసం చర్యలు తీసుకుందే, వారికి వేరేచోట ప్రత్యామ్నాయంగా స్థలం చూపించాలన్నా ఎంతో డబ్బు కావాలి, ఈ పరిమిత వనరులతో అది సాధ్యంకాదు. అంతేకాదు నేటి జి.వో.లు కూడా అందుకు అనుకూలంగాలేవు. మునిసిపాలిటీలకు కేవలం ఆస్తి పన్ను, వినోదపు పన్నుల మూలంగా ఎక్కువ ఆదాయం లభిస్తోంది. లైసెన్సుల మూలంగా వచ్చే ఆదాయం చాలా పరిమితంగా వుంటుంది. నేడు మొత్తం పరిపాలనను ప్రజల దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళే వుద్దేశ్యంతో మండలాలు చేశారు. చాలా సంతోషం. కానీ అదే సమయంలో ఒక కోటి 50 లక్షలకు పైబడి జనాభా నివసిస్తున్న మునిసిపాలిటీలు, కార్పొరేషన్స్, కౌన్సిల్స్ సంగతి ఏమిటి? కనీసం తక్షణ సమస్యలు పరిష్కరించడానికి, ఉదాహరణకు వీధులను వూడ్చడానికి కార్మికులను వేసుకోవాలన్నా

పీటికి చాలా ఖర్చు అవుతుంది. అంతేకాదు ప్రభుత్వ అనుమతివుంటే తప్ప వారిని నియమించే అధికారంకూడా ఈ మునిసిపాలిటీలకు, కార్పొరేషన్స్‌కు లేదు. ఏనాడో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కాలంలో చేసిన మునిసిపల్ చట్టానికి కొన్ని మార్పులు, సవరణలు జరిగినప్పటికీ ఇంకా కొన్ని మార్పులు, జరగవలసి వుంది.

చట్ట ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆస్తులమీద ఏ రకమైన పన్నులు విధించడానికి వీటికి అధికారం లేదు. కానీ అదే సమయంలో మునిసిపాలిటీలు కలిగిస్తున్న వాటర్ సప్లయ్ తదితర సేవలను ఆ కేంద్ర కార్యాలయాలు, సంస్థలు పొందుతున్నాయి. మునిసిపాలిటీలు తమకు వచ్చే పరిమిత వనరులతోనే రోడ్లను ఎప్పటికప్పుడు మంచి కండిషన్‌లో వుంచవలసి వస్తోంది. మోటర్ వెహికిల్ యాక్టు క్రింద వసూలు చేస్తున్న పన్నులో ఒక పరిమిత వాటా అయినా మునిసిపాలిటీలకు ఇవ్వనిదే మునిసిపాలిటీలు ఎలా పోషించబడరాయి? రాష్ట్రంలోని జనాభాలో నాల్గవ వంతు మునిసిపాలిటీలలో నివశిస్తోంది. మునిసిపాలిటీలలో, కార్పొరేషన్స్‌లో, మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్‌లో జరుగుతున్న వ్యాపారాల మూలంగా వస్తున్న అమ్మకం పన్నులో తగిన వాటా వీటికి ఇచ్చినప్పుడు మాత్రమే, కేవలం రెండు ఆదాయాలమీద పరిమితమై పరిపాలన సాగిస్తున్న మునిసిపాలిటీలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదుకోకుండా, తగిన గ్రాంట్సు ఇవ్వకుండా, తనకు వస్తున్న వాటాలో ఏదో ఒక పర్సెంటేజ్ ఇవ్వకుండా వుంటే మున్సిపాలిటీలు నిలబడగలగడం కష్టం. ఇటీవల జరిగిన అఖిల భారత లాయర్స్, చేర్మన్స్ మహాసభలో నేడువున్న మునిసిపల్ చట్టాన్ని మార్చవలసిన అవసరం వుందని, అలాగే చైర్మన్లు, కౌన్సిలర్లు ప్రతి చిన్న విషయానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వద్దకు వెళ్ళవలసిన అవసరం లేకుండా తమకు తామే పరిష్కారం చేసుకునే అవసరం వుండే విధంగా చట్టాన్ని సవరించాలని తీర్మానాలు చేశాయి.

కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అలాంటి సవరణ చట్టాలను చేయాలని నేను సజెస్టు చేస్తున్నాను. ఆర్థిక శాఖామాత్యుల వారి ప్రసంగంలో ఎక్కడ కూడా మొత్తం రాష్ట్ర జనాభాలో 4 వంతు నివశిస్తున్న మునిసిపాలిటీలు, కార్పొరేషన్స్ గురించి మాట వరుసకుకూడా ప్రస్తావన రాలేదు.

అలాగే ఫారెస్టు విషయం తీసుకుందాము. మొత్తం 18 వేల హెక్టార్ల భూమి ఫారెస్టు ఏరియాకు సంబంధించింది చదావగా పడివుంటున్నది. ఇందులో చెట్లు, తోటలు పెంచడంకోసం 12 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు అలాట్ చేసినట్లు చెప్పబడింది. అధ్యక్షా నాది ఒక చిన్న సజెషన్. ఈ 12 వేల హెక్టార్ల భూమిని 2 హెక్టార్లు, మూడు హెక్టార్లు అలా చిన్న చిన్న భాగాలుగా విభజించి ఆయా ప్రాంతాలలో నివసిస్తూవున్న రైతాంగానికి, భుక్తి లేక పట్టణాలకు వలసపోతూ వున్న రైతాంగానికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసి యిస్తే అందులోవారు తోటలు పెంచుతారు, అడవులు పెంచుతారు. అందుగురించి ప్రభుత్వం

ఇచ్చే రూ. 12 కోట్ల 50 లక్షలు సబ్సిట్యూట్‌గా ఇచ్చి తోటలు పెంచే విధంగా, వినియోగిస్తే, పట్టణ, గ్రామీణ ప్రజలకు పనులు దొరుకుతాయి. వారికి భుక్తిని కల్పించినట్లో అవుతుంది. కానీ అలా చేయకుండా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు నారు పోయడానికి ఒక ఎస్టిమేట్. నారు పీకడానికి ఒక ఎస్టిమేట్, గోతులు త్రవ్వడానికి ఒక ఎస్టిమేటు, ఇలా ముందు ఎస్టిమేట్సు, తరువాత ప్రొసీజర్, ఆ తరువాత బిల్స్ ఇలా చేసుకుంటూ పోతారు. ఈ బిల్సు విషయంలో జరిగే అవకతవకలు అందరికీ తెలుసు. అందులో ఎవరి పర్సెంటేజ్ వారికి వుంటుంది. కేటాయించబడిన అమౌంట్‌లో కనీసం మూడవవంతు అయినా తోటలు పెంచడానికి ఉపయోగపడితే నేను చాలా హర్షిస్తారు.

అలాగ వినియోగపడడం లేదన్న విషయము మాత్రము అందరికి తెలిసినదే. అందువల్ల వాస్తవముగా ఈ రు. 12.50 కోట్లు వినియోగపడడం కోసం ప్రజల యొక్క జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపరచడం కోసం ఆయా ప్రాంతాలలో ఉన్న రైతాంగానికి సైట్స్ ఎసైన్ చేసి వారు తోటలు పెంచే దానికి సబ్సిడీ ఇచ్చి ఆ రకంగా ఆ డబ్బును వినియోగించాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తున్నాను. పట్టణ ప్రాంతాలలో పాఠశాలల యొక్క నిర్మాణానికి రు. 1.30 కోట్లు కేటాయించారని చెప్పారు. విజయవాడలో అన్నపూర్ణ పాఠశాల అని ఒకటి ఉంది. అందులో నేను 7, 8 ఏళ్ళప్పుడు చదివాను. అది అప్పుడు ఎలాగు ఉందో ఇప్పటికి అలాగే ఉంది. కాని దానియొక్క సంఖ్య ఆనాడు 50 ఉంటే ఇప్పుడు 1200 కి పెరిగింది. ఏకామడేషన్ లేదు. మున్సిపల్ కార్పొరేషన్‌కి వచ్చే పరిమితమైన ఆదాయములో భవన నిర్మాణాలకు వినియోగించలేక పోతున్నారు

అందువల్ల ఈ పాఠశాలల నిర్మాణాలకు కేవలం రు. 1.30 కోట్లు అంటే చాలదు. కేటాయింపులు పెంచాలి. ఈ వేళ 60, 70 వేల జనాభా ఉన్నటువంటి అజిత్‌సింగ్‌నగర్ ఉంది. విజయవాడ కాలువగట్టు ప్రాంతాలలో ఉన్న పేదవారిని ఆర్థికంగా బలహీనమైన వర్గాలవారిని తొలగించి ఇక్కడ ఉంచారు. ఇక్కడ రామకృష్ణ మిషన్ వారు ఒక పాఠశాలను, ఒక హైస్కూలును నడుపుతున్నారు. అది వివేకానంద హైస్కూల్. 8 సెక్షన్స్ ఉన్నాయి. 1200 మంది పిల్లలు ఉన్నారు. అక్కడ ఉన్నవారు నిపుణులు. మరో 8 సెక్షన్స్‌కి పెంచాలని బిడ్డల విద్యకు సహాయ పడాలని ప్రభుత్వం వారిని అభ్యర్థిస్తూ ఉంటే వారి విషయం ఇప్పటివరకు పెండింగులోనే ఉంది. అందువల్ల అక్కడ చదివే వారికి ప్రతిబంధకం ఏర్పడింది. ఆ సెక్షన్స్ అప్రూవల్ ఇన్‌టైమ్‌లో చేయకపోయినట్లయితే ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. ఆ హైస్కూలు వారు ఒక కమిటీని ఏర్పరచి టీచర్స్‌ని వేసుకొని నడిపిస్తున్న పరిస్థితులలో ఉపాధ్యాయులకు గ్రాంట్స్ ఇవ్వడం, వాటిని ఎలాట్ చేయడం చూపించడం అవసరం. ఒక ప్రాంతములో ఉండే బిడ్డలు చదువుకొనే దానికి వసతులు కల్పిస్తున్నాము, మంచిదే, కాని ఈ పాఠశాలల మీద ఆధార పడకుండా 10, 25 మందిని కూర్చోపెట్టి చదువు చెపుతూ ఉంటే 5 వ తరగతి పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ అని

స్కూలు వారు డేటు ఆఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్సు తెమ్మంటే ఎక్కడో వైజాగ్‌లో పుడితే వారు అక్కడికి పోయి ఎలా తేగలరు. 5వ తరగతిలో చేరి పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్‌లో పాస్ అయి ఆరవ తరగతి చేరవలసిన దశలో నీవు డేట్ ఆఫ్ బర్త్ సర్టిఫికేట్ తీసుకు రమ్మంటే అది సాధ్యమా? అందుకని గతములో ఉన్నట్లుగా పేరెంట్ డిక్లరేషన్ లేక డాక్టర్ సర్టిఫికేట్ గాని అనుమతించడం అవసరం ఆ రకంగా జీఓ మార్చవలసిన అవసరం ఉంది.

పట్టణాలలో ఈ గృహనిర్మాణ సమస్యను తీర్చడం కోసం ఇప్పుడు 1.25 లక్షల ఇళ్ళ స్థలాలు ఇచ్చే దానికి మన బడ్జెటులో చెప్పబడింది. అలాగే సబ్సిడీగా 1.40 లక్షల ఇళ్ళు కట్టడం కోసం ఎలాట్ చేయడం కనపడుతూ ఉంది. ఇందులో కృష్ణాజిల్లాకు కేవలం 1500 ఇళ్ళు మాత్రమే. ఒక విజయవాడ పట్టణం యొక్క అవసరాలు కొన్ని వేల సంఖ్యలో ఉన్నాయి. అందువల్ల జనాభా నిష్పత్తిలో తీసుకున్నా ఈ మున్సిపాలిటీలలో కట్టించవలసిన వాటి సంఖ్యను సరయిన మోతాదులో ఉంచడం లేదు. గ్రామాలలో ఇస్తున్న సబ్సిడీ ఏదయితే ఉందో ఒక మూడు వేల రూపాయలు ప్రభుత్వము భరించాలి. ఒక మూడు వేల రూపాయలు లోన్ అనండి లేదా వారి శ్రమ అనండి, ఆ రకంగా మీరువుతున్నారు. ఆరువేల రూపాయలతో ఈ వేళ ఒక చిన్న గది కూడా రాదు. పట్టణాలు వచ్చేటప్పటికి 8 వేల రూపాయలలో ఒక వెయ్యి రూపాయలు మాత్రమే ప్రభుత్వము సబ్సిడీగా ఇస్తున్నది. గ్రామాలలో ఆ రకంగా మున్సిపాలిటీలలో ఈ రకంగా కాక అక్కడ ఏ రకమైన సబ్సిడీని ఇస్తున్నారో దానిని ఇక్కడ కూడా యధాతధముగా ఇవ్వడము అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను.

అలాగే వెనుకబడిన జాతుల వారి కోసం కొన్ని కేటాయింపులు ఇందులో ఇచ్చారు. 1966 వరకు కూడా నగరాలు అనేవారు వెనుకబడిన కులాలలోనే ఉన్నారు. ఆ తరువాత వీరిని తగ్గించి పెట్టారు. అప్పటి నుంచి ఇప్పటి వరకు ఉన్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలను అభ్యర్థించడం జరిగింది. విజయనగరము, విశాఖపట్టణం, కృష్ణా జిల్లాల కలెక్టర్స్ వీరిని వెనుకబడిన వారి లిస్టులో చేర్చాలని రికమెండ్ చేశారు. అందుచేత ప్రభుత్వం దయతో వారిని బి.సి.-ఎ చేర్చాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ మాకినేని పెదరత్తయ్య (ప్రత్తిపాడు) :- అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రతిపాదించిన ఈ బడ్జెట్‌ను సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు మాత్రం చేయదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో అవినీతి చాలా ఎక్కువగా ఉంది. దీని మీద చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. ముఖ్యముగా ఈ ఉదయం మేము రెయిజ్ చేసినది ఈ ఫెర్టిలైజర్స్, పెస్టిసైడ్స్ ఇష్యూమీద జరుగుతున్న అవినీతి గురించే. ఎన్నో చర్యలు అంతకంతకు ఎక్కువ అవుతున్నా దీనిని కంట్రోలు చేయడం కష్టమయి

పోతోంది. రైతు పండించే దానికి రేటు ఎప్పుడో నిర్ణయించడము జరుగుతోంది. ప్రతి వారు రైతుకు అన్యాయం జరుగుతోందని అనేవారే కాని దానిని సరిచేసే పరిస్థితి ఈనాడు లేదు. ఏ ఇండస్ట్రీ తీసుకున్నా ఆ ఇండస్ట్రీలో తయారయ్యే ప్రొడక్టుకి రేటు నిర్ణయించు కొనే హక్కు ఇండస్ట్రియలిస్ట్సుకి వుంటుంది. మరి ఈ రోజు రైతు పండించుకొనే దానికి రేటు అడిగే హక్కు కరువైంది. దీని విషయములో కేంద్ర ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈనాడు ముఖ్యముగా గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో ప్రత్తి నిల్వలు విపరీతంగా ఉండిపోయాయి. దీని మీద వ్యాపారస్థులు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు కలిసి కొంతవరకు ఈ గవర్నమెంటును మోసం చేయడం జరుగుతోంది. రైతుకు సరయిన రేటు ఇస్తే ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయి ఇన్ఫ్లేషన్ వచ్చే ప్రమాదం ఉందని వారు సూచనలు ఇవ్వడం కొంతవరకు జరుగుతోంది. కాని రైతుకు తగిన రేటు ఇవ్వకుండా బట్టలకు మాత్రము రేట్లు ప్రతి సంవత్సరం పెరగడం మనము చూస్తున్నాము.

అదే రేషియోలో ఇవాళ ప్రత్తి రేటు లేదు. 1974-75 రేటుకూడా ఈనాడు లేదు. అదే ఎకరానికి ఖర్చు నాటికి నేటికి నాలుగు రెట్లు పెరిగింది. దానిగురించి ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. దిగుబడి విషయంలో కొంతవరకు గవర్నమెంటును ఆఫిషియల్స్ మిస్‌లీడ్ చేయడం జరుగుతోంది. ఈ సంవత్సరం మనదేశంలో ఒక కోటి 6 లక్షల దిగుబడివస్తే దాన్ని తక్కువచేసి అంచనాలను చూపించడం జరిగింది. అదే విధంగా ఈనాడు మనదేశానికి సరిపోయే సరకుపోను కనీసం 30 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తి నిల్వ వుంది. దీనిలో గుజరాత్ కో-ఆపరేటివ్ ఫెడరేషన్, మహారాష్ట్ర మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్, ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంటు, వీరంతా అడిగిన మీదట 3 లక్షల బేళ్ళు ఎగుమతికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. మిగతా బ్యాలెన్సు వుంది. ఆఫీషియల్స్ మరియు వ్యాపారస్థుల మాట విని ఈ సంవత్సరం లక్ష బేళ్ళ ప్రత్తిని దిగుమతి చేసుకోవడానికి ఆర్డర్సు ఇవ్వడం జరిగింది. 30 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తిని 1966 వ సంవత్సరానికి కారీఫార్వార్డు స్టాక్‌గా చేర్చడం జరిగింది.

ఈ విధంగా అడుగడుగునా రైతుకు అన్యాయం జరుగుతోంది. దీనిని గురించి ఆలోచించడం ఎంతయినా అవసరం. మన రాష్ట్రంలో గత సంవత్సరం 15 లక్షల 62 వేల బేళ్ళ ప్రత్తి దిగుబడి అయింది. రైతులవద్ద ఇంకా సుమారు 2 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తి నిల్వవుంది. ఇందులో ప్రభుత్వాన్ని అడగ్గా, అడగ్గా 10 వేల బేళ్ళకు ఆర్డర్ ఇవ్వడం, 6 వేల బేళ్ళు మార్క్‌ఫెడ్‌ద్వారా ఎగుమతి చేయడం జరిగింది. స్పిన్నింగ్‌మిల్స్ విషయం తీసుకుందాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మటుకు ఎంతమటుకు చేయగలుగుతుంది. దాని లిమిట్స్ దానికి వున్నాయి. మన రాష్ట్రంలోవున్న స్పిన్నింగ్‌మిల్ సుమారు 30. అవి 45 వేల బేళ్ళవరకు తీసుకోగలుగుతున్నాయి. మన స్పిన్నింగ్‌మిల్స్ ఆఫీషియల్స్‌తో

కూడా కొంతవరకు అవినీతి వుందని నేను అనుకుంటున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఇంత స్టాక్ వుండగా మద్రాస్ రాష్ట్రంనుండి కూడా ప్రత్తిని మన స్పిన్నింగ్ మిల్స్ కొంటున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో సుమారు 80 స్పిన్నింగ్ మిల్స్‌కు సరిపోయే ప్రత్తి ఈనాడు పండుతోంది. ఆ లెక్కన మరో 40 స్పిన్నింగు మిల్స్‌ను అయినా స్థాపించవలసిన అవసరం వుంది. స్పిన్నింగుమిల్స్‌కు కావలసిన పవర్ మన రాష్ట్రంలో పుష్కలంగా లభిస్తోంది. కానీ కో-ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్స్‌ను స్థాపించడానికి మన రాష్ట్రంలో కేంద్ర ప్రభుత్వము కొన్ని ఆటంకాలను కలుగజేస్తున్నది. దీనికి ఉదాహరణగా ఇంకొల్లు కో-ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగు మిల్సు చెప్పవచ్చు. ఆ మిల్లుకు శంఖుస్థాపన చేయడం జరిగింది. కానీ కేంద్రంనుండి సంస్థాగత పరపతి సౌకర్యం ఇంతవరకు లభించడం లేదు. ఈ మిగిలిన స్టాక్‌ను ఎగుమతి చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. కనీసం మరో 3 లక్షల బేళ్ళకు ఎగుమతి ఆర్డర్స్ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఎగుమతి కాకుండా బార్టరు సిస్టం అని మరొకటి వుంది. కమ్యూనిస్టు దేశాల్లో ఈ వస్తు మార్పిడి విధానం వుంది. ఉదాహరణకు మనకు సిమెంట్ కొరత ఏర్పడి దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. ఈ బార్టర్ సిస్టంలో మనం మన మిగులు ప్రత్తిని ఎగుమతిచేసి సిమెంట్‌ను దిగుమతి చేసుకోవచ్చు. ఈ సిమెంట్ మన విశాఖపట్టణం రేవుకు చేరిన తరువాతకూడా రూ. 35-50 పైసలకు లభిస్తుంది. ఇది కూడా ఎంతయినా ఆలోచించవలసిన విషయం. రైతుకు మరో విధంగాకూడా అన్యాయం జరుగుతోంది. అది క్లారిటీ ప్రైస్. వ్యవసాయ పంటలలో అతి కష్టంమీద ఈ క్లారిటీ ప్రైస్ ముడుతోంది. వ్యవసాయోత్పత్తులమీద ఎక్స్‌పోర్ట్ టాక్సేషన్, ఎక్స్‌పోర్ట్ డ్యూటీస్ వేయడం జరుగుతోంది. అదే ఇండస్ట్రియల్ ఎగుమతి చేయడానికి యిన్‌సెంటివ్స్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

సి. సి. ఐ. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో రైతులపు చాలా అన్యాయం చేస్తున్నది. అది మహారాష్ట్రంలో తప్ప మిగతా దేశం అంతటినుండి ప్రత్తిని కొంటున్నది. మద్రాస్, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సి. సి. ఐ. కి తగ్గ పోటీదారులు లేకపోవడంవలన తగిన మద్దతు ధర ఇవ్వకుండా కొనుగోలు చేయడం, దళారీలతో కుమ్మక్కయి ప్రోకర్లను పట్టుకొని అతడు ఏ క్వాలిటీ తెచ్చినా అధిక రేట్లు ఇవ్వడం మొదలగునవి జరుగుతున్నాయి. సి. సి. ఐ. కి లాభం వస్తోందంటే ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌నుండి కొన్న సరకునుండే లాభం రావడం జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా ఈ ప్రత్తి విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ క్రింది నాలుగు చర్యలు తీసుకుంటే తప్ప రైతుకు మోక్షంలేదని నేను భావిస్తున్నాను. అవి (1) 3 లక్షల బేళ్ళను ఎగుమతికి అనుమతి. (2) కనీసం 40 స్పిన్నింగ్ మిల్లును ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో స్థాపించడానికి అనుమతి (3) సి. సి. ఐ. పనితీరు పై విచక్షణ, విచారణ. (4) ఇన్‌స్టిట్యూషనల్ ఫైనాన్స్ విషయంలో మన రాష్ట్రం విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వైఖరి మారవలసిన అవసరంకూడా వుంది. క్రొత్తగా న్యూటెక్స్‌టైల్ పాలసీ వచ్చింది. 'డీవి

వల్ల సింథెటిక్ ఫైబర్‌ను ఇతర దేశాలనుండి దిగుమతికి చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఈ సింథెటిక్ ఫైబర్ దిగుమతివల్ల మనదేశంలో పండే 10 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తికి డిమాండ్ తగ్గడం జరుగుతోంది.

వ్యవసాయ రంగంలో హార్టికల్చర్‌కు తగిన ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం జరిగింది. అంతే కాదు రైతులకు స్టోరేజ్ సౌకర్యం కూడా ఎంతో అవసరం. ఈ సదుపాయములు లేక రైతు బాధ పడుతున్నాడు. యానిమల్ హజ్బెండరీ విషయంలో సరిపడా నిధులు కేటాయించబడ్డాయి. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలోని ఒంగోలు జాతి పశువుకు ప్రపంచమంతా పేరు ప్రఖ్యాతులు వున్నాయి. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో ఈ జాతి క్షీణించే దశకు వచ్చింది. ఈ జాతి పశుగణాభివృద్ధికి తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అడవుల అభివృద్ధి కొరకు రూ. 12–05 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది ఈనాడు అడవులు మన వాతావరణ పరిరక్షణకుకూడా ఎంతో అవసరం. ఈనాడు విచక్షణా రహితంగా అడవులను కొట్టివేయడం జరుగుతోంది. ఈనాడు సరియగు వాతావరణ పరిస్థితి భూగోళంమీద వుండాలంటే కనీసం 10 శాతం భూమి అయినా అడవులచేత ఆక్రమించబడి వుండాలి. ఈ ప్రపోర్షన్ ఇప్పటికే చాలా తగ్గిపోవడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఇండస్ట్రియల్ పొల్యూషన్‌వలన వాతావరణంలో కార్బన్‌డయాక్సైడు విపరీతంగా పెరిగిపోవడం, ఫలితంగా ఎకలాజికల్ ఛేంజెస్ రావడం. ప్రతిసంవత్సరం వర్షాలు తగ్గిపోవడం జరుగుతోంది. వుండే కొద్దీ వాతావరణంలో టెంపరేచర్ యిన్‌క్రీజ్ అయి పోలార్ బెల్ట్సు నుండి మంచు కరగడం కారణంగా సముద్ర మట్టం పెరగడం సంభవిస్తోంది. ఇవన్నీ కూడా దీర్ఘకాలిక మార్పులు. కనుక అడవులను అభివృద్ధిపరచవలసిన అవసరం వున్నది.

రూరల్ డెవలప్‌మెంట్‌ను తీసుకుందాము. ఎక్కడయితే కరప్షన్ మాగ్జిమం ఎక్స్‌టెంట్‌కు రీచ్ అయిందో, అటువంటి రంగాలలో ఇది ఒకటని నేను అనుకుంటాను. లోన్స్, సబ్సిడీలు మనం ఇస్తున్నాము. నిజమే గేదెలను యిస్తే గేదెలు వుండవు, పంప్ సెట్స్ వుండవు. ఈ నిధులలో దాదాపు 75 లేక 80 శాతం దుర్వినియోగం కావడం జరుగుతోంది. కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నప్పటికీ ఇలాంటి పథకాలు సరిగా అమలు జరపకపోతే దేశం ఎలా బాగుపడుతుంది? దేశం బాగుపడాలంటే వున్న ఫండ్స్‌ను సద్వినియోగం చేయాలి. అప్పుడేవున్న బడ్జెట్‌తోనే దేశం అభివృద్ధిని సాధించడానికి అవకాశం వుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను.

యన్. ఆర్. ఇ. పి. వర్క్స్‌ను తీసుకుందాం. ఈ వర్క్స్ క్రింద గ్రామాలలో పనులు బాగానే జరుగుతున్నాయి. కానీ వర్క్స్‌లో లాస్ ఎక్కువగా వస్తున్నది. ఈ లాస్‌ను గ్రామస్థులు తమ కంట్రిబ్యూషన్‌తో అడ్జస్టు చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. గ్రామ

స్థితి నుంచి అలాంటి కంట్రిబ్యూషన్సు లేని దగ్గర పనులు కుంటుపడుతున్నాయని ప్రభుత్వము తమ దృష్టిలో వుంచుకోవాలి.

ఇర్రిగేషన్. ఎన్నో పెద్ద పెద్ద ప్రాజక్టులను టేక్ అప్ చేయడం జరిగింది. వాటితో పాటు కాల్వల త్రవ్వకం పూర్తి చేయవలసిన అవసరం చాలా వుంది. మెయింటెనెన్స్ ఛార్జెస్ క్రింద ఎకరానికి యిచ్చే రు.10/- లను రు. 20/- లకు పెంచారు. దీనినికూడ వెంటనే అమలు చేయాలి. రు. 100 కోట్లతో ప్రారంభమైన ప్రాజక్టు పూర్తి అయ్యేటప్పటికి 10 రెట్లు పెరుగుతోంది. దీనికి కారణము నిర్మాణములో జరుగుతున్న జాప్యము. అందువల్ల జాప్యము జరగకుండా చూడవలసిన అవసరం వుంటుంది. ఫండ్స్ తక్కువై పని జరగడంలేదు. రొటేషన్ బేసిస్‌మీద మేజర్ ప్రాజక్టులకు తగినన్ని ఆర్థిక వనరులు కలుగచేస్తే అనుకొన్న టైములో భారీ ప్రాజక్టులను పూర్తి చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. రీజినల్ ఇంబాలెన్స్ వుండదు. మోబిలైజేషన్ ఆఫ్ ఫండ్స్. ప్రైవేటు ఫరమ్ వేర్స్ కాల్ ఫర్ చేస్తే రు. 100 కోట్లు కలెక్టు అవుతుంది, అదే ప్రభుత్వం కాల్ ఫర్ చేస్తే ఒక్కరూ ముందుకువచ్చే పరిస్థితి లేదు. పెట్టిన పెట్టుబడికి రిటరన్స్ వస్తాయనే ధైర్యము లేకపోవడంవల్ల ఇది జరుగుతోంది. ప్రజలనుంచి నిధులను కలెక్టుచేసి వాయిదాల పద్ధతిలో తీరిస్తే బాగుంటుంది. స్టూడెంట్స్‌ని చిన్న చిన్న పనులకు ఉపయోగిస్తే బాగుంటుంది. ఇర్రిగేషన్ వర్క్సుతోపాటు డ్రెయినేజి వర్క్సునికూడ సైమల్‌టేనియస్‌గా టేక్ అప్ చేయడం ఎంతైనా అవసరం. డ్రెయినేజి విషయం పట్టించుకోకపోతే రైతులు ఎంతో యిబ్బంది పడతారు. సోషల్ ఫారెస్ట్రీకి నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. మొక్కలు ఎక్కువగా నాటి అభివృద్ధి చేయడం అవసరం. పవర్‌కి రు. 180 కోట్లు కేటాయించారు. ఒక ఎక్స్‌పర్టు కమిటీ టూర్ చేసి నాగార్జునసాగర్‌లో న్యూక్లియర్ ప్లాంటు పెట్టవచ్చునని ఒపీనియన్ యిస్తే రాజకీయ కారణాలతో దీనిని మరొక చోటకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది.

సైంటిఫిక్ ఒపీనియన్‌కి విలువ లేకపోతే దేశము ఎటువైపు పోతున్నదో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. కల్పాకం న్యూక్లియర్ ప్లాంటునుంచి మనకు రావలసిన వాటా రాకపోయినప్పుడు రామగుండం ప్లాంటునుంచి తీసుకొంటే బాగుంటుంది. పవర్ జనరేషన్‌మీద ఎక్కువగా కాన్‌సెంట్రేట్ చేయడం జరిగింది. డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టమ్‌ని కూడ ఎక్కువ డెవలప్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. గ్రామాలకు ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ సప్లయిలేదు. 2, 3 నెలల్లో సీజను రాబోతున్నది. పరిశ్రమల విషయంలో కేంద్రము మొదటనుంచి మనపైన సవతితల్లి ప్రేమనే చూపిస్తోంది. పబ్లిక్ సెక్టారులోని 44 సంస్థలలో ఏ 3 లేక 4 సంస్థలలో లాభాలు వున్నాయి. దీని పరిస్థితి ఆలోచించారా? టెక్నికల్ నాలెడ్జి లేని ఐ. ఏ. ఎస్. అధికారులను వాటి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్లుగా వేస్తున్నారు.

వారు కొంత నాలెడ్జి గెయిన్ చేసేసరికి వారిని అక్కడనుంచి బదిలీ చేసేస్తున్నారు. లేబరు అన్‌రెస్ట్. లేబరు వారి హక్కులగురించి పోరాడుతున్నారు కాని బాధ్యతలగురించి రియలైజ్ చేయడంలేదు. ఎంప్లాయీస్‌లో ట్రేడ్ యూనియన్ ఇఫెక్ట్ చాలావుంది. లీడర్స్ దేశ భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొనవలసిన అవసరం వుంది. విద్య, ఉన్నత పాఠశాలల్లో డిటెన్షన్ కస్టమ్‌ని రద్దుచేశారు. దీనిని ఎంత త్వరగా అమలుచేస్తే అంత మంచిది. పరీక్షలను సకాలములో కండక్టు చేయాలి. ఇస్తున్న స్కాలర్‌షిప్స్ సద్వినియోగం అవుతున్నదో లేదో ఆలోచించేవారు లేరు. కోట్ల రూపాయలు యివ్వడం జరుగుతోంది. దీనిని ఉపయోగించుకొని వారు ఎంతవరకు పైకి వస్తున్నారనేది ఆలోచించాలని మనవి చేస్తూ వున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఆదినారాయణరెడ్డి (కందుకూరు) :- అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన 1985-86 బడ్జెటు అంచనాలను పరిశీలిస్తే ప్రతిఫల రాహిత్యమైన పథకాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యిచ్చినట్లు కన్పిస్తోంది. సంక్షేమ పథకాలపైన ఎక్కువ నిధులను ఖర్చుపెట్టడం అవసరమే కాని గతములో పెట్టినది, ఇప్పుడు పెట్టిస్తున్నదానివల్ల ప్రజలకు ఎంత ఉపయోగపడుతున్నది, ఎంత లాభము జరుగుతున్నదనే దానిలో ప్రభుత్వానికి సరియైన అవగాహన లేదని మనవి చేస్తున్నాను. నాకు వున్న అనుభవముతో చెబుతున్నాను. ప్రజలలో శ్రమించే శక్తి తగ్గుతోంది. మనము చేపట్టే కార్యక్రమాలు దారిద్ర్యరేఖనుంచి పైకి తీసుకువచ్చే విధంగాను, వారి కాళ్ళమీద వారు నిలబడే విధంగాను వుండాలి. ఏదో అర్ధరూపాయో, రూపాయో వచ్చే కార్యక్రమాలు ప్రవేశపెడితే అంతా వృధా అవుతుంది. బర్రెలు, గొర్రెలు యిస్తున్నారు. వాటినుంచి పాలకు మార్కెటు సదుపాయాలను కల్పిస్తున్నారా అంటే కల్పించడంలేదు. మనం ఖర్చుపెట్టే నిధులు దుర్వినియోగమయ్యే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. ఎట్లా అయితే బాగా జరుగుతుందనేది అవగాహన చేసుకొని వాటిపైన ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

రిక్షా కార్మికులకు స్వంత రిక్షా అనే పథకము పెట్టాము. మధ్యదళారీలను నిర్మూలించి వారికి స్వంత రిక్షా ఉండేటట్లు చేయాలని పెట్టాము. కాని దళారీల వ్యవస్థను రద్దు చేయలేదు, వారు ఉన్నారు. రిక్షాకార్మికునికి రిక్షా అందజేస్తే అతనికి ఏమైనా ఈతిబాధలు వస్తే అతను ఆ రిక్షాను దళారీలకు అమ్మి దళారీలమధ్య ఇరుక్కొంటున్నారు. వారికి లబ్ధి తక్కువగా ఉంటున్నది. అందుచేత వానికే రిక్షా అని పెడితే బాగుంటుంది. ఎవరి నుంచి రిక్షా తీసుకొని నడుపుతున్నాడో అతనికి డబ్బు చెల్లించి రిక్షా నడుపువానికి రిక్షాను ఇచ్చివేసి దళారీ పద్ధతిని నిర్మూలిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ కార్మిక స్త్రీలకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు పెట్టారు. గర్భిణీ స్త్రీలు ప్రసవించిన తరువాత 3 మాసాలవరకు వారికి సహాయం చేయాలని ఈ పథకం ప్రవేశపెట్టారు. వారికి 40 రూపాయలు ఇస్తామని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అంటే రోజుకు రు. 1-30 పైసలు ఇస్తున్నారు. దీనివల్ల వారికి ఎంత లాభం కలుగుతుందో ఆలోచిం

చండి. దీనికి నేను ఒక సూచన చేస్తున్నాను. గర్భిణీ స్త్రీలకు ఇది అందజేయడంతో ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఆమె ప్రసవించే శిశువు ఆరోగ్యవంతుడై ఉండాలని. ఆ ఉద్దేశంతో వారికి భృతి కలుగజేస్తున్నారని నేను భావిస్తున్నాను. కనుక వారికి ఆ విధమైన అవకాశాలు కలుగజేయాలంటే వారికి పోషకాహారం, మందులు లభ్యమయ్యేటట్లు చూసి వారికి పుట్టే శిశువు ఆరోగ్యవంతంగా ఉండేటట్లు చూడాలి. దానికి మాతా శిశువు కార్యక్రమాలు చేబడితే బాగుంటుంది కేవలం రు. 1-30 పైసలు ఇవ్వడంవల్ల ప్రయోజనం కాదని అనుకొంటున్నాను.

వృద్ధాప్యపు పెన్షన్సు ఇస్తామని అన్నారు. అది గతంలో కూడా ఉంది. ఏమీ ఆధారం లేని వృద్ధులకు ఈ పెన్షను ఇస్తున్నారు. వ్యవసాయ కార్మికుడు అయినా ఆధారము లేనివారికి ఇస్తున్నారు. కాని ఇందులో ఒకరికి రు. 30 లు, ఇంకొకరికి రు. 40 లు ఇస్తున్నారు. ఎందుకు ఆ తేడా ఉంటున్నది ? ఎందుకు ఆ విధంగా చేస్తున్నారు ? అంటే రోజుకు ఒక రూపాయి చొప్పున ఇస్తున్నారన్న మాట. మండల కేంద్రాలలో ఈ వృద్ధుల సంక్షేమం కోసం గృహాలు నిర్మించి వారిని వాటిలో ప్రవేశపెట్టి వారికి వసతి కలుగజేస్తే ఈ స్కీము బాగుంటుందేమో ఆలోచించండి. అక్కడ వారికి తోచిన వృత్తులు ప్రవేశ పెడితే వారి మనోవికాశం సుఖశాంతులు కలుగ జేసినవారు అవుతారు.

సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్సులో నిర్దేశించిన సంఖ్యకంటే ఎక్కువమంది బాలురు ఉంటున్నారు. హాస్టలులో పడకలు అసలు బాగుండడం లేదు. వెనుకబడిన తరగతుల వారికి 7-10 తరగతుల విద్యార్థులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ఇచ్చే కార్యక్రమం ఉండేది. ఇప్పుడు జరగడం లేదు. అక్కడ వంటవారిని నియమిస్తున్నారు. అక్కడ వంటవారు శిక్షణ పొందిన వంటవారు కాదు. అక్కడ వారుచేసిన పదార్థాలు తినడం చాలా కష్టంగా ఉంటున్నది. అందుచేత ప్రభుత్వ ప్రతినిధిని పంపించి చూస్తే తెలుస్తుంది. అక్కడకు ఇచ్చే బియ్యం, పప్పు, చింతపండు పగైరాలలో పురుగులు ఉంటున్నాయి. కందుకూరు హాస్టలు-3 వ హాస్టలులో ఆ పదార్థాలు తిని కొంతమంది విద్యార్థులు అనారోగ్యులైరి. ఈ వార్త పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. వారికి వైద్య సౌకర్యాలు కూడా సరిగా ఉండడము లేదు. గవర్నమెంటు డాక్టరు వాళ్ళు వారిని పరీక్షించి వారికి కావలసిన విటమిన్సు గురించి సలహా ఇవ్వడమనేది జరగడం లేదు, ఆడపిల్లల హాస్టల్సుకు ప్రహరీగోడ లేక పోతే లేదు కాని కనీసం పెన్సింగు కూడా లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో వారికి భద్రత ఎలాగుంటుంది ? ప్రభుత్వ హాస్టల్సుకు ఒక అడ్వయిజరీ కమిటీని ప్రభుత్వము నియమించింది. ఆ కమిటీ పిల్లలను చేర్చుకునేవరకే కాని ఈ కార్యక్రమాలు పర్యవేక్షించ డానికి లేదు. ఈ అడ్వయిజరీ కమిటీలు 2, 3 మాసాలకు ఒకసారి సమావేశమై ఈ సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్సులో జరిగే అవకతవకలు సమీక్షించి వారు చేసే సూచనలను అధికారులు అమలుపరచడానికి ఉత్తర్వులు ఇవ్వాలి, హాస్టల్సు పెట్టడమే కాకుండా ఉన్న వాటిని కూడా బాగు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

విముక్తి కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టి గ్రామాలలో స్త్రీల ఇబ్బందులు తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరంలో ఇది చేయడం హర్షదాయకమైన విషయం. ఎక్కడైతే వాటర్ స్కీమ్సు ఉన్నాయో, ఎక్కడైతే ఓవర్ హెడ్ టాంక్సు ఉన్నాయో అక్కడ ఇవి జరగడానికి అవకాశము ఉంది. లక్షరూపాయల ఖర్చు పెట్టి పాయఖానాలు నిర్మించేప్పుడు చిన్నబోర్ వెల్ వేస్తే రు. 10, 12 వేలకన్నా ఎక్కువ కాదు. ఈ స్కీముకు దానిని కూడా జోడించాలని, విద్యుచ్ఛక్తి ఉన్న ప్రతి గ్రామానికి ఇది కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను.

విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటు ఒక కొరత డిపార్టుమెంటు. వైరు కొరత, ఇన్సులేటర్సు కొరత, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు కొరత. దీనిలో కొరత లేనిది ఏమీ లేదు. సరైన పంపిణీ విధానం లేనందువల్ల వినియోగదారునికి సంతృప్తి కొరత. బోర్డు అధికారుల యొక్క ఆలోచనలో కొరత. ఇది ఒక కొరత డిపార్టుమెంటు.

విద్యారంగంలో మనం కొత్తగా చాలా భవనాలు నిర్మించుకోవాలనే ఆలోచనలు ఉన్నాయి. ప్రస్తుతము సక్రమమైన భవనాలు లేవు, ఉపాధ్యాయులు లేరు, బల్లలు లేవు, ఆట స్థలాలు లేవు.

నోటుపుస్తకాలు 50 శాతంకన్నా సప్లయి వున్నటువంటి పరిస్థితి లేదు. సైన్సు పరికరాలు లేవు. కాలేజీలో సీట్లు లేవు. బోధనా పరికరాలు కనీసం మాపులుకూడా లేవు. ఉపాధ్యాయుల హాజరు అంతంతగానే, సక్రమంగా లేదు. ఇది లేని డిపార్టుమెంటు అధ్యక్షా, మనం కొత్తగా నిర్మించుకునేదానికి - లేమిని సరిదిద్దుకుంటే పటిష్టంగా వుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. అడవులు వున్నాయి. మిత్రులందరూ చెప్పారు చాలా మంచిది, కాని యీ అటవీశాఖవారు చేస్తున్నటువంటి దురాగతాలు, యీ అటవీశాఖవల్ల పరిసరాల్లో వుండే గ్రామాలకు యిక్కట్లు అంతా యింతా కాదు. వీరు, గ్రామానికి యీ సోషల్ ఫారెస్టు అని, మామూలు ఫారెస్టు అని, కార్పొరేషన్ అని రకరకాల శాఖలతో యీ గ్రామాల సరిహద్దు వున్నటువంటిది. పశుసంపద బయటకు పోకుండా అష్టదిగ్బంధం చేసి కసాయివారికి అమ్ముకునే పరిస్థితి కల్పిస్తున్నారు. చాలా యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. కాబట్టి, అధ్యక్షా, యిటువంటి గ్రామాలలో యీ రిజర్వు ఫారెస్టు అక్కడ ఉన్నటువంటి 50 ఎకరాలు అక్కడ వున్నటువంటి పశుసంపదనుబట్టి క్రొత్తగా పర్మిట్‌ను, యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. అంతేకాక, యూకలిప్టస్ మొక్కలమధ్య గడ్డి మొలచే కార్యక్రమంకూడా వుంది. అది మా ప్రాంతంలో చేయడంలేదు. ఆ గడ్డిని పెంచే రైతుకు యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. మరల సముద్ర కెరటాల భారీనుంచి తప్పించుకొనడానికి చౌకలను వాడుతున్నారు. యీ చౌకలను ఏమి చేస్తున్నారంటే - నేను ప్రత్యక్షంగా చూచాను - అమ్ముకుంటున్నారు.

అధికారులు తనిఖీ చేసినపుడు నిరుపేదలు అయినటువంటి ఫిషర్‌మెన్ కమ్యూనిటీ పీపుల్ లేనిపోని కేసులు బనాయించి వారిని చాలా యిబ్బందులకు గురి చేస్తున్నారు. కావలసిన డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. యీ రకమైన అరాచకాలు చేస్తున్నారు. ఇరిగేషన్ విషయం కూడా చాలా క్లుప్తంగా వివరిస్తాను. బడ్జెట్‌లో కేటాయించిన నిధుల సంఖ్య వున్నాయి. యీ రకంగా మనం నత్తనడక పోతే ఎలా ఉంటుందో దాని విషయంలో పోదలచుకోలేదు. మీరు మైనరు ఇరిగేషన్‌కు అతి ప్రాధాన్యం యిస్తున్నాం అంటున్నారు. టెక్నాలజీకి సంబంధించి అడ్డంకులు వస్తున్నాయి. హైడ్రాలజీ క్లియరెన్సు అని పేరు పెట్టి - సి. ఇ. గారు యివ్వాలి. ఎందుకు యివ్వాలి? రిపోర్టు యిచ్చేది ఎస్. ఇ. గారు లెవెల్‌నుంచి. మరి యీ కార్యక్రమాన్ని అక్కడ జరుగుతున్నటువంటి యిరిగేషన్ డెవలప్‌మెంటు బోర్డుకు ఎందుకు దాఖలా పర్చారు? వికేంద్రీకరణ జరిగేటప్పుడు దీన్నికూడా వికేంద్రీకరణ జరపడం అవసరం, ఈనాడు మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులు నిర్మిస్తున్నాము. ఈ అడవుల్లో నేల చదును చేసుకోవాలన్నా మైనరు యిరిగేషన్ రిపేరు చేసుకోవాలన్నా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్‌వారు పర్మిషన్ యివ్వడంలేదు. ఇది గుర్తించి సక్రమమైన ఉత్తర్వులు పంపించవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా ఆలస్యం జరిగింది. ఈ అవకాశం నాకు యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతుంటూ. సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా॥ ఎన్. వేణుగోపాలచారి (నిర్మల్) :- ఒక విలక్షణమైన, ఒక వినూత్నమైన బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. పేదవారు ముంగిటి లోనికి పెన్నిధిని తీసుకుపోవాలన్న ఎన్. టి. రామారావు ఆశయానికి యిది సమగ్ర రూపకల్పన అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు ఎన్నడూ లేనంత ప్రగతి సాధించి పేద, హరిజన వర్గాలకు సంక్షేమానికి హెచ్చు నిధులు కేటాయించడం చాలా ముదావహం. రాష్ట్రానికి తగినన్ని వనరులు లేకున్నాగాని, వున్న వనరులతో బడ్జెట్ రూపొందించి లోటుబడ్జెటు లేకుండా, కొత్త పన్నులు లేకుండా రూపొందించడం మరి ఈ ప్రాతిపదికగా జరుగుతున్న 1984-85 లో కేంద్ర సహాయం రాష్ట్రానికి యివ్వవలసిన గ్రాంటులు రాకున్నాగాని అదేవిధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ లోటులో దాదాపు రు. 118 కోట్లు భర్తీ చేయడం ప్రభుత్వం నిదర్శనం. 1984-85 సంవత్సరమునకు 8వ ఫైనాన్స్ కమీషన్ వారు 81 కోట్ల రూపాయలు గ్రాంటు మంజూరు చేయడం ప్రోత్సాహక గ్రాంటు రు. 50 కోట్లు రాకపోవడం యీ లోటు ఏర్పడేందుకు ముఖ్య కారణాలు.

ఎన్నో నూతన పథకాలు ముఖ్యంగా గర్భిణీ స్త్రీలకు పౌష్టికాహారం, బాలలకు పాల సరఫరాలాంటి నూతన పథకాలు ఈ బడ్జెట్‌లో ప్రవేశపెట్టినందున ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. నిన్న ఈ బడ్జెట్‌లో చర్చలో పాల్గొంటూ కొందరు గౌరవ సభ్యులు చేపట్టిన ప్రజోపయోగ పనులను సంక్షేమ పథకాలను అలంకార ప్రాయంగా వున్నాయని

ప్రకం జరిగింది. కాని వారు ఆ విమర్శలు చేసే ముందు వారి కాలంలో అంత తేలికగా యితే కేంద్రంలో వున్న రాష్ట్రాలు ఈ పథకాలు అమలు చేస్తున్నారా? అని మనవి స్తున్నాను. ముఖ్యంగా రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం, చేనేత చీరలు, ధోవతులు ము ప్రవేశపెట్టిన ఎన్నికలలో పదే పదే చెప్పుకున్నారు. అయితే, యిప్పటికీ వాటిని ందుకు ప్రవేశపెట్టడంలేదు, గౌరవ సభ్యులను ప్రశ్నిస్తున్నాను. చిరకాలంగా, దాదాపు లుగు దశాబ్దాలపాటు కొడిగట్టుకుపోయిన ఈ ఆర్థిక వ్యవస్థకు రూపు యివ్వాలంటే లుగుదేశం ప్రభుత్వం లాంటిది నూతన శక్తిని ప్రారంభించక తప్పదు.

అది రు. 119 కోట్ల ముందుగా నష్టంతో ప్రారంభించవలసి వుంటుంది. ధరల పెరుగుదల, అవినీతి ప్రమాదమైనది. ఈ అవినీతి, ధరల పెరుగుదల ఎక్కడలేదు? ఒక్క ఆంధ్ర ప్రభుత్వం మాత్రమే విశ్లేషించి, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంపై మాత్రమే విమర్శ చేయడము సబబుకాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి విషయంలో ఒకరిపై ఒకరు దెప్పి పొడుచుకోకుండా, గౌరవ సభ్యులు, ప్రతిపక్షాలు, మిత్రులు కలిసి కూర్చుని ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వము జీతాలు పెంచినప్పుడల్లా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము పెంచవలసి వుంటుంది. దానివల్ల దాదాపు రు. 513 కోట్లకు పైగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము జీతాల రూపంలో ఇస్తున్నది. అంటే నెలకు రు. 60 కోట్లకు పైగా వుంటుంది. ఇక విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో చూస్తే, ఏ రాష్ట్రంలో ప్రగతి సాధించనంత ప్రగతి మన రాష్ట్రములో సాధించాం. అంత మాత్రంచేత ఈ పని పూర్తికాదు. వాస్తవానికి ప్రతి గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి తీసుకెళ్ళాలని ప్రభుత్వము అభిమతము. గ్రామీణ అభివృద్ధిగాని, తుఫాను షెల్టర్స్ నిర్మాణంగాని. విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో 185 కోట్ల 25 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం సంతోషం.

ముఖ్యంగా బలహీనవర్గాల ప్రయోజనం కోసం 1674, 600 గిరిజన గ్రామాలకు షెడ్యూల్డు కులాల వారికి 5 వేలు వ్యవసాయ సర్వీసులకు. షెడ్యూల్డు జాతి వారికి 2 వేలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది ప్రశంసనీయం. అధ్యక్షా, విద్యారంగం తీసుకున్నట్లయితే అన్ని వర్గాలకు చెందిన ప్రతిభగల విద్యార్థులకు ప్రతిభా వేతనాలు ప్రారంభించడం జరిగింది. దాని మూలంగా, తెలుగు విజ్ఞాన పీఠంలాంటి ఎన్నో పథకాలు కొత్తగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం విద్యావిధానంలో ప్రవేశపెట్టింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎన్నో నూతన పథకాలు ఆదర్శంగా పెట్టుకుని మన ప్రభుత్వం చేపట్టిన వృత్తి విద్యాకోర్సుల నుండి, సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయ అనుకోండి. అది—టెక్నోక్రాట్ శ్రీ రాజీవ్ గాంధీగారి ఆధ్వర్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం మా ప్రభుత్వాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకోవడం మీకు తెలుసు. ఇక వ్యవసాయాభివృద్ధికి 1472 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడము, మెట్ట సాగుకు 295 వాటర్ షెడ్లను నిర్మించి, అభివృద్ధి చేయడం చాలా సంతోషం. అదే

విధంగా, తోటల పెంపకంకోసంగాను 1984 - 85 సంవత్సరం లో రు. 45 లక్షల 20 వేలు కేటాయించగా 1985-86 లో రు. 90 లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. పశు గ్రాసానికి రు. 2 కోట్ల 90 లక్షలు కేటాయించారు. మధ్యతరహా పరిశ్రమల అభివృద్ధికి, బెస్తవారి పిల్లల చదువులకు ఎన్నో సంక్షేమ పథకాలు చేపట్టడం చాలా సంతోషకరం. అదే విధంగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి అన్ని మతాలు సమానమనే ఉద్దేశంతో హైదరాబాదు నగరాభివృద్ధి గురించి రోడ్లు వెడల్పు మొదలైన కార్యక్రమానికి దాదాపు రు. 10 కోట్లు తొలి విడతగా, మొదటి సారిగా శాంక్షన్ చేశారు. బలహీనవర్గాల అభివృద్ధి కొరకు 12 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి ఒక లక్ష 25 వేల కుటుంబాలకు ఇళ్ళ స్థలాలు కేటాయించడం ఈ ప్రభుత్వానికి బలహీనవర్గాల వారి అభివృద్ధిపట్ల గల ప్రేమ ప్రదర్శితమవుతుంది.

అదే విధంగా, రు. 50 వేల ఖర్చుతో 110 దోబీ ఘాట్లను నిర్మించాలని సంకల్పించారు. నిర్మల్ నియోజకవర్గంలో, నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ముంపు క్రింది గ్రామాలలో కూడా ఈ దోభీ ఘాట్లు నిర్మించాలని కోరుతున్నాను, ఆర్థిక సంవత్సరం 1984-85 లో చేసిన 48 పరిశ్రమలు 25 పరిశ్రమల్లో ఉత్పత్తి పెరగడం చాలా హర్షణీయం. మరి, వైద్య విషయం, ప్రజారోగ్యాల విషయం చూసినట్లయితే ప్రతి మండలంలో ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటరు, దవఖాన స్థాయి ప్రతి హాస్పిటల్ పెట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం. డిస్పెన్సరీ స్థాయికి దిగజారిందని గౌరవ సభ్యులు విమర్శించారు. కాని, వారికి చెప్పే సూచన ఒకటి ఎందుకంటే భారతీయ వైద్య విధానంలో 5 విధానాలు కలవు. యునాని, ఆయుర్వేదం. హోమియో, అలోపతిలాంటివి. మరి అన్ని విధానాలు హాస్పిటల్‌స్థాయి డిస్పెన్సరీ స్థాయికి చేర్చడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రాజెక్టుల విషయం-ఇందులో తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు-అనుకోండి, తదితర ప్రాజెక్టులు—ఎంత నీరు అవేల్‌బుల్ చేసుకోవాలో ఎంత నీరు అవసరం వుంటుందో అంత నీరు మనం సాగుబడికి తీసుకురావాలని ఉద్దేశంతో మన ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టారు.

5-00 p.m. ఇంతవరకు మా నియోజకవర్గంలో స్వర్ణముఖి ప్రాజెక్టుకు గత ప్రభుత్వం కూడా నిధులు కేటాయించ లేదు. ఇప్పుడు మన బడ్జెట్టులో కూడా యీ స్వర్ణముఖి ప్రాజెక్టుకు నిధులు కేటాయించకపోవడం దురదృష్టం. దీనికి లైనింగ్ కూడా పూర్తి కావడానికి ప్రభుత్వము దయతో కొన్ని నిధులు కేటాయించాలి. అదేవిధంగా శ్రీరామసాగర్ ప్రాజక్టులోని సరస్వతీ కెనాల్ వెంబడి నిర్మల తాలూకాలో 30 కిలోమీటర్ల ఆ గ్రామాలు పోతున్నా కాని ఆ గ్రామాలకు నీటి సౌకర్యం అందడము లేదు. దీనికి లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ స్కీము పెట్టి మా నిర్మల్ రైతులను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము రైతుల సంక్షేమం కొరకు కట్టుబడి ఉంది కనుక రైతుల యొక్క భావాలకు నిదర్శనగా ఒక పథకానికి మళ్ళించిన నిధులు లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ పథకం క్రింద రైతుల

సంక్షేమానికి ప్రయోజనం ఉంటుంది. మా జిల్లాలో హరిజన, గిరిజనుల రైతులకు సేద్యపు బావులకు ఒక్కొక్క బావికి రూ. 15,000 లు చొప్పున యిస్తున్నారు. వాటికి డైరెక్టుగా విద్యుచ్ఛక్తి సౌకర్యం కల్పిస్తే యింకా యెక్కువగా ప్రయోజనం ఉంటుంది. పలువురు సభ్యులు నిరుద్యోగం గురించి చెప్పారు ఇది. ఈ 2, 3 సంవత్సరముల నుంచి వచ్చింది కాదు. ఒక్కొక్క ప్రభుత్వ విధానం వల్ల పెరుగుతూ వచ్చింది. మహారాష్ట్ర కంటె మన రాష్ట్రంలో పాలధర యెక్కువగా ఉన్నట్లు బాగారెడ్డిగారు పేర్కొన్నారు. ఇదే సందర్భంలో పాల ఉత్పత్తికి గాను మనందరికీ పాల సరఫరా చేసేందుకు గాను మన ఈ ఖర్చు విషయంలో వివరాణాత్మకమైన పరిశీలన చేస్తే బాగుంటుంది. అదే విధంగా మన తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం పిల్లలకు పాల సరఫరా చేస్తే బాగుటుంది.

మన రాష్ట్రంలో ప్రయివేటు బస్సులు నడపడం యెక్కువ అయిందని దానివల్ల మనకు ఆర్థిక నష్టం వచ్చిందని బాగారెడ్డిగారన్నారు. తెలుగుదేశం తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం ప్రతి మండలంలో రవాణా సౌకర్యం కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యం ఉంది కాబట్టి పల్లెలలో యెక్కడెక్కడ రోడ్లు బాగా లేవో అక్కడ ఆర్.టి.సి. వారు బస్సులు నడపడానికి కష్టంగా ఉంటే అక్కడ ప్రయివేటు వారికి బస్సులు నడపడానికి అనుమతి యివ్వడం జరుగుతోంది. పదే పదే ప్రతిపక్ష సభ్యులు తెలుగుదేశం పార్టీకి ఒక అవగాహన లేదనే పదంవాడి విమర్శించడం పరిపాటి అయిపోయింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి ఒక అవగాహన, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ విధానాలు, కార్యక్రమాలు పలురాష్ట్రాలు కాని కేంద్రం కాని యెందుకు అనుసరిస్తున్నది? కేవలం గుడ్డిగా అనుసరిస్తున్నాయని అనుకోను, కొంతమంది గౌరవసభ్యులు నీటి పారుదల సౌకర్యం చాలా అవసరము అని చెప్పినారు. వారికి తోచినదే శాస్త్రీయ విధానం అని అనుకోకూడదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేయగల్గినవి చేసిందని అనుకోవాలి. ప్రతిపక్షాలు కేవలం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని దుయ్యపట్టకుండా నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- అధ్యక్షా ఈ బడ్జెట్టు బాగా లేదని కొందరు, అంతా బ్రహ్మాండంగా ఉందని కొందరు అన్నారు. ఈ బడ్జెట్టు సర్వసాధారణంగా ప్రభుత్వ విధానాలకు ప్రతిబింబంగా ఉంటుందని అంటారు. కాని ప్రకటించిన విధానాలకు ప్రతిబింబంగా ఈ బడ్జెట్టు లేదని విచారిస్తున్నాను. మన దేశానికి స్వతంత్రం వచ్చిన తర్వాత 38 బడ్జెట్టులు వచ్చినాయి. మన రాష్ట్రం యేర్పడిన తర్వాత 29 బడ్జెట్టులు వచ్చినాయి. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ యేర్పడిన తర్వాత 6 పంచవర్ష ప్రణాళికలు నడిచినాయి. ఈ దేశంలో కొన్ని లక్షల కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు అయినాయి. మన రాష్ట్రంలో కూడా వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయినాయి. ఈ బడ్జెట్టు యొక్క మేజిక్ ప్రజానీకానికి తెలియదు. వారికి వచ్చే ఫలితాలు మాత్రమే తెలుసు. మానవునికి అవసరమైన 5 కనీస

అవసరాలు తిండి, బట్ట, విద్య, యిల్లు, వైద్యం యివి అట్టడుగున ఉన్నవారికి దగ్గర పడుతున్నాయనే అభిప్రాయం, గత 38 సంవత్సరములలోను యీ దేశంలో కాని, మన రాష్ట్రంలో కాని యీ బడ్జెట్టును చర్చిస్తున్నాము కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో కూడా అటు వంటి పరిస్థితి ఈ 3 సంవత్సరాలలో రాలేదు. ప్రధానమంత్రిగారి 20 సూత్రాల పథకం కావచ్చును, ముఖ్యమంత్రిగారి 15 సూత్రాల ప్రగతి పథం కావచ్చును. ఏ పథకము చేసినారో కాని మన ప్రభుత్వం కొన్ని సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ప్రకటించింది. ఈ దేశంలో ఈ రాజ్యాంగం ప్రకారం నిజమైన అధికారం యెక్కడ ఉందో? ఆర్థిక విధానాలను మరల్చడానికి ఉన్నటువంటి అధికారం యెక్కడ కేంద్రీకరింపబడిందో మనకు తెలుసు. అది కేంద్రప్రభుత్వం. రాష్ట్రాలకు చాలా పరిమితమైన అధికారాలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రాలు స్వతంత్రంగా తమ ఆర్థిక విధానాలను సమకూర్చుకోవడానికి అవకాశం చాలా తక్కువ ఉంది. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు కొన్ని బాధ్యతలు రాజ్యాంగపరంగా వచ్చినప్పుడు ప్రజానీకం భిన్నమైన విధానాలతో పార్టీలను అధికారంలోకి పంపినప్పుడు మాకు యిటువంటి అధికారం లేదుకనుక మేము చేయగలిగింది లేదని ఒట్టి నిర్లిప్తతో ప్రకటన చేస్తే ప్రజలు అర్థం చేసుకోలేరు.

ఆ ఉన్నంతలో అపరిమితమైన అవకాశంలో మనము యేమి చేస్తున్నామనేది సమస్య. దీనిలో రూ. 2 లకు కిలో బియ్యం అత్యంత ముఖ్యమైన పథకం. ఇది పేద ప్రజలలో కొంతఆశనుచిగురింపచేసింది. దీనికి ఖర్చుపెట్టే డబ్బుగురించి, అది కష్టమనో, నష్టమనో దివాళాతీసిందనో ఆలోచించడం అంతకంటేపొరబాటుమరొకటి లేదని; మాపార్టీ అభిప్రాయంగా భావిస్తున్నాను. అదేవిధంగా మరికొన్ని సంక్షేమ పథకాలు ప్రకటించింది. అమలు చేస్తున్నది. వృద్ధాప్యపు పెన్షన్, వృద్ధ వ్యవసాయ కార్మికులకు పెన్షన్ వీటి గురించి మేము చాలాకాలంగా ఆందోళన చేస్తూనే వస్తున్నాము. అటువంటివి ప్రకటించి నందుకు చాలా సంతోషం. కాని చిన్న పిల్లలు అమ్మ, నాన్నాలా ఆటలాడుకున్నట్లుగా, అన్నం, పరమాన్నం ఆట లక్కపిడతలలో పెట్టుకొని ఆడుతున్నట్లుగా, 100 కి 10 మందికో అర్హత కల్గినవారు అక్కడ 15 మందికి, 20 మందికి సరిపోయేది కేటాయించి ఈ పథకాలు ప్రకటించినామంటే ప్రయోజనంలేదు. ఒక ఊరిలో 100 మంది అర్హులు ఉన్నచోట ఐదుగురికి సమకూరి మిగతా 95 మందికి సమకూరనప్పుడు యింతకుముందు అసంతృప్తికంటే తీవ్రంగా ద్వేషం వస్తుంది. కనుక ఈ పరిస్థితిని గమనించాలి. నిధులు యెక్కడనుంచి వస్తాయి? ఈ సామాజిక వ్యవస్థను సమానంగా మార్చడానికి కావలసిన అధికారం వచ్చేవరకు అటువంటి మార్పులు చేయడం కష్టం.

(శ్రీ ఎం. రాజయ్య అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలు జరగాలంటే డబ్బు యెక్కడనుంచి వస్తుంది?

త్పాదక శక్తిని పెంపుదల చేయడానికి డబ్బు యెక్కడనుంచి వస్తుంది? మిత్రులు జేశ్వరరావుగారు మాట్లాడిన సందర్భంలో ఎగవేస్తున్న పన్నులు వందలాది కోట్ల ూపాయలు వసూలు చేయడానికి యిదివరకటి ప్రభుత్వం యేమిచేస్తున్నదో అంతకంటే షియాలో యిది పెరిగిందా? తగ్గిందా అడుగుతున్నాను. గత మూడు సంవత్సరాలలో ంది పెరుగుతూ వస్తున్నది. అందువల్ల వీటిని వసూలు చేయడానికి మీరెన్ని కార్య మాలు ప్రకటించినా అమలుజరిపే స్కీముగురించి యెవరి ఉద్దేశ్యాలు తీయడానికి క్నరేలు రాలేదు కనుక అందరి ఉద్దేశ్యాలు మంచిగానే కనపడతాయి. కాని ఈ ఉద్దే శ్యాల ఫలితాలు వచ్చే నిధులు లేకపోతే ఆ నిధులు సమకూర్చడానికి ప్రయత్నం చేయక తే దీనిని యెవరూ హర్షించరు. ఈ రూ. 7, 8 కోట్లు ఎగవేస్తున్న పన్నులు వసూలు యకపోతే దీనిని ఎవరూ హర్షించరు. ఈ రూ. 7, 8 కోట్లు ఎగవేస్తున్న పన్నులు సూలు చేయడం ద్వారా సంక్షేమ పథకాలు మరింతగా కొనసాగించాలని, దీనికి మరింత దనపు నిధులుసమకూర్చాలని కోరుతున్నాను. ఈగ్రామీణప్రాంతాలలో నిరుద్యోగ సమస్య ొలగించాలని మిత్రులు చాలామంది చెప్పినారు, కొంతమందికి ఈ భూసంస్కరణలు అనే ాటఎబ్బెట్టుగా కనిపిస్తుంది. ఇదివరకు దీనిని వ్యతిరేకించేవారు యిప్పుడు దానిని సిద్ధాంత త్యా యెవరూ కాదనడంలేదు. ఆచరణలో మాత్రం తాటాకు బుట్టతో మంచినీరు యిచ్చిన ందర్భంగా తయారయింది. సంజీవరెడ్డిగారి కాలంలో 20 ఎకరాలు వరకు, పి. వి. ర్సి హరావుగారి కాలంలో 10 ఎకరాలు వరకు మీరు ఆ లెక్కలు ఫలానా తేదీ లోగా య్యకపోతే మీ డొక్క చింపుతామని మిగిలిన భూమి పంచడానికి గాను లెక్కలు ివాలని ఆ భూములు లెక్కలు రైతులు యివ్వాలి అని అంటే ఆ భూమి యెంతో వర్నమెంటుకు తెలియదా? గవర్నమెంటుకు ఆ లెక్క తెలియకుండా శిస్తులు, బకా యిలు యెట్లా వసూలు చేస్తున్నది చెప్పాలి.

నీటి తీరువ ఎట్లాగు వస్తుంది, బకాయీలు ఎంత అని ఈ విధంగా వారు హెచ్చ కమీద హెచ్చరిక చేస్తూ వారికి చాన్సు యిచ్చేవారు. వారు ఆ విధంగా దాయగా, ాయగా, మీరు వచ్చి మూడు ఏండ్లు అయినా వారు దాచినది ఏదైనా వెలికి తీస్తారేమో, ని మేము ఎదురు చూస్తూ ఉంటే అటువంటి పరిస్థితి ఏమీ కన్పించడంలేదు. చల్లపల్లి మాగాణి అని చేశారు. ఎవరు యిషమువచ్చిన పేరు వారు పెట్టుకున్నారు. ఇందిరాగాంధీ ారు వారు యిష్టము వచ్చిన పేరు వారు పెట్టుకున్నారు. రామారావుగారు తెలుగు మాగాణి అని పేరు పెట్టుకున్నారు. కాని ఎవరు ఏమి పేరు పెట్టుకున్నా భూసంస్కరణలు ఏమీ అమలు జరగడంలేదు. ఆ మధ్యన మా పార్టీ తరపున భూసంస్కరణలు సదస్సు జరిగితే నేనుకూడా పాల్గొన్నాను. ఆ సదస్సులో ముఖ్యమంత్రిగారు చేసినటువంటి ఉపన్యాసాన్ని తీవ్రంగా పరిశీలించినట్లయితే పాలకవర్గము, మంత్రివర్గముగాని దానికి ఫాలో అప్ అయి దానిమీద యాక్షను తీసుకొని దానికి అనుగుణమైన చర్యలు తీసుకునే పంథాలో నడవడంలేదు అనిపిస్తున్నది.

ఏదైనా అమలు చేయాలంటే-మనస్సు ఉంటే మార్గము ఉంటుంది. ఇతర రాష్ట్రాలలో వామపక్ష ప్రభుత్వాలు ఉన్న రాష్ట్రాల్లో 10 లక్షల యకరాల బినామీ భూములు పంచడం జరిగింది. ఈవిధంగా ఈ ప్రభుత్వంకూడా చేస్తే ప్రతిష్ఠ పెరుగుతుందని సలహా ఇస్తున్నాను. వ్యవసాయ కార్మికులు అట్టడుగున ఉన్నారు. లేబరు అన్‌రెస్ట్ ఉందని కొంత మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. అన్‌రెస్టు ఎందుకు ఉంటుంది, ఆకలి అయితేనే అన్‌రెస్టు ఉంటుంది. లేబరు అంటే వ్యవసాయ కూలీలేకాదు, యకరం, అరయకరం ఉన్న రైతులు కూడా వ్యవసాయ కూలీలే. అటువంటివారు గిట్టుబాటు ధరలు, కనీస వేతనాలు కావాలని కోరితే కనీసవేతనాల చట్టము వచ్చింది. భారతదేశ ప్రభుత్వం అన్ ఆర్గనైజ్‌డ్‌గా వున్న వ్యవసాయ కూలీల విషయములో 5034 క్లాసులో సుమారు 600 క్లాసులో వారిని ఆర్గనైజ్ చేయడానికి ఆర్గనైజర్సు వేశారు.

వారికి కనీస వేతనము 200 రూపాయలు. అంటే రోజుకు 6-60 రూపాయలన్న మాట. కనీస కూలి 10-00 రూపాయలు అమలుచేసే ఆర్గనైజరుకు కనీస కూలికూడా లేకపోవడం అనేది చాలా హాస్యాస్పదమైన విషయం. ఏ, బి, సి అని మూడు జోన్సుగా ఏర్పాటుచేసే కనీస వేతనం అమలు పరిచేందుకు తగినటువంటి యంత్రాంగం ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. మన ప్రభుత్వం గృహ నిర్మాణ పథకం చేపట్టింది. ఇది చాలా ముఖ్యమైన పథకం. చాలా కాలంగా ధనవంతులుమీద భవంతులు కట్టేవారు కొంతకాలం పైభవంతులు వేయడం ఆపితే మంచిది. 6000 రూపాయల గృహ నిర్మాణ పథకం అభినందించతగ్గ పథకమే. కాని దీనిని అమలుచేసే విషయములో చాలా చిక్కులు వస్తున్నవి. 250 చదరపు అడుగుల్లో ఏవిధంగా యిల్లు కడతారో ఆలోచించండి, వెనుకబడినవారిలో చాలామంది వారి స్వంత సొమ్ము ఏ రెండువేల రూపాయలో, మూడువేల రూపాయలో వేసుకుంటేనో లేకపోతే వేరే ఆస్థి ఉండి వారి పాలేర్ల పేర్లమీద బినామీగా కాజేసినవారు పూర్తి చేసుకోగలుతున్నారు. కాబట్టి 8000 రూపాయలు కావాలి.

కాబట్టి ఈ పథకానికి ఒక్కొక్క ఇంటికి 6 వేల రూపాయలు బదులు ఎనిమిది వేల రూపాయలు ఇవ్వాలి. సాంఘిక అసమానతలు రోజు రోజుకు పెచ్చు పెరుగుతున్నవి. ఈ మధ్యన కారంచేడు సంఘటన బయటకు వచ్చింది. అది అంతా పరిష్కారం అయింది అంటే పొరపాటు. తాత్కాలికమయిన రాజకీయ సంకుచిత దృష్టితో నేను మాట్లాడడం లేదు. ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాతకూడా ప్రభుత్వము వారిపట్ల తగిన శ్రద్ధ తీసుకోకపోతే ప్రభుత్వముయొక్క ప్రతిష్ట దెబ్బ తింటుంది, తమను తాము వారు రక్షించుకునేందుకు వారిలో - అంటే వెనుకబడిన ప్రజానీకానికి, వ్యవసాయ కూలీలకు ఆత్మ విశ్వాసం కల్పించేందుకు చర్యలు తీసుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం వహించవలసి ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇటువంటి సంఘటనలను ఇతర రాజకీయ పార్టీలు తమ స్వప్రయోజన, సంకుచిత రాజకీయాలకు వాడుకోవాలని చూస్తే అది వారు ఉపయోగించుకోలేకపోగా వేరే చోటకు వేరే వారి చేతుల్లోకి పోయే ప్రమాదం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతాంగంయొక్క సమస్యలు పట్టించుకున్నట్లు లేదు. వారికి ఎంతోకాలమునుంచి పాసు బుక్స్ ఇస్తామంటు న్నారు కాని ఇంతవరకు వారికి పాసు బుక్స్ ఇవ్వలేదు. గ్రామాధికార్ల వ్యవస్థ రద్దుచేస్తే వారు చాలా సంతోషం వెలిబుచ్చారు. కాని ఇప్పుడున్న పరిస్థితి ఏమిటంటే ఏదయినా ఒక సర్టిఫికేట్ కావాలంటే దాని కొరకు ఎవరి దగ్గరకు పోవాలో తెలియక అయోమయ పరి స్థితిలో ఉన్నారు. అక్కడ రోజువారీ అవసరమయ్యే పనులు ఏమీ జరగడంలేదు. వారికి కావలసినది యిచ్చే నాధుడు లేడు. ఎసిస్టెన్సు లేదు, ఫైర్ ఎక్సిడెంట్ అయితే రక్షణ లేదు. రైతులయొక్క ప్రత్తి పంట బాగా పోయిందని మొన్న సభ్యులు ఈ సభలో చెప్పారు. పురుగు పట్టి ప్రత్తి చెడిపోతే అక్కడున్న వ్యవసాయాధికారులు అది పురుగు కాదు కొరుకుడు అని అన్నారు. పారిశ్రామికవేత్త బాగుపడాలంటే వాడికి చాలా మార్గా లున్నాయి. పారిశ్రామికవేత్తకు ఏదో లాభంగావుంటే అది చేస్తాడు. వారికి వానవస్తే లాభము, వరదలువస్తే లాభము, ఫైర్ ఏక్సిడెంట్స్ అయినా లాభము. నేను కొన్ని ఉదా హరణలు చెబుతాను. జూట్ మిల్లులో ఒక గదిలో పాత నారవేసి ఫైర్ ఏక్సిడెంటు అయి నట్లు చూపించిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. ఎందుకంటే దానికి ఫైర్ ఇన్సూరెన్సు చేయించు తారు. అట్లాగే గుంటూరులో మిర్చి గోడౌను కాలిపోయింది ఆ విధంగా బాగుపడిన పెద్ద వ్యాపారులు వున్నారు. వ్యవసాయ శాఖవారిని రైతులకు చెట్లకు పురుగు పడితే వారికి సలహాలు ఇమ్మని వారికి క్లాసులుపెట్టి నేర్పమంటే వారే ఈ రోజున-కంచే చేను మేసి నట్లుగా కల్తీ ఎరువులు ఇచ్చి రైతులయొక్క పంటలను నాశనము చేస్తున్నారు. అక్కడ కల్తీ ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ ఆర్గనైజ్ చేస్తున్నారు వీరు. ఎరువుల బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్నారు. రైతులను వీరు చాలా మోసము చేస్తున్నారు. గత సంవత్సరం చిలకలూరిపేటలో డెమి క్రాన్, నెవిక్రాన్ అని కల్తీ ఎరువులు సప్లయిచేస్తూ ఉంటే అవి అసలైన ఎరువులు కాదని ఆ డబ్బాల్లోంచి పెట్రోలు క్రిందికి పారబోస్తే పోలీసులు వచ్చి సుమారు 500 మంది రైతులను అరెస్టుచేసి తీసుకునిపోయారు. ఈ విషయాన్ని గమనించవలసిన అవసర ముందని మనవి చేస్తున్నాను.

గిట్టుబాటు ధరల విషయం చూస్తే, కేంద్రం వ్యవసాయ ధరలను నిర్ణయించ డానికి అధికారముందని, మనకు లేదని అంటున్నారు. ఎ.పి. స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పోరేషన్ ఏమి చేస్తున్నది ? 27 కోట్ల రూపాయలు వ్యాపారం చేస్తే, అందులో 2 1/2 కోట్లు వ్యవసాయోత్పత్తులను చేసినట్లుగా మనకు లెక్కలు చూపుతున్నాయి. ఎన్.టి.సి. అయినా వీళ్ళయినా నిధులు సమకూర్చి, ఏ పంటయితే యిబ్బందులకు గురయిందో, దానిని కొనుగోలు చేయటానికి ఏమి అడ్డు వచ్చింది ? దానికి నాలుగు కోట్లో, రెండు కోట్లు

రూపాయలు ఖర్చుపెడితే కొంపలు మునిగిపోయింది ఏమిటి? అప్పులపాలయిన వాడు ఎప్పుడూ చట్టం పేరు తెచ్చుకోడు. ఏమి పని చేసినందువల్ల అప్పులపాలయినాడనే సమస్య వస్తుంది. ఇర్రిగేషన్ విషయంలో నిన్న ఒక ప్రమాదకరమైన సూచన మనకు కన బడింది. మన హైదరాబాదు నగరములో తెలుగు గంగ ప్రమాదంలో పడుతుందని అని పించింది. నిన్న ప్రాంతీయ వార్తలల్లో విన్నాను. ఈ రోజు ఉదయం పత్రికలలో వచ్చింది. నీరు ఇర్రిగేషన్‌కు లేకుండా ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారని మన కృష్ణా నీళ్ళతో సంబంధమున్న బాధ్యత కలిగిన మరొక రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేసినట్లుగా పత్రికలవారితో మాట్లాడినట్లుగా పత్రికలో చూచాము. ఇవి ప్రమాదకరమైనదిగా భావించి నేను, రాఘవరెడ్డిగారు అడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ యిచ్చాము. అయితే సమయం లేదనిచెప్పి, రేపు సోమవారము పరిశీలన చేస్తామని అన్నారు. ఈ తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టుపై ఎందుకు ప్రతివారికి కన్నుకుట్టినట్లుగా వుందో అర్థం కావడం లేదు. అందువల్ల ప్రమాదములో పడకుండా చూడాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రకటనలు చేయడమే కాకుండా, ఎక్కడికక్కడ దీనికి కంతలు చేయటానికి ఎవరు ప్రయత్నిస్తు న్నారో వారిని గమనించాలి. బయటకు అమాయకంగా, అందరితో మాట్లాడినట్లుగా వుంటూ వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తున్నారో వారిని కనుకొని వారిపై అవసరమైన చర్యలు తీసుకోకపోతే ప్రమాదంలో పడే అవకాశాలు కనబడున్నాయి.

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన చివరి భూములు కొన్ని వేల ఎకరాలు నీరు లేక- ప్రభుత్వమే చెప్పినందువల్ల ఆయకట్టుచేసి, పంటలు పండక పన్నులు తప్పక 20 సంవత్సరాలుగా రైతాంగము కడగండ్లపాలయినారు. వాళ్ళకు వాగుల్లో నీరు లేదు. వూరూరికి మధ్య నీరు మాత్రం రావడం పడవలలో వెళ్ళడం వూరు వదలడం జరుగు చున్నది; వరదల సమయంలో కాని వాళ్ళ చేలల్లోకి నీరు రాదు. కాని ప్రత్యామ్నాయ స్కీములను అమలు చేయటానికి ప్రాజెక్టు ఖర్చుతో మేము చేపటుతామని వైటెండ్ కమిటీ సిఫారసులను అంగీకరిస్తూ ప్రభుత్వమొక నిర్ణయం తీసుకొంది.

(Mr. Speaker in the Chair)

దానిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నించినపుడు ప్రభుత్వము కేటాయించిన నిధులు తక్కువకాగా, ఆ నిధులను ఖర్చుపెట్టే సమయంలో ఆయా స్కీములను ఎంపిక చేసే సందర్భంలో అధికార బృందము ఇదివరకు కొంత పనులు జరిగిన వాటిని వదలి పెట్టి, తక్షణ ప్రయోజనాలను కలిగించే స్కీములను వదిలిపెట్టి, ఇప్పట్లో ప్రయోజనము కలుగనటువంటి ఎక్కువ ఖర్చుచేసే స్కీములను తీసుకొంటున్నారు. ఇటువంటి విష యాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. వాటిని ప్రభుత్వము గమనించాలని కోరు తున్నాను.

తెలుగు భాష సంగతి ఏమైంది? మన రాష్ట్రము వచ్చి 29 సంవత్సరములు అయింది. మాతృ భాషలో తెలుగు పరిపాలన వస్తుందని అనుకొన్నాము. తెలుగుభాషలో పండ్లూడగొట్టుకున్నా, యింకో భాషలో పండ్లూడగొట్టుకున్నా ఒకటే. పరిపాలనా వ్యవహారాలు తెలుగులో సాగకపోతే దేనికీ రాష్ట్రము? భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము దేనికి? ఈ తెలుగు భాషకు ఏమి ఖర్చు చేస్తున్నారు? బడ్జెటులో దీనికి తగిన ఏర్పాటు కనిపించడం లేదు. అమలు చేయటానికి ప్రయత్నాలు లేవు. పరిస్థితి అలా వున్నప్పుడు దీనిని సీరియస్‌గా చూడవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

అవినీతి గురించి చాలా తక్కువగా మాట్లాడమని మన ప్రభుత్వము వారికి మనవి చేస్తున్నాను. అవినీతి గురించి మనము మాట్లాడి మాట్లాడి- ఇందాకా ఎవరో పెద్దలు చెబుతున్నారు —— భారత దేశమంతా చెబుతున్నారు. ప్రపంచమంతటా చెబుతున్నారని - ఏది అడిగినా అంతటా వుందనే ఇందిరాగాంధీ నినాదం మనం అందుకోవడంకాదు. అంతటా వుంటే మనము ఎందుకు వచ్చాము? ఈ కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వము ఈ అవినీతిని పోగొట్టలేకపోవచ్చు, ఇదంత తేలికకాదు ఈ వ్యవస్థలో. అవినీతికి వ్యతిరేకంగా నిజాయితీతో కూడిన పోరాటంలో అందరిని విశ్వాసములోనికి తీసుకొని నడిపే పోరాటంలో మీరు విఫలం అవుతున్నారు. అవినీతి లేదని మీరనుకొంటే పొరపాటు. చట్టబద్ధమైన ఉత్తరువు విషయంలో ఈ సెక్రటేరియట్‌లో ఒక చోటనుండి యింకో చోటకు ఫైలు రావాలంటే 10 రోజులు పట్టగా కొన్ని వందల రూపాయలు ఖర్చు అయింది. ఒక సీటు నుండి యింకో సీటుకు వెళ్ళడానికి నా వెనుక నాకు కూడా తెలియకుండా ఆ ఫైలు నడిపితేగాని అది పంచాయితీరాజ్ శాఖామంత్రిగారి దాకారాలేదు. ఆ విధంగా అవినీతి గురించే తీవ్రంగా తీసుకొమ్మని కోరుతూ, టైం కొద్దిగా వుంది కనుక ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య (కడప) :— అధ్యక్షా, 1985-86 ఆర్థిక సంవత్సరానికి బడ్జెటు ప్రతిపాదనను రూపొందించిన ఆర్థిక శాఖామాత్యులు గారిని అభినందిస్తున్నాను.

The success of any Government. especially democratic Government will depend upon the economic performance of that Government, and the economic performance will depend upon the choosing of the priorities. So, our Finance Minister, in spite of many constraints on resources, could select the priorities. 5-30 p.m

Many members have expressed their displeasure or concern over the huge expenditure that is being spent on the welfare activities. It should not be forgotten that in India, all the States including the Andhra Pradesh State are welfare States.

So, it is the paramount duty of the welfare State to provide welfare amenities, the basic amenities when more than 50% of the population is living in impoverishing conditiions. So, in such circumstances, is it not the duty of an elected Government to give more emphasis on welfare measures? Of course, there is a constraint for it as the other Hon'ble Member has mentioned yesterday, a balance has to be struck where the productivity has to be maintained at the optimum level and the welfare schemes have to be carried according to the dire needs of the people.

Out of the total outlay of Rs. 1044 crores budget for 1985-86 financial year, Rs. 445 crores has been allocated to capital works. It is true to a certain extent that the welfare measures are being carried on at the expense of the developmental works. Already Rs. 130 crores deficit is going to be derived according the plan, if it is going to be implemented perfectly that will be the figure and recently there is a bomb shell by the Judgment of the Supreme Court that nearly Rs. 75 crores burden is laid on the State Government. So, even the Court, with due respect, has played havoc with the State economy. Though, the State economy is not in doldrums, by this Judgment, it has acquired that stage.

With regard to agriculture, our State has got agrarian economy. More than 70% of the population eke their livelihood form agricultnre. But only 50% of the budget figures has been allocated to agriculture, whereas in the Sixth Plan it was around 64% a reduction of 14%. It is rather doubtful to achieve the targeted figures with this reduced figures. So, I request the Finance Minister to increase the allocation to agriculture in proportion to the targets they have earmarked.

With regard to Sericulture, thought Sericulture is not an industry throughout the State, it is confined to certain please like Rayalaseema where the rainfall is very low. In fact, we are much thankful to the Finance Minister for making allocation of substantial amount to Sericulture for providing emyloyment potential in our area.

With regard to Forests, Rs. 12 crores allocation was made which is very meagre. There is a large scale smuggling of timber from Andhra Pradesh. Every year, nearly three to four tonnes of red sanders alone is being taken away to Tamilnadu.

No proper steps have been taken in this regard. So, the machinery has to be streamlined and it is very unfortunate to note that one Forest Personnel has to supervise and has to safeguard the forest wealth of 10,000 acres, whereas in other States, it is only 1500 to 2000 acres. So, Forest personnel has to be appointed more and they should be provided with the latest equipment like wireless sets to safeguard the forest wealth. It is unfortunate that we are unable to maintain the pace of progress of the Forestry. For example, once upon a time a famous forest at Tirumala has now been deluded. So. forestry has to be encouraged not only in the interests of the forest wealth but also in the interests of ecology.

అధ్యక్షా, ఎక్కువగా వర్షాధారము పైన అధారపడే ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అడవులు ఈ విధంగా దెబ్బతినడం అనేది చాలా శోచనీయం. కాబట్టి ఈ ఎన్విరాన్ మెంటల్ ఎకోలజీ మెయిన్‌టెయిన్ చేయడానికి అయినా కూడా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకి ఎలోకేషన్ ఎక్కువ చేయాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, తరువాత ఇర్రిగేషను మరియు ఫ్లడ్ కంట్రోలుకి రు. 304 కోట్లు ఎలోకేటు చేసినారు. దాదాపు రు. 75 కోట్లు 1984-85 కన్న ఎక్కువగానే వుంది. అయినప్పటికి కూడా దాదాపు ఇప్పుడు మేజర్ స్కీమ్సు 13 ఉన్నాయి. దీంట్లో 32 మీడియం ప్రోజెక్ట్సు మళ్ళీ వున్నాయి. ఇది దుర దృష్టము. నాలుగవ ప్లానులో ఉండే మీడియం ప్రోజెక్టులు ఇంతవరకు కంప్లీటు కాలేదు నాలుగవ ప్లానులో 10 ఉన్నాయి, 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 22 ఉన్నాయి. 6000 కోట్ల రూపాయలు కేపిటల్ అవుట్‌లే అయితే మనము ఈ దినము 1473 కోట్లు ఖర్చు పెడితే ఈ 5,000 కోట్ల రూపాయలు ఎన్ని ప్లాన్సు మనం కమీషన్ చేసినవి ఎప్పుడు కంప్లీటు అవుతాయి. ఇది చాలా శోచనీయంగా ఉంది. రెండవది, ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఇర్రిగేషన్‌కి రు. 170 కోట్లు ఇస్తే ఈ ఏన్యువల్ ప్లానులో 340 కోట్లు ఇచ్చినారు. ఇప్పటికి అప్పుడు కమీషను చేసిన ప్రోజెక్టులే దాదాపు 15 సంవత్సరాలు అయ్యేట్లు ఉన్నాయి కంప్లీట్ అయ్యేపాటికి దానికి. ఈ సంవత్సరం రు. 75 కోట్లు తెలుగుగంగకు ప్రపోజు చేసినారు. కాని తెలుగుగంగ చాల త్వరితగతిని పూర్తిచేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. కాబట్టి ఈ తెలుగు గంగకి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. తరువాత పవరుకి అధ్యక్షా, ఈ దినము ప్రతి ఒక ఏక్టివిటీకి కూడా పవరు అవసరం ఉంది. రు. 180 కోట్లు ఎలోకేటు చేసినారు. దీంట్లో ఎక్కువ టార్గెటు ఇచ్చినారు. 800 విలేజస్ ఎలక్ట్రిఫికేషను, 75 వేల పంపు సెట్లకు ఎనర్జైజు చేస్తామని. కొంత సెల్ఫు సఫిషియంటుగా ఉన్నాము అనుకోండి జనరేషనులో. యీ దినము డిస్ట్రిబ్యూషన్‌లో గాని ట్రాన్సు మిషనలోగాని చాలా లూప్‌హోల్సు ఉన్నాయి.

అవి స్ట్రీమ్లైను చేసేందుకు ప్రోవిజన్సు దాగానే చేసినారు ఇక్కడ చాలా సంతోషకర మైన విషయం.

Emphasis has been laid on transmission and distribution. But, we should not be complacent about self-sufficiency. That is only artificial. In the next ten years we are going to get shortage of electricity, So, at the present juncture we may be self-sufficient, but, we should not be complacent about it.

With regard to Transport, only Rs, 63 crores has been allocated. It is very unfortunate, with that amount a thousand buses have to be plied by the Road Transport Corporation and 5,000 buses they are trying to introduce in 1985-86. In view of the nationalisation of buses in certain districts, they have to increase their fleet by 3,000 to 4000 buses. I request the Finance Minister to increase the allocation atleast to bring it to the last year's figure.

(When the final bell was rung by the Chairman, the Member abruptly closed his speech.)

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు) :- అధ్యక్షా, మంత్రివర్యులు శ్రీ మహేంద్రనాథ్‌గారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్‌ను ఒక పెద్ద ప్రచార పట్టికగా నేను వర్ణిస్తు న్నాను. ఎందుకంటే ఈ బడ్జెట్‌లో క్రొత్తదనం ఏమీ లేకపోగా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అంటే చిన్న చిన్న రిక్షా త్రొక్కేవాడకే రిక్షా అని, గర్భిణీ స్త్రీలకు పోషకాహారం అని కార్మికులకు వృద్ధాప్యపు పెన్షన్ అని రెండు కోట్లకు మించకుండా, ప్రతి స్కీముకి నిలు వెత్తు ఫొటో పేపరులో వేయించుకుంటూ దాదాపు రెండుకోట్లు రూపాయలు ఈ స్కీముల కోసం వ్యయం చేశారు. ఇది ప్రచార పట్టిక తప్ప ఏమీ కాదు. ఎందుకంటే అధ్యక్షా, ఒకసారి ఆలోచిస్తే ఫైనాన్షియల్ డిసిప్లిన్ ఈ బడ్జెట్‌లో ఏమైనా ఉందా ? ఒక సైడు రైతులకు లాండు రెవెన్యూ లేదు అంటున్నాడు. ఇంకొకసైడు వాటర్ సెస్సు పెంచు తున్నాడు? అంటే ఎడమ చేతిలో రాయితీలు ఇస్తున్నాడు, కుడి చేతితో తీసి వేస్తున్నాడు. అదే విధంగా కిలో బియ్యము రెండు రూపాయలకు అమ్మిస్తున్నాడు పేద ప్రజల కోసం, చాలా సంతోషం. కాని మిల్కు రేటు పెంచలేదా ? బస్సు ఫేర్సు పెంచ లేదా ? మిల్కు తీసుకునే వాళ్ళు అంతా ధనవంతులేనా, పేదవాళ్ళు అందులో లేరా ? అదే విధంగా బస్సులో ప్రయాణం చేసే వారు అంతా బీద వారు కాదా ? ఒకవైపు రాయితీలు ఇస్తూనే ఇంకొకవైపు ఈక్వల్ ఎమౌంటు వేరే విధంగా పన్నుల ద్వారా వసూలు చేస్తున్నాడు. తెలుగుదేశం ఎలక్షన్ మేనిఫెస్టోలో ప్రజలకు ఏమి ఇచ్చాడు ? సమర్థవంతమైన స్వచ్ఛ మైన పరిపాలన అందిస్తాను అన్నారు. ఒకసారి ఆలోచించండి అధ్యక్షా. స్వచ్ఛమైన

పాలన. అవినీతి పరులను పట్టి ఇస్తే బహుమతులు ఇస్తాను అన్నాడు. కాని ఈరోజు నీతిపరులను పట్టి ఇస్తే బహుమతులు ఇస్తాము అనడం బాగుంటుందేమో అని నా సూచన ప్రభుత్వానికి. సమర్థవంతమైన పాలన అంటున్నాడు, కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇస్తున్నాడు ప్రభుత్వంలో ఉండే వెహికిల్సు అన్నీ కలెక్టరు ఆధీనంలో ఉండాలి అంటే ఒకవైపు అధికారులను నమ్మలేకుండా అధికారులనుకాన్ఫిడెన్సులోకి తీసుకోలేకుండా ఇంకొకవైపు స్వచ్ఛమైన పరిపాలన అందిస్తాను అంటారు. ఈ రోజు ఉద్యోగస్థులు పని చేస్తున్నారా? ఏ ఆఫీసులో అయినా పని చేస్తున్నారా అని ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది.

It is a non - performing Government, I can say.

అధ్యక్షా, డెవలప్‌మెంటల్ ఏక్టివిటీస్ అంటున్నారు. అసలు ఈ రోజు ఈ రాష్ట్రాన్ని ఐదు సంవత్సరములు వెనుకకు తీసుకు వెళ్ళారేమో అని ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే పరిశ్రమలు అయితేనేమి అగ్రికల్చరుకి అయితేనేమి పరిశ్రమలకు పవరు అయితేనేమి సరి అయిన కేటాయింపులు ఈ బడ్జెట్‌లో లేవు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అంటున్నారు. సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు మేము వ్యతిరేకులము కాము. వాటిని చేయాలి. వీటికి బదులు ప్రతి కుటుంబానికి ఒక ఉద్యోగము కల్పించే ప్రయత్నం చేయండి. స్వతంత్రంగా స్వశక్తితో ఆర్థిక సంపాదనను పెంచుకునే అవకాశం కల్పించండి. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు జనరేటు చేయాలి తప్ప సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అంటూ మొత్తము ప్రభుత్వము యొక్క డబ్బును అంతా ఆ విధంగా ఖర్చు పెట్టడం సముచితంగా ఉండదు. ఎందుకంటే వచ్చే సంవత్సరాలలో ఇప్పుడు మనం ఈ విధమైన అవగాహనతో ప్లాను చేసుకోవచ్చు. మన రాష్ట్రం ఏ స్టేజికి, ఏ స్థాయికి పడిపోతుంది మనం అంతా ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇండస్ట్రీస్‌ను గురించి ఒకసారి ఆలోచిస్తే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. చెప్పడమే కాదు అమెరికాకు వెళ్ళారు కూడా. అమెరికాకు ఎందుకు వెళ్ళారు? నాన్ - రెసిడెంట్సు ఫండ్సు ద్వారా ఎన్నో ఇండస్ట్రీస్ తెస్తాను. అదే ఎంప్లాయిమెంటు పొటెన్షియాలిటీ క్రియేట్ చేయవచ్చు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అనే ఉద్దేశమోతో వెళ్ళారు నేను అడుగుతున్నాను. ఎన్ని ఇండస్ట్రీస్ మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు వచ్చాయి అమెరికాకు పోయి వచ్చిన తరువాత? ఎంతమందికి ఉద్యోగం కల్పించారు? ఈ రోజు అన్ ఎంప్లాయిడు యూత్ దాదాపు 25 లక్షల మంది రోడ్లపైన తిరుగుతున్నారే మరి ఎంతమందికి కల్పించారు అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు కావలసినది సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు జనరేట్ చేయడం, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషనుకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి, అదే విధంగా వృత్తి విద్యకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ప్రతి మండల కేంద్రంలో కూడా ఒక టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్ ప్రారంభం చేయాలి.

అదే విధంగా వృత్తివిద్యను ప్రోత్సహించి వాళ్ళంతట వాళ్ళు స్వశక్తి మీద సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు పొటెన్షియాలిటీ జనరేట్ చేసుకోడానికి మనం అవకాశాలు కల్పించాలని తమ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఒకసారి రాయలసీమ పరిస్థితిని ఆలోచిస్తే రాయలసీమకు తరచుగా కరువు వస్తున్నది. కాని కరువు ప్రాంతం అయిన రాయలసీమకు ఏమి చేస్తున్నారు? డ్రౌటు అంటే కేంద్రం నుంచి నిధులు అంటారు, తుఫాను అంటే కేంద్రంనుంచి నిధులు అంటారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత కేటాయించారని మనం ఒకసారి ఆలోచిస్తే చాల మీగర్ ఎమౌంటు ఎలొకేట్ చేశారు. అదే విధంగా రాయలసీమకు పోయినటువంటి కె. సి. కెనాల్ అయితేనేమి తుంగభద్ర లో లెవల్ కెనాలు అయితేనేమి తక్షణం లైనింగు కార్యక్రమం చేపట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఎందుకంటే కొత్త ప్రాజెక్టులు, ఎప్పుడో 10, 12 సంవత్సరాల తరువాత వచ్చే ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూనే, ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టులలో నీరు అంతా కూడా వృధా అయిపోతుంది. కాబట్టి ఆ వృధా అయ్యే నీరును మనం సక్రమంగా ఉపయోగించుకోవాలి అంటే ఇక్కడ లైనింగు కార్యక్రమం వెంటనే చేపట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఆదే విధంగా రాయలసీమలో ముఖ్యంగా గ్రవుండు వాటర్‌ను టాప్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. నేచరే అనుకూలంగా లేదు.

రాయలసీమలో గ్రవుండు వాటరును టాప్ చేయాలి అంటే ఎనర్జయిజేషన్ ఆఫ్ పంపుసెట్స్ అవసరం. కొన్ని వేల సంఖ్యలో ఉన్నటువంటి పంపు సెట్సుకి ఎనర్జిజేషన్ ద్వారా అందులో ముఖ్యంగా ఫైనాన్సు మినిస్టరుగారే పవరు మినిస్టరుగారు కూడా కాబట్టి పంపుసెట్సుకి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి అక్కడ ఉన్నటువంటి పంపుసెట్సుకి ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయిచేసి తొందరగా ఆవిధంగా చేయాలని విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. రైటుబాంకు కెనాలుకి సెంట్రల్ వాటర్ పవరు కమిషన్ క్లియరెన్సు వచ్చి ఆర్థిక వనరులు లేని కారణంగా ఆ ప్రోజెక్టుని మనం చేపట్టలేకపోయినాము. రాయలసీమకు ప్రధానంగా శ్రీశైలము రైటు బాంకు కెనాలు ఎంతో ఉపయోగము ఉంటుంది కాబట్టి నత్తనడక నడిచే ఈ ప్రాజెక్టును త్వరితగతిని చేపట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇంకొకసారి ఈ రూరల్ డెవలప్‌మెంటు సైడు ఆలోచిస్తే అసలు రాయలసీమకు ఈరోజు కావలసినది త్రాగడానికి గుక్కెడు నీళ్ళు పశువులకు మేత. ఆ రెండూ ప్రధానమైన సమస్యలు రాయలసీమ ప్రజలకు.

రూరల్ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ స్కీమ్సుకి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి అదేవిధంగా ఫాడర్ పర్చేజి చేయడానికికూడా ప్రభుత్వము నిధులు కేటాయించి అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రతి రెండు సంవత్సరాలు లేక తరచుగా ప్రతి సంవత్సరం ఆల్టర్‌నేటివ్ ఇయర్ అక్కడ దుస్థితి ఉంటుంది కాబట్టి ఆ ప్రాంతాన్ని ఒక శాశ్వత ప్రాతిపదికగా దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధికోసం కృషి చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మండల్సు.

చాల సంతోషం, మండల్సు ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. అశోక మెహతాగారు టూ టైరు, సిస్టమ్ ప్రపోజు చేశారు. మన ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. చాల సంతోషం. డీసెంట్రలైజేషన్ ఆఫ్ పవర్ మేమంతా అంగీకరిస్తాము గాని ఈరోజు ఏమి ఉంది. మండల్సుకి ఒక చాపలేదు, చెంబులేదు. ఏమీ లేకుండా మండల్స కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. తగినన్ని ఏర్పాట్లు మనం చేయగలిగామా అని మనం ఒకసారి ఆలోచిస్తే చేయలేదు అని మాత్రం చెప్పక తప్పదు. ఇప్పుడైనా ప్రతి మండలి కేంద్రానికి మనం అనుకున్నట్లు హాస్పటలు, పోలీసు స్టేషను, టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సు, జూనియర్ కాలేజి, ఇవి అన్ని క్రియేటు చేసేదానికి ప్రతిపాదనలే గాక తొందరగా మండల కేంద్రాలను ప్రారంభించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. చాల సంతోషం.

రెడ్డి కరణాలను మనం ఎబాలిష్ చేశాము. కాని ఈరోజు ఏమి జరుగుతున్నది? ఒక సర్టిఫికేట్ కావాలి అంటే దిక్కులేదు. దాదాపు 20 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకోవలసి వస్తున్నది, బీదప్రజలు. ఈ అవస్థనుంచి ప్రజలను కాపాడుకోవాలి అంటే అక్కడ వెంటనే తగినటువంటివారిని పోస్టుచేస్తూ ఆ పోస్టు చేయడంలో జాప్యము జరుగుతున్నది కాబట్టి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. స్త్రీలకు సమాన హక్కులు అన్నారు. చాల సంతోషం. మేమంతా వెల్‌కం చేస్తాము. కాని అసెంబ్లీలో ఒక రిజల్యూషన్ పాస్‌చేసి అది సెలెక్టు కమిటీకి రిఫరు చేసినంత మాత్రాన ఇప్పుడు అయిపోతుందా? మొత్తం భారతదేశంలో ఉన్నటువంటి ముఖ్యమంత్రులతో ఒక కాన్ఫరెన్సు లాంటిది పెట్టి మన రాష్ట్రంయొక్క స్టాండుని ఎక్స్‌ప్లయిన్ చేసి చేయడానికి అటువంటి కాన్ఫరెన్సుకి ఇనిషియేటివ్ తీసుకున్నారా? ఇప్పుడైనాసరే ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇతర ముఖ్యమంత్రులను ఒక సమావేశపరచి వాటినిగురించి చర్చించి ఒక స్టాండు తీసుకుని సమాన హక్కులు రావడానికి కృషి చేయాలని మీద్వారా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మున్సిపాలిటీస్ గురించి లోకల్ బాడీస్‌కి ఒకసారి వస్తే అసలు తెలుగుదేశం పార్టీ లోకల్ బాడీస్ స్ట్రక్చరునే పాడుచేసింది అని చెప్పక తప్పదు. ఎందుకంటే పంచాయతీలు అయితేనేమి మున్సిపాలిటీలు అయితేనేమి ఈ రోజు మున్సిపాలిటీలలో ఎంత అస్థిరత ఏర్పడింది. మనం రాష్ట్ర వ్యాప్తముగా 2/3 మెజారిటీనుంచి సింపులు మెజారిటీకి ఒక ఆర్డినెన్సుద్వారా తరువాత బిల్లుద్వారా మనం తెచ్చుకున్నాము. కాని ఈరోజు మున్సిపాలిటీంకు సుస్థిరత లేదు. చైర్మన్‌ని దించడానికి కౌన్సిలర్సు ప్రయత్నం చేయడం చైర్మన్ తన పదవిని కాపాడుకోవడం సరిపోతుంది తప్ప అసలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఎక్కడ జరిగాయి అని ఒకసారి ఆలోచిస్తే నేను డిమాండు చేసేది ఏమిటంటే-

You scrap all the municipal bodies and appoint Special Officers and conduct direct elections.

అలా చేస్తే తప్ప అభివృద్ధి మాత్రము ఉండదు అని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను

ఒకసారి ఎడ్యుకేషన్ తీసుకుంటే ఎడ్యుకేషన్ మనం ఆశించిన రీతిలో నారు తెలిసినంత వరకు చిన్న చిన్న ప్రతి పంచాయతీ లెవెలులో ఉన్నటువంటి స్కూల్సులోకూడా సరి అయిన బిల్డింగులుగాని తగినటువంటి సదుపాయాలుగాని సమకూర్చలేకపోయినాము. అంతేకాకుండా ఒకసారి అక్కడ ఉన్నటువంటి అధికారులనుగురించికూడా మీరు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టరుగారు డైరెక్టుగా ఆర్డర్సు ఇచ్చినా ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరుని అప్పాయింటు చేస్తే సంబంధిత అధికారులు లెక్క పెట్టడంలేదు. వారు దానిని బుట్టదాఖలా చేసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ డిపార్టుమెంటుని ఒకసారి శాళనం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

ఇక రాష్ట్రంలో వైద్య సదుపాయాల విషయం ఆలోచిస్తే ఈ రోజు ఆసుపత్రులు ఏ స్థితిలో ఉన్నాయో మీకు తెలుసు. గవర్నమెంటు జనరల్ హాస్పిటల్ అని పెద్ద పేరు పెట్టారు తప్ప ఏ హాస్పిటల్‌లోనూ ఉచితంగా వైద్యం చేయడంలేదు. ఉచితంగా మందులు దొరకడంలేదు. అక్కడి మందులన్నీ బయట అమ్ముకొంటున్నారు. డాక్టర్లకు ఫీజు చెల్లించనిదే ఏ హాస్పిటల్‌లోనూ పేషెంట్సుకు అడ్మిషన్ దొరకని పరిస్థితి ఉంది. ఇవన్నీ చూస్తుంటే ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే తెలుగుదేశం అనే ఒక సినిమాకు ప్రభుత్వము ఒక నిర్మాతగా ఉపయోగపడుతోంది తప్ప ప్రజల సంక్షేమం గురించి ఏమాత్రం ఆలోచించడం లేదని చెప్పక తప్పదు. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు (రేపల్లె) : అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు 1985-86వ సంవత్సరానికిగాను ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను పూర్తిగా సమర్థిస్తూ నా హర్షామోదాలు తెలుపుతున్నాను. తెలుగు దేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్రవేశపెట్టిన 3 వ బడ్జెట్ ఇది. ఈ మూడు బడ్జెటులలోనూ సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు అధిక మొత్తాలను కేటాయించడం జరిగింది. మీకు తెలుసు, స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 38 సంవత్సరాలు గడిచినా 50 శాతం మంది ప్రజానీకం ఇంకా దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్నారు. ఇప్పటికీ ఆ సంఖ్య ఇంకా పెరుగుతూనే ఉంది.

అందువల్ల సామ్యవాద సిద్ధాంతాలతో ముడిపడిన ప్రభుత్వ విధానాలను అమలు పరచడానికి సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చాలా ముఖ్యమయినది. ఒకవైపు దేశంలో పెరిగిపోతున్న పేదరికాన్ని నిర్మూలించడానికి సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు అధిక మొత్తాలను కేటాయించడం జరుగుతోంది. సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాల కోసం ఈ ప్రభుత్వం సుమారు 4 వందల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడము జరిగింది. గతంలో ఈ విధంగా ఎప్పుడూ జరగలేదు. పేదవారికి గృహ నిర్మాణం జరపడంగానీ, ఇళ్ళ స్థలాలు కేటాయించడంగానీ, కార్మికుల ఉపాధి కల్పన, పెన్షన్ సదుపాయాలు ఏర్పాటు

చేయడంగానీ-ఇంకా అనేక రకాల కార్యక్రమాలు ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కేటాయించడం జరిగింది. దీనిని ఆసరాగా తీసుకొని ఈ కార్యక్రమాలకు ఎక్కువ మొత్తం వెచ్చిస్తుంటే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఎలా జరుగుతాయని ప్రశ్నిస్తున్నారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన 35 సంవత్సరాల తరువాతకూడా ఆర్థిక వ్యత్యాసాలు పెరుగుతాయి. అప్పుడు కూడా వారు విమర్శిస్తూనే వచ్చారు. ఆర్థిక వ్యత్యాసాలు తగ్గించడానికి. పేదరికాన్ని నిర్మూలించడానికి సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలు పరచడం చాలా ముఖ్యమని భావించి మన నాయకుడు శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుగారు ఈ కార్యక్రమాలకు ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించడంలో కృతకృత్యులయ్యారని చెప్పడంలో సందేహంలేదు. ముఖ్యంగా వ్యవసాయ కార్యక్రమాలకు అధిక మొత్తాలను కేటాయించడం జరిగింది. మన రాష్ట్ర జనాభాలో నూటికి ఎనభై మంది గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్నారు. వారి వృత్తి వ్యవసాయం. వ్యవసాయమే జీవనాధారంగా గల ఈ ప్రజానీకంకోసము వివిధ కార్యక్రమాల క్రింద అధిక మొత్తాలు కేటాయించడము జరిగింది.

ముఖ్యంగా మేలురకం విత్తనాలు, ఎరువులు, క్రిమిసంహారక మందులు మొదలైనవి అందించడంవల్ల గతంలోకంటే 1984-85 లో వరదలు వచ్చినప్పటికి రికార్డు స్థాయిలో అధికోత్పత్తిని సాధించడం జరిగింది. కోస్తా ప్రాంతంలో అధిక వర్షాలవల్ల వరదలు రావడంవల్ల ప్రతి సంవత్సరం పంటలు నాశనమయ్యే ప్రమాదం ఉంది. అందువల్ల కోస్తా ప్రాంతములో వుండే భూములకు సంబంధించి పంటల భీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టినట్లయితే ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా రైతులకు గిట్టుబాటు ధరలు లభింపజేయడం చాలా ముఖ్యం, ఈనాడు వాణిజ్య పంటల విషయంలో నైతేనేమి, వరి ధాన్యం విషయంలోనైతేనేమి-ధరలను నిర్ణయించే అధికారం మనకు లేకపోయినా, కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరలే కాకుండా రైతులకు మనంకూడా బోనస్ రూపంలో కొంత డబ్బు ఇచ్చినట్లయితే వారికి గిట్టుబాటు ధర లభించే అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇలాచేస్తే వారిని ప్రోత్సహించినట్టుకూడా అవుతుంది.

ఇకపోతే మనకు 900 కిలోమీటర్ల పొడవున సముద్ర తీర ప్రాంతం ఉంది. సముద్ర జలాలలో మత్స్య సంపద ఉంది. తీర ప్రాంతాలలో ఉప్పు పరిశ్రమలను స్థాపించడానికీ, చేపలు పెంపకానికి అనువైన పరిస్థితులు కల్పించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక అడవుల విషయం తీసుకొంటే సారవంతమయిన భూములలో చాలామంది అడవులను పెంచుతున్నారు. అలాంటి దానిని నిషేధించి కేవలం సారహీనమైన ప్రాంతాలలో మాత్రమే అడవులను పెంచాలనీ, అదే విధంగా మనకున్న అపారమైన సముద్రతీర ప్రాంతంలో ఎక్కువ భూమి నిరుపయోగంగా ఉంది కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలను అడవుల పెంపకానికి ఉపయోగించవలసిందిగా సూచిస్తున్నాను.

ఇప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తి విషయం ప్రస్తావిస్తాను. మన అవసరాలకు మించి విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేస్తున్నాం. ఇది సంతోషకరమైన విషయమే. అయితే దానిని మాత్రం చాలా తక్కువగా వినియోగించుకుంటున్నాం,

The power generation is more than utilisation, But utilisation is less than generation.

ఈ వ్యత్యాసాన్ని తొలగించడానికి కావలసినమేరకు విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించడానికి అనువైన ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్, క్రొత్త విద్యుత్‌లైన్స్ ఏర్పాటుచేసి ప్రజలకు సౌకర్యం కల్పించినట్లయితే అది రాష్ట్రాభివృద్ధికి తోడ్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే పరిశ్రమల విషయానికి వస్తే పరిశ్రమలన్నీ పట్టణ ప్రాంతాలలోనే కేంద్రీకృతమైపోతున్నాయి. తత్ఫలితంగా పట్టణాలలో విపరీతమైన వాతావరణం కాలుష్యము ఏర్పడుతోంది. అందువల్ల పట్టణాలలో పరిశ్రమలను కేంద్రీకరించకుండా ప్రతి మండల కేంద్రంలోనూ ఒక చిన్నతరహా పరిశ్రమను ఏర్పాటు చేసినట్లయితే అక్కడి వారికి ఉపాధి అవకాశాలు ఏర్పడడమే కాకుండా ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక విద్యా విషయం తీసుకొంటే దినం దినం విద్యా ప్రమాణాలు పడిపోతున్న విషయం మనందరికీ తెలిసిందే. మన రాష్ట్రం విద్యా విషయంలో చాలా వెనుకబడి ఉంది, ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో విద్యాభ్యాసానికి తగిన సౌకర్యాలులేవు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యపట్ల ఎవరికీ నమ్మకం లేకుండా పోయింది.

దీనికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుని గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వున్నటువంటి విద్యాసంస్థలకు అక్కడ స్థానికంగా వున్నటువంటి పెద్దలతో కమిటీ వేసి దాని తనిఖీలకు ఏర్పాటు చేసినట్లయితే, విద్య మన అదుపులో వుండడానికి ఎంతో అవకాశం వుంది.

శ్రీ ఎ. రామ్‌నారాయణరెడ్డి (రాపూర్) :- అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షాలు, మిత్రపక్షాలు కూడా వారు మంచి నిష్ణాతులైన వక్తలు వున్నారు. మా పక్క కొత్తవారు కనుక ఈ బడ్జెట్ మీద వెనుకాముందు చూసుకుని మాట్లాడుతున్నాము. కనీసం వారికన్నా కొన్ని నిముషాలు ఎక్కువగా కేటాయించకపోతే మాకు అన్యాయం జరుగుతుంది. కొంత ఎక్కువ కేటాయించాలని కోరుతున్నాను,

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరెడ్డి (రామాయంపేట్) :- అధ్యక్షా, 1985-86 సంవత్సరానికి రు. 119 కోట్ల లోటుతో ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు మీద ప్రశంశలు, విమర్శలతో ఎంతో మంది పెద్దలు, ఇక్కడ గౌరవ సభ్యులు ప్రసగించడం జరిగింది. కాని ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 75 శాతం వున్న రైతాంగాన్ని గురించి ఈ బడ్జెట్‌లో ఎలాంటి ఆలోచన చేయలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, 6 నెలలు, రైతు యిల్లు అనక, వాకిలి అనక ఎంతో కష్టపడి చీడపీడలను, కరువు కాటకాలకు ఎదురొడ్డి, పండించిన పంటకు సరియైన గిట్టుబాటు ధర యివ్వడం గురించి ఆర్థికశాఖామాత్యులు ఏ మాత్రం సూచన ప్రాయంగా అయినా దీంట్లో వివరించలేదు. అంతే కాకుండా, గ్రామాధికార వ్యవస్థ రద్దు చాలా సాహసవంతమైన చర్యే కాని యీ రోజు ఈ చర్య వల్ల గ్రామాలలో, యిపుడు ఎవరిని అడిగాలి, ఎవరిని అడగవద్దు అనే పరిస్థితి వుంది. దీనికంటే, అప్పటి గ్రామాధికారులే మేలు అనే పరిస్థితి ఏర్పడింది. విలేజి అసిస్టెంట్సును పెట్టడం జరిగింది. వారు తిరిగి గ్రామాధికారుల మీద ఆధారపడి రెవిన్యూ వసూలు, జనాభా లెక్కలు వ్రాయించడం, వారి ద్వారా చేయించడం జరుగుతూ వుంది. దీని వల్ల వారికి బాధ్యత లేకుండా యిష్టం వచ్చిన రీతిలో రైతుల మీద పగపట్టిన ఎన్నో సందర్భాలు చూపిస్తాను. వారి పేర్లు వ్రాయడం జరిగింది. బాధ్యతలేని వారికి పని అప్పగించడం అనే దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి గ్రామాలలో ఏర్పడింది. గ్రామాధికారుల వ్యవస్థపోయి వారు తయారు చేసిన గత 50 సంవత్సరాలలో రెవిన్యూ విధానం ఏది అయితే వుందో దాన్ని మార్చవలసిన అవసరం వుంది. ఈ గ్రామాధికారుల వ్యవస్థ తీసివేసినా, మండలవ్యవస్థ వుంచినా అది 'క్రొత్త సీసాలో పాత సారాయి' తప్ప దానికి వేరే లాభం ఏమీ రైతులకు జరగదని మనవి చేస్తున్నాను. 50 సంవత్సరాల నాడు సర్వే చేసిన భూములు గట్లు లేక గ్రామాలలో రైతులు నానా బాధలు పడి కక్షలతో, అవస్థలతో గ్రూపులు పెరిగి శాంతిభద్రతలు లోపిస్తున్నాయి. ఈ రైతుల సంక్షేమం కాపాడాలంటే, దాన్ని మన ఆర్థిక మంత్రిగారు ఏ మాత్రం సూచనప్రాయంగా చెప్పడం జరగలేదు. ఇంప్లిమెంటేశన్ ఆఫ్ రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ అనేపదాన్ని గురించి యిదే సభలో రెవిన్యూ మంత్రిగారు దానికి చట్టబద్ధమైన ప్రతిపత్తి కల్పించడం, చెప్పడం జరిగింది. కాని అది యిప్పటికీ కార్యరూపం దాల్చలేదు.

ఈ రికార్డ్సు అన్నీ అప్ టు డేట్ అయితేనే యీ మండల వ్యవస్థ కాని, యీ గ్రామాధికారుల రద్దుగాని ప్రజలు అనుకున్న రీతిన వుంటుందని యీ సభాముఖంగా నేను ఆర్థిక మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రెండవది, ప్రధానంగా రైతులకు కావలసిన ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో 10 వేల కనెక్షన్‌లు ఎక్కువగా యిస్తున్నామని అన్నారు. గత

సంవత్సరంలో మా మెదక్ జిల్లాలో 5 వేల కనెక్షన్‌లను యిచ్చి, మిగతావి ట్రాన్స్ ఫారమ్స్ షార్టేజి వల్ల సప్లయి లేక నిలబెట్టిన స్థంభాలు ఆగిపోయాయి. లెక్కల్లో చూస్తే, మాత్రం 10 వేల కనెక్షన్స్ ఎక్కువ వున్నాయి. మరి ఏ జిల్లాకు ఎక్కడ ఎక్కువ వున్నాయో అర్థం కాదు. రాష్ట్రం అంతా కరువు అలుముకుని వుంది. యీ కనెక్షన్స్ తొందరగా యిస్తే సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు బాగుపడే అవకాశం వుంది. బడ్జెట్‌లో చెప్పిన ప్రకారంగా ఇది భిన్నంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. విద్య విషయం, విద్యా విషయంలో ప్రతి స్కూల్లో 7 తరగతులు ఉన్న స్థలంలో ఇద్దరు ముగ్గురు టీచర్లతో నడుస్తున్న సందర్భాలు కోకొల్లలుగా వున్నాయి. ఇలా నడిపిస్తే, ఆ పిల్లలకు ఎంతవరకు విద్య నేర్పించ కలుగురామని ఆలోచిస్తే మనం వేసుకున్న లెక్కలయి మనకు కనిపిస్తున్న వాస్తవానికి ఎంత తేడా వున్నదో గ్రహించాలని మీ ద్వారా నేను మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

సంక్షేమ కార్యక్రమాలు :- సంక్షేమ కార్యక్రమం- ఎక్కడ ఏమి జరిగింది? తాలూకాలో 8 రోజుల ముందు చెప్పడం - ఎనిమిదిరోజుల లోపల 2 వేల అప్లికేషన్స్ ఉన్నాయని ఆర్. ఐ. లు, విలేజీ ఎసిస్టెంట్లు ఇంటివద్ద కూర్చుని వచ్చిన వారికి వ్రాసి యివ్వడం వల్ల ఎన్నో అవకతవకలు జరిగి న్యాయంగా వారికి వచ్చే పరిస్థితి లేక ప్రజా ప్రతినిధులు సభలో ఎంత మంది ఉన్నా, అందరికి కనిపించిన విషయమేమంటే, సమగ్రమైన విచారణ లేకుండా జరిగింది. రెండువేలు కాదు. దాన్ని ఇంకా పెంచాలని నేను మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, నేను మొదటిసారి మాట్లాడుచున్నాను.

(స్పీకర్‌గారు గంట కొట్టారు)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- 10 నిముషములు ఇంకా కాలేదు. ఇంకా మూడు నిముషములు ఉన్నది.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరెడ్డి :- ఇక పోలీసు వ్యవస్థ, ప్రతి చోటా లా అండ్ ఆర్డరు విషయంలో అనేక స్థలాలలో ఆగడాలుగా మారుతున్నాయి. నిన్న కాక మొన్న నా ప్రక్క నియోజకవర్గంలోని ఎస్. ఐ. ని చంపివేయడం జరిగింది. నిన్ననే పోలీసులకు భద్రత లేకుండా సామాన్య మానవునికి భద్రత ఉంటుందా? మీరు చెప్పాలి. అధ్యక్షా అన్ని సజావుగా ఉన్నాయని మనం అనుకోవడం సమంజసమే. దానికి అవును అని అన వచ్చుగాని, స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నవి మాత్రం విస్మరించడానికి వీలు లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

లోటును ఏ విధంగా భర్తీ చేస్తారనేది చూశాను. కాని ఈ బడ్జెట్‌ను చూసినపుడు ఇది ప్రజలకు భారమయ్యే బడ్జెట్ అని చెప్పడానికి సాహసిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటరావు :— 1985-86 సంవత్సరానికి ఆర్థికశాఖామంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. ఇది బీదవారి బడ్జెటు. నూటికి ఎనభయిమంది వున్న హరిజనులు, గిరిజనులు, బడుగువర్గాల రైతులు ప్రయోజనం పొందే బడ్జెటు అని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిపైన గత 4 రోజులుగా అనేక సూచనలు, విమర్శలు వస్తున్నాయి. నేను వివరాలలోకి పోను? బడ్జెటు అంటే ఆదాయ వ్యయాలను సంబంధించి నది. తప్పనిసరి ఖర్చులు కొన్ని వుంటాయి, మిగతా డబ్బుతో సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, చేసుకొనడం జరుగుతుంది. ఇళ్లు, బట్ట పొట్టకు సంబంధించిన అవసరాలను పూర్తి చేసు కొంటూ వ్యవసాయానికి సంబంధించినవి, పరిశ్రమలకు సంబంధించినవి, వైద్య ఆరోగ్య పథకాలకు సంబంధించినవి, విద్యకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలగురించి వివరించారు. అందువల్ల దీనిని అందరూ ఆమోదించడం మన కర్తవ్యం . ప్రతిపక్ష పార్టీ అయిన కాంగ్రెస్ పార్టీవారుకూడ తెలుగుదేశం పార్టీయొక్క కార్యక్రమాలు కొన్నింటిని సమర్థిం చడం జరిగింది. పతందారీ పద్ధతిని రద్దుచేసి ఒక మంచిపని చేశారన్నారు కిలో 2 రూపా యల బియ్యం పథకం మంచిదన్నారు. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా అధికారంలో వున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ చేయలేని పని పతందారీ పద్ధతిని రద్దుచేసింది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం. సాహసముతో దీనిని రద్దు పరచినందుకు మా పార్టీ నాయకుడు శ్రీ రామారావుగారిని అభినందిస్తున్నాను. అధికార వికేంద్రీకరణ జయప్రకాశ్ నారాయణ, మహాత్మాగాంధి, అశోకమెహతావంటివారు కోరిన అధికార వికేంద్రీకరణ విధానమే మండల వ్యవస్థ. దీని చేయడానికి పూనుకొన్న శ్రీ రామారావుగారి చర్య సాహసోపేతమైన చర్య. దీనికి కూడ ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కల్పించిన రాయితీలు గత 30 సంవత్సరాలుగా పాలించిన పార్టీ ప్రభుత్వాలు ఒక్కనాడుకూడా ఆలోచించ లేదు.

శిస్తు మాఫీ వరిధాన్యానికి రు. 10/- లు బోనసు కేంద్ర సహాయం లేకున్నా యివ్వడం జరిగింది. విద్యుచ్ఛక్తికి శ్లాబ్ నిర్ణయం పెద్ద కార్యక్రమము. వ్యవసాయ రంగ ములో అవసరమయ్యే పనిముట్లు, ఎరువులు, విత్తనాలు సబ్సిడీ రూపములో యివ్వడం, పుష్కలంగా డబ్బు యివ్వడం జరుగుతోంది. తెలంగాణాలో సర్వీసు యీనాములను రద్దు చేయడం జరుగుతోంది. తెలంగాణాలో సర్వీసు యీనాములను రద్దు చేయడం జరిగింది. నిరుద్యోగ సమస్య డెయిరీ డెవలప్‌మెంట్ పౌల్ట్రీ. సెరికల్చర్ కుటీరపరిశ్రమలు, చేపలు పెంపకమువంటి కార్యక్రమాలవల్ల గ్రామప్రాంతాల ప్రజల సమస్యలు పరిష్కారం అవు తాయి. చదువుకొన్న నిరుద్యోగుల సమస్య వుంది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తలపెట్టిన కార్యక్రమాలతో చాలావరకు గ్రామ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగ సమస్య సమసిపోతుంది.

వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు విద్యుచ్ఛక్తిని యివ్వడానికి 68 వేల పంపుసెట్లను 78 వేలకు పెంచారు. షెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అనేకం తీసుకొంటు

న్నది. ఇళ్ళ నిర్మాణం. 1983-84, 1984-85 లో ఒక లక్ష 80 వేల ఇళ్ళు పూర్తి చేయగా సుమారు 90 వేల యిళ్ళు నిర్మాణంలో వున్నాయి. 1985-86 లో లక్ష 24 వేల యిళ్ళు కట్టడానికి పథకాలు సిద్ధముగా వున్నవి. అవినీతి నిర్మూలన. గత 35 సంవత్సరాలుగా సంఘములో పాతుకుపోయిన అవినీతి నిర్మూలనను తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం తగిన నిర్ణయాలు చేయడం జరిగింది.

లోకాయుక్త, ఉపలోకాయుక్త, విజిలెన్స్ సెల్ వగైరా వగైరా- ఈ చర్యల ద్వారా అవినీతికూడా కొంతవరకు అరికట్టడం జరుగుతూ వుంది. 30 సంవత్సరాలుగా పాతుకుపోయిన అవినీతిని 3, 4 సంవత్సరాల లోపల అరికట్టడం సాధ్యంకాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన వర్గాలవారు మన రాష్ట్రములో 56 శాతం వున్నారు. కాని వారి ఆర్థిక పరిస్థితి, సాంఘిక పరిస్థితి హరిజనులకన్నా అధ్వాన్నముగా ఉందని నేను ఈ సందర్భముగా మనవి చేస్తున్నాను. వడ్ల, కమ్మరి, కుమ్మరి, చాకలి, మంగలి, పద్మసాలీలు కలిసి 56 శాతం గ్రామాలలో ఉన్నవారు ఉన్నారు. కాని వారి ఆర్థిక పరిస్థితి సరిగాలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం హరిజనుల ఆర్థిక పరిస్థితి చక్కబెట్టడానికి ఏవిధంగా ఆర్థిక వనరులు సమకూరుస్తోందో అదేవిధముగా వీరికికూడా ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చాలని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు సమర్పించుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ (సికింద్రాబాద్-కంటోన్మెంట్):- అధ్యక్షా, 1985-86 సంవత్సరానికి గౌరవనీయ ఆర్థికశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటులో సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, సాంఘిక భద్రత కార్యక్రమాలు సాంఘికాభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినారు కనుక ఈ బడ్జెటును నేను సమర్థిస్తున్నాను. తీరప్రాంతాల ప్రజల అభివృద్ధికోసం తీరప్రాంతాల అభివృద్ధి సంస్థను ఏర్పాటు చేశారు కనుక నేను ఈ బడ్జెటును సమర్థిస్తున్నాను. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోను, అనావృష్టి ఏర్పడిన ప్రాంతాలలోను సేద్యానికి, తోటల పెంపకానికి, పట్టు పరిశ్రమకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు కనుక నేను దీనిని సమర్థిస్తున్నాను, వ్యాయామ, వృత్తి విద్యలకుకూడా ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది. అలాగే వైద్య ఆరోగ్య శాఖలకు, వ్యవసాయానికి, పరిశ్రమలకు ఇదివరకటి కంటె ఈ బడ్జెటులో ఎక్కువ మొత్తాలు కేటాయించారు కనుక నేను దీనిని సమర్థిస్తున్నాను. కేంద్రమునుంచి మనకు రావలసిన పన్నురూపములో మన వాటాలు సక్రమముగా వచ్చినట్లతే ఇంకా ఎక్కువ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసుకోవచ్చు. అందుకని మనము ఆ వాటాకుకూడా ప్రయత్నించవలెనని నేను మనవి చేస్తున్నాను. పన్నుల ఎగవేత లేకుండా చూసినట్లయితే మనకు ఎక్కువ వనరులు వస్తాయి. అందువల్ల ఎక్కువ పరిశ్రమలకు కేటాయించుకోవచ్చునని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు : అధ్యక్షా. కొత్త భవనంలోకి వచ్చాము. కొత్త భవనం కంఫర్టబుల్‌గా ఉంటుందని, కన్వీనియెంట్‌గా ఉంటుందని రాకముందు ఎంతో ఉబలాట పడ్డాము. వచ్చిన తరువాతచూస్తే పాత భవనమే ఇంతకంటే కంఫర్టబుల్‌గా ఉండే దని ఇక్కడి ఇబ్బందులు పడుతున్నందువల్ల తెలిసింది. మెంబర్సే కాకుండా; ముఖ్య మంత్రిగారు, స్పీకరుగారుకూడా ఇదే శెలవిచ్చారు. మన ప్రభుత్వం పరిస్థితికూడా ఇలాగే ఉంది. కొత్త ప్రభుత్వం గత ప్రభుత్వంకంటే చాలా మెరుగ్గా ఉంటుందని ఆశించారు. కాని తీరా చూస్తే గడచిన ప్రభుత్వమే మేలనిచెప్పి చెప్పడం, అప్పుడే బాగుండేదని ప్రజా నీకం అనుకొనే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారి బడ్జెటు ప్రసంగమంతా ప్రచార ధోరణిలో ఒక్కని చిట్కాలతో ఆకర్షణీయంగా కనపడుతూ ఉంది. కాని లోతుగా పరిశీలించినట్లయితే రాష్ట్రం ఆర్థిక సంక్షోభములో కూరుకు పోయిందని చెప్పి స్పష్టముగా అర్థమవుతోంది, ప్రభుత్వానికి ఫిస్కల్ డిసిప్లిన్ లేదు. ఫిక్స్‌డ్ పాలసీలులేవు. దానితో ఎక్కడ దిగుతున్నారో, ఎక్కడ మునుగుతున్నారో, ఎక్కడ తేలుతున్నారో అర్థం కావడంలేదు. ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ సమయంలో రు. 250 కోట్లు లోటు కనిపించింది. కాని ఈ లోటును సమర్థవంతముగా పరిష్కరించి రు. 119 కోట్లకు తగ్గించామని చెపుతున్నారు. ఇది కేవలం అంకెల గారడీ తప్ప మరేమీ కాదు. రిజర్వ్ బ్యాంకునుండి తెచ్చిన ఓవర్ డ్రాఫ్టుకు 3 సంవత్సరాలలో తీర్చుకునే సౌకర్యం కల్పించబడింది. ఓవర్ డ్రాఫ్టు తీర్చి నట్లు అయినట్లయితే ఈ లోటు ఇంతకంటే ఎక్కువగా ఉండేది. గతములో చూపించిన రు. 250 కోట్లకంటే ఇప్పుడు ఇంకా ఎక్కువ చూపెట్టవలసి వచ్చేది, కాని దీనిని మూడు సంవత్సరాలలో తీర్చుకొనే వసతి కల్పించడంవల్ల రు. 119 కోట్లు మాత్రం కనపడుతూ ఉంది. అది ముందు మీరు తీర్చవలసిన బాధ్యత ఉంది. అంతేకాదు, ఈనాడు రాష్ట్ర పబ్లిక్ డెట్‌ముందు తీర్చవలసిన ఋణభారం రు. 3,317 కోట్లు ఉంది. ఒక సంవత్సరం బడ్జెటు మొత్తానికి సరిపోని ఈయలడి ఋణభారము ప్రభుత్వం నెత్తిన వేలాడుతూ ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించగలిగామని చెప్పడం నమ్మదగినది కాదు. మరి ఒకవైపున రాష్ట్రానికి ఋణభారం కనపడుతూ ఉంది.

ఫ్యూచర్‌లో తీర్చుకోవలసిన బాధ్యత మరో వైపున కేపిటల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ చాలా తక్కువగా చూపించి రాష్ట్ర భవిష్యత్తు తీర్చిదిద్దేటటువంటి బేసిక్ ఇండస్ట్రీస్‌మీద కాని మేజర్ ప్రాజెక్టుమీద కాని పవర్ ప్రాజెక్ట్సుమీద కాని ఖర్చు చాలా తక్కువగా రు. 448 కోట్లు మాత్రమే చూపెడుతున్నారు. ఇలా కొద్ది మొత్తం ఖర్చు చేసినట్లయితే రాష్ట్ర భవిష్యత్తు. ప్రాస్పరిటీ ఏమౌతుందనే విషయం ఆలోచించవలసిన ముఖ్యావసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. లోగడ 1976-77, 1977-78. 1978-79 సంవత్సరాల బడ్జెట్స్ చూసినట్లయితే, లేకపోతే ప్రొహిబిషన్ ఇంట్రడ్యూస్ చేయకముందు ఎక్సైజ్

ఆదాయం లేనప్పుడు బడ్జెట్ చూసినా టోటల్ బడ్జెట్‌లో 4 వ వంతు కేపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్‌గా బేసిక్ సర్వీస్‌మీద ఖర్చు పెడుతూ స్టేట్ ఫ్యూచర్‌ని దృష్టితో పెట్టుకొనే వారు. ఈనాడు అది 8 వ వంతుకు దిగజారిపోయింది. భవిష్యత్తును మనము నిర్లక్ష్యము చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే మనకు రావలసినవి వున్నాయని కేంద్రమువైపు ఆశలు చూపించుచున్నారు. కాని దానికి, వీలులేని దానికి అడుగుతున్నాము. అన్నిటికి చివరకు కేంద్రమే ఎగవేసింది అందుచేత మేము ఏమీ చేయలేకపోతున్నామని చెప్పడం అలవాటు అయిపోయింది. నిర్మాణాత్మకమయిన ప్రతిపాదనమీద కేంద్రము నుంచి రావలసినది ఉన్నట్లయితే తప్పనిసరిగా దానిని సాధించడానికి మేముకూడా సహకరిస్తాం. కేంద్రంపైన ఒత్తిడి తీసుకరావడానికి మేముకూడా సిద్ధముగా వున్నామని చెప్పి నేను మనవి చేస్తున్నాను. 8 వ ఫైనాన్స్ కమీషన్ రికమండేషన్స్ ప్రకారం రు. 100 కోట్లు దాకా రావాలని చెప్తున్నారు. దానిని పరిశీలించినట్లయితే 8 వ ఫైనాన్స్ కమీషన్ ముందు ఒక ఇన్‌టిమ్ రిపోర్టు ఇచ్చింది. ఆ రిపోర్టు ప్రకారం 1984-85 సంవత్సరానికి రావలసిన ఫైనాన్స్ లేదని ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేశారు. మిగతా నాలుగు సంవత్సరాలకు ఫైనల్ రిపోర్టు అప్లయి అవుతుందని చెప్పి ఇచ్చారు. మనకు రు. 100 కోట్లు రావాలన్నట్లుగా. రావలసి వున్నట్లుగా అంటున్నారు. అలా కాకుండా నిర్మాణాత్మకంగా రావలసి ఉంటే తప్పనిసరిగా కేంద్రముమీద ఒత్తిడి తీసుకురావడానికి మేముకూడా సిద్ధముగా ఉన్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక కార్పోరేషన్ టాక్సెస్, కన్‌సైన్‌మెంటు టాక్సెస్ వాటిలో మనకు రావలసినది రావడంలేదని ఒకటి ప్రస్తావించారు. ఇవి రావాలి అంటే ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగ పరిధిలో సాధ్యం అయ్యేదికాదు. సర్కారియా కమీషన్‌ముందు మన కేస్ మనము మేక్ అవుట్ చేసుకోవాలి. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత రాజ్యాంగ సవరణకు సూచనలు చేసిన తరువాతే కాని ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగాన్ని ఎదుర్కొన్నా ప్రయోజనంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఏదయినా కేంద్రమునుంచి రాబట్టాలంటే ముందు దానికి అవసరమైన కేసు మనము మేక్ అవుట్ చేయాలి, రాజ్యాంగం ఉంది. ప్లానింగు కమీషన్ ఉంది. ఎన్.డి.సి ఉంది, అలాగే ఫైనాన్స్ కమీషన్ ఐదేళ్ళకు ఒక్కసారి వస్తుంది. వారి రిపోర్ట్సు ఉంటున్నాయి. వారి ప్రకారంగా ఫైనాన్స్ ఎలాకేట్ చేస్తున్నారన్న సంగతి మనందరికి తెలిసినదే. వాటి క్రిందికి వచ్చేట్లుగా వాటిని అనుసరించి ఉండేట్లుగా ఒక కేస్ మేక్ అవుట్‌చేసి ఫైట్ చేయడములో అర్థము ఉంది అలా కాకుండా సాధ్యం కాని దానిని ప్రచారంకోసం కేంద్రముమీద నిందవేయడం అంటే ఎన్నికలకు అయితే ఫరవాలేదు కాని పరిపాలనకు మాత్రం ఇది భావ్యం కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

6-30 p.m. సోషలిస్టు రాజ్యస్థాపన మా ఆశయమని ఆర్థికమంత్రిగారన్నారు. బడ్జెటు సోషలిజం వైపు కాకుండా రియాక్షనరీ పద్ధతివైపు తీసుకువెళ్ళే విధంగా వుంది. మనది వ్యవసాయం

జీవనాధారంగా వున్న రాష్ట్రం. భూమి కొద్దిమంది చేతుల్లోనే వుంది. లాండ్ సీలింగ్ చట్టాన్ని అమలుచేయాలి. గత ప్రభుత్వాలు అమలు చేయలేకపోయినవి. ఈ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో అమలు చేస్తామని హామీ యిచ్చింది. పార్టు పెర్ఫార్మెన్స్‌లు చెల్లవని సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పు యిచ్చి 2 సంవత్సరాలైనప్పటికి దానికి అవసరమైన సవరణలు తీసుకు రాలేదు. సవరణలు తీసుకువస్తే లక్షల ఎకరాలు భూమి రావడానికి అవకాశం వుంది. లేకపోతే భూసంస్కరణలను అమలుచేయడం సాధ్యంకాదు. ఈ ప్రభుత్వానికి దానిపట్ల చిత్తశుద్ధి వుంటే తగిన సవరణ బిల్లును తీసుకురావాలి. వారానికొక ఆర్డినెన్సును జారీ చేశారు. ఈ లాండ్ సీలింగ్ ఆక్టుకు సవరణ తీసుకురాలేదు. సవరించకపోతే పేదవారికి మేలు చేయలేరు.

అర్బన్ సీలింగ్ ఆక్టు. దీనిని డైల్యూట్ చేసే విధంగా వుంది. ఫేవరిటిజము తోను, నెపోటిజముతోను లక్షల చదరపు మీటర్ల డిస్పోజల్‌కి పర్మిషన్ యివ్వడం జరుగు తోంది. దానికి సంబంధించి బాగారెడ్డిగారు క్వశ్చన్ యిచ్చినప్పటికి అది బయటకురావడం లేదు. బాగా వున్నవారిని బాగుచేసేవిధంగా జరుగుతోంది. మధ్యాహ్న భోజన పథకం. బీదపిల్లలకు సహాయం చేయడానికి ఉపయోగపడే పథకం. ఇప్పుడు దీనిబదులు పలక, పుస్తకాలు యిచ్చామంటున్నారు. పేదవారికి బంజరు భూమిని పంచడానికి లేకుండా అసైన్ మెంటును నిషేధిస్తూ జి. ఓ. ని యిచ్చారు. ఇది సోషలిజంవైపు పోయే పద్ధతికాదు. ఇది పేదల పొట్ట కొట్టే బడ్జెటు. పారిశ్రామిక లేబరు. పట్టణాలలో వున్న లేబరు ఎంత అవస్థ పడుతున్నారో చూస్తున్నాం. వ్యవసాయ కార్మికులగురించి ఈ బడ్జెటులో ఏమీ చెప్పలేదు. ఎక్స్‌పర్ట్సు అభిప్రాయాలు ఉద్యోగుల రిటైర్‌మెంటు వయస్సు సంక్షోభముతో రాష్ట్రాన్ని ఆర్థిక సంక్షోభంలో ముంచుతున్నారు. అలాగే ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు లేకుండా గ్రామాధికార వ్యవస్థను రద్దుచేశారు. మండల్ సిస్టమ్ పెట్టామన్నారు. దీనివల్ల అధికార వికేంద్రీకరణకన్న గ్రామ లెవెల్‌లో డీసెంట్రలైజేషన్ ఆఫ్ కరప్షన్ పెరిగింది. సెజెంటి గ్రేషన్ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషను జరిగినది.

శ్రీమతి పత్తి మణెమ్మ (పెనుగొండ) :- అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తున్నాను. ఓట్ ఆన్ అకౌంటులో చూపించిన లోటును 119 కోట్లకు తగ్గించినందుకు ఆర్థికశాఖామంత్రిని అభినందిస్తున్నాను. ఎన్. టి. రామా రావుగారి సారధ్యములోని ఈ ప్రజాప్రభుత్వం ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలను అమలు చేస్తూ ప్రజలను ఆదుకొంటున్నారు. కిలో రెండురూపాయల బియ్యం పథకంద్వారా కోటి కుటుంబాలకు సహాయం చేశారు. వితంతువులకూ, వ్యవసాయ కార్మికులకూ పింఛను పథ

కాలను అమలుచేస్తూ ముందుకు పురోగమిస్తోంది. ముఖ్యమంత్రిగారిని అశేష ప్రజానీకం అభినందిస్తున్నారు. 7వ తరగతి, 10వ తరగతి. ఇంటర్‌మీడియట్ పరీక్షలలో ప్రతిభ కనపరిచిన పిల్లలకు నగదు బహుమతులిచ్చే నూతన పథకం విద్యాభివృద్ధికి ఎంతో దోహదం చేస్తుంది. విద్యార్థిలోకం హర్షామోదాలను ఈ ప్రభుత్వం పొందుతున్నది. రెవెన్యూ మండలాల ఏర్పాటు ద్వారా పరిపాలనా వ్యవస్థలో విప్లవాత్మకమైన మార్పు తెచ్చి ప్రజలకు ఎంతో సన్నిహితమైంది. ప్రజలు ఎక్కువ ప్రయోజనాన్ని పొందారు. విముక్తి పథకం. గ్రామాలలో సెప్టిక్ లెట్రిన్స్ కట్టించడానికి స్థలం సేకరించి వాటిని కట్టిస్తే చాలా బాగుంటుంది. ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో మురుగుదొడ్ల నిర్మాణానికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. అవి నీతిని అదుపు చేయవలసి వుంది. మామూళ్ళ వసూలు చేసుకొంటున్నారు. దీనిని అదుపులో పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. రైతులు దేశానికి వెన్నెముకవంటివారు. వారిని ఆదుకోనడానికి గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి. రైతు పండించిన పంట మార్కెటుకు తీసుకువచ్చినపుడు దాచుకొనడానికి గిడ్డంగి సదుపాయాలను కలుగచేయాలి. సకాలములో అప్పులు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి.

శ్రీ ఎం. బాలకృష్ణారావు (గన్నవరం) :- అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తున్నాను. ఈనాడు రైతు పడుతున్న అవస్థల గురించి ప్రతివారూ చెబుతున్నారు. రైతు పండించే పంటలకు భీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెడుతూ దీని అమలుకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 8 కోట్లు కేటాయించింది. తుఫానులు, వరదల్లో జరిగే నష్టాలను ఆదుకొనడంవల్ల రైతుకు కొంత ఉపశమనం కలుగుతుంది. వ్యవసాయ రంగములో చూస్తే ఎరువులలో కల్తీ, క్రిమిసంహారక మందులలో కల్తీ. ఒక ప్రత్యేక నిఘా విభాగమును ఏర్పాటుచేసి కల్తీ జరగకుండా నివారించి, అధిక దిగుబడి వంగడాలను రైతుకు అందచేయవలసిన అవసరం వుంది. నీటి పారుదల సదుపాయాలు. నాగార్జున సాగర్ లెఫ్ట్ కెనాలు పంకము ఈరోజుకు పూర్తికాలేదు. నూజివీడు ప్రాంతములోని 50 మెట్ట గ్రామాలకు ఈ నీటిని తీసుకువస్తే ఎంతో ఉపయోగం కలుగుతుంది. 10 కిలో మీటర్ల దూరం వరకు ఆ కాలువ త్రవ్వారు. మిగతా భాగాన్నికూడ పూర్తిచేయాలి.

పోలవరం బరాజ్ నిర్మాణంద్వారా గోదావరి నీటిని తీసుకువచ్చి కృష్ణానదిలో కలపాలి. పులిచింతల రిజర్వాయరు నిర్మించి వాటర్ స్టోర్ చేసుకొంటే బాగుంటుంది, దీనిలో పులిచింతల ప్రాజక్టుకు కేటాయింపు ఏమీ జరగలేదు. పోలవరం ప్రోజక్టు ఈ సంవత్సరమే తీసుకోవాలి. విద్యుచ్ఛక్తికి 150 కోట్లు కేటాయించారు. మారుమూల గ్రామాలలో సరియైన సప్లయిలేక పంప్‌సెట్స్‌కి కనెక్షన్

యిప్వడంలేదు. శ్లాబ్ రేటును నిర్ణయించడం చాల సంతోషదాయకమైన విషయం. డొమిస్టిక్ సప్లయి రేటు 45 పైసలు ఎక్కువగా వుంది. దానిని 40 పైసలు చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యావిధానము. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత వృత్తి విద్యలకు 8వ తరగతినుంచి ప్రాధాన్యత యిచ్చి స్వయం ఉపాధి కల్పనకు ఎక్కువ అవకాశాన్ని కలుగచేయడం జరిగింది. 1104 మండలాలను ఏర్పాటు చేశారు. ప్రతి మండల కేంద్రములోనూ ఉన్నత పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. దీనికి బడ్జెటులో ఎక్కువ కేటాయింపు చేయవలసిన అవసరం కన్పిస్తోంది. మధ్యాహ్న భోజనానికి బదులు, 1, 2 తరగతుల పిల్లలకు పలక, పుస్తకాలు ఉచితముగా ఇస్తున్నారు. ఈ పథకాన్ని ఈ నెల 15వ తేదీ నుంచి అమలులోకి తీసుకు వచ్చినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

ఇక పరిశ్రమల రంగానికి 52 కోట్లు కేటాయించారు. ఎలక్ట్రానిక్స్ అభివృద్ధికి గన్నవరం ప్రాంతంలో 250 ఎకరాలు సేకరించి ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులకోసం ఎదురు చూస్తున్నది. ఈ పథకానికి 300 కోట్ల పైన అవసరమైతే 30 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. సంఘంలో వెనుకబడిన వర్గాల ప్రజలకు తిండి, బట్ట, నీడ కలుగచేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రాధాన్యతనిచ్చి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించింది. వ్యవసాయ కార్మికుల సంక్షేమ పథకాలు చేపట్టింది. వారికి పింఛను ఏర్పాటు చేశారు. అక్రమాలు జరగకుండా ఈ సంక్షేమ పథకాలన్నీ జయప్రదమయ్యేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వీరభద్రరావు (కడియం) :- అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటుపైన రెండు విషయాలలో ప్రభావం పడే అవకాశం వుంది. 1. అనేక రాష్ట్రాలకు వచ్చే ఓవర్ డ్రాఫ్ట్స్ రద్దు కావడం. 2. రిటైర్డ్ ఉద్యోగుల విషయంలో సుప్రీమ్ కోర్టు ఇటీవల యిచ్చిన తీర్పు. ఈ రెండు విషయాలపైన ఆందోళన వ్యక్తపరచడం జరుగుతున్నది. బడ్జెటులో వచ్చే లోటును భర్తీ చేసుకొనడానికి ఎప్పుడూ ఓవర్ డ్రాఫ్టు సదుపాయం వుండేది. అది ఇప్పుడు లేదు. రెండవది, సుప్రీం కోర్టు తీర్పువల్ల రు. 100 కోట్ల అదనపు భారం ప్రభుత్వంపైన పడబోతున్నది.

అయినప్పటికీ ప్రజలు సంతృప్తిపడేది ఒక విషయం ఉంది. వారికి తిండి, బట్ట, ఇల్లు ఇస్తామని శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుగారి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తన హామీని నిలుపు కొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నది. దీనిలో భాగంగా కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలకు అందజేయడమనేది ఒకటి. ఇది గుర్తించవలసిన విషయం. ఈ ప్రభుత్వం 6 వేల రూపాయల లోపల ఆదాయం వచ్చే వారికి కిలో బియ్యం 2 రూపాయలకు ఇవ్వడమనేది సక్రమంగా జరుగుతున్నది.

అయితే మన రాష్ట్రంలో నూటికి 80 మంది వ్యవసాయ ఉత్పత్తులపై ఆధార పడిన వారు ఉన్నారు. నూటికి 50 మంది దారిద్ర్యంతో బాధ పడేవారు ఉన్నారు. వారికి బియ్యం అందుబాటులో ఉండేట్లు చేస్తున్నటువంటి ఈ పథకం అమలులోకి రావడం సంతోషకరమైన విషయం. కరువు నివారణ పథకాలద్వారా వారికి పని జరుగుతున్నది తప్ప మిగిలిన రోజులలో దొరకడంలేదు. ఆ వ్యవసాయ కార్మికులకు 3 మాసాలు మాత్రమే పని ఉంటున్నది. అప్పుడు తప్ప మిగిలిన రోజులలో వారు బియ్యం కొను క్కోవడానికి. మూడు పూటల తిండి తినడానికి అవకాశం లభించడం లేదు. ప్రాజక్టులను కట్టిస్తే వాటి ఫలితం ఎప్పుడు వస్తుంది ? అప్పటివరకు కార్మికులు ఆకలి బాధలతో మాడిపోకుండా చూడాలి. తాజ్‌మహల్, ద్రాక్షారంగల్, నాగార్జునసాగర్‌లను ఎవరు కట్టిం చినా కట్టింది మాత్రం శ్రామికులు. తెలుగుగంగ కావాలని అన్నా, పోలవరం ప్రాజెక్టు కావాలని అన్నా మనకు కావలసింది శ్రామికులు. ఆ శ్రామికులకు కావలసింది తిండి, వారికి సరయినటువంటి తృప్తినిచ్చే పథకం ఈ బియ్యం పథకం. అది కొనసాగుతున్నది చీర, ధోవతులు సగం ధరకే బలహీన వర్గాలకు లభింపజేస్తున్నారు. బలహీన వర్గాలకు గృహ నిర్మాణ పథకం ఉంది.

1980 నుంచి 1985 వరకు లక్ష 80 వేల ఇళ్ళ నిర్మాణం పూర్తి అయితే 90 వేల ఇళ్ళు నిర్మాణంలో ఉండడం జరిగింది. 1985-86 లో లక్ష 40 వేల గృహా లకు రు. 40 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. బియ్యం విషయంలో నేను ఒక సూచన చేయదలచుకున్నాను. 6 వేల రు. ల లోపల ఆదాయంవచ్చే వారికే కాకుండా 6 వేల రూపాయలు దాటి 12 వేల లోపల రాబడి వున్నవారికికూడా 2-50, 2-75 పైసలకు కిలో బియ్యం అందించే ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. బలహీన వర్గాలవారికి గృహ నిర్మాణ పథకం విషయంలో 6 వేల రూపాయల ఇళ్లు ఖరీదు 8 వేల రూపాయలు అయింది. 9 వేల రూపాయలు ఖరీదు అయిన ఇళ్ళు ఈ రోజున 12 వేల రూపాయలుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గుర్తించింది. దీనికి కావలసిన లోన్సు పెంచాలని హడ్కోవారిని కోరడం జరిగింది. దీనిలో గృహానికి వెయ్యి రూపాయలు సబ్సిడీ పెంచితే కొంత సాను కూలంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు వెయ్యి రూపాయలు సబ్సిడీ పెంచాలని కోరుతున్నాను.

వితంతువుల పెన్షనుకు రు. 2 కోట్ల 96 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం ఎంత ఉందో అదే ఈ సంవత్సరంకూడా ఉంది. ఆ డబ్బు వారికి రెన్యూ చేయడానికి సరిపోతుంది కాని ఫ్రెష్‌గా కొంతమందికి ఇవ్వడానికి అవకాశంలేదు, అందు చేత ఇంకొక కోటి రూపాయలైనా పెంచి కొత్త వారికి ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

భారీ, మధ్యతరహా, చిన్నతరహా సేద్యపు నీటి ప్రాజెక్టులకు 280 కోట్ల 26 లక్షలు కేటాయించారు. దీనిలో ఏలేరు రిజర్వాయర్‌కు రు. 10 1/2 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. దీనివల్ల కోస్తా జిల్లాలవారికి ఆందోళనగా ఉంది. స్టీలు ప్లాంటుకు కావలసిన నీటి సదుపాయం జరుగదేమోననే ఆందోళన వారిలో చోటు చేసుకొంటున్నది. అందుచే ఏలేరు రిజర్వాయర్‌కు ఇంకా ఎక్కువ కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. రు. 158 కోట్ల విలువ గలిగిన ఈ ప్రాజెక్టులో ఇంతవరకు రు. 53 కోట్లు ఇన్వెస్టు చేయడం జరిగింది. అయితే ప్లానింగు కమీషనువారు రు. 10 1/2 కోట్లకు మాత్రమే ఆమోదం తెలిసినట్లు తెలిపింది. విశాఖపట్టణంలో నిర్మించే స్టీలు ప్లాంటు అత్యాధునికంగా తయారు చేయాలని ఎంప్లాయిమెంటు అవకాశాలు కొంత తగ్గించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు దీనిని ఫలానా సంవత్సరంలోగా పూర్తి చేస్తామనే వాగ్దానం చేయలేక పోతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఫలానా సంవత్సరానికి స్టీలు ప్లాంటు పూర్తి చేస్తామనేటటువంటి హామీ మనం తీసుకుంటే ఆ సంవత్సరానికి ఏలేరు కాలువ పూర్తి చేసేటట్లు తగిన వసరులు ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

వ్యవసాయోత్పత్తులు పెంచడానికి, ఆయకట్టు ప్రాంతాల అభివృద్ధి రు. 79 కోట్ల 5 లక్షలు కేటాయించారు. అందులో పంటల భీమాకు రు. 3 కోట్లు కేటాయించారు. ఇది రైతులకు చాలా ఉపయోగమైనది. అందుచే దీనిని ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను. తెలుగు విజ్ఞాన పీఠంగురించి మనవి చేయాలనుకొంటున్నాను. నాటక, నృత్య, సాహిత్య, సంగీత, శిల్ప. చిత్ర కళలకు రు. 4 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ తెలుగు విజ్ఞాన పీఠంలో కళాకారులకు ప్రత్యేకమైన పెన్షనులు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. కళాకారులు వేతనంతో బాధ పడుతున్నారు. వారు చాలామంది ఉన్నారు. స్పోర్ట్స్‌కు ఎలాగయితే రిజర్వేషను సౌకర్యాలు ఉన్నాయో అలాగే ప్రఖ్యాతిచెందిన, జాతీయ స్థాయిలో వున్న కళాకారులకు ప్రోత్సాహం కలిగే విధంగా అవకాశాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రఖ్యాతి చెందిన కళాకారులు చాలామంది ఉన్నారు. వారు జాతీయ స్థాయిలో మనకు గౌరవాన్ని సంపాదిస్తున్నారు. వారు ఈ కార్యక్రమాలకు ఎక్కువ టైం వినియోగిస్తున్నారు. కనుక వారి ఎడ్యుకేషనల్ క్వాలిఫికేషన్సు దెబ్బతినడానికి అవకాశం ఉంది. అందుచేత ఎడ్యుకేషనల్ ఇనిస్టిట్యూషన్సులో సీట్సు ఇచ్చే విధానంలో కాని ఉద్యోగాలు ఇచ్చే విధానంలో కాని వారికి కొన్ని రిజర్వేషన్సు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

విద్యా విషయంలో, వైద్య విషయంలో, ఆరోగ్య విషయంలో అనేకమైన కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వంవారు చేపట్టడం జరిగింది, విద్యా విషయంలో ప్రభుత్వం కంపెన్

సేవను ఇవ్వవలసిన అవసరం లేనటువంటి కొన్ని కళాశాలలను గుర్తించి వాటిని జాతీయం చేయడానికి తగిన ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇంత మంచి బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిన ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారిని అభినందిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన అధ్యక్షులవారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఫైనాన్సు మినిస్టరుగారు 1985-86 వ సంవత్సరానికి ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను బలపరచలేక పోతున్నాను. ఈనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఈ లోటు బడ్జెటు సామాన్య ప్రజానీకానికి ఏ మాత్రం అందుబాటులో లేదనే విషయాన్ని మనవిచేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో ఎన్నో పథకాలను ప్రవేశ పెట్టిందని చెప్పే గొప్పతనాన్ని మెచ్చుకోవాలో లేక విమర్శించాలో అర్థం కాని పరిస్థితిగా ఉన్నది. అధికారంలోనికి రాక ముందు తమిళనాడులో ఉన్నటువంటి మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని ప్రవేశ పెడతామని ఎన్నికల వాగ్దానంచేసి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత దానిని ప్రవేశపెట్టారు. తరువాత రెండవసారి ఎన్నికలలో నెగ్గివచ్చి దానిని ఎందుకు రూపుమాపారో అర్థం కావడం లేదు. సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేటట్లు ప్రభుత్వం పథకాలను ప్రవేశపెట్టి నడపవలసి ఉంటుంది.

వృద్ధాప్యపు పెన్షన్సు అంటున్నారు. వితంతువుల పెన్షన్సు అంటున్నారు. వృద్ధాప్యపు పెన్షనులు గత సంవత్సరంలో 8 వేలు శాంక్షను చేస్తే కేవలం 3 వేలు మాత్రమే ఇవ్వడం జరిగింది.

7-00 p.m. అది కూడా ఆరు మాసాలకు ఒకసారి రెన్యూవల్ చేయించుకుంటే గానీ సక్రమంగా దొరకడం లేదు. మంజూరైన ఆయిదువేల రూపాయల్లో కొందరికి ఒక్క రూపాయి కూడా దొరకలేదు. ఇవి ఎందుకు ప్రవేశపెడుతున్నారో తెలియడం లేదు. అధికారపక్ష సభ్యులు, ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఏదో రకంగా ఊటికిమాటికి విమర్శిస్తున్నారు అనే అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. ప్రతిపక్షంలో ఉన్న ఏ సభ్యుడైనా అధికారపక్ష సభ్యులను విమర్శించినప్పుడు- వారు సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండాలని, అవినీతిని బలపరచకుండా ఉండాలని గుర్తుచేయడానికే. కేవలం మమ్మల్ని విమర్శనాత్మకంగా చూస్తున్నారు గానీ- వారు చేస్తున్న పనిని సక్రమంగా నడపడానికే మిత్రపక్షాలు వారికి సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ఒకవేళ అలా సలహాలు ఇవ్వకపోతే కుంభకర్ణుడి నిద్రలా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నిద్రపోతే - ఆనాడు నాదెండ్ల భాస్కరరావు ఎలా వెన్నుపోటు పొడిచాడో అలా జరుగుతుంది. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు దిగజారి పోయాయి. ప్రతిరోజు హత్యలు, దోపిడీలు, పోలీసు స్టేషన్లలో హింసిస్తున్న

సంఘటనలు- మనం శాసనసభలో చర్చించుకుంటున్నాం. పోలీసులు సంఘవిద్రోహ శక్తులతో చేతులు కలిపి, సామాన్యులకు రక్షణ కల్పించకుండా ఉండడానికి ఈ తెలుగు దేశం నాయకత్వం వారికి ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నదా? లేక పోలీసు తెలుగుదేశం తొత్తులుగా పని చేస్తున్నదా? హైదరాబాదు నగరంలో సీలింగు వలన ఎన్నో ఇక్కట్లపాలు అవుతున్నారు. భూములు అక్రమంగా ఎలా ఆక్రమించుకు టున్నారో చూస్తున్నాము. హైదరాబాదులో ఉన్న ప్రభుత్వ భూములు గానీ ఇతరుల భూములు గానీ గుండాయిజమ్‌తో, దౌర్జన్యంతో ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ చేసి, దొంగ డాక్యుమెంటు కాగితాలు సృష్టించి, కోట్ల రూపాయలు సంపాదించుకుంటున్నారు. దీనిలో పరోక్షంగా పోలీసుల చేతులు ఉన్నాయని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దీనిలో వారికి వాటా ఉన్నది. వారితో కలిసి పంపకాలు చేసుకోవడం, వారిని ప్రోత్సహించడం జరుగుతున్నది. దీనికి తార్కాణంగా మా నియోజకవర్గంలో 1985 లో హుడా 400 ఎకరాలు ఎంక్వయిరీ చేసింది- గెజిట్‌లో ప్రకటించారు. కానీ హుడా స్వాధీనం చేసుకోలేక పోయింది. అందులో 300 ఎకరాలు భూమి హౌసింగ్ స్కీముకు పర్మిషన్ ఇచ్చినా మిగతా 100 ఎకరాలు ఎందుకు చేపట్టడం లేదో తెలియడం లేదు. కమర్షియల్ కాంప్లెక్సుకు ఆనాడు ఎక్‌స్ట్రా భూమి పెట్టడం జరిగింది. ఎన్నోసార్లు ముఖ్యమంత్రికి, మునిసిపల్ మంత్రికి, కార్పొరేషన్ అధికారులకు, కలెక్టరుకు చెప్పినా ఇది సాధ్యపడడం లేదు. అక్కడ స్థానిక ఏజెంట్స్ సంఘ విద్రోహ శక్తులతో చేతులు కలిపి ఇల్లీగల్ కన్‌స్ట్రక్షన్స్ చేస్తున్నారు. కార్పొరేషన్ దృష్టికి ఎన్నిసార్లు తీసుకువచ్చినా వారు చర్య తీసుకోవడం లేదు. మునిసిపల్ మంత్రికి చెపితే వారు నాకు ఈ సంగతి తెలియదు అంటున్నారు. భూములు ఆక్రమించుకుంటున్న వారిని ప్రభుత్వం శిక్షించవలసిన అవసరం ఉన్నా వారు ఎందుకు చర్య తీసుకోవడం లేదో అర్థం కావడం లేదు. పాత పట్టణంలో కట్టాతలాబ్‌లో భూస్వాములు ఇల్లీగల్ కన్‌స్ట్రక్షన్స్ చేసుకొని శాంతిభద్రతలకు భంగం చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు.

చార్మినార్‌లో ఉన్న బస్సు డిపోను మార్చాలని చెపుతున్నాము కానీ ప్రభుత్వము దానికి చర్య తీసుకోవడం లేదు. పాత పట్టణం అభివృద్ధి చేస్తామని ఆర్థిక మంత్రి గట్టిగా చెప్పారు. పాత పట్టణం అభివృద్ధికి రు. 30 కోట్లు కేటాయించామని ముఖ్యమంత్రి చెపుతున్నారు. మరి ఈ బడ్జెటులో ఆ రు. 30 కోట్లు ఎందుకు చూపించలేదో అర్థం కావడం లేదు. కేవలం రు. 10 కోట్లు కేటాయించారు. మొదటిసారిగా రు. 8 కోట్లు కేటాయించారు పాత పట్టణంలో మతసామరస్యం కాపాడడానికి, పేద ప్రజానీకానికి సేవ చేయడానికి ఏ విధంగా ముందుకు వస్తున్నారో తెలియడం లేదు. పాత నగరాన్ని తీర్చిదిద్దుతామని చెపుతున్నారు. హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్‌కు ఎన్నికలు జరపక పది సంవత్సరాలు అయింది. ప్రభుత్వం ఎన్నికలు ఎందుకు పెట్టడం లేదో తెలియడం లేదు.

సామాన్య ప్రజానీకం మురికి కొంపలలో, మురికి వాడలలా నివశిస్తూ మ్రగ్గిపోతున్నారు. ఈ స్లమ్ క్లియరెన్సు పథకాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుంది - దానిని ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎందుకు సద్వినియోగం చేసుకోడం లేదో తెలియడం లేదు. 1980 లో కార్పొరేషన్‌కు ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి 75 కోట్ల రూపాయలు సహాయం అందినా డ్రయినేజి స్కీము కార్యక్రమాన్ని ఇంతవరకు చేపట్టకపోవడానికి కారణం ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. పాత పట్టణంలో ఉన్న అభివృద్ధి పథకాలు మీరు అణగార్చివేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కులీకుతుబ్‌షా సంస్థ పేరు మీద ఏమి అర్థం కావడంలేదు. రైతాంగానికి తీరని అన్యాయం జరుగుతున్నది. తెలంగాణాకు శ్రీశైలం ఎడమ కాల్వనీరు టన్నెల్ ద్వారా తీసుకువస్తామని ముఖ్యమంత్రి వాగ్దానం చేశారు. దానికి కూడా బడ్జెట్‌లో ప్రొవిజన్ పెట్టలేదు. తెలంగాణాలో ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో 220 కె వి. సబ్‌స్టేషన్స్ నిర్మించాలని బి.జె.పి. యువ విభాగం భారతీయ యువ మోర్చా ఉద్యమం జరిపినా- 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్సు నిర్మించి గ్రామ గ్రామానికి విద్యుత్‌ను అందించలేని పరిస్థితి ఎందుకు ఉందో తెలపాలి. ఇంటింటికి దీపం ఇస్తామన్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉంటే నీతి నిజాయితీ ఉంటే అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. విద్య విషయంలో ఒక తప్పు చేస్తున్నారు.

ఆనాడు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారి యొక్క నాయకత్వంలో 7 వ తరగతి నుంచి హిందీ భాషా వుంది. శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారి (ముఖ్యమంత్రి) ఆధ్వర్యంలో 6 వ తరగతి నుంచి హిందీ ఉంది. ఈనాడు శ్రీ ఎన్ .టి. రామారావు గారి ప్రభుత్వంలో 8 వ తరగతికి పెంచడానికి యెవరు పురిగొల్పుతున్నారో అర్థం కావడం లేదు. ఇది మంచిది కాదు. ఎందుచేతనంటే జాతీయ సమగ్రతను కాపాడాలంటే జాతీయ భాష అయిన హిందీని 6 వ తరగతి నుంచి ప్రవేశ పెట్టి హిందీని గౌరవించాలని కోరుతున్నాను.

7-15 p.m. **Mr. Speaker :** Now the House Stands adjourned to meet again at 8-30 a.m., on Monday.

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a.m., on Monday i.e. the 26 th August, 1985).

—:o:—